TOMISLAV JONJIĆ

DNEVNIK ČITANJA

ULOMCI ZA POVIJEST PLEMENITE VJEŠTINE PROIZVODNJE NEPRIJATELJA

naklada trpimir

Članci uvršteni u ovu knjigu čine cjelinu s onima što su tijekom 2020./21. tiskani u četiri autorove knjige o hrvatskome političkom životu tijekom posljednja tri desetljeća. U njima je dokumentirano ono što se je tijekom tih važnih i svakako uzbudljivih godina i desetljeća mislilo i pisalo, gdje se je i kad se je predvidjelo što nam se i zašto događa, i što nas kao pojedince i narod čeka u budućnosti koja je, evo, u međuvremenu stigla, uglavnom u onom neveselu obliku kojega smo se pribojavali.

Svi moji i naši porazi – kaže autor – izviru iz poraza koji se je zbio puno prije našega rođenja; sve što se je dogodilo iza toga, na ovaj je ili na onaj način posljedica tog poraza. To vrijedi i za ono što se čini aktualnim uoči predstojećih lokalnih izbora, napose u Zagrebu: i na prethodnim smo izborima želi ono što je davno posijano, sad će plodovi te sjetve biti vidljivi i slijepcima. I oni će se suočiti s plodovima shvaćanja nacionalne pomirbe ne kao pomirbe ljudi – pomirbe koja je bila toliko potrebna, i koja je okrunjena Domovinskim ratom – nego kao pomirbe nepomirljivoga, dakle: kao pomirbe ideologija, pomirbe hrvatstva i jugoslavenstva, pomirbe demokracije i totalitarizma, pomirbe slobode i boljševizma.

Ta politika, što je na simboličkoj razini ovjekovječena onim znamenitim šampanjcem kojim su se u siječnju one zlokobne 2000. godine polijevali i zalijevali Ivica Račan i Dražen Budiša, šampanjcem čiji mjehurići nisu mogli prikriti lukavstvo jednoga i naivnu taštinu drugoga, posljednjih godina kulminira potpunim rashrvaćivanjem Hrvatske. Ovdje su sačuvani neki djelići toga tužnog mozaika. No, na razočaranje i na malodušje pravo imaju samo oni koji misle da se povijest jednog naroda mjeri mjesecima i godinama; oni drugi znaju da i sama borba znači pobjedu. Jer, najveličanstvenije u povijesti i jest ona strast i onaj osjećaj dužnosti koji ona u nama budi.

Tomislav Jonjić

DNEVNIK ČITANJA

ULOMCI ZA POVIJEST PLEMENITE VJEŠTINE PROIZVODNJE NEPRIJATELJA

BIBLIOTEKA
HRVATSKA POLITIČKA BIBLIOTEKA
Knjiga 9.

Tomislav Jonjić
DNEVNIK ČITANJA
ULOMCI ZA POVIJEST PLEMENITE VJEŠTINE PROIZVODNJE NEPRIJATELJA

Urednik
Zvonimir Ujević

Nakladnik
Naklada Trpimir

Za nakladnika
Mariana Jonjić

Priprema
Stjepan Bekavac

Tisak
GRAFOMARK d.o.o.

© Tomislav Jonjić, Zagreb, 2021.

CIP – Katalogizacija u publikaciji. CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice pod brojem 001098656.

ISBN 978-953-8220-07-4

Tomislav Jonjić

DNEVNIK ČITANJA

ULOMCI ZA POVIJEST PLEMENITE VJEŠTINE PROIZVODNJE NEPRIJATELJA

Zagreb, 2021.

MARIANI

S A D R Ž A J

Proslov 17

Kad ćemo dočekati da nam se ispričaju oni, koji su nas ubijali? 23

Hrvati islamske vjere nisu nacionalna manjina 24

Ustavni sud: Ibeovcima po zakonu o pravima bivših političkih zatvorenika ne pripada svojstvo bivših hrvatskih političkih uznika! 25

Karte na stol (II.) 27

Je li Artukovićeva obrana kolaborirala s optužbom? 30

Karte na stol (III.) 33

Karte na stol! (V.) 36

„Srpskohrvatski“ u neovisnoj Hrvatskoj 38

Karte na stol! (VI.) 40

Karte na stol (VII.) 43

Karte na stol (IX.) 46

Karte na stol! (X.) 49

Hadezeovska partizanija 51

Karte na stol (XI.) 52

Za sudbinu hrvatskih pismohrana treba pitati naše kvislinge 55

Tito je zapovjedio pokolj! 56

Hrvatski biskupi na oprezu 57

Vojka Jelić i hrvatski Knin 58

Jesmo li dužni onima koji nas plaćaju? 59

O, ta uska varoš, o ti uski ljudi... 60

Je li Tony Blair fašist? 61

Zašto ovakav „Četverored“? 62

Eugen Kvaternik terorist?!? 64

„Leskovačka mućkalica“ ministra Lučina 66

Bit će mesa, klat ćemo Hrvate... (Ili: Novi doživljaji čika Stepe) 67

Jesu li državljani „Regije“ apatridi? 68

Trećesiječanjski kategorički imperativ 69

Napokon fuck off fakovcima? 71

Naprijed u nove pljačke! 72

U pomoć, druže Brežnjev! 73

„Regionalne” manipulacije 75

Tisuće kostura i – muk u Hrvatskoj?!? 76

Što zaudara iz „Močvare”? 77

Boljševički nasrtaj na prava hrvatskih političkih zatvorenika ... 78
Mesić à la carte ... 80
Zvjezdani trenutak hrvatske znanosti ... 81
Čemu hrvatska država? ... 82
Dva filantropa ... 83
Marko Veselica: moguća je koalicija HKDU – SRP ... 84
Budiša nije odgovoran? ... 85
Zuroff (opet!) optužuje mrtve ljude! ... 86
„Glas Koncila" o Goldsteinovu pamfletu ... 88
Čičak, Puhovski, devize i ljudska prava ... 90
Proleterska značka na Sljemenu ... 92
Ljudska prava s kapuljačom ... 93
Zar svaki rasizam nije isti? ... 94
Bezočno ubijanje istine ... 95
Hrvatski predstavnici ili strani eksponenti? ... 96
Vukovar: zabranjen ulaz Hrvatima! ... 97
Za holokaust nad Hrvatima Hrvatska – nema interesa ... 98
Mesić Stipe i KPJ ... 99
Hrvatska i dalje – šuti! ... 100
Đokica i Čvarkeš: druže Tito, mi ti se kunemo... ... 101
Jeftina izmišljotina ... 102
Dogovor o poštivanju zakona?!? ... 103
Ubojica je djed Vesne Pusić ... 105
Fond solidarnosti za ministra Čačića ... 106
Životinjska farma Ive Goldsteina ... 107
Zagrebački jezik?!? ... 108
Smaknimo popove! ... 109
Vesna Pusić na traktoru ... 110
Slovenski pristup UDBI ... 111
Istinite priče Jovanke Broz ... 113
Gadafi, Tito i ubojstva hrvatskih političkih emigranata ... 114
Hrvatski lobby po Vesni Pusić ... 116
Američka pohvala ljudskim pravima ... 117
Brat Radovan u obrani komunizma kao „duboko demokratske ideologije" ... 118
Protiv rasizma! ... 120
Stipe Mesić i Prevlaka ... 121
Umro je drug Đunđuleto ... 124
Nož, žica, Srebrenica ... 125

Sramotno priznanje o partizanskoj „pravdi” *126*
Tzv. profesionalci u obavještajnom aparatu *128*
Dostojanstvo gospođe Račan *129*
Predsjednik kao čimbenik nestabilnosti *130*
Uskrsnuće Benita Mussolinija *132*
Demografska katastrofa *133*
Ljevičarski rasisti *134*
Pokušaj legalizacije zločina na Daksi *135*
Vesna Pusić i Sigmund Freud *136*
Stipe Mesić: Red gluposti, red laži, pa opet *137*
Goldsteinova pravopisna diverzija *140*
„Ima sve uvjete da bude koljač!“ *143*
HDPZ-ŽK izbacuje Mesića, Manolić i Boljkovac ostaju! *144*
Boljkovac kao Miloševićev svjedok obrane! *145*
Hrvatska i Mitja Ribičič *147*
Kad ćemo nešto naučiti od Europe? *149*
Tolerancija predsjednika Republike *150*
Mirko Norac i „Škorpioni“ *151*
Žalost Saše Broz *152*
Demokracija na diktatorski način *153*
Podmukle denuncijacije tzv. žrtava komunizma *154*
Savezнички logori za mučenje *156*
I Hrvatska i Engleska bit će zemlja proleterska! *157*
Stjepan von Karađorđevo *158*
Šljivančaninova haška epopeja *159*
Načelo uzajamnosti *160*
Je li Starčević bio rasist i antisemit? *161*
Zapad i Srebrenica *162*
Pravo lice Velike Britanije *164*
A čakavski ni ‘rvaski? *165*
Kako se u Hrvatskoj prave karijere? *166*
Zaštićeni ekološko-ribolovni pojas: novi dokaz hrvatske servilnosti *167*
Dignimo glas protiv Dalmatine! *168*
Jasenovačke magle *169*
„Pevaljka” po narudžbi *170*
Zagubila se kaznena prijava protiv Rade Bulata i dr.! *172*
Važan doprinos osudi komunističke ideologije *174*
Kad komunisti govore o povijesti *175*

Objašnjenje koje je izostalo *177*
Sudbina Hrvata kojega su nazivali četnikom! *178*
Neuspjela akcija prikupljanja sredstava za spomenik u Bleiburgu *180*
„Pozorišni“ život Zagreba A. D. 2007 ..... *181*
Tuđmana locirati! *183*
Plakati iz KPD Zenica *185*
Hrvatska i Italija nad fojbama *186*
Europski standardi, a ne Europska unija! *190*
Teško Crkvi, kad ju Krsto kudi! *191*
Zvonko Bušić i Luis Posada Carilles: zašto su neki jednakiji od drugih? *192*
Novi napadaji „političke mudrosti“ *193*
„Živio komunizam i sloboda“?!? *194*
Starčević u Osijeku *195*
Jeftini trik kao prijetnja pravnoj sigurnosti *197*
Tito je zračio dobrotom! *199*
Sućut druga Mesića povodom smrti druga Mike Špiljka *200*
Nazorov ditiramb Titu na „korienskom“ pravopisu *201*
Kako su samoupravljači spaljivali knjige *202*
„Pravci razvoja socijalističkog samoupravljanja“
(Titova osuda hrvatskog nacionalizma 1971.) *203*
Do viđenja na Trgu maršala Tita! *205*
Kad se tako krivotvore izjave Svete Stolice *206*
Tko se ne sjeća Milke Planinc? *208*
Idemo u Crnu Goru! *209*
Priroda govori o Bogu *210*
Rječita premijerova prijateljstva *211*
Zvoni li zvono Anti Đapiću? *212*
Đapić bi u koaliciju sa SDP-om! *213*
Drugovi omladinci, zdravo! *214*
Reuters: Masovne grobnice iz Drugoga svjetskog rata otvaraju rane u Sloveniji *215*
Trice i kučine Jože Manolića *216*
Zar nismo u „svjetskoj vladi“?! *218*
HTV o obljetnici Tuđmanove smrti *219*
Čestitamo državnom odvjetništvu! *220*
Zašto su prešućene antisemitske odluke „antifašista“ dr. Ivana Ribara *221*
Kako Zdenko Svete prebire po smetlištu *223*
Milka Planinc ponovno na estetskoj kirurgiji! *224*
Prilozi za biografiju Stipe Mesića *225*

U zatvor zbog hrvatskog jezika! ... 226
Ustanimo protiv Dalmatine (4.) Poučna epizoda s novom talijanskom markom ... 228
Nema zarobljenika, jer nema „pozadine“! ... 229
Zloupotrebe zlosretne ustavne preambule ... 230
O tzv. neovisnom tisku ... 232
Umiljati razgovori na tzv. kulturnoj ljevici ... 233
Istraga o ubojstvu Bruna Bušića u opaskama o. Vladimira Horvata D. I. ... 234
Beogradska pohvala Ivi Sanaderu ... 235
Dosljednost dr. Zdravka Tomca ... 236
Po čemu Komazec nije Hrvat? ... 237
Je li logor na Golome Krležina ideja? ... 238
Simbolika navijačkog prosvjeda ... 240
U zatvor s tri mjeseca! ... 241
Poniženje druga građanina-predsjednika ... 242
Tzv. istina u „Ponosu Ratkajevih“ ... 244
Kukavice, ništarije i izdajice ... 245
Poslovična mudrost Luke Bebića ... 247
Premijer i predsjednik ne znaju ustav ... 248
Opravdanje za partijske poslušnike ... 249
Prešućeno uzništvo Zlate Bartl ... 250
Sanaderova koncepcija ustavnog usklađenja „zemalja u regiji“ ... 251
Komparativna prednost Ive Šeparovića ... 253
Đapićeva pohvala drugu Titu! ... 254
Osamnaest godina kasnije: povratak Jugoslavije u školske udžbenike! ... 255
Dr. Franjo Tuđman (1999.-2008.) ... 256
Sve je dobro, samo neka nije hrvatsko! ... 257
Fascinacija zločincem ... 258
U njegovo ime nisu ubijani ljudi?!? ... 259
Za Zapadni Balkan – spremni! ... 260
Za razliku od hrvatskih političkih uznika, Srbi ne moraju plaćati sudske pristojbe! ... 262
Pupovac: Hrvatska tužba ugrožava uspostavu „Zapadnog Balkana“ ... 263
Ponovno umilni glasovi iz Beograda: „Za novi balkanski savez“ ... 264
Matica hrvatska kao žrtva govora mržnje ... 267
Kako „poštena inteligencija“ piše povijest ... 268
Hoće li EU ugroziti integritet Hrvatske? ... 270
Mesićevo jasenovačko bunilo ... 271
Smerdel: Pogrješan je naputak, da Hrvatska po svaku cijenu zadovolji europske pregovarače ... 272

Pristup NATO-u – zatraženo očitovanje Ustavnoga suda *273*
Procesi u Jugoslaviji nisu problematični? *274*
Bum, Cile, bum! *275*
Ofenziva dubrovačkih tzv. antifašista *276*
Za „novoga europskog čovjeka“: zov novoga totalitarizma *277*
U Makedoniji započeo proces lustracije *278*
Zašto ne odmah – Spalato? *279*
Državni vijenac na grobu Draže Mihailovića *280*
Osnovan četnički pokret „Republike Srpske“ *281*
Komu (ni)je do obnove Jugoslavije? *282*
Geigerova razudba Goldsteinovih manipulacija *284*
Za slobodnu i ujedinjenu Irsku! *286*
Zar nema pismenih Hrvata? *287*
S „kaldrmisanih“ ulica tzv. balkanskog Njujorka *288*
Jesu li Perković i Mustać doista – Hrvatska?!? *289*
Mesićeva pohvala razbojniku *290*
Viva Fiume d'Italia? *291*
Ponovljeni poziv na razbijanje Hrvatske *292*
Zagrebački nadbiskup kardinal Bozanić na mjestima ratnoga i poratnog stradanja *293*
Bozanićev otpis Mesiću *295*
Polako melju mlinovi Gospodnji *296*
Hrvatska financira spomenik zločinu nad Hrvatima! *297*
Banac o komunizmu *298*
Potrebna je rasprava o tome, kako danas doživljavamo Antu Starčevića *299*
Daksa – 65 godina kasnije *301*
„Novi list“: napokon prvi izbori bez političkih zatvorenika! *302*
Britanci su htjeli da Hrvatska ustupi dio svog teritorija Srbiji! *303*
Balkan – polutok koji postoji samo u političkim priručnicima *304*
Sindičićevo uhićenje – uvod u rasplet? *305*
Pobijeni u ime „antifašizma“? *306*
Predsjednik – šibicar *307*
Komunistički pokolj u Katynu 1940. i cenzura u Hrvatskoj 2010. ..... *309*
Pupovac na snijegu *311*
Pavelić, Eichmann i Churchill: diskretni razgovori *312*
Danas ubijamo „humano“! *314*
Svi za Jugosferu! *315*
Ne nazire se kraj idili Kosor-Pahor *317*
Krojenje Jugosfere *318*

Dok se predsjednik ispričava na sve strane... ..... *319*
Otkazana mostarska tribina – gušenje prava na slobodu riječi *321*
Vrijednosti koje se veličaju u Hrvatskoj *322*
Čega se pametan srami, tomu se budala veseli *323*
Od jezičnoga do državnog jedinstva *324*
Korisno podsjećanje *325*
A što kaže predsjednikov savjetnik? *326*
Predsjednikova mjerila *327*
Plameni pozdravi drugarici Milki! *328*
Gledamo li Hrvatsku ili talijansku televiziju? *329*
Ponovna primjena iskušanog recepta:
preko kulturne suradnje do političkog ujedinjenja *330*
Pomoć bratskoj Srbiji *332*
Hrvate u Republici Srpskoj predstavlja Miloševićev savjetnik! *333*
Palo je „ustaško uporište“! *336*
Novi prilozi za kolektivnu biografiju tzv. hrvatske ljevice *337*
Vijesti sa „Zapadnog Balkana“ *341*
U sklopu „regionalnog programa“ *342*
Zagreb = Beograd? *343*
U Borovu Selu, na „srpskoj zemlji“ *345*
Male tajne velikih majstora obavještajne kuhinje *346*
Prilog za povijest pornografije u Hrvatskoj *349*
O Stepincu 13. svibnja – na dan „Odeljenja zaštite naroda“ *350*
Bilandžićeva „povijest“ *351*
SANU, Tadić & Co. – Srbija se nikad ne smije odreći Knina! *352*
Mladi antifašist ispod Staljinova šinjela *353*
U obrani generala *354*
Odluka slovenskoga ustavnog suda izazvala paniku među mladim boljševicima! *356*
HDPZ-ŽK: Brzojavi sućuti zbog uhićenja Josipa Boljkovca! *357*
U Bosni i Hercegovini svedeni smo skoro na polovicu! *358*
Iz ratnih dana: predsjednik Tuđman i patrijarh Pavle *359*
Odličje kojega se valja sramiti... ..... *364*
Srpski i talijanski neofašisti rame uz rame *365*
Predsjednik mungos *366*
Vladi Republike Hrvatske podnesen zahtjev za donošenje zakona o lustraciji *367*
Srdačan susret Borisa Tadića i ratnog zločinca Veselina Šljivančanina *368*
„Ja sam četnik i opet bih to bio...“ *369*
„Živo selo“: iluzija ili stvarnost? *370*

Izgubili smo tisuću puta više! ... *372*
Koje zemlje nisu bile pod britanskom vlašću? ... *373*
Što Ranković (ni)je rekao? ... *374*
Kad nema kruha, neka je igara... ... *375*
Država bez sustava nacionalne sigurnosti? ... *376*
Plodovi hrvatsko-srpske koalicije ... *377*
Sve bol do bola... ... *379*
Zar u „antifašističkoj" Tuzli... ... *380*
Kako do „genocidnih" mirovina? ... *381*
Pijane večeri policajaca duha ... *382*
A što s Titovim mostom? ... *384*
KGB nikad ne umire ... *385*
Slično su nekad bježali i Hrvati... ... *386*
Pipl mast trast as! ... *388*
Franjo Tuđman: sedamnaest godina kasnije ... *389*
„Objektivni kao da pišu u Beogradu..." ... *390*
I u Trećem Reichu se sudilo po zakonu... ... *391*
Maknuli smo ga zajedno! ... *393*
Počasni doktorat Milanu Bandiću – nastavak sramoćenja hrvatske države ... *395*
Bajka o Diani Budisavljević ... *396*
Šuica na krovu Europe ... *397*
Gužva na ljevici ... *399*
Tko (ni)je odgovoran za „Lepu Brenu" i jugoslavenske zastave usred Zagreba? ... *400*
Tko ima pravo suditi o Franji Tuđmanu ... *401*
Riječka petokraka ... *402*
Kazalo osoba ... *403*
Bilješka o piscu ... *415*

Uvijek u povijesti dođe hora, kad onaj koji se usuđuje reći da je dva puta dva četiri, biva kažnjen smrću.

Albert Camus

PROSLOV

Ljudi koji drže da cilj opravdava sredstvo, ne bi smjeli nikad zaboraviti da njihovo načelo ima stanovito ograničenje, sadržano u sljedećoj banalnoj istini: osim onih sredstava koja su u suprotnosti s ciljem.

Peter L. Lavrov

Ova zbirka bilježaka o hrvatskome političkom životu – životu u kojem ništa nije tako obezvrijeđeno kao Hrvatska – u intelektualnome, političkom i tehničkom je smislu sastavni dio cjeline objavljene u četiri knjige u posljednjih nekoliko mjeseci, u dosad nezapamćenim političko-pandemijskim okolnostima, bez kojih se te knjige zacijelo ne bi pojavile, a posve sigurno ih ne bi bilo u onom obliku u kojem su izišle: *Hrvatska kronika. Minijature o hrvatskoj politici 1996.-2020.* (Zagreb, 2020., 400 str.), *Sto knjiga i jedan film* (Zagreb, 2020., 551 str.), *Trgovci hrvatskim kožama. Polemike o nacionalnoj povijesti XX. stoljeća* (Zagreb, 2021., 395 str.), te *Sateliti, lakaji & janjičari* (Zagreb, 2021., 387 str.).

U tu cjelinu – uračunavam, dakle, i ovaj kolaž skoro dnevničkih, mjestimice satiričkih zapisa o mahom neveselim temama – uvršteno je skoro 750 od ukupno nešto više od 1400 bibliografskih jedinica koje sam, ne računajući autorske knjige, u raznim novinama, časopisima i zbornicima radova objavio u posljednjih tridesetak godina.

Mnogi od tih ulomaka, dakle, i dalje čekaju da ih se možda spasi s novinskoga papira – a poneki od njih, prema samodopadnu i ljubomornu mišljenju svog autora, to valjda i zavrjeđuju – pa se ne smije isključiti mogućnost da ni toj slabići ne uspijem odoljeti, i da iznova pokleknem pred izazovom koji nešto znači valjda tek malobrojnima, ali: meni – koji u svoje bezbrojne mane ne ubrajam onu da mi je do takozvane *popularnosti* (dakle, do podilaženja onima čiji ukus ne smatram istančanijim od svoga, ili onima koji, kako se to kaže, oblikuju naš društveni život premda su siromašni svime osim novcem i utjecajem) – bilo je stalo baš do tih i takvih, a navlas isto je i sada, deset, dvadeset ili trideset godina kasnije.

Ono, pak, što je kazano u proslovima prethodne četiri, vrijedi i za ovu knjigu: ni najskromniji zapis u njoj nije plod izvjestiteljskog ravnodušja, nego je uvijek htio biti izraz jedne te iste misli, i dio jednog te istog mozaika, kojemu je množenje ulomaka htjelo dati jasnije, cjelovitije i svakako privlačnije oblike, ali koji uvijek potječu od čovjeka koji je u svakom trenutku svjestan da u Hrvatskoj samo malobrojni honoriraju jasnoću i dosljednost. I inače su to monete koje su hrvatske mjenjačnice kroz povijest primale samo u vrlo rijetkim zgodama, ali je to dodatni razlog zbog kojega su ovi tekstovi nastali i zbog kojega ni ovdje u njima nije ništa mijenjano, osim što je ujednačen pravopis te su ispravljene pisarske i tiskarske pogrješke odnosno mjestimična nepovlasna – a skoro uvijek političkom korektnošću motivirana – urednička zadiranja u autorski tekst.

Dokumentirano je, dakle, u svim tim člancima odnosno zbirkama, što sam tijekom tih važnih i svakako uzbudljivih godina i desetljeća mislio i pisao, gdje sam i kad sam točno predvidio što nam se i zašto događa, što nas kao pojedince i narod čeka u budućnosti koja je, evo, u međuvremenu stigla, uglavnom u onom neveselu obliku kojega sam se pribojavao i na koji sam svojim slabim snagama, kao jedan od onih glasova što uzalud vapiju u pustinji, uporno pokušavao upozoriti; ali i ono, za što će ponetko pomisliti da sam možda i griješio. No, i te pogrješke – ako ih ima i kad ih ima – pokazuju zašto ih ima i u kojim okolnostima ih ima, pa i one sasvim jasno i dosljedno svjedoče o tome što se je mislilo i što se je htjelo.

Uostalom, možda se autor, premda je tvorac teksta i odgovara za nj, ipak – po uzoru na onu prastaru *Quidquid recipitur ad modum recipientis recipitur : Što god se prima, prima se na primateljev način* – ima pravo pitati, bi li i te pogrješne procjene bile pogrješne, da je u hrvatskoj politici – kod onih koji su odlučivali, suodlučivali ili bar u javnosti ostavljali dojam da suodlučuju – Hrvatska bila na prvome mjestu? Da se njome nije trgovalo, i da ona nije bila podređivana tuđinskim predodžbama, tuđim interesima i tuđim voljama? Moja je, pak, savjest i u tom pogledu čista, i nije slučajno podnaslov ove zbirke posuđen od legendarnoga američkoga slikara Jamesa McNeila Whistlera, jer: i ovi naizgled beznačajni ulomci znali su biti važan doprinos najplemenitijoj vještini što resi ljude koji drže do svojih uvjerenja, vještini proizvodnje neprijatelja.

Skrušeno priznajem da bih lakše živio bez prijatelja, nego bez ovih drugih. No, većinom su to ljudi bez imena – makar su neki od njih bili i na važnim državnim i uopće društvenim položajima – pa ne zavrjeđuju da ih se ovdje posebno spomene. To je tim važnije istaknuti što sam uvijek, pa i u najtežim trenutcima, bio svjestan da – kako sam negdje i zapisao, a u više zgoda i javno kazao – svi moji i naši porazi izviru iz poraza koji se je zbio puno prije nego što sam se rodio. Sve što se dogodilo iza toga, na ovaj je ili na onaj način posljedica tog poraza.

To, dakle, vrijedi i za ono što se čini aktualnim uoči predstojećih lokalnih izbora, napose u Zagrebu: i na prethodnima smo želi ono što je davno posijano, sad će plodovi te sjetve biti vidljivi i slijepcima.

Shvaćanje nacionalne pomirbe ne kao pomirbe ljudi – pomirbe koja je bila toliko potrebna, i koja je okrunjena Domovinskim ratom – nego kao pomirbe nepomirljivoga, dakle: kao pomirbe ideologija, pomirbe hrvatstva i jugoslavenstva, pomirbe demokracije i totalitarizma, pomirbe slobode i boljševizma, što je na simboličkoj razini ovjekovječena onim znamenitim šampanjcem kojim su se u siječnju one zlokobne 2000. godine polijevali i zalijevali Ivica Račan i Dražen Budiša, šampanjcem čiji mjehurići nisu mogli prikriti lukavstvo jednoga i naivnu taštinu drugoga, posljednjih godina kulminira potpunim rashrvaćivanjem Hrvatske.

Ulomci uvršteni u ovu knjigu pokazuju, zašto sam oduvijek bio nesklon takvom obliku takozvane pomirbe, i zašto sam se uvijek čudio da čak i dobrohotni, pismeni i inače razmjerno inteligentni ljudi, mogu tvrditi kako je takav oblik pomirbe kamen temeljac hrvatske države, a istodobno svim silama – točnije: bar svakom žilicom svoga vrata – zahtijevati lustraciju. Činilo mi se, pa i sad mi se čini, da jedno isključuje drugo, i da je, napose nakon *Bljeska* i *Oluje* – baš zato što se, kako je rekao jedan pjesnik, Hrvatska mora postaviti kao mjerilo u svakom trenutku i u svakome činu – lustracija onaj etički i politički okvir u kojem se mora kretati nacionalna pomirba, jer je u protivnome rezultat te jednadžbe potpuno jasan, i on glasi: 3. siječnja 2000. godine.

Temelji našega današnjeg propadanja položeni su, dakle, ranije, na intelektualnoj, filozofsko-svjetonazorskoj i ideološkoj razini, pa kad se nekomu učini da razgovaramo o pojedincima i pojedinačnim sudbinama, onda se ljuto vara, jer: pojedinačne sudbine i pojedinačne slike samo ilustriraju našu sveukupnu, hrvatsku sudbinu.

Samo to je zapravo razlog da je u ovu knjigu uvršteno i nekoliko priloga iz nizanke *Karte na stol!* koju sam godinama ispisivao u časopisu Hrvatskoga društva političkih zatvorenika, premda sam te pabirke – kao i one iz rubrika koje sam u istome listu, zadugo mjesečniku, potom dvomjesečniku, a sad već godinama tromjesečniku, vodio pod naslovom *Historia magistra vitae*, *Cogito ergo sum*, *Novi prilozi za povijest 'antifašizma'*, *Tako su govorili komunisti*, *Klasici marksizma*, *'Antifašizam' u riječi i slici*, *Verba volant* i još nekima – prvotno kanio uvrstiti u jednu drugu knjigu, knjigu polemika, koja pod naslovom *Milosrdna giljotina* tek ima biti objavljena.

Od te sam nakane, dakle, ovdje dijelom odstupio ponukan razgovorom s jednim prijateljem koji je danas skloniji prihvatiti ono u što sam ga uvjeravao

pred kraj XX. stoljeća: da je pokušaj razbijanja Hrvatskoga društva političkih zatvorenika – inače ideološko-politički raznorodne udruge koja je tada okupljala nekoliko tisuća hrvatskih političkih uznika (među kojima su, međutim, bili i predsjednik države i prvaci desetak hrvatskih političkih stranaka, k tome još i *duzina* visokih vladinih činovnika, a i poneki predsjednik kućnoga savjeta!) – primjenom političkih diskvalifikacija i ideološkog ostracizma, zapravo uvod u hajku i progon koji nas tek čeka kad s povijesne pozornice nestane Tuđmanova autoriteta što je (dakako, dijelom i stvorivši tu otrovnu biljku, a zasigurno omogućujući joj da preživi na bajkama o takozvanim pozitivnim vrijednostima takozvane hrvatske ljevice!) naizgled uspješno zauzdavao tobože *antifašistički*, a stvarno anacionalno-jugoslavenski, ponekad prividno kozmopolitski, ali uvijek protuhrvatski konglomerat sila i silnica koji se je u doba Domovinskoga rata pritajio pod pločom, iz potaje čekajući svoj trenutak.

Da nije ilustrativna, ta bi epizoda, dakako, bila beznačajna – jer je i bez nje svatko priseban znao da će uspostavljanje mirnodopskog sustava vrijednosti nametnuti i prirodna, logična društvena i ideološka raščišćavanja, prestrojavanja i postrojavanja – i zato jedva vrijedna spomena. Jer, u političkom smislu nehomogenoj i dotad faktično marginalnoj udruzi hrvatskih političkih uznika – u čijem je mjesečniku (sa skoro nevjerojatnim, karikaturalnim obrazloženjem da se „kosi s državnom politikom“!) svojedobno bilo nepoćudno i faktično zabranjeno ne samo kvaziničeansko *prevrjednovanje svih vrijednosti*, nego i čak sasvim argumentiran, stilom odmjeren i zahtjevima sasvim umjeren kritički osvrt na državno obilježavanje takozvanoga Dana antifašističke borbe – onemogućeno je nacionalno-političko i ideološko profiliranje na sličan način na koji su ranije rastočeni neki politički pokreti i stranke, odnosno na način na koji će u kasnijem razdoblju biti razbijene i onemogućene potencijalno opasne braniteljske udruge i autentične hrvatske građanske inicijative.

Pokazalo se da mala prijetnja bičem i oveća šaka zobi i u naše doba čini čuda (osobito kad se namjeri na prazne želudce, u kombinaciji sa savitljivim kralješnicama i nezajažljivim taštinama!), pa su se tih znamenitih devedesetih godina prošloga stoljeća i neki svojedobno ugledni politički sužnji – vođeni ljudskim slabećama himalajskih razmjera, pa i nevidljivim nitima stanovitih *kolega* – dali zdušno upregnuti u diskvalificiranje svojih donedavnih prijatelja i nešto davnijih supatnika kao „ratnih gubitnika“ i „ustaških nostalgičara“, na navlas isti način, istim vokabularom i istom mržnjom kojom su nas kasnije (uz pratnju tradicionalno bezgrješnih glasila ropski vjernih svakoj vlasti) častili *Feral Tribune*, *Globus*, *Nacional* ili *Najnoviji Srbobran* (*Novosti*), a na svoje su skupove kao počasne goste pozivali kojekakve *boljkovce* i s njima se grlili, ili se za kakav sitnež nudili po duhovnim i političkim bordelima poput izborne liste neke nazovi-stranke što ju

je utemeljio Josip Manolić, čovjek čiji su potpis i u stvarnome i u metaforičkom smislu poznavali desetci tisuća hrvatskih robijaša.

Ti su ulomci, kako rekoh, prvotno trebali biti uvršteni u knjigu polemika, jer su tipovi koji su bili spremni denuncirati i proskribirati vlastite uzničke drugove, dakako tim odlučnije i bješnje bili spremni poslužiti se i podlijim sredstvima u odnosu na jednog urednika koji se je i bez vlastite volje našao u tom kreševu (pa ga, dakako, nije htio napustiti za volju ljudi koji, mjereći se svojim laktom, misle da su baš svi i da je baš sve na prodaju). Matična je udruga, doduše, preživjela – za *manolićevcima* je otišla šaka ljudi popašnih na kune i zatravljenih tobožnjim publicitetom (ne shvaćajući da i tim medijima služi sasvim privremeno, i uglavnom za brisanje stanovitoga plemenitog dijela tijela), da bi potom pokazala posvemašnju sterilnost i biblijsku nesposobnost da na intelektualnom ili ideološko-političkom planu napravi bilo što – ali se je i središnje, matično društvo nekoliko ključnih godina bavilo samo sobom, plativši za to na koncu visok danak: marionetski režim instaliran trećesiječanjskom reakcijom iz 2000. godine, uz svjesnu i nesvjesnu pomoć čitave svite korisnih budala, stvorit će oko jugoslavenske himere i njezinih slugu – hrvatskih kvislinga – zasad sasvim djelotvoran štit od takozvanog *antifašizma*.

Zato se je, dakle – zato što na malome pokazuje i dokumentira procese koji će se potom odviti na velikome, nacionalnom planu – ovdje našlo tih nekoliko fragmenata koji, doduše, vjerojatno remete opću sliku koju o nekim ljudima i nekim pojavama imaju neupućeni pa na prvi pogled obeshrabruju, ali: na razočaranje i na malodušje pravo imaju samo oni koji misle da se povijest jednog naroda mjeri mjesecima i godinama; oni drugi znaju da i sama borba znači pobjedu. Jer, najveličanstvenije u povijesti i jest ona strast i onaj osjećaj dužnosti koji ona u nama budi.

Tomislav JONJIĆ

U Zagrebu, 19. travnja 2021.

KAD ĆEMO DOČEKATI DA NAM SE ISPRIČAJU ONI, KOJI SU NAS UBIJALI?

„I od Talijana bismo“ – piše ljubljansko *Delo* u broju od 19. srpnja 1997. – „očekivali jednako razumijevanje povijesti kao od Nijemaca. U Sloveniji su prouzročili veće zločine, pobili sto puta više ljudi i spalili sto puta više sela nego Nijemci u Češkoj. Baš zbog sređenja budućih odnosa u EU, logičan je potpis pomirbenoga dokumenta između Slovenije i Italije. To je još jedina točka na svim granicama sila Osovine, gdje još nisu izmireni fašistički zločini i gdje se okupatori nisu ispričali svojim žrtvama. Nijemci su to obavili. Njihova je cijena bila prihvat 3,5 milijuna izbjeglica iz Sudeta. Italija se mora ispričati za svoje zločine maloj Sloveniji, jer ju je napala bez vojne najave, da bi je etnički uništila; prihvatiti cijenu toga i obvezati se da to više nikada ne će ponoviti, Taj korak ipak nikako ne može napraviti. Kohl je bio dalekovidniji.“

Hrvatsko novinstvo i hrvatska diplomacija slična se pitanja ne usuđuju postaviti. Ne samo Talijanima, nego ni Srbiji (ili, recimo, Velikoj Britaniji). Kao da u politici vrijedi ona: blago krotkima, blago poniznima, oni će baštiniti Kraljevstvo Nebesko...

(*Politički zatvorenik*, br. 66, rujan 1997.)

HRVATI ISLAMSKE VJERE NISU NACIONALNA MANJINA

U *Vjesnikovu* prilogu od 4. listopada 1997., posvećenom položaju nacionalnih manjina u Hrvatskoj, nabrojane su i političke stranke, članstvo kojih uglavnom predstavljaju pripadnici nacionalnih manjina.

Među njima je navedena i Hrvatska muslimanska demokratska stranka (HMDS). Premda bi bilo bolje da se je tim povodom oglasilo vodstvo te stranke, čini mi se potrebnim skrenuti pozornost na činjenicu da, koliko mi je poznato, ta stranka okuplja Hrvate islamske vjeroispovijesti. Ako je tako, onda se ni u kojem slučaju ne može raditi o nacionalnoj manjini.

Hrvatski je narod viševjerski, a previd koji se je dogodio *Vjesniku*, svakako ne će pridonijeti ohrabrenju onoga dijela muslimanskoga puka, koji se u nacionalnom pogledu osjeća hrvatski. Te ljude – a njihov broj nije tako mali – oni koji se odnedavno nazivaju Bošnjacima zovu „izdajicama“, a drugi, Hrvati, kao da ih ne žele pod svojim krovom.

Ima li u povijesti ili u sadašnjosti makar jedan razlog, da se hrvatski narod odrekne svojih pripadnika koji nisu katolici? Zbog čega Hrvat može biti agnostik ili a(nti)teist, a ne može biti musliman, čak i pravoslavni?

(*Vjesnik*, 58/1997., br. 17951, 11. X. 1997.)

USTAVNI SUD: IBEOVCIMA PO ZAKONU O PRAVIMA BIVŠIH POLITIČKIH ZATVORENIKA NE PRIPADA SVOJSTVO BIVŠIH HRVATSKIH POLITIČKIH UZNIKA! *

Na sjednici održanoj 8. listopada 1997., Ustavni sud Republike Hrvatske odlučivao je o tužbi stanovitoga gospodina P. A., s prebivalištem u V. L, koji je ustavnom tužbom pobijao utemeljenost presude Upravnog suda, slijedom koje nije uspio ostvariti prava iz mirovinskoga i invalidskog osiguranja. Upravni je sud, naime, ocijenio zakonitim rješenja prvostupanjske i drugostupanjske vladine Administrativne komisije (oba su rješenja donesena još 1996.!), kojima gospodinu P. A. nije priznat status bivšega hrvatskoga političkog uznika, budući da je suđen kao pristaša Informbiroa.

P. A. je ustavnom tužbom tvrdio kako su mu pobijanom presudom Upravnog suda, koja se naslanja na rješenja Administrativne komisije, povrijeđena ustavna prava.

Međutim, odlukom Ustavnog suda br. U-111-550/1997 od 8. listopada 1997. tužba je odbijena. Ustavni je sud ocijenio kako su i vladine komisije i Upravni sud pravilno primijenili zakon, prema kojemu je nužna pretpostavka za stjecanje statusa bivšega hrvatskoga političkog zatvorenika poznata i precizno opisana: „lišenje slobode zbog političkih uvjerenja ili političkog otpora i borbe za samostalnu hrvatsku državu“.

Kako ibeovci nisu bili lišeni slobode zbog tih razloga, moguć je i zakonit samo jedan zaključak: oni jesu bivši politički uznici, ali nisu bivši hrvatski politički uznici.

---

* Osim što ilustrira različit pristup hrvatske države hrvatskim i nekim drugim političkim uznicima, članak je u ovu knjigu uvršten zbog toga što podsjeća na pokušaj razbijanja Hrvatskoga društva političkih zatvorenika u drugoj polovici 1990-ih godina, kad je skupina disidenata – pod intelektualnim vodstvom stanovitih *kolega* te uz poslovičnu pomoć korisnih budala – u taj pothvat krenula na dva usporedna razboja: s jedne strane denuncirajući matični HDPZ da je „ustaški“ odnosno da okuplja „ratne gubitnike“, a s druge strane želeći ojačati svoj položaj usisavanjem osuđenih pristaša Rezolucije Informbiroa, dakle – slavitelja staljinskog SSSR-a i boraca za boljševičku Jugoslaviju. Nešto o tome kazano je u proslovu, a u ovu su knjigu uvršteni još neki ulomci, premda svi skupa čine samo dio gradiva objavljenog o toj temi u *Političkom zatvoreniku* (pa i dio onoga što sam o toj temi objavio i ja sâm).

Hoće li im hrvatska (ili možda neka druga?) država to honorirati, drugo je pitanje. Samo, za to treba donijeti novi propis, jer postojeći Zakon o pravima bivših političkih zatvorenika pravi jasnu razliku između hrvatskih nacionalista i ibeovaca. O tome je, nakon Upravnoga, pravorijek izrekao i Ustavni sud. Time su iscrpljena sva pravna sredstva u Republici Hrvatskoj, a ova odluka ima služiti kao putokaz u svim drugim slučajevima.

Dakako da bi u pravnoj državi ova odluka Ustavnoga suda imala reperkusije i u pogledu organiziranja paralelne udruge, nedavno registriranoga Hrvatskoga društva političkih zatvorenika – žrtava komunizma (HDPZ-ŽK). Ta udruga (tobože zbog „pomirbe“, a stvarno zbog umnožavanja svoga vrlo malobrojna članstva!) u svoje redove poziva i ibeovce, te istodobno traži da joj se – temeljem Zakona o pravima bivših hrvatskih političkih zatvorenika – priznaju ista prava kao i matičnom HDPZ-u.

Budući da, prema odluci Ustavnog suda, ibeovci nisu bivši hrvatski politički uznici u smislu Zakona o pravima bivših političkih zatvorenika, onda ni oni, ni njihova udruga ne mogu na temelju tog propisa potraživati obeštećenje. Mogu, dakako, zahtijevati promjenu tog propisa ili donošenje novog.

Sve bi ovo, rekosmo, vrijedilo za pravnu državu, ali ne i za onu, u kojoj veze i poznanstva, partijska knjižica i još neka druga sredstva djeluju mimo, a nerijetko i – iznad zakona.

(*Politički zatvorenik*, br. 71, veljača 1998.)

KARTE NA STOL (II.)

Boljkovac pod zaštitom „njemačkih prijatelja“?

Silan aplauz na nedavnoj skupštini „HDPZ-ŽK“ u Zagrebu doživio je Jože Boljkovac. Da se ne bi tko upitao, otkud Jože Boljkovac među hrvatskim političkim uznicima, objasnio je on sam: i on bi, kaže, nakon 21. sjednice predsjedništva CK SKJ u Karađorđevu završio u zatvoru, da ge nije spasila „prijateljska Njemačka“ odnosno „prijatelji iz Njemačke“.*

U to su doba u Njemačkoj na vlasti bili socijaldemokrati, oni isti koji su – kako *Politički zatvorenik*, evo, već u tri nastavka objavljuje – surađivali s jugoslavenskim tajnim službama na konkretnim (protuhrvatskim) poslovima. Potječe li otud Jožino prijateljstvo s njima? Ili su oni Boljkovčevu „privatnu diplomaciju“ pretpostavljali suradnji s jednom državom?

Ujedinitelji i „prisajedinitelji“

U razgovoru za zagrebački *Vjesnik* (3. ožujka 1998.), Marko Veselica objašnjava kako je svrha HDPZ-ŽK ujediniti političke zatvorenike. Nasljedujući, valjda, svoje negdašnje ideološke uzore, Marko baca prašinu u oči.

Kako očekivati da će on, Đuro Perica i družina „ujediniti“ političke zatvorenike, kad se umjesto statutarnim metodama, poslužiše razbijanjem HDPZ-a,

* Navod o Boljkovčevu počasnome i istaknutu sudjelovanju na osnivačkome skupu spomenutoga *disidentskoga* Hrvatskoga društva političkih zatvorenika – žrtava komunizma (zapravo poluge za disciplíniranje politički nepoćudnih) nije neukusan vic, nego tužna činjenica, dokumentirana i fotografijama koje su objavljene u *Političkom zatvoreniku*. Ideolozima i tvorcima udruge zvane HDPZ-ŽK, Jože je Boljkovac sa svojom slavnom oznaškom prošlošću bio – posve logično – puno bliži nego „ratni gubitnici“. Zato će se, na temelju iste logike, jedan od prvaka te udruge domalo pojaviti na izbornoj listini Manolić-Mesićeve stranke, tzv. Hrvatskih nezavisnih demokrata! Na slavu tzv. antifašizma i na korist *jugoslovjenskim* boljševicima koji su, nažalost, i među bivšim političkim uznicima našli korisne budale koje će ih prevesti na pobjedničku stranu povijesti.

a njegove članove optužuju za „ustašizaciju“ i prokazuju kao nositelje gubitničkoga mentaliteta.

Misle li Marko i Đuro ujediniti ili bi (palicom i sl.) „prisajedinili“?

Hrvatska diplomacija i hrvatska povijest

Nakon što je hrabro priopćio da je i jutros, kao što je predsjednik Tuđman dalekovidno predvidio – Sunce opet izišlo, šef hrvatske diplomacije, Mate Granić, u emisiji „2 u 9“, na *OTV-u*, 10. veljače 1998., na pitanje o Prevlaci, izjavio je kako je hrvatska granica na Prevlaci, tj. hrvatsko-crnogorska granica, „najstarija hrvatska granica, jer datira još iz 1419. godine“.

Tako je hrvatski ministar vanjskih poslova poučio gledateljstvo, da su u zabludi „nacionalisti“, koji su do sada tvrdo vjerovali da je Boka kotorska upravno pripadala Dalmaciji (dakle, Trojednoj Kraljevini Hrvatskoj, Slavoniji i Dalmaciji) sve do Svetozara Pribićevića, kad je ugurana u „Zetsku oblast“, a da su ju Crnoj Gori na zagonetan način pripojili tek nakon Drugoga svjetskog rata naši dragi – *antifašisti*.

No, nemojmo biti sitničavi. Tko je vidio da se od šefa diplomacije traži poznavanje elementarnih činjenica iz nacionalne povijesti! A ipak, „jedne će se noći lude zapalit’ u nama vatre...“, kaže se u jednoj prekrasnoj pjesmi, koja se zove – „Bokeljska noć“.

Tko savjetuje savjetnike?

U razgovoru za *Globus* (br. 371 od 16. siječnja 1998.) bivši ministar kulture (poznat po izjavi da je Hrvatski državni sabor „kokošinjac“), a sada savjetnik (za kulturu!) predsjednika Republike, glumac Zlatko Vitez, kaže kako u hrvatskoj kulturi vlada potpuna sloboda stvaralaštva, „samo što mi Hrvati nismo baš talentiran narod!“

Na istome mjestu kaže Vitez (kakav nesklad između lika i imena!), da predsjednik Tuđman, iako „osporava mnoge stvari koje je Tito napravio u politici“, ipak „u velikoj lepezi hrvatskih političara, između Kvaternika, Starčevića, Radića, Mačeka, Pavelića i Tita, Broza stavlja na prvo mjesto. Smatra da je Broz sačuvao hrvatske granice i, koliko-toliko, hrvatsku državnost, da je dao osnovu današnjoj nezavisnoj Hrvatskoj, bio antifašist i time odveo Hrvatsku na stranu saveznika i pobjednika u drugome svjetskom ratu.“

Iako se iz Tuđmanovih riječi na IV. općem saboru HDZ-a ne bi tako reklo, dobro je znati kako njegove misli interpretira njegov savjetnik, kojega posljednjih dana hvale Rade Šerbedžija, Lurdan Zafranović i slične dragocjenosti hrvatskoga naroda.

Jedino, i kad znamo tko postavlja, ne znamo tko savjetuje savjetnike.

Rasizam zidarskoga pomoćnika

Na *Plavome radiju* 5. veljače, skupa sa Stipom Mesićem, nastupio je Silvije Degen. Komentirajući javne istupe novoga zagrebačkog nadbiskupa, msgr. Josipa Bozanića, tobožnji je „Zagrebčanec", inače predstavnik zagrebačke „braće" na svojedobnoj obnovi rada slobodnozidarske Velike lože Jugoslavije, priopćio, između ostaloga, kako Crkva „drži da su svi ljudi ravnopravni, o čemu ja [Silvije Degen] imam svoje mišljenje."

Je li tko čuo da su brata Degena, koji se očito drži *Übermenschom*, proglasili rasistom, fašistom ili nečim sličnim? A da „Europljani" odnosno „antifašisti" taj ružni, difamatorski prišivak ipak ne čuvaju isključivo za hrvatske nacionaliste?

Ulster ili Irska

Raspisao se u zagrebačkome *Nacionalu* Chris Cviic alias Krsto Cviić o Ulsteru, ulsterskim katolicima i ulsterskim protestantima, o ulsterskim nemirima i puškaranjima, o ulsterskoj Krvavoj nedjelji...

A da je taj politički analitičar, vrli katolik, borac za ljudska prava i prava obespravljenih, samo na trenutak zaboravio tko ga plaća i bacio oko na zemljovid, vidio bi da je Ulster obična, mala, jadna Sjeverna Irska.

Kako se stvari razvijaju, čini se da nije daleko dan kad će se pridjev – kako je i red – u sredini rečenice pisati malim početnim slovom. Unatoč Cviiću.

(*Politički zatvorenik*, br. 72, ožujak 1998.)

JE LI ARTUKOVIĆEVA OBRANA KOLABORIRALA S OPTUŽBOM?

Da se u političkim procesima, vođenima u tiranskim, neslobodnim sustavima, teško može govoriti o pravu na obranu kao elementarnom pravu svakoga optuženika, dobro je poznato svima, koji su imali nesreću naći se pred komunističkim sudištem u bivšoj Jugoslaviji.

Bilo je, nesumnjivo, puno branitelja, koji su i u tako teškim prilikama svjetlali obraz svoga poziva.

Moguće je, da ima puno obrambenih govora, koji se mogu ravnati s poznatom Politeovom obranom nadbiskupa Stepinca.

No, ima, nažalost, i znatan broj – poglavito u prvim poratnim godinama – obrana, koje su išle ne za tim da olakšaju optuženikov položaj ili mu bar daju onu (političku) težinu, koju je objektivno imao, nego za tim, da se ne zamjere optužbi. Teško je, međutim, vjerovati da su se čak i uoči samoga sloma komunizma događali slučajevi da je obrana surađivala s optužbom, kršeći na taj način smisao odvjetništva, Zakon o odvjetništvu i Kodeks odvjetničke etike. Jedan od takvih slučajeva je, izgleda, bio i proces Andriji Artukoviću.

Održan je 1986., nesumnjivo u sklopu priprema za prekrajanje Jugoslavije u velikosrpskome smislu. Te su godine usporedno preustrojene tzv. armijske oblasti i eparhijska podjela Srpske pravoslavne crkve. U javnost je plasiran Memorandum SANU, a novi, još žešći val sotonizacije hrvatskoga naroda zametnut je suđenjem Andriji Artukoviću, novim izdanjem Novakova pamfleta *Magnum crimen* i bezbrojnim tekstovima u opskurnim srbijanskih i drugim jugoslavenskim glasilima. U tom se svjetlu proces Artukoviću može držati i važnijim, nego što bi u nekom drugom vremenu objektivno bio.

Stoga je zanimljivo danas, dvanaest godina kasnije, pročitati kako se u hrvatskome izdanju *Playboya* (br. 10/11, ožujak 1998.), tadašnji Artukovićev tužitelj, a današnji Blaškićev branitelj, odvjetnik Anto Nobilo, ne samo diči time što je tužio (i sudio) Artukoviću i Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, nego faktično priznaje kako je Služba državne sigurnosti protuzakonito ograničavala okrivljenikovo pravo na obranu, ali i to, da je obrana kolaborirala s optužbom.

Ostaje vidjeti, hoće li Hrvatska odvjetnička komora reagirati nad ovom prežalosnom činjenicom ili će se, možda, netko od branitelja (Željko Olujić, Silvije Degen i Srđa Popović) očitovati? Mi, pak, taj dio Nobilova pripovijedanja prenosimo u cijelosti. Tek da se ne zaboravi...

NOBILO: Bio sam općinski tužilac pune četiri godine. A onda sam, nakon samo četiri godine, pozvan u Zagreb – na mjesto zamjenika u Okružno tužiteljstvo Zagreb.

PLAYBOY: Nakon samo četiri godine... Zar je to tako brzo?

NOBILO: Jest. Najbolji općinski tužitelji po pravilu su pozivani u Zagreb nakon najmanje osam godina. No, ubrzo je došlo do, za mene, još jednog izuzetno važnog događaja: Amerika je Jugoslaviji, odnosno, okružnom sudu u Zagrebu, izručila Andriju Artukovića. Moja tadašnja šefica, Ivanka Pintar-Gajer, odabrala je mene za svojeg pomoćnika u tom procesu. To mi je mnogo značilo; suđenje za koje se govorilo da je povijesno, pratilo je više od 200 stranih novinara. U medije sam ušao na velika vrata, svaki dan pojavljivao se u TV Dnevniku, po novinama, a opće su ocjene moga rada bile vrlo povoljne. Nakon suđenja Artukoviću postao sam šefom Prvostepenog krivičnog odjela i, manje-više, svaki predmet značajan za društvo dodjeljivali su meni, kako u Socijalističkoj Republici Hrvatskoj, tako i u današnjoj Hrvatskoj, sve do 1992., dok sam obavljao tu dužnost.

PLAYBOY: lako se može činiti suprotno, nije bilo baš lako dobiti slučaj protiv Artukovića?

NOBILO: Amerika je Artukovića izručila za određene konkretne učine i mi ga, po ugovoru o izručenju, nismo mogli optužiti ni za što drugo. Kako je od tada bilo prošlo više od četrdeset godina, bilo je vrlo teško prikupiti dokaze. Došli smo do krunskog svjedoka, nekakvog Bajre Avdića, koji je bio motociklist u Artukovićevoj pratnji, i bio je očevidac njegovih naredaba za likvidacije Židova i Srba.

PLAYBOY: Bilo je mnogo kontroverzija oko tog suđenja. Je li bilo kakvih pritisaka na vas u to vrijeme? Možda od nekog od ljudi koji su danas na vlasti, a onda su bili u emigraciji?

NOBILO: Imali smo podatke da emigracija i politička oporba pokušava pomoći Artukoviću u obrani. Iz Amerike je bio stigao i Artukovićev sin s dosta materijala za obranu, i dao je pisati, među ostalima, i jednom poznatom hrvatskom povjesničaru. Namjera im je, zapravo, bila obraniti ustaštvo i NDH, ali jedan iz tima odvjetnika nije imao hrabrosti istupiti u tom smislu.

PLAYBOY: Kako ste to doznali?

NOBILO: Artukovićev je sin, po dolasku iz Amerike, odsjeo u zagrebačkom hotelu „Dubrovnik“. Tadašnji agenti snimili su njegove materijale za obranu i oni su nekako došli i do nas. Iz tabora obrane neprekidno su curile informacije do nas, tako da smo znali svaki njihov korak unaprijed. Bili su dosta naivni i nesmotreni. Mi tužitelji imali smo svoju prostoriju u kojoj smo u pauzama pili kavu i dogovarali se oko procesa. Obrana je kod predsjednika suda inzistirala na istom tretmanu kao i tužilaštvo, pa su i oni tražili jednu takvu prostoriju. Dobili su je, a mi smo u pauzama, zahvaljujući profesionalcima koji su dobro radili svoj posao, uvijek znali o čemu raspravljaju i kako će se postaviti u nastavku.

PLAYBOY: Je li vam s dolaskom političkih promjena slučaj Artuković postao dio prošlosti koju biste htjeli zaboraviti? Jeste li zbog toga imali problema?

NOBILO: Ne. Ono što sam, u profesionalnom smislu, radio u tom procesu bilo je dobro. A što se tiče činjenice da sam sudio ustaškom ministru – već sam to rekao, a reći ću opet: bila mi je čast, i na to sam ponosan. Smatram da je Andrija Artuković bio i ostao ratni zločinac, potpisnik rasnih zakona i arhitekt jedne kvislinške tvorevine, NDH. Dakle, i s moralne, i s povijesne strane ja sam zadovoljan. To što meni osobno netko nešto zamjera, manje je važno. Siguran sam da će vrijeme pokazati da sam imao pravo i da je NDH bila zločinačka tvorevina, a ne, kako tvrdi naš predsjednik, izraz povijesnih težnji Hrvata za svojom državom. U NDH zločini nisu bili sporadični nego su joj bili ugrađeni u temelje, i ona je, više nego išta drugo, kompromitirala hrvatstvo i ideju o hrvatskoj državi.

(*Politički zatvorenik*, br. 73, travanj 1998.)

KARTE NA STOL (III.)

Šarena družba napala 'Politički zatvorenik': ponovno verbalni delikt?

Hrvatski su dnevnici 13. ožujka priopćili javnosti, kako su neki predstavnici nekakvoga HDPZ-ŽK napali naše glasilo [*Politički zatvorenik*] da „šteti Hrvatskoj" i da je „izvan svih mjerila logična ponašanja".

Bilo bi nam krivo (pače, sramili bismo se!), da nas je pohvalio tercet, koji nas tako napade kod predsjednika Hrvatskoga državnoga sabora. E, eto, zlobnici govore, da se baš na tome primjeru vidi kako se „borci za ljudska prava" zalažu za ponovno uvođenje verbalnoga delikta.

Politički zatvorenik šteti Hrvatskoj, jer ne ide na ruku Perici, Veselici i družini. (Hrvatska, to sam ja!). Hrvatskoj, pak, ne šteti njihov vinkovački *Hrvatski vjesnik*, s pohvalama Hitleru i vulgarnim napadajima na Židove. To je nebitno. Bitno je samo da *Hrvatski vjesnik* (tako se zove, iako hrvatski nije!) hvali Marka Veselicu, Đuru Pericu i druge naše „pomiritelje", „čiste", „pobjednike" i kako li se sve ne zovu. A, eto, da su nešto napisali za naš list, objavili bismo. No, to ne znaju, pa bi list zabranili ili, ispraviše se kasnije, samo – ukinuli.

Lurdan u Jasenovcu

Dirljivim se je riječima hrvatskoj javnosti u *Globusu*, br. 378 od 6. ožujka 1998. obratio „disident" Lurdan Zafranović, uvjeravajući nas u svoju ljubav prema Hrvatskoj i optužujući priprosti puk da nema razumijevanja za njegov genij.

On, kaže, nije nikad djelovao protiv Hrvatske. Njega samo zanima zlo: „Fascinira me način, metoda kojom se u našoj prošlosti činilo, primjenjivalo zlo. Jedan je čovjek u jednom danu ubio u Jasenovcu 200-300 ljudi, a poslije toga došao kući, večerao i igrao se sa svoje šestero djece, kojoj je bio savršen otac. Bio je umoran od toga strašnog posla, spavao je sa svojom obitelji, i ujutro bi opet odlazio baviti se istom rabotom."

Jedan u Jasenovcu u jednome danu ubije 200-300 ljudi, kaže Zafranović. Trojica, dakle, valjda ubiju 600-900, desetorica 2.000-3.000. I tako dalje. Sve u jednome danu. I doista, od listopada 1941. do travnja 1945. iskupio bi se koji

milijun. Krivo su Bruno Bušić, a potom i Franjo Tuđman u svojedobnoj obrani pred sudom, najobičnijom računskom operacijom dokazivali kako su jasenovačke brojke izmišljene i napuhane. Lurdan zna bolje.

U interesu Hrvatske, dakako. (Baš zato i ne reagiraju društva „za zaštitu ljudskih prava“, povijesni instituti i slično. Klevećimo Hrvatsku u ime Hrvatske!)

Uskrsnuće Dušana Dragosavca

Uskrsnuo, bogme, i Dušan Dragosavac.

Hrvatski tisak kao da jedva čeka kad će se Dušan Bilandžić, Dušan Dragosavac, Ivan Dolničar i slični nečega sjetiti, pa im odmah požuri dati prostor, jer, kao, oni imaju što reći.

Tako nam se u *Globusu* br. 380 od 20. ožujka o. g., ukazao i Dragosavac, objašnjavajući kako je postupak pri slamanju Hrvatskoga proljeća bio zapravo opravdan. Domeće i da mu je savjest u svezi s poratnim pokoljima posve čista (jer se to mora zaključiti iz činjenice da je o toj temi pročitao rasprave svega četvorice autora!), tim prije što je na Bleiburškome polju, kaže, smrtno stradalo između 42 i 48 osoba. Oni izgiboše u pokušaju proboja, dakle, u oružanim djelovanjima.

„Podsjetio bih“, poštapa se Dragosavac mudrom i istinitom Mačekovom tvrdnjom, „da i sam Vladko Maček (*Globus* također napisa „Vladko“! Op. T. J.) u svojim memoarima kaže: ‘Za razliku od četnika i ustaša, partizani nisu nigdje činili masovne zločine’.“

Osim što će se upitati, kako bi „demokratska javnost“ reagirala da je objavljen razgovor s, recimo, Dinkom Šakićem, pametan će čovjek iz ovoga zaključiti bar sljedeće: javni djelatnik, pogotovo onaj, koji se – kao Vladko Maček – hoće držati narodnim vođom, mora voditi računa o tome što će kazati i napisati, jer će se njime, eto, poslužiti i utvare poput Dragosavca.

Zloporabe se ne mogu izbjeći, ali se ne treba nuditi onima, koji jedva čekaju da bi se vama poslužili...

Sprega fašista i tzv. antifašista

Utemeljitelj Istarskoga demokratskog sabora (IDS), Ivan Pauletta, sudjelovao je na neofašističkome skupu „Italija pred vratima istoka“, koji je održan 11. ožujka o. g. u Rimu. (On, dakako, ne da reći da su njegovi domaćini neofašisti, nego respektabilna talijanska politička stranka. Skoro toliko respektabilna koliko i Le Penova u Francuskoj?)

Tamo je predstavljen kao „predsjednik Zemlje Istre“ („presidente di Terra Histria“). Pauletti i mnogim drugim „antifašistima“ fašizam, očito, ne smeta ni izbliza toliko, koliko im smeta Hrvatska.

No, ne primijetismo da se s tim u svezi oglasiše sub-norci, sabovci i kako se sve ne zovu te spodobe.

(*Politički zatvorenik*, br. 73, travanj 1998.)

KARTE NA STOL! (V.)

Kvislinzi na ljevici

U blagdanskome broju zagrebačkog *Vjesnika*, dopredsjednik HDZ-a Vladimir Šeks priopćuje kako su JNA i Beograd 1991. bili pripremili državni udar i instaliranje kvislinške vlade u Hrvatskoj. U njoj bi, kaže Šeks, bile uglavnom marginalne političke osobe, od kojih su neke i danas djelatne u strankama krajnje ljevice.

Zar među „antifašistima“? No, nemajmo brige: tzv. neovisni tisak ne će pokrenuti istragu, tko je trebao odigrati ulogu kvislinga, niti će tko podnijeti kaznenu prijavu zbog potkopavanja obrambene moći zemlje. „Ljevica“ je uvijek jednakija od jednakih. I onda kad je nacional-komunistička, i onda kad je staljinistička, i onda kad je polpotovska, i onda kad je kvislinška...

Camera obscura na Trgu hrvatskih velikana

Na Trgu hrvatskih velikana okupilo se 8. svibnja par stotina kreatura, koje smo nekad morali promatrati na snimkama partijskih foruma i slušati ih kako se pjene protiv „nacionalizma“, „protivnika bratstva i jedinstva“, „liberalizma“, „klasnog neprijatelja“, „kapitalizma“ i sličnih „reakcionarnih pojava“.

Drugovi komunisti, vjerni sljedbenici marksizma-lenjinizma, apsolutno odani *jugoslovjenskoj* misli, poslušni sluge Beograda, batinaši siječanjskih diktatura 1929. i 1972., sad su, eto, „antifašisti“, „demokrati“ i što li sve ne. A zapravo šaka jada, koja bi u svakoj civiliziranoj državi završila pred sudom, da građanstvo ne mora misliti na taj – što netko reče – ekološki problem.

Stonoge na referendumu, ili: „Europa“ kojoj težimo?

U veljači o. g., lijevoliberalni demokrati, jedna od tri koalicijske stranke u nizozemskoj vladi, u svoj su izborni program uvrstili pravo glasa za životinje. Na stranačkom je kongresu, naime, velikom većinom glasova prihvaćen prijedlog

da ubuduće i životinje sudjeluju u procesu političkog odlučivanja. To bi činile referendumom.

„Predsjedništvo stranke bilo je protiv tog prijedloga, navodeći uz ostalo, da stonoge imaju nezamislive mogućnosti za izbornu prijevaru“, a postavlja se i „pitanje kako krticama dostaviti poziv za referendum“. Unatoč tomu, prijedlog je prihvaćen.

Tako se to radi u Europi, onoj kojoj Hrvatska službeno teži. Nakon legalizacije „lakih droga“, ozakonjenja homoseksualnih „brakova“, sad će glasovati i životinje. Što nas još čeka?

Zaštita nacionalnih simbola: drugi nizozemski poučak

Dok na jednoj strani lijevi liberali traže pravo glasa za životinje, na drugoj se strani Nizozemci skrbe za očuvanje nacionalnog identiteta. Jedna je velika pivovara počela prodavati limenke piva na kojima je otisnut tekst nacionalne himne. Ustanovilo se, naime, da na nogometnim utakmicama mnogi igrači i navijači ne znaju tekst „Wilhelmusa“, nizozemske nacionalne himne.

Iz primjera s limenkama piva i Hrvati bi mogli nešto naučiti. Doduše, odmah bi graknuli naši teoretičari nacionalizma i ideolozi odumiranja države. No, onaj tko je vidio police u francuskim trgovinama, znade da je hrpa proizvoda upakirana u omote s nacionalnom trobojnicom. U Švicarskoj ćete nacionalni barjak naći na svakom koraku: na vrhovima brjegova i planina, zaboden u stijenama vodopada, na svim javnim zgradama i u dvorištima većine privatnih kuća. Uostalom, u kojem se američkom filmu ne promiče „američki san“, idealizira „slobodna zemlja“ i servira američka zastava?

I svima je to normalno, „primitivni“ su jedino Hrvati, oni koji se ne srame vlastitoga, nerijetko zabranjivanoga barjaka.

(*Politički zatvorenik*, br. 75, lipanj 1998.)

„SRPSKOHRVATSKI“ U NEOVISNOJ HRVATSKOJ *

Primjeri srpskoga u svakodnevnoj uporabi:

– front (*Globus*, 29. svibnja 1998.; *HTV*, 3. lipnja 1998.)
– toplotni udar (*Vjesnik*, 9. lipnja 1998., str. 1.)
– aktuelan (*Večernji list*, 10. lipnja 1998.)
– većinom igramo u inostranstvu (*HTV*, 13. lipnja 1998.)
– podstrek (*Radio 101*,14. lipnja 1998.)
– neprikosnoven (*HTV*, 15. lipnja 1998.)
– dvanaest miliona kuna (ministar prosvjete i športa, *HTV*, 16. lipnja 1998.)
– legalista (ministar prosvjete i športa, *HTV*, 16.lipnja 1998.)
– obaveza Vlade (*HTV*, 16. lipnja 1998.)
– tri zarez sedam posto (*HR*, 17. lipnja 1998.)
– da //je... (*Vjesnik*, *Večernji list*, *Globus*, *HTV*, *HR*...)
– poenta (*Nacional*, 17. lipnja 1998.)
– njegova kćer (*Večernji list*, 18. lipnja 1998.)
– isljednik (*Jutarnji list*, 18. lipnja 1998.)
– jedini potez koji liči na nešto (*HTV*, 21. lipnja 1998.)
– promijenjeni uslovi (*OTV*, 24. lipnja 1998.)
– naknade za poklone djeci (predsjednik Vlade na *HTV*-u, 25. lipnja 1998.)
– samoposluge sve praznije (*Jutarnji list*, 25. lipnja 1998.)
– svaka apotekarka će znati (*HR*, 26. lipnja 1998.)
– duga ćemo se riješiti (*HR*, 27. lipnja 1998.)

* Nije bio smisao članka pobilježiti *srpštinu* u hrvatskim medijima – koje i tada i danas ima poput pljeve, s ciljem jednačenja po srpskosti – nego se je radilo o otklanjanju napadaja na *Politički zatvorenik* zbog primjene umjerenoga morfonološkoga pravopisa (što je, kako je objašnjeno na drugome mjestu, bila smišljena provokacija, kako bi se ondašnjemu hrvatskomu političkom Olimpu skrenula pozornost na to da možda s nepravom računa s time da će udruga „ratnih gubitnika“ vječno šutke trpjeti diskriminaciju i nepravdu).

– na izborima će učestvovati (*HTV*, 28. lipnja 1998.)
– poboljšati ishranu (*Vjesnik*, 29. lipnja 1998.)
– hrvatski diplomata (*TV Mreža*, 29. lipnja 1998.)
– najprodavanija dnevna novina (*Večernji list*, 29. lipnja 1998.)
– vjerovatno ćemo uspjeti (*HTV*, 30. lipnja 1998.)
– Šuker nije ispoljio (*HTV*, 30. lipnja 1998.)
– snabdjevač udžbenicima (*Globus*, 3. srpnja 1998.)

To nije problem, problem je kad se napiše: ostatci, sudci, poredci, mladci...

(*Politički zatvorenik*, br. 76-77, srpanj-kolovoz 1998.)

KARTE NA STOL! (VI.)

Slučaj Obrada Kosovca, ili: Machiavelli u Hrvatskoj

Nakon što je 1. lipnja u Zagrebu ponovno prikazan monstruozni film „Put izdaje“, u kojem današnji urednik informativnog programa *HTV-a* i, navodno prema predsjedniku Tuđmanu, jedan od najodanijih hadezeovaca, Obrad Kosovac (zapravo se odnedavno hoće nazivati Antom Obradom Kosovcem!) kardinala Stepinca proglašava ratnim zločincem, splitska je *Slobodna Dalmacija* – hvala Bogu – podsjetila na to, da nije riječ o Kosovcu kao osobi, nego o pojavi, i to „baš zato što je film ‘Put izdaje’ i klasična ilustracija ponašanja hrvatskih političkih moćnika i njihova makjavelizma. (...) Novi vladar, nastavlja Macchiavelli, iz starog režima ne smije uzimati disidente, one koji su se svim silama opirali staromu vladaru. Zašto? Jednostavno zato jer će disidenti starog režima biti disidenti i u novom režimu. Disident ostaje disident. Poslušnik ostaje poslušnik, a svaka vlast želi imati poslušnike, one koji će hvaliti njezine poteze, one koji će uredno ponavljati njezine fraze, one koji će, zbog novih potreba nove vlasti, već pronaći forme za pohvalu nove vlasti kad se uvjere da stare vlasti zaista nema niti ima ikakvih izgleda da se u ikakvom obliku ponovi. I tu završava priča o Obradu Kosovcu, a počinje prava priča, priča o vlasti koja misli samo na sebe, na svoje održanje, makar i uz pomoć onih protiv kojih se svim verbalnim i neverbalnim sredstvima borila dok nije došla na vlast. A kad je došla, onda se sjetila staroga dobrog Macchiavellija“.

I doista, niti se ovomu tekstu ima što dodati, niti se na Obrada (pardon: Antu Obrada!) Kosovca isplati trošiti riječi.

Korporativizam akademika Supeka

Nekad hvaljeni rektor Hrvatskoga sveučilišta, akademik Ivan Supek, prije više se mjeseci prometnuo, između ostaloga, u kolumnista zagrebačkoga tjednika *Nacional*. Iz broja u broj optužuje ustaše i „ustaše“, hvali *partizansku demokraciju* i veliča ZAVNOH. Zbog toga su ga neki, ipak pretjerano, strpali u isti koš sa Stipom Šuvarem, Jurom Bilićem i sličnima.

Da je akademikova rasudbena moć prilično upitna, svjedoči i njegov prijedlog iz *Nacionala* od 3. lipnja. Nezadovoljan djelovanjem saborskoga Županijskog doma, koji, prema njegovu sudu, predstavlja tek utočište drugorazrednih stranačkih čelnika, Supek predlaže da se Županijski dom „pretvori u senat u koji bi, uz predstavnike županija, ušli predstavnici gospodarstva, znanosti i umjetnosti".

Siroti akademik i ne zna, da je takav prijedlog na pragu mussolinijevskoga korporativističkog modela. Ta, uostalom, i prije je bilo „demokratskih intelektualaca" koji su zdušno pozdravljali rimskim pozdravom.

Sudetski Nijemci i njemački socijaldemokrati

Na početku predizborne kampanje u Njemačkoj, bavarski premijer i jedan od prvaka CSU-a, Edmund Stoiber, optužio je Češku Republiku zbog poratnog progona tri milijuna Sudetskih Nijemaca, te zbog ignoriranja tog problema do dana današnjega.

Liberalni ministar vanjskih poslova, Klaus Kinkel, okomio se na Stoibera i napao ga zbog „neodgovornih izjava" i „sabotiranja njemačke vanjske politike". CSU-ovci ne ostadoše dužni: Stoiberu se pridružio predsjednik stranke i savezni ministar financija, Theo Waigel, a predsjednica Saveza protjeranih Nijemaca i zastupnica CDU-a u Bundestagu, gospođa Steinbach, obtužila je liberale da se – poput socijaldemokrata i zelenih – zalažu za ljudska prava Tibetanaca, Kurda i Turaka, ali ne i za prava njemačkih izbjeglica.

Slično se (očito ne i slučajno!) događa i drugdje. I u Hrvatskoj. I ovdje se tzv. liberalni „Europejci" i čovjekoljubivi socijalisti bučno zalažu za prava egzotičnih australskih plemena, muče ih nasukani kitovi, sredozemna medvjedica i pretjerano izlovljavanje plave ribe. Jedino o svojoj državi, i o pripadnicima svoga naroda ne brinu...

Horvatovo razlikovanje Hrvatske i Kosova

Milozvučni dr. Branko Horvat u *Globusu* (br. 392 od 12. lipnja 1998.) nastavlja raspredati o tome kako je znanstvenim metodama još davno ustanovio da Hrvatska ne može biti samostalnom državom, pa stoga žurno treba poraditi na stvaranju nekakve Balkanske unije.

Hrvatska, eto, ne može biti samostalna, jer je premala (ne ćemo ponavljati poznati Starčevićev citat!). To, međutim, nije zaprjeka da Kosovo postane samo-

stalnom državom ili dijelom Albanije, kad bi u suvremenome svijetu postajala pravda. Horvat, naime, ne taji da simpatizira s takvim rješenjem.

Ni mi ne bismo imali ništa protiv, no imamo protiv, kad se isto mjerilo ne primjenjuje na Hrvatsku. Za druge tvorac „marksizma-horvatizma“ ima razumijevanja, za Hrvatsku nema. Dok su hrvatski nacionalisti 1941.1945. za nj „fašisti“, s razumijevanjem govori o kosovskim Albancima: „U Drugom svjetskom ratu na Kosovu nisu imali jak partizanski pokret, jer su ih u staroj Jugoslaviji tako maltretirali da su dolazak Talijana, koji su im dali njihove škole i dopustili njihov jezik u uredima, shvatili kao oslobođenje, pa nisu išli u partizane.“

Ništa neobično: svi su jednakiji od Hrvatske. U očima hrvatskih kvislinga i hohštaplera.

(*Politički zatvorenik*, br. 76-77, srpanj-kolovoz 1998.)

KARTE NA STOL (VII.)

Po čijim naputcima postupa ministar vanjskih poslova?

Momak zvučna imena, Željko Trkanjec, postavljen za glasnogovornika hrvatskoga Ministarstva vanjskih poslova, nije 1. srpnja o. g. zagrebačkomu *Vjesniku* htio komentirati riječi Efraima Zuroffa, ravnatelja jeruzalemskoga ureda Centra Simona Wiesenthala, koji je izjavio kako je u Hrvatsku „došao vidjeti postupa li Granić prema sugestijama koje smo mu dali u Izraelu". Što u ovome kontekstu znači Trkanjčeva šutnja, jasno je i sasvim ograničenima.

Za razliku od ministra vanjskih poslova, kojega očito ne ljuti kad mu domovinu smatraju banana-republikom, dostojanstvo Hrvatske pred neukusnim Zuroffljevim napadajima obranio je Miroslav Šumanović, predsjednik zagrebačkoga Županijskog suda. On je 2. srpnja uvrjedljivom ocijenio Zuroffljevu tvrdnju o nestručnome i posve ovisnome hrvatskom pravosuđu. Šumanović se, očito, ne nada inozemnoj potpori u unutarhrvatskome političkom nadmetanju, pa nije mogao otrpjeti da netko kaže kako bi oslobađajuća odluka u slučaju Dinka Šakića značila „da je hrvatska država farsa kao i hrvatsko sudstvo".

Na Zuroffa ne treba trošiti riječi. Važniji nam je Šumanović, koji zasigurno ne će biti predsjednikom Hrvatske. A najvažniji Granić, koji bi to htio biti, pa makar kao Maksimilijan Meksički, Vladimir Bakarić, Milan Nedić i slični. Stoga treba pohvaliti one koji su našega kooperativnog ministra doveli u situaciju da par dana kasnije ipak izjavi kako je neprihvatljiv zahtjev da hrvatske povijesne udžbenike pišu zajedno hrvatski i izraelski stručnjaci.

Lozančić, Tuđman, Jelavić i Bosna

Prema tvrdnjama Ive Lozančića, danas dopredsjednika Nove hrvatske inicijative, inače jednog od utemeljitelja HDZ-a BiH (nositelja članske iskaznice br. 13), ratnoga zapovjednika žepačko–usorskog područja, general-pukovnika HVO-a i predsjedatelja Zastupničkoga doma Skupštine BiH, iznesenima u tjedniku *Nacional* br. 139 od 15. srpnja 1998., predsjednik Tuđman je na jednome zatvorenom sastanku izjavio „doslovno da njega ne zanima Sarajevo, Bosna i

problem bosanskih Hrvata. Da je to samo formalno pitanje, da njega stvarno zanima zapadni dio Mostara i da ondje treba koncentrirati moć Hrvata“.

Kako je riječ o izjavi, za čijim će tragom zasigurno ići i neki budući povjesnici, nadali smo se da će Predsjednik – i sâm povjesničar i nesumnjivo osoba koja znade, da bez Bosne slijepim crijevom (p)ostaju ne samo Mostar i Ploče, nego i dobar dio južne Hrvatske – naći načina da se ta izjava, izrečena u tijeku predizborne kampanje, opovrgne. Mogli su to učiniti i njegovi glasnogovornici, savjetnici, „savjetnici“ ili tko iz vodstva matičnoga HDZ-a.

Od sto glasa, glasa čuti ne bi. Jer opovrgnuće iz usta predsjednika HDZ-a BiH, Ante Jelavića, objelodanjeno mimogredce u idućemu broju spomenutog tjednika, više potvrđuje, nego opovrgava. Šteta!

Plaćenička „Stojedinica“?

Došavši u sukob s vodećim ljudima popularnoga zagrebačkog *Radija 101*, Predrag Raos se u *Vjesniku* od 1. kolovoza 1998. okomio na to priopćivalo, izjavivši da iza *Stojedinice* stoje inozemne organizacije „koje kroz našu malu Hrvatsku provode neke svoje interese. To su male skupine koje sitnim novcem kupuju ljude da rade za njih“.

I kad se rado slažemo s Raosovom tvrdnjom da je takva politika kratkog daha, i da i ovdje vrijedi poslovica: „U mladosti kurva, u starosti prosjakinja“, ne možemo se ne upitati, gdje je Raos bio kad je grmjelo. Kakve je on i čije škude primao, dok mu nisu oduzeli emisiju na tom radiju (ako je riječ o plaćeničkome mediju)?

Ovako taj ekscentrik, brzo ponavljanje čijeg prezimena postaje prilično smiješnim, samo potvrđuje onu kako Hrvatskoj danas, kao i uvijek, više od svega značajeva treba. Značajeva.

Anindolski bal vampira

U blagdanskome dvobroju *Vjesnika* (Dan domovinske zahvalnosti!) izjavi Zdravko Tomac kako je obilježavanje osnutka KPH u Anindolu (1937.) potvrda da ljudi u SDP-u „nisu ni kukavice ni prevrtljivci“.

Politički protunošci bi trebali biti zahvalni Tomcu što je izvijestio javnost kako su Titovi, Rankovićevi, Đilasovi i Blaževićevi sljedbenici i danas dosljedni idealima mladosti. No, kakva korist od svega toga, kad anindolskim mešetarima najjače u jedra puše jedna druga stranka, također utemeljena u blizini Samobora.

Ona, naime, drži kako privatizacija bivšega društvenog vlasništva nužno znači isto što i privatizacija Hrvatske.

I dok većina puka gladuje i kipti od ogorčenja, oni se na Olimpu (objektivno ne višemu od rova, što – poslužimo se Kranjčevićem – neznan izbaci ga krt) kupaju u magarećemu mlijeku, i kliču: Imamo Hrvatsku!

Perditio tua, Israel, ex te...

Polemike „povjesnika“

Svojedobno istaknuta dužnosnica jugoslavenskoga komunističkog pokreta (bila je članicom raznih komisija CK SKH, članicom Predsjedništva GK SKH Zagreba, članicom CK SKH i članicom Odbora CK SKH za pripremu izbora 1990.) i „povjesničarka“ (tako je zovu, a od 1987. do 1991. šefovala je tadašnjim Institutom za suvremenu povijest, gdje ju je naslijedio današnji ravnatelj, inače svojedobni svjedok optužbe na političkim procesima – što je u mladoj demokratskoj Hrvatskoj dobra preporuka!), Zorica Stipetić, u zagrebačkom *Globusu* (br. 399 od 31. srpnja 1998.) okomila se na Franju Tuđmana, kao prepisivača, plagijatora i politikantskoga historiografskoga kompilatora.

Te optužbe zapravo nisu *novum*. I kad Mirjanu Gross, pok. Ljubu Bobana i sad Stipetićku ne bi vodila mržnja prema političkom rješenju, koje personificira dr. Tuđman, možda bi im se mogla posvetiti pozornost. No, oni uvijek bijahu nečije trube. Stipetićka pogotovo.

A kako drugačije zvati „znanstvenika“, koji (nekad) izjavi kako zbog straha od zatvora prešućuje važne činjenice o predratnim previranjima među komunistima u Hrvatskoj, a danas kudi tobože revizionistički pristup prema Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, dok istodobno priznaje kako su predodžbe o njoj stvarane pod nadzorom UDB-e.

Naime, kad je po Tuđmanovu nalogu išla u Arhiv SSIP-a, kaže ona, dokumente je mogla pregledavati „samo uz posebnu pratnju“, koju joj je osigurao Tuđman: „Bio je to jedan savjetnik Udbe iz Hrvatske, koji je prije mene pomno pregledavao svaki dokument iz arhiva“. Jadna znanost. Još jadniji narod s takvim „znanstvenicima“.

(*Politički zatvorenik*, br. 78, rujan 1998.)

KARTE NA STOL (IX.)

Na ponos zemlje i naroda!

Nikad nisam bio tako ponosan na činjenicu da sam pravni studij završio na zagrebačkom sveučilištu, kao kad je 18. listopada 1998., raščlanjujući ono što će zlobnici nazvati „aferom dviju Ankica“, dr. Smiljko Sokol u „Dnevniku“ HTV-a, na ponos zemlje i naroda, objasnio da novac nije ni pokretnina, ni nekretnina, pa ga predsjednik države nije ni trebao navesti u svojoj imovinskoj kartici, predočenoj Saboru i javnosti. Štoviše, poentirao je dr. Sokol, kojeg će naraštaji studenata pamtiti po tome što je jašio na „radničkim amandmanima“ i samoupravnom socijalizmu, sve da je predsjednik to i htio, podatci se daju na propisanim obrascima, a na tim obrascima više – nije bilo mjesta.

U tom sam se trenutku osjetio uzvišeno: dr. Sokol je osvjetlao obraz ustanovi u kojoj sam se dijelom školovao, a time je osvjetlao obraz i meni. Bilo je to previše sreće za jedan dan. (Već me, naime, bila usrećila vijest da gospođa Tuđman ima parstotinjak tisuća maraka na računu kod Zagrebačke banke, pa me više: a) ne peče savjest zbog glavnouredničkoga honorara u listu političkih robijaša; b) ne mori vruća želja da i sâm kakvim skromnim prilogom pomognem. Ni tuđega predsjednika ne bih, naime, mogao gledati da trpi od neimaštine. Kamoli svoga! Jedino što, jadan, nikako ne mogu shvatiti, zašto se moj predsjednik srami priznati da je bogat...)

Medijski reket, ideologija i „nacionalni interesi“

U istome broju, u kojemu Ivan Supek pripovijeda kako je Staljin – nasuprot Đilasu i Kardelju – htio da Jugoslavija bude poludemokratskom državom, a Jože Manolić tvrdi kako je aferu s bankovnim računom Ankice Tuđman proizveo Ivić Pašalić, da bi diskreditirao Predsjednika Republike, ipak je najzanimljiviji dio zagrebačkog *Nacionala* od 4. studenoga navodni integralno preneseni izvorni dokument o tome kako tandem Miroslav Kutle – Ivić Pašalić koristi tisak radi diskreditiranja svojih suparnika.

U toj borbi, prema navodnim tvrdnjama Velimira Bujanca, bivšeg ravnatelja *Imperijala*, na sličan način sudjeluju i mnogi drugi državni dužnosnici. *Na-*

cionalu se, pak, s druge strane predbacuje sprega s Nevenom Baračem i služenje naftnim lobijima. Mi smrtnici možemo samo nagađati što je istina, što laž, a što podmetanje. Jedino što je jasno, jest to, da je posrijedi novac i gola vlast. Nikad nacionalni interesi, kako nam se nekad servira.

A opet znamo s takvim užitkom primiti rog za svijeću!

Akcijska prodaja!

Kocka je pala. Što žurnije valja privatizirati, tj. rasprodati javna poduzeća (pa i onda, kad bi se smišljenim investicijama njihova vrijednost mogla znatno povećati). Zlobnici tvrde, da se iz toga mogu čitati bar dvije stvari. Prvo, da se bliže izbori, jer se novac stečen (ras)prodajom kani upotrijebiti u vatrogasne svrhe, za gašenje odnosno prigušivanje socijalnih nemira. Drugo, da se već sluti, kakvi će biti rezultati izbora, pa je bolje prodati danas (dok možeš) i uzeti koliko možeš, nego čekati sutra, kad će o (ras)prodaji odlučivati netko drugi.

Što će, pak, biti potom, kad se više ne bude imalo što prodati, dragi Bog zna. Uostalom, nije li jedan tobožnji pomazanik kazao: Après moi la déluge?

Beriva „narodnih zastupnika"

Ivan Gabelica i još dvojica-trojica narodnih zastupnika. To je uobičajena slika zasjedanja Zastupničkog doma našega državnog sabora. Ostali su „narodni zastupnici", navodno, po hodnicima, nužnicima, pred *Charliejem*, Dubrovnikom i slično. Dnevnice teku, račune će netko podmiriti.

A početkom listopada, kad se raspravljalo i o zastupničkim plaćama, sabornica je bila puna kao u najboljim danima. Doista, dirljiva je i pozornosti filozofa vrijedna skrb naših predstavnika za svoje lisnice.

E sad, zapostavljaju li zastupnici svoju zastupničku dužnost zbog male uloge Sabora u našem političkom sustavu, ili je narodu ponuđeno birati nedostojne, dragi Bog zna. A, eto, da o tuđim sudbinama vode računa kao o svojim berivima, zastupnike bi se moglo i poštivati...

Vrijedi li se obazirati na Šuvara?

Nedavno je – navodno – u nekoj zagrebačkoj birtiji tvorno napadnut i ozlijeđen Stevan S. Šuvar. Bila je to prigoda da se mnoge svjetske postaje obazru na „težak život" (pogotovo lijeve, neokomunističke) oporbe u Hrvatskoj, i da

prenesu Šuvarovu izjavu da je njemu ipak lako u usporedbi sa srpskom starčadi u „Krajini“, koja se nema komu potužiti. Sve skupa na sramotu Hrvatske i na zgražanje svih onih koji se drže načela, da se sloboda pojedinca ne smije ograničiti zbog toga što postoji opasnost da bude zloupotrijebljena.

S druge, pak, strane, nije naodmet podsjetiti se kako nije potrebna neka hrabrost, da bi se danas kritiziralo i napadalo Šuvara. Komu on, međutim, smeta? Kakvu on to realnu opasnost predstavlja? Ili ipak treba svrnuti pogled s važnijih stvari i – kao usput – kompromitirati hrvatske nacionaliste kao brutalne razbojnike?

A ako je komu u Hrvatskoj danas iz političkih razloga teško, onda to svakako nije političkim, ideološkim i imovinskim sljednicima Josipa Broza Tita i njegove kompartije...

(*Politički zatvorenik*, br. 80, studeni 1998.)

KARTE NA STOL! (X.)

Tko bi gori, sad je doli (ili: Slovakia docet!)

Iako je na nedavnim parlamentarnim izborima osvojio relativnu većinu, Mečiarov Pokret za demokratsku Slovačku (HZDS) nije uspio pronaći koalicijskog partnera, a samim time ni ustrojiti vladu. Slovačkom je zavladala koalicija na čelu s lijevim strankama. Kako bi zadovoljila svoje apetite, ta je koalicija odmah krenula u smjene dužnosnika na državnoj i lokalnoj razini, u redarstvenim službama, u kulturnim institucijama, diplomaciji i u sredstvima javnog priopćivanja. Kazneni postupci slijede. Kažu, da se ta čistka može usporediti s onom nakon pada komunizma 1989.

I kad se – skupa s nama – ne raduju što je u tako nam bliskoj Slovačkoj došlo do krupnih promjena, iz slovačkog bi primjera pametni u Hrvatskoj mogli puno naučiti. Prvo, da se državom vlada stalno se spominjući prolaznosti i kratkotrajnosti vlasti. Drugo, da se obijest uvijek, prije ili kasnije, vraća obiješću. Treće, da je pametnije na vrijeme na suradnju zvati bliske, negoli se dovesti u stanje, u kojem se moli suradnja dalekih. Četvrto, da je velika vještina i nadutost potrebna kako bi se protiv sebe okrenulo i na slogu potaklo najraznorodnije snage. Peto, da možda ne bulazni onaj slovački intelektualac, koji kaže da se protiv neokomunista trebalo boriti pravodobnim i odlučnim protivljenjem propustima HZDS-a, a ne praštanjem i povlađivanjem pogrješkama! I šesto, da za kriminalce uvijek ima mjesta u zatvoru.

Ili će i opet u Hrvatskoj partijska knjižica biti pouzdanim štitom?

Radenko Radojčić & Co.

Kažu, da špijunima ne treba vjerovati, ni kad istinu govore. Zato ne vjerujmo optuženom sudioniku špijunske skupine *Labrador*, Radenku Radojčiću, koji se prigodom saslušanja pred Općinskim sudom u Zagrebu, 4. studenoga 1998., potužio ne samo na to, da se zakon krši na njegovu štetu, nego i na to da su mnogi od onih, koji su vodili istragu protiv njega, pa „i neki suci Vrhovnog

suda i još neke osobe u visokim državnim tijelima“, koje su na različite načine sudjelovale u postupku, svojedobno i sami bili suradnici UDB-e.

Ma, nije moguće!

Vinko Sindičić među Hrvatima

Za osobu, kojoj se na teret stavljaju umorstva hrvatskih političkih emigranata, Vinko Sindičić ponaša se neobično hrabro. Zbog toga zločestiji kažu da je svjestan kako nije izručen da bi bio osuđen, nego da bi bio oslobođen.

Bilo kako bilo, narod će se malo zabaviti i priboraviti druge zločince. Time je postignuta jedna svrha. Druge, prave, očito i nema: oni koji su odlučivali, vjerojatno su zadovoljni blijedim početkom istrage, makar ih možda bune „signali u noći“, što ih pritvorenik odašilje. Oni koji trebaju čuti, čuju.

A možda se ipak dogodi da neke maske spadnu. Dok Sindičić, izgleda, znade što će biti s njim (bar u ovom postupku, a u onome drugom, što ga je zametnuo kao tužitelj, možda i ne zna), neki drugi u neizvjesnu su položaju. Ne traži li javnost one, koji imaju razloga strahovati da „nešto ne pođe po zlu“ na krivoj strani?

Živi bili, pa vidjeli.

Srbi su bolji?

Sudac jednoga općinskog suda je Srbin. U demokratskoj državi – nikakav problem. Tijelo, koje imenuje sudce, godinama nalazi tisuću razloga da sudačka mjesta ostaju nepopunjena. Više od milijun neriješenih predmeta nije razlog za žurbu: važnije je imenovati samo podobne (stranački ili kako drugačije?) ili samo poslušne. I onda dođe „mirna reintegracija“ i međunarodni pritisci. Sudac s početka priče biva imenovan u viši sud. Samim time raste njegova važnost i njegov utjecaj u pravosudnome sustavu. Radije i Srbin, negoli „neposlušni“ Hrvat. I sve pod firmom „zaštite nacionalnih interesa“...

(*Politički zatvorenik*, br. 81, prosinac 1998.)

HADEZEOVSKA PARTIZANIJA

GLOBUS: Slažete li se s ocjenom da je na Četvrtom saboru HDZ značajno otišao udesno?

JURIČ: Ne, nikako! Mi smo bili najdesniji 1989. i 1990. Kasnije smo, nažalost, otišli u partizaniju.

(Razgovor s Pericom Juričem, jednim od utemeljitelja HDZ-a, prvim zamjenikom ministra unutarnjih poslova i dugogodišnjim saborskim zastupnikom, *Globus*, br. 416, Zagreb, 27. studenoga 1998.)

(*Politički zatvorenik*, br. 81, prosinac 1998.)

KARTE NA STOL (XI.)

Kad ćemo se naviknuti na to da smo država?
(Regnum regno non preascribit leges!)

U jednoj (ne samo jednoj!) zapadnoeuropskoj državi, hrvatsko je veleposlanstvo godinama uzaludno kumilo i molilo gradske i državne vlasti, da se bar za otpravnika poslova odnosno veleposlanika osigura parkirališno mjesto. Veleposlanstvo je smješteno na križanju dviju ulica, u kojima je parkiranje dopušteno s obje strane kolnika. Molbe su ostale uzaludne, pa su svi zaposlenici veleposlanstva, uključujući i njegova šefa, svakodnevno kružili naokolo, tražeći parkiralište.

U isto je to vrijeme veleposlanstvo te zemlje u Hrvatskoj imalo (i ima) slobodan i neograničen pristup u pješačku zonu, bez obzira na načelo uzajamnosti, koje je temelj odnosa između svake dvije države. Štoviše, svakodnevno se može vidjeti kako vozači vozila s diplomatskim tablicama potiho negoduju, što – u pješačkoj zoni glavnoga grada Hrvatske! – moraju voziti strpljivo i obazirati se na pješake.

Drugo je jedno veleposlanstvo u Zagrebu svoj *pritorak* – izgleda na svoju ruku, i bez dopuštenja gradskih vlasti – opasalo dvadesetak centimetara (!) debelim čeličnim cijevima ispunjenima betonom, suzujući pješački prolaz i otežavajući put ne samo slijepima. Ta, riječ je o Zrinjevcu, srcu grada Zagreba.

I, kao što primijeti Maja Freundlich, ne zna se što je veća nevolja: 1) to što svi ti hrvatski tzv. neodvišnjaci i tzv. europejci, tobožnji skrbnici hrvatske kulture i slobode, u svojoj servilnosti uopće ne primjećuju novo nagrđenja našega glavnoga grada, ili 2) to, što bi to veleposlanstvo, da se udostojalo tražiti odobrenje, odobrenje zasigurno i bez pogovora dobilo. Možda zbog toga i nisu nikoga ništa pitali: otkad su kolonijalne vlasti pitale lokalnu upravu o bitnim stvarima?

Najgore od svega jest ono što ti bedemi – sami po sebi jedva spomena vrijedni – poručuju: Hrvatska je poslušna. Možda najposlušnija kad najviše galami o svojoj neovisnosti. Vlast kritizira oporbu, domećući joj prišivak „washingtonska“, a sama kao da jedva čeka kad će kleknuti pred svakim zahtjevom (da ne kažemo:

prijetnjom) izvana, namećući nam skoro hamletovsku dvojbu: washingtonska vlast protiv washingtonske oporbe.

Nikako nam se ne da shvatiti, da se vanjskim pritiscima možemo odupirati samo uređenjem prilika u vlastitom dvorištu. I kao da nam je teško naviknuti se na to da smo država! A kraljevstvo kraljevstvu, država državi ne propisuje zakone (i dok je srca, bit će i Hrvatske)...

Tzv. neovisni tisak

Tako je, evo, jubilarnim stotim interviewom s Ivicom Račanom u tzv. neovisnom tisku završila još jedna godina. Još da je predsjednik SDP-a imao više vremena, bilo bi tih razgovora i više.

Doista, valja učiti kako se to radi: dok se ljetos pisalo o prvacima stranke na vlasti kako ljetuju na Brijunima ili krstare skupim jahtama, zagrebački je *Globus* siromašnom puku prikazao Račana kako sjedi na klimavu stolcu iz primorskih ribarskih i seljačkih kuća. To ostavlja dublji dojam nego sva Račanova i SDP-ova imovina.

Da i stranka na vlasti znade lukavo, promišljeno „zavoditi“ puk, da je vična vještoj uporabi medija, pokazuje nam činjenica da je na Badnji dan i Božić središnji TV-Dnevnik vodio Aleksandar-Saša Kopljar. Budući da je deklarirani ateist, ne treba čuditi kad Kopljar neuko naziva Ivana Pavla II. „rimokatoličkim papom“. I baš kao što je Kopljaru mjesto u božićnom Dnevniku, tako je Goranu Miliću (i Obradu Kosovcu iz prikrajka) mjesto u novogodišnjem razgovoru s predsjednikom države. Tko zna, zna.

Tito i Sovjetski Savez: prilozi za povijest tzv. antifašizma

Zanimljivo je svjedočenje u splitskoj *Slobodnoj Dalmaciji* 18. prosinca 1998. objavio Jože Vlahović.

Pripovijeda on kako je početkom 70-tih godina za *VUS* razgovarao s „visokopozicioniranim istarskim Hrvatom“, generalom i Titovim osobnim „bezbednjakom“ (dakle, vjerojatno generalom Ivanom Miškovićem).

Nakon razgovora za novine, u nastavku se neformalno raspravljalo o koječemu. Tako se postavilo pitanje, za koga bi se Jugoslavija opredijelila u slučaju sukoba SSSR-a i SAD-a. Vlahović tvrdi da ga je šokirao odgovor najbližega Titova pouzdanika. On je, ne trepnuvši, rekao kako bi Jugoslavija u tom slučaju

bez ikakve dvojbe bila na strani Moskve. „Tako“ – zaključuje Vlahović – „znači, misli Tito“.

Korisno je i ovo znati, kad se raspreda o „istorijskom ne“, o „nesvrstanosti“, „trećem putu“ i o „antifašizmu“.

Mobiliziran Nobilo!

Sav je hrvatski tisak pun izjava Ante Nobila, branitelja generala Blaškića, kako će Hrvatska „zaraditi“ sankcije dovede li u pitanje sadašnji oblik suradnje s tzv. haškim sudom.

Varaju li se, dakle, oni, koji misle kako je Nobilo samo odvjetnik, ili je on još i političar? Ili nešto treće?

A mjesto u povijesti osigurano mu je time što je bio tužiteljem u montiranom procesu protiv dr. Andrije Artukovića. Time se, kaže, ponosi, istodobno priznajući kako je jugoslavenska obavještajna služba špijunirala obranu, čiji je jedan dio potpuno surađivao s optužbom.

I kao što je moguće da Hrvatska odvjetnička komora odšuti taj skandal, tako je moguće da ljudi iz vlasti Nobila imenuju Blaškićevim braniteljem. Opet: tko zna, zna.

(*Politički zatvorenik*, br. 82, siječanj 1999.)

ZA SUDBINU HRVATSKIH PISMOHRANA TREBA PITATI NAŠE KVISLINGE *

U *Vjesniku* od 28. kolovoza o. g. pita se Branko Hrvoj, što je s pismohranom Ministarstva vanjskih poslova Nezavisne Države Hrvatske, koju je 1945. iz ruku ministra dr. Mehmeda Alajbegovića primio nadbiskup zagrebački dr. Alojzije Stepinac.

Poznato je da je ta pismohrana otpremljena u Beograd, gdje se i danas nalazi. Iz vlastita iskustva znam da je i nakon „normalizacije odnosa" posve nedostupna hrvatskim istraživačima (ili bar većini njih).

Ipak, može biti da nije naodmet pripomenuti kako u ostatcima ostataka pismohrane Ministarstva vanjskih poslova Nezavisne Države Hrvatske, koji se nalaze u Hrvatskome državnom arhivu u Zagrebu (kut. 1, fasc. Tajni spisi) postoji i dopis „I. otseka Uprave državne bezbednosti Ministarstva unutrašnjih poslova FNRJ" br. 949 od 29. maja (sic!) 1946. godine.

Taj dopis, koji je kao šef potpisao stanoviti „pukovnik Milić", upravljen je „II. Otseku UDB-e za Jugoslaviju", a glasi:

„Šaljemo Vam jedan deo arhive pismohranom Ministarstva inostranih poslova NDH koju nam je poslalo Odeljenje za Hrvatsku, a koju biste vi mogli koristiti. Smrt fašizmu – sloboda narodu!"

U mnoštvu drugih spisa, dokumenata, knjiga i umjetnina, tako su ondašnji hrvatski kvislinzi u Beograd otpravili i ovaj dio dokumenata o nacionalnoj povijesti.

Slično je pred stotinjak godina postupio hrvatski ban Dragutin grof Khuen Héderváry. Držeći do svog dostojanstva, hrvatski su ga saborski zastupnici za to nečuveno djelo nagradili nogom u tur.

Kasniji su otpremnici takvih dokumenata, umjesto saborskog nogometa, pobrali društvena priznanja, visoke mirovine, časničke činove i pravo na svojatanje nedodirljive bezgrješnosti.

Iz povijesti se baš ništa ne da naučiti, zar ne?

(*Vjesnik*, 60/1999., br. 18619, Zagreb, 4. IX. 1999.)

* U *Vjesniku* je tekst objavljen pod naslovom „Pismohrana je još u Beogradu i nije dostupna", a riječ „kvislinzi" u njemu je urednik zamijenio riječju „političari".

TITO JE ZAPOVJEDIO POKOLJ!
(Pouka „Dece komunizma”)

Takozvani antifašisti, nostalgični titoisti, a zapravo prikriveni jugoslavenski komunisti, uporno hoće osloboditi Josipa Broza odgovornosti za pokolj zarobljenih hrvatskih i nehrvatskih vojnika i civila krajem Drugoga svjetskog rata. Tita se hoće sačuvati kao simbol, kao personifikaciju jednog sustava i jedne državne tvorevine. Pritom se ne radi o njemu kao osobi, nego o stožeru mogućega novog okupljanja. Stoga na takve kombinacije ne treba pristajati, pa ni onda kad ih – zbog nekih svojih, što osobnih, a što neosobnih razloga – i s drugim ciljevima promiče današnji Predsjednik Republike, dr. Franjo Tuđman.

Nekoliko godina prije sloma Jugoslavije (1987.), u Beogradu je srpski novinar i publicist Milomir Marić objavio knjigu *Deca komunizma*. Jedan od brojnih razgovora i članaka u toj knjizi jest i razgovor s istaknutim slovenskim partizanskim dužnosnikom, Ivanom Mačekom Matijom. U drugom izdanju spomenute knjige, na str. 102., na Maričevo pitanje „Poslednju ratnu godinu bili ste načelnik OZN-e za Sloveniju. Tu su vodjene završne operacije i tu su se skupljali svi mogući neprijatelji koji su, glavom bez obzira, bežali prema Zapadu? Priča se da su čitave njihove divizije streljane u Sloveniji krajem rata“, Maček Matija odgovara:

„Znam da su streljane ustaše, nešto četnika i nedićevaca, ali da su to bile čitave divizije, to ne znam. Ne mogu reći ni daje to bilo masovno. Znam samo da nije streljan niko mladji od sedamnaest godina, makar bio kriv. To je bila direktiva Tita i dobro se sećam da mi je to sam naredio.“

Preživjeli znaju, da se nije biralo po godištu, a novootkrivena grobišta pola su stoljeća krila i posmrtne ostatke djece, čak dojenčadi. Međutim, ono što je još važnije, jest ovo: ako je Tito osobno zapovjedio da se ne strijelja nitko mlađi od sedamnaest godina, to *argumentum a contrario* znači da je znao i zapovjedio, da se strijeljaju oni stariji od sedamnaest godina. U ime Jugoslavije i bez suda!

Hrvatska nad tim šuti. Njezina šutnja ima tvaran dokaz: najljepši trg našega glavnoga grada i dalje nosi ime tog zločinca, neprijatelja Hrvatske, protivnika slobode i demokracije. A takvo što priliči samo ropskom narodu.

(*Politički zatvorenik*, br. 90, rujan 1999.)

HRVATSKI BISKUPI NA OPREZU

Tijekom euharistijskog slavlja održanog u nedjelju, 19. rujna 1999., na Batnavskoj poljani kod Maribora, u sklopu pastirskog pohoda Sloveniji, papa Ivan Pavao II. (zagrebački *Vjesnik* od 20. rujna piše, ne, doduše, Jovan, ali zato „Pavle"), najsrdačnije je pozdravio nazočne hrvatske katoličke vjernike.

Dometnuo je kako mu njihova nazočnost „također pruža prigodu spomenuti nevine žrtve ratova i totalitarnih režima, posebno one koji su bačeni u masovne grobnice što su nedavno otkrivene blizu Maribora. Ne ponovili se više nikada ti tako dramatični događaji. Neka Bog udijeli dragocjeni dar mira Sloveniji i Hrvatskoj i svim zemljama Europe i cijeloga svijeta".

Papa, eto, nije prešutio mariborske žrtve. Štoviše, njihovim spominjanjem htio je ne samo načelno osuditi zločin, nego demonstrirati svoju svijest da govori nad grobovima nedužnih žrtava.

Nasuprot tome, biskupi Crkve hrvatskoga jezika drže se one da je oprez majka mudrosti. Zato se žustro uklanjaju svakoj prigodi da ih se na bilo koji način dovede u svezu s masovnim grobištima njihove pastve. Uvijek ima milijun „diplomatskih" izgovora, ili patetičnih pozivanja na „mudrost" (kao da šutnja sama po sebi znači mudrost!). Tako u Bleiburgu slušamo Ševku ef. Omerbašića, ali ne i hrvatske katoličke biskupe. I Jazovka i Macelj s kaptolskih su visina tako daleko.

A opet, s visina Božjeg pogleda, štono Pjesnik reče, „jednako mal je piramida vrh, / s rovom što neznan izbaci ga krt". Stoga ne bi trebalo isključiti da je mučeništvo nedužnih Bogu ugodnije od „mudrosti" tzv. opreznih.

Nije li, uostalom, i blaženi kardinal Stepinac mogao „oprezno" i „mudro" šutjeti (jer je to, tobože, za dobro Crkve i naroda). Ali, on nije bio „mudar", nije bio „praktičan": on je samo vršio svoju dužnost, dijeleći sudbinu svoga vjerničkog stada. Po takvima opstaju i narodi i Crkva. Ne po duhovnim eunusima.

(*Politički zatvorenik*, br. 91, listopad 1999.)

VOJKA JELIĆ I HRVATSKI KNIN

U hrvatskom je tisku uglavnom nezapažen ostao razgovor Vojina Jelića, objavljen u *Feral Tribuneu* od 18. listopada 1999., pod bombastičnim naslovom: „Knin više ne postoji!“

Nakon odulje šutnje Jelić je oćutio potrebnim zakukati, jer da grada Knina više nema: nastupilo je „postupno, ali temeljito poseljačenje“ odnosno „opća atmosfera svojevrsnog pogreba humanizma i civilizacije“. S nostalgijom se Vojka prisjeća vremena kad su „uoči Drugoga svjetskog rata podno kninskih zidina živjeli u strašnom siromaštvu ljudi koje su gradski trgovci i gospoda pogrdno nazivali Ciganima, a bili su u velikoj većini Hrvati“.

To su bila vremena! Toj su hrvatskoj sirotinji, u eri tobožnjeg procvata humanizma i renesanse, „gradski trgovci i gospoda“ bacali, valjda mrvice i okrajke, rugajući se s njima i sileći ih na iseljavanje. Jer, Hrvat je smio biti samo sluga, prosjak, u najboljem slučaju težak. Nismo bili dovoljno pametni, da bismo postali šumarima, oružnicima, listonošama, učiteljima, službenicima! Demografski podatci pokazuju kako je hrvatski živalj u Kninu i okolici tijekom prve i druge Jugoslavije desetkovan. Krvavi interludij zbio se pod talijansko–četničkom kapom tijekom svjetskog rata. Tako je provedeno etničko čišćenje, koje jedva zaostaje za onim provedenim pod vodstvom *đenerala* Mladića & Co.

Ali, za humanista Vojku Jelića, tek je „Olujom“ nastupilo „poseljačenje“. Ne štedi on, istina, ni Momčila Mocu Đujića. ali kako su, po njemu, svi kninski i okolni Srbi bili partizani, puno ga više boli Nezavisna Država Hrvatska. Jer, ustaše su doveli Talijani (o četničko-fašističkoj sprezi ni riječi!), a „svi znamo da je u NDH provođen genocid“. To je aksiom, to ne potrebuje dokaza, to bez ikakve ograde može – valjda kao znanstvenik, povjesničar? – izjaviti književnik, koji je istupio iz „Društva književnika“, jer mu tamo, „poslije pompoznog dočeka Vinka Nikolića“, nije bilo mjesto.

Uzgred, ako nas pamćenje ne vara, kad je pompozno dočekan Miloš Crnjanski, Vojka Jelić nije demonstrativno napustio tadašnji jugoslavenski književnički savez, niti se oglasio prosvjedom.

Eh, kad laže koza, ne laže rog...

(*Politički zatvorenik*, br. 92, studeni 1999.)

JESMO LI DUŽNI ONIMA KOJI NAS PLAĆAJU?

Kakvi sudovi, takva i država. Malo je studenata prava kojima se ta maksima nije urezala u pamet. Da bez kvalitetnih sudova nema pravne i prosperitetne države, jasno je i posljednjemu. A nema kvalitetnih sudova bez kvalitetnih sudaca. Osim osobnog poštenja i marljivosti, sudac mora biti izobražen i — neovisan. O sudačkoj se neovisnosti stalno govori, o njoj bruji tzv. neovisni tisak, koji ne će oklijevati optužiti izvršnu vlast da pokušava podvrgnuti sudstvo. Zanimljivo je, da se govori samo o tom obliku ovisnosti. Kao da drugi nije moguć.

Predsjednik sudačke udruge, Vladimir Gredelj, sudac koji je u javnosti eksponiran više nego što jednomu sudcu priliči, u razgovoru za zagrebački *Nacional* opovrgnuo je tvrdnje da su Sjedinjene Države sudačkoj udruzi dale 20.000 dolara. Ne, SAD su darovale 100.000 USD.

Razumije se da veleposlanik Montgomery u tome iznenadnom napadaju velikodušnosti nije tražio protuuslugu, razumije se da protučinidba nije stipulirana ugovorom. Ali, zar time sudačkoj udruzi i njezinim članovima nije nametnuta moralna obveza? Zar se ne će osjećati dužnima? A ako se osjećaju dužnima, jesu li neovisni? Ali, o tome u Hrvatskoj uglavnom nitko ne vodi računa, iako je i u petparačkim priručnicima o djelovanju državne propagande i obavještajne službe zapisano, da je najdjelotvornije vrbovanje ono koje kod zavrbovanoga stvara unutarnji osjećaj dužnosti, moralne obveze. Tomu služe stipendije i studijska putovanja, darovnice i pohvalnice...

(*Politički zatvorenik*, br. 92, studeni 1999.)

O, TA USKA VAROŠ, O TI USKI LJUDI...

Nakon što je četiri godine kao član Hrvatske demokratske zajednice bio guvernerom Hrvatske narodne banke, dr. Marko Škreb se uoči izbora sjetio da je članstvo u stranci nespojivo s takvim mjestom.

U predbožićnom broju zagrebačkog tjednika *Globus* pripovijeda netom izabrani predsjednik Ustavnog suda, dr. Smiljko Sokol, kako zapravo i ne zna kad je postao članom HDZ-a, jer mu je svojedobno onako usput, u nekom razgovoru ponuđena pristupnica i on ju je — i ne razmišljajuću puno, kao što priliči doktoru znanosti – potpisao. (Nasuprot tomu, dobro pamti da je članom KPJ postao ujesen 1958., a u Tripalovo doba sekretarom Partije na zagrebačkom Pravnom fakultetu. Kaže da su ga nakon Karađorđeva uspjeli nagovoriti da ostane u Partiji, zbog čega se nije nikad kajao.)

Ovi i ovakvi tipovi (potonju riječ, molim, pročitati s dugosilaznim naglaskom!) najbolje ilustriraju naslage komunističkoga, nedemokratskog mentaliteta koji u Hrvatskoj još nije prevladan. Kleli su se u Partiju, koju su kasnije proklinjali da bi mogli u HDZ-u ubirati vrhnje. Kad je HDZ strmoglavo krenuo nizbrdo, odriču ga se. Bez mrve dostojanstva.

Ali kakva korist, kad će se opet naći netko nepametan, koji će napasti i naš list kad predbaci Sokolu to, da je autoritetom stručnjaka izjavio kako novac nije imovina. Uvijek ima onih koji kade vlasti (i uvijek za to nalaze uzvišene razloge).

O, ta uska varoš, o, ti uski ljudi, i taj puk što dnevno veći slijepac biva... zaludu je kukao Matoš.

(*Politički zatvorenik*, br. 94, siječanj 2000.)

JE LI TONY BLAIR FAŠIST?

Komentirajući nagađanja novinara žutog tiska o mjestu začeća (!?!) njegova (još nerođenoga) četvrtog djeteta, britanski je premijer Tony Blair, kako prenosi *Hrvatski obzor* (br. 242/V od 27. studenoga 1999.) tamošnjoj javnosti poručio da bi bilo pametnije „više rađati djecu“, jer će „nam inače nacija ostati na samim strancima“.

Čudi li koga da Blaira nisu primitivcem i fašistom proglasili oni „hrvatski“ („neovisni“) mediji, koji bi na svaki takav ili sličan glas iz hrvatskih usta graknuli, prokazujući ga kao ženomrzački, nacionalistički, primitivno protueuropski?

(*Politički zatvorenik*, br. 94, siječanj 2000.)

ZAŠTO OVAKAV „ČETVEROREDˮ?

Čitatelji i suradnici ovoga lista nesumnjivo su među onima koji su najzainteresiraniji za otkrivanje i dokumentiranje tragedije koju je hrvatski narod doživio 1945., već i zbog toga što su mnogi od njih tu tragediju iskusili na vlastitim leđima, te o njoj morali šutjeti punih pola stoljeća. Stoga je shvatljivo, da su skidanje drugog dijela televizijske verzije Sedlarova i Araličina filma „Četverored“ doživjeli kao novi pokušaj krivotvorenja povijesti njezinim prešućivanjem.

To, međutim, ne znači da film zaslužuje pohvale. Ne ulazeći u njegovu umjetničku vrijednost, prosječan gledatelj prisiljen je zaključiti kako je potrebna izuzetna vještina da se u prikazivanju jedne tragedije apokaliptičkih razmjera ne napravi nijedna dirljiva scena, nijedan kadar za pamćenje. Hladnokrvno ubojstvo skupine zarobljenika koji piju vodu, prikazano je bez uvoda i, još gore, bez identiteta žrtve, bez ičega s čime bi se gledatelj mogao identificirati. Isto vrijedi za smaknuće oca pred očima malodobnog djeteta i njegove majke: oni se gledatelju nepoznati i stoga ga se zločin ne može dojmiti.

Zbog toga je u psihološkom i u političkom smislu taj film promašaj: Bleiburška tragedija zasluživala je bolji scenarij i bolju ekranizaciju.

Posebno poglavlje čine grube povijesne neistine utkane u film. Tako je unesen dojam da su Hrvati prisiljavani povlačiti se na Zapad (kao da je nakon Španovice, Dakse ili Širokoga Briga Hrvate trebalo prisiljavati na uzmicanje pred jugoslavenskim komunizmom!). U jednoj vulgarnoj sceni u crno odjeveni ustaša prisiljava svoje suborce da na povlačenju stave ustaške oznake (za što nema primjera u izvorima i što bez ikakve dvojbe ne spada u bitne oznake povlačenja). Domobrani su prikazani nedužnim *kumekima* bez čvrsta političkog stajališta. Pod Bleiburgom se smještaju zapovjednici hrvatskih oružanih snaga koji tamo nisu bili. Izmišljaju se ruska zvjerstva tamo gdje Rusa nije bilo, nego su zvjerstva činili jugoslavenski komunisti...

Sve to ne bi bilo potrebno, da film nije imao sirovu didaktičku namjenu, da nije trebao umanjiti razmjere tragedije i ujedno promicati ideologiju tzv. nacionalnog pomirenja, bez obzira na povijesnu istinu. Drugačiji film ostavio bi traga ne samo u hrvatskim glavama, nego bi mogao biti privlačan i stranoj publici. Ovako, šteta novca i očekivanja.

(A, uzgred budi rečeno, u duhu ideologije nacionalnog pomirenja, karikirano bi se moglo kazati da je pobjeda koalicije Račan – Budiša upravo najbolji dokaz pomirbe. To je, je li, ono što smo željeli, pa smo to i polučili!)

(*Politički zatvorenik*, br. 94, siječanj 2000.)

EUGEN KVATERNIK TERORIST?!?

„Tu leži Div, / Naš stid i sram, / Što bješe kriv, / Jer bješe sam...“

Ovaj Matošev „Epitaf bez trofeja“ napisan je u slavu Eugenu Kvaterniku (1825.–1871.), hrvatskom povjesničaru, političaru i revolucionaru, utemeljitelju Stranke prava, koji je sav svoj život potrošio boreći se za pravo hrvatskog naroda da bude svoj na svome, da uspostavi svoju nacionalnu državu.

Tragični finale zbio se u Rakovičkom ustanku, koji smo u *jugoslavjanska* vremena, po crno-žutom, peštansko-bečkom uzoru nazivali „bunom”. Svega četiri dana nakon što je proglasio privremenu hrvatsku vladu i pozvao sve narodne „žive sile” da se, slobodni i jednaki pred zakonom, pridruže borbi za oslobođenje „izpod švabsko-madžarskog gospodstva”, 11. listopada 1871. ubijen je i skupa s drugovima Vjekoslavom Bachom i Antom Rakijašem kao pseto zakopan pored ceste. Zemni su im ostatci preneseni u zagrebačku prvostolnicu pedeset godina kasnije.

Malo je naroda koji bi, poput Hrvata, zaboravili takvog velikana. U nas je to sastavni dio narodnog mentaliteta. U nas se, pače, događa da ga se proglasi – teroristom!

U visokonakladnome zagrebačkom *Jutarnjem listu*, notorni je Inoslav Bešker u tekst pod naslovom „Terorizam u nama i oko nas“, u teroriste (a „terorizam se od oružane borbe razlikuje time što nije uperen protiv oružanih formacija, nego protiv nenaoružanih i nespremnih civila”) ubrojio i Eugena Kvaternika, „koji je sa svojim srpskim saveznicima otvorio u Rakovici sezonu terorizma koja je krivudavo vodila s jedne strane do ustaštva, a s druge do balvana (pa onda i do apologije Mire Barešića, Zvonka Bušića itd.)”.

A terorizam, zaključuje Bešker, ne ćemo „zaista odbaciti dok duboko u sebi ne odbacimo svaku apologiju terora i na strani koju osjećamo svojom, pa makar to bila i obična spomen-ploča ili ulična ploča teroristu preraslome u školsku činjenicu, poput Kvaternika i njegovih nastavljača...”

Gdje je to i kada Eugen Kvaternik prakticirao nasilje koje „nije upereno protiv oružanih formacija, nego protiv nenaoružanih i nespremnih civila”, Bešker ne objašnjava (niti može objasniti).

Ne objašnjava ni to, kako je u teroriste „zaboravio" uvrstiti makar jednoga od svojih partizansko-komunističkih preteča i svijetlih uzora, kojima je nasilje protiv nenaoružanih i nespremnih civila bilo ključnom odlikom.

Oni nisu opasni, njih ne treba odbaciti. Na njima treba odgajati mlade naraštaje! Treba odbaciti Eugena Kvaternika, preimenovati ulice i trgove nazvane njegovim imenom. Treba odbaciti Rakovicu, jer je kult Rakovice opasan, opasna je spremnost da se i oružjem stvara i brani hrvatska država!

Nije, dakako, važno, što o Eugenu Kvaterniku misli jedan Inoslav Bešker, bivši, a i sadašnji specijalist za „kler" i vjerska pitanja u medijima ne naročito sklonima Katoličkoj crkvi, koji pola života piše po narudžbi raznoraznih komiteta i „foruma", a drugu polovicu, u hadezeovskoj „tami" čuva svoju sinekuricu u obliku rimskog dopisništva obilježenoga kosim padežima i žurnim, detaljnim i strastvenim izvješćima o još jednom slučaju pedofilije ili homoseksualizma među katoličkim svećenicima.

Sâm Bešker, dakle, ne znači ništa. Važno je, međutim, to da na članak objavljen u visokonakladnom listu, kojim se na razinu Crvenih brigada i Che Guevare spušta simbol borbe za hrvatsku državnu neovisnost, nitko nije reagirao.

Hrvatski. Opet Matoš: I nju i njega pokopaše krišom, krišom, dragi čitaoče, krišom...

(*Politički zatvorenik*, br. 106, siječanj 2001.)

„LESKOVAČKA MUĆKALICA“ MINISTRA LUČINA

Nastavlja se razoružavanje Hrvatske, započeto 1995. u Daytonu, kad je tadašnje državno vodstvo pristalo na inozemni nadzor nad jakošću hrvatskih vojno-redarstvenih snaga.

U skladu s novim inozemnim nalozima o potrebi slabljenja obrambene moći Hrvatske (kako bi se lakše uklopila u „Regiju“), Račanov činovnik za unutarnje poslove Šime Lučin potpisao je početkom kolovoza odluku o „stavljanju na raspolaganje“ 3800 hrvatskih redarstvenika. Mnogi od njih završit će – na ulici.

No, nije važno. Hrvatska, naime, živi u stabilnu susjedstvu, njezin je teritorijalni oblik (hvala „pobjedi“ tzv. hrvatskih „antifašista“) zaokružen i lako branjiv, granice su kompaktne, pa ne treba puno graničara (tamo gdje je „gusto“, problem ćemo riješiti darivanjem susjeda), država nije presječena kod Neuma (opet hvala „pobjedi“ tzv. hrvatskih „antifašista“), ne nalazi se na „balkanskoj ruti droge“, niti se preko nje odvijaju nelegalne migracije, pa je posve razumljivo da se njezine redarstvene snage svedu na minimum. Uostalom, zašto bi Hrvatska trebala ikakve redare, osim lovočuvara i čuvara plaže?

A s koliko se omalovažavanja tzv. ministar odnosi prema ljudima koji su stvarali i (o)branili Hrvatsku, zorno svjedoči njegovo pismo, koje završava doslovce ovako: „Stoga, dragi suradnici, ovo pismom smatramo pismom pismom kojim Vam želimo pružiti mogućnost ispravnog razumijevanja svoga položaja, u svjetlu budućnost kojeg duboko vjerujemo“.

Iz toga se jasno vidi, da drug Šime – iz čijeg su užeg zavičaja stotine svojedobno otišle u četnike, pod zapovjedništvo *đenerala* Draže – također *mlogo vole mućkalica iz Leskovac, taze lebac i stomaklija*.

A kaznena prijava zbog slabljenja obrambene moći zemlje? *Mani, bre, nemoj da preteruješ!*

(*Politički zatvorenik*, br. 114, rujan 2001.)

BIT ĆE MESA, KLAT ĆEMO HRVATE... (ILI: NOVI DOŽIVLJAJI ČIKA STEPE)

U hrvatskoj je javnosti, poznatoj po mazohističkim sklonostima nezabilježenima kod drugih naroda, koji svoje prljavo rublje kriomice peru u vlastitoj kući, posljednjih tjedana zamjerna pozornost posvećena filmu „Oluja nad Krajinom“, (veliko)srpskom uradku Božidara Kneževića. Taj nazovi-dokumentarac, koji jednostrano – dakle, nedokumentarno – bilježi posljedice ispada ratnih kokošara na područjima oslobođenima „Olujom“, prikazan je na *Danima hrvatskog filma*, a pravo na njegovo prikazivanje otkupila je Hrvatska radio-televizija.

No, zanimljivije od činjenice da se u filmu govori o hrvatskim zločinima i pritom prešućuje da je riječ o ispadima koji su posljedica velikosrpske agresije i sustava jugoslavensko-srpskog nasilja, jest okolnost da je ured *vojvode Stepe* zatražio neka se film – iz odgojnih razloga – prikaže hrvatskoj javnosti koja s pravom negoduje zbog opetovanog ponižavanja Hrvatske.

Pritom se *vojvoda Stepa* i njegovi suradnici, sve odreda miljenici režima *jugoslovenske narodne demokratije* i ljubimci *čika u kožnim mantilima*, nije upitao, kako to da se u Kneževićevu „dokumentarcu“ ona zlokobna „...bit će mesa, klat ćemo Hrvate“ na engleski prevodi kao „...bit će mesa, Hrvati to znaju“.

Vojvodi Stepi nije važno što će tom krivotvorinom svjetska javnost biti dezinformirana, jer on – ljubitelj istine i pravde – ionako nije predstavnik Hrvatske, nego tek puki namjesnik međunarodne zajednice u Hrvatskoj. Hrvati to, doista, znaju. I nadaju se da, ako već nije prvi, da će biti zadnji.

(*Politički zatvorenik*, br. 114, rujan 2001.)

JESU LI DRŽAVLJANI „REGIJE" APATRIDI?

Ines Sabalić, ljepolika dopisnica zagrebačkoga *Globusa* iz Bruxellesa, u svojoj redovitoj kolumni „Strahote Zapada", karakterističnoj po upornom ponavljanju bombastičnih i kvaziučenih besmislica impregniranih tobožnjim *europejstvom*, u drugome nas je kolovoškom broju počastila svojim razmatranjima o narodima „u Regiji".

Piše naša regionalna Ines: „Ja mislim da narode i pojedince iz Regije karakterizira duboka i dubinska nezrelost, ali drugačija od ove u Europi. Kod nas, u Regiji, vlada neka vrsta neposredovane nezrelosti muškaraca i žena, ali prvenstveno muškaraca." Tako je, eto, „regija" (ili „region", kako bi rekao *vojvoda Stepa*) postala osobnom imenicom, nazivkom koji označava zemljopisni i društveno-politički entitet različit od Europe i u kojem se, dakako, nalazi i Hrvatska, jer su tako – oni htjeli.

Još se ne zna, kad ćemo postati državljanima „Regije" (tj. regionalnim državljanima), jer ne bismo svi baš voljeli – poput Ines Sabalić – biti apatridima. A ti se, Ines, ne daj. Godinama, ako se već nečemu treba opirati.

(*Politički zatvorenik*, br. 114, rujan 2001.)

TREĆESIJEČANJSKI KATEGORIČKI IMPERATIV

Radi samo po onoj maksimi, za koju možeš zahtijevati da postane opći zakon. Glasoviti kategorički imperativ Immanuela Kanta, jednog od vrhunaca njemačke idealističke filozofije, u trećesiječanjskoj je Hrvatskoj dobio svoju umalo genijalnu varijaciju u primjeru načelnika općine Dvor.

Novim je načelnikom te općine izabran stanoviti Nikola Carić. I ne bi bilo nikakve nevolje (jer čovjek je pristaša nove vlasti, što znači „demokrat" a onda i, normalno, samim time, i stručnjak), da srpska zlostavljanja prije nekih sedam-osam godina nije pretrpio Mirko Krešteli ca, Hrvat iz Joševice kod Gline.

E, taj Krešteli ca, kao dokaz nesavršenosti velikosrpskoga ubilačkog stroja, nije bio u stanju – u interesu bratstva i jedinstva (u novogovoru: *građanske Hrvatske*) – zaboraviti da su ga srpski okupatori iz tzv. Srpske Republike Krajine 10. veljače 1993. pritvorili „radi špijunaže i terorističke aktivnosti", pa ga je tzv. sud tzv. Republike Krajine osudio na petnaest godina zatvora. Dosta za njegove potrebe.

Osudu je potpisao, tko bi drugi, nego današnji načelnik hrvatske općine Dvor u slobodnoj hrvatskoj državi. Tada kao „sudija", u presudi pisanoj srpskom ćirilicom i pod dvoglavim orlom, te natpisom „Republika Srpska Krajina".

I kad su današnjega gospodina načelnika podsjetili na njegovo revolucionarno razdoblje, kazao je kako nije znao da su Krešteli cu u pritvoru premlaćivali. I još više: „Nemam razloga da osjećam grižnju savjesti i da izbjegavam susret s gospodinom Krešteli com. Bio sam sudac, sudio sam na temelju zakona i mogu reći da je gospodin Krešteli ca bio sretan što sam mu ja sudio, jer sam prije svega bio pošten sudac pa je imao pravedno suđenje. Da mu je sudio netko drugi, kazna bi sigurno bila teža, vjerojatno i smrtna, kako je zahtijevano..."

Ne kaže Carić, na temelju čijih zakona, koje države. A nisam mogao pobjeći asocijaciji: kad je pokojnomu Vladi Gotovcu svojedobno jedan jugoslavenski sudac kazao da ga nema zbog čega prekoravati, jer će ga na tamnicu radi „verbalnog delikta" Partija ionako osuditi pa je osoba sudca bez

značenja, Gotovac je, dakako, planuo: Nije tako! Da se svi sudci drže zakona i pravde, ja ne bih bio osuđen. Stoga pristankom na zavodljivu *kadijinu* tezu nije ovomu htio olakšati savjest. A u trećesiječanjskoj, koalicionaškoj i kolonijalnoj Hrvatskoj Carić i slični kao da nemaju razloga ni za zabrinutost, ni na grižnju savjesti. No, do kada...?

(*Politički zatvorenik*, br. 114, rujan 2001.)

NAPOKON FUCK OFF FAKOVCIMA?

U nekim (u međuvremenu zabranjenim) priručnicima za tehnologiju vladanja, potanko je razrađen način na koji će skupina izabranih nametnuti svoju duhovnu, a onda i društvenu vlast: sustavnim podrivanjem tradicionalnih odnosno općepriznatih vrijednosti i usporednim procesom stvaranja nove aristokracije.

Nešto slično događa se posljednjih mjeseci na hrvatskome kulturnom nebu. Nasuprot konzervatizmu i tradicionalizmu Tuđmanova vremena, kad se i običan kič moglo prodati kao nacionalnu vrijednost, računovsko-mesićevsko *novo vrijeme* (New Age?) pokazalo se neobično podatnim za tzv. alternativu. Mjesto gipsanih odljeva srednjovjekovnih hrvatskih spomenika zauzeli su „konceptualni umjetnici", koji manjak imaginacije i umjetničkog dara hoće nadomjestiti ekshibicionizmom i običnim perverzijama (tako umjesto nekadašnje tamburice i ganutljivih pjesmica danas uživamo o jahanju gole „umjetnice" kroz središte Zagreba, a često patvorene nacionalne zanose zamijenile su kojekakve socrealističko-novodobne „tvornice" i „močvare").

Procvala je i tobožnja književna alternativa. Uza silnu i jedva shvatljivu medijsku potporu, skupina „revolucionarnih" tridesetogodišnjaka i četrdesetogodišnjaka udružila se u političko-književnu falangu pod nazivom FAK.

Zajedničko tim birtijskim revolucionarima (M. Jergović, Z. Ferić, A. Tomić i dr.) nije samo ispisivanje književnih i „književnih" djela (koje nacija svako jutro iščekuje s grozničavim nestrpljenjem), nego i činjenica da je riječ o skupini suvremenih polihistora, tj. ljudi koji su – uz uzajamnu zaštitu i svojevrsni medijski reket – voljni i kadri meritorno raspravljati o baš svakoj temi koja se tiče čovječanstva. Oni znaju sve ne samo o književnosti, nego i o politici, povijesti, gospodarstvu, filozofiji, kvantnoj mehanici, astronomiji i uzgoju pilića.

U svojoj su obijesti toliko pretjerali da je Robert Perišić, književni kritičar *Globusa*, lista koji je također pridonio afirmaciji falangističkog duha u hrvatskoj književnosti, morao primijetiti kako je FAK „postao stroj za medijsku promociju zatvorenoga kruga pisaca", jer je za taj „stroj za samoetabliranje" tipično da nitko od njegovih članova nije o drugome članu nikad napisao negativnu kritiku. A sve se to događa uz blagoslov vlasti, jer – svaki dvor hoće imati svoje pjesnike...

(*Politički zatvorenik*, br. 114, rujan 2001.)

NAPRIJED U NOVE PLJAČKE!

U beogradskom *Profilu* (br. 28/2001) pripovijeda Zoran Bogavac, poznati srpski novinar i urednik niza tamošnjih listova, kako je na vlastite uši slušao Milu Martića, samozvanog predsjednika takozvane Republike Srpske Krajine, koji je na jednome skupu obećao postrojenim snagama svoje paradržave „nove bitke, nove slave i nove pljačke".

To, dakako, nije bila zaprjeka pobunjenim Srbima, da Martića smatraju svojim legitimnim vođom, jer je pljačka, hajdučija, sastavni dio srpske nacionalne predaje, baš kao i atentati, sakaćenja i osljepljivanja protivnika.

Ne računajući šačicu onih koji su mislili drugačije, Martićevi su pozivi na nove pljačke i u majčici Srbiji nailazili na frenetična odobravanja. To, međutim, ne će biti zaprjeka da Žare Puhovski, predsjednik Hrvatskoga helsinškog odbora, ustvrdi kako se prilično uvjerljivo može braniti teza da je danas srpska kultura superiorna hrvatskoj.

Kultura novih bitaka, novih pljački i – novih poraza. No, što se može, kad autoritativne sudove izriču ljudi poput svjedoka Puhovskog, koji se suvereno, kao vrhunski autoriteti, ponašaju na svim područjima ljudske djelatnosti. Blago nama, koji se možemo napajati na tako bistru izvoru...

(*Politički zatvorenik*, br. 115, listopad 2001.)

U POMOĆ, DRUŽE BREŽNJEV!

Ako se ne računa najnovija medijska opsjednutost Radom Šerbedžijom, koji se postavlja kao mjera otvorenosti hrvatske kulture, a fotografiranje do nogu ovoga „posljednjeg Jugoslavena" postaje pitanjem režimske časti, najkrupniji kulturni događaj posljednjih mjeseci vjerojatno je visoko odličje koje je jednomu drugom „disidentu", Predragu Peđi Matvejeviću, u ime Republike Hrvatske dodijelio Stipica Mesić. Nije Peđa propustio prigodu sa svojih olimpijskih visina podcijeniti sva odličja dodijeljena prije Stipice, rekavši kako u ranija doba odličje ne bi ni primio.

Uzgred je, u razgovoru za jedan zagrebački dnevnik, potvrdio svoju upućenost u Krležinu ostavštinu, koja će uskoro biti otvorena. Od nekoliko pikantnih pojedinosti, hrvatske će (ne samo književne) povjesničare vjerojatno najviše zaintrigirati Matvejevićevo svjedočanstvo, da se u ostavštini nalazi i Krležin prijedlog švedskoj akademiji, da se Josipa Broza Tita nagradi – Nobelovom nagradom za mir.

Ako je navodno najveći hrvatski pisac, svojedobno član Centralnoga komiteta Komunističke partije Jugoslavije, i pred kraja života još bio toliko zaslijepljen „Oktobrom" i boljševizmom, da je i najkrvavijega masovnog ubojicu Hrvata predložio za Nobelovu nagradu za mir, onda nam nešto jasnijim biva odnos između maršala i njegove literarne dvorske lude, a jasniji nam je i duhovni profil pisca znamenitih i nenadmašenih Balada.

No, Peđa Matvejević, koji se je sjajno snalazio kao dvorski paž na dvoru člana Centralnoga komiteta, a posljednjih se je godina vješto ubacio u kvaziliterarne i kvazidemokratske vode, očito nije očekivao da će ga u žabokrečini hrvatske servilnosti netko podsjetiti na neke ne tako slavne pojedinosti u njegovu demokratskom razvitku. U *Vjesniku* je, naime, Slobodan Prosperov Novak podsjetio kako je Matvejević samo puki „velemajstor samopromocije", koji od ostarjeloga Tita nije tražio demokratske slobode, nego se je zadovoljavao ciničnim zahtjevom da se političkim uznicima „nabave kvalitetnije slamarice".

Ono što je kod Matvejevića konstanta, jest – bježanje od Hrvatske, kao što vrag bježi od tamjana. Rugajući mu se kao ucviljenu disidentu i pripuzu čitavog naraštaja političara, Prosperov Novak piše: „Zaboravio je Matvejević da mi

nismo zaboravili da je upravo on 1976. javno, vlastitim potpisom, pozivao tenkove Leonida Brežnjeva da sačuvaju jugoslavenski socijalizam...”

Premda nas ovo podsjećanja na činjenice raduje, teško je ne priznati kako ne bi bilo velika jada, kad se slične epizode ne bi nalazile u životopisu većine današnjih hrvatskih „demokrata”, ljubitelja građanske uljudbe, slobode i demokracije.

(*Politički zatvorenik*, br. 115, listopad 2001.)

„REGIONALNE" MANIPULACIJE

Suočeno s partijskim zadatkom da Fitzroya Macleana, jednog od ključnih zagovornika komunističke Jugoslavije u Velikoj Britaniji, posmrtno odlikuje (kad ga je za života već obdario Jože Broz), junačko je antifašističko srce Stipe Mesića zaigralo od radosti. Jedva je dočekalo kad će stupiti na britansko otočje i, uz spomenutu svetu zadaću, dati povijesnu izjavu kako u ime borbe protiv terorizma treba ograničiti demokratska prava. (S obzirom na razinu njegove opće naobrazbe, nije čudo da aktualni predsjednik Hrvatske ne zna kako su takve ili slične izgovore oduvijek nalazili svi promicatelji totalitarističkih koncepcija.)

U isto se je vrijeme hrvatski tisak raspisao kako su Britanci oduševljeni Mesićem i kako je on, uz Gorana Ivaniševića, zaštitni znak nove, optimistične, otvorene i pobjedničke Hrvatske. Mesić se, pak, samodopadno pohvalio kako je dobio britansko odličje i kako je svojom otvorenošću, duhovitošću i širinom (predsjednik nam je poliglot, pa uz hrvatski govori srpski, a natuca i ruski!) otvorio vrata hrvatskim gospodarstvenicima. (Jer, predsjednik misli da je strani kapital sve što Hrvatskoj treba.) I sve bi to neuki puk možda prihvatio, da britanski ministar vanjskih poslova Jack Straw nije (naglas!) pomiješao Mesića i Račana. A ako našega dičnog predsjednika, unatoč njegovih epohalnih ideja, ne prepoznaje ni ministar vanjskih poslova zemlje domaćina, dade se zamisliti koliko za nj zna prosječan Englez, Škot ili Velšanin.

Nasuprot manipulacijama hrvatskih medija i izmišljotina iz stanovitih dvora, istina je, međutim, da je Mesićev posjet u britanskim medijima potpuno ignoriran: dao je kratak razgovor za *BBC*, a pred ulazom u sjedište britanskog premijera bio je samo jedan (strani!) novinar. Koga je, uostalom, ikad zanimalo što govore tuđem sluzi sluge, tuđe prirepine?

(*Politički zatvorenik*, br. 118, siječanj 2002.)

TISUĆE KOSTURA I – MUK U HRVATSKOJ?!?

Slovenska je javnost krajem listopada 2001. zgranuta otkrićem još jedne masovne grobnice: kod Slovenske Bistrice, nedaleko od tvornice Impol, u bivšemu njemačkom bunkeru pronađeno je mnoštvo kostura, među kojima se nalaze i ženski odnosno dječji ostatci. Ekshumirana su i privremeno pohranjena 233 kostura, a iz svjedočenja mještana proizlazi da je bunker 1945. postao grobnicom za između 4.000 i 7.000 ljudi. Svjedoci su suglasni, da su ubijeni bili pretežno Hrvati, a mnogi tvrde da su ljudi živi utjerani u bunker, čiji je ulaz potom miniran, a žrtvama ostavljeno umrijeti u tome stravičnom grobu.

Slovenski tjednik *Demokracija* objavio je ispovijed jednog robijaša, koji je 1948. doveden sa skupinom svojih supatnika, kako bi od bunkera do tvornice Impol postavili tračnice, otkopali leševe i onda ih prevozili radi spaljivanja u tvorničkoj peći.

Te navode potkrjepljuju i sudskomedicinski nalazi, te dokumentacija slovenske Komisije za utvrđivanje poratnih žrtava.

Treba li uopće spomenuti, da u „demokratskoj" i „antifašističkoj" Hrvatskoj ta vijest nije izazvala nikakvu javnu sablazan, zgražanje nad hvaliteljima partizanske „pobjede" ili možebitno pokretanje kaznenog postupka.

Ta, žrtve su – obični Hrvati. Kao da oni u vlastitoj državi imaju pravo na zadovoljštinu ili bar pravo na grob!

(*Politički zatvorenik*, br. 118, siječanj 2002.)

ŠTO ZAUDARA IZ „MOČVARE”?

Uz „Tvornicu”, jedan od zaštitnih znakove nove (*narodne*) vlasti na kulturnome planu je tzv. zagrebački klub urbane kulture, nazvan „Močvarom”. U hrvatskom je tisku već bilo upozorenja da jednu kulturnu instituciju „Tvornicom” mogu nazvati samo oni, kojima su na umu propagandne krilatice „Tvornice radnicima!”, za koje postoje „kulturni radnici” i pisci kao „inženjeri duša”, riječju, tipovi koji povremeno izvire ispod Staljinovih skuta.

Iz istih, kvazidemokratskih i nazoviurbanih usta, na sva se zvona hvali i „Močvara”. Tek da ostane zabilježeno, u toj „Močvari” kao pozornici „urbane kulture” nedavno je s „trubačkom romskom glazbom” gostovao Orkestar Bobana Markovića, koji je iste skladbe izvodio na svadbi Željka Ražnjatovića – Arkana, a službeni program za 29. studenoga 2001. predviđao je – ni manje ni više, nego – „Proslavu Dana Republike”.

Tako se u zagrebačkoj „Močvari” na spiritističkim seansama kuša oživjeti jugoslavenska lješina, a bravarski su koljački pothvati i srpske *čakšire* postali sastavnim dijelom repertoara tobože zagrebačke i tobože urbane kulture. Nije loše, za svega dvije godine vlasti...

(*Politički zatvorenik*, br. 118, siječanj 2002.)

BOLJŠEVIČKI NASRTAJ NA PRAVA HRVATSKIH POLITIČKIH ZATVORENIKA *

Na dan jugoslavenske republike, 29. studenoga 2001., koji je u službenim spisima Hrvatskoga (!) sabora označen kao 29. novembra (!), najviše predstavničko i zakonodavno tijelo hrvatske države, u kojem većinu trenutno ima šesteroglava koalicija predvođena dojučerašnjim Savezom komunista Hrvatske – Savezom komunista Jugoslavije, bitno je reduciralo prava bivših hrvatskih političkih uznika.

Da stvar bude gora, izmjene i dopune Zakona o pravima bivših političkih zatvorenika u esdepeovskoj su redakciji formulirane tako da retroaktivno dokidaju stečena prava.

U suvremenom je svijetu malo takvih primjera, primjera kojima je obilovala boljševičko-staljinistička praksa u zemljama istočno od željezne zavjese. Iako na temelju solidnog iskustva u prethodnom razdoblju hrvatski politički uznici i njihova udruga, Hrvatsko društvo političkih zatvorenika, nemaju previše razloga uzdati se u poštivanje ustavnosti i zakonitosti u ovoj državi (koja će, unatoč tomu, trajno ostati našom jedinom domovinom, jedinom državom i jedinom obvezom), HDPZ je bez otezanja (20. prosinca 2001.) Ustavnom sudu Republike Hrvatske, na temelju članka 36. stavka 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, podnio prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti novodonesenog propisa.

Taj prijedlog, koji je potpisao predsjednik Društva, Jure Knezović, radi obavještavanja članstva ovdje objavljujemo u cijelosti, a ostaje vidjeti, na koji

---

* Uopće nije šala da je saborski zapisnik od 29. studenoga 2001., kad je retroaktivno izmijenjen Zakon o pravima bivših političkih zatvorenika, bio datiran „29. novembra". A u prilogu ovoga teksta objavljen je cjeloviti tekst prijedloga za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima bivših političkih zatvorenika. Autori tog prijedloga, datiranog 20. prosinca 2001., bili su Ivan Gabelica i Tomislav Jonjić, a Ustavnome sudu – koji je, dakako, za svega par tjedana udovoljio traženju trgovačkih lanaca da se dokine zakonsko ograničenje rada nedjeljom i blagdanom! – trebalo je više od (neslučajnih) pet godina da taj prijedlog u pretežnome dijelu usvoji. Tu povoljnu odluku, dakako, nisu dočekale one tisuće hrvatskih političkih uznika koje su u međuvremenu, dok je Ustavni sud još jednom demonstrirao do kojih se vrijednosti u jugoslavenskoj Hrvatskoj drži, izgubile parnice za isplatu, ili su *narodnoj vlasti* izišle ususret tako što su jednostavno – umrle.

će način Ustavni sud i hrvatska sudska praksa uopće, reagirati na ovo najnovije kršenje temeljnih pravnih postulata civiliziranog svijeta.

(*Politički zatvorenik*, br. 118, siječanj 2002.)

MESIĆ À LA CARTE

Prvo, odgovor Mesićeva ureda na komentar *Glasa Koncila*. Kad je *Glas Koncila* u uvodniku spočitnuo Mesiću da je morao reagirati na Miloševićeve klevete o fašistoidnosti Hrvata i 700.000 žrtava Jasenovca, „stručnjaci" s Pantovčaka su cinično uzvratili da *Glas Koncila*, eto, misli kako bi slika Jasenovca bila drugačija ako je broj žrtava manji. Time su „stručnjaci" za međunarodno pravo, i uz silnu pomoć učenoga Čedomira Prodanovića, pokazali da im uglavnom nisu jasne elementarne stvari. Otvaranje sabirnih logora, konfinacija i internacija ne moraju, naime, sami po sebi predstavljati zločin. Zločin se sastoji u tome kako se i po kojem kriteriju ljude internira i konfinira, i kako se prema njima odnosi. Dakle, kod Jasenovca nije problem u tome što je postojao, nego u tome što se u njemu nisu poštivala pravila međunarodnog prava. Mesić je, dakle, morao reagirati, da je znao, i da je htio obraniti obraz vlastitoga naroda. No, nije ozbiljno od njega očekivati ni jedno ni drugo.

Drugo, u tjednom biltenu *Nacional* Mesić je objavio dnevničke zapise pod naslovom „Moja tri dana u Haagu". No, on u Haagu nije bio samo tri dana. Svjedočio je i ranije, u predmetu Blaškić, kad je Hrvatsku optuživao za agresiju na Bosnu i Hercegovinu. Tada nije pisao javni dnevnik. Štoviše, lagao je javnosti, tvrdeći da nije svjedočio. Računao je da istina nikad ne će izići na vidjelo, a to – i kad je od Mesića – previše je.

(*Politički zatvorenik*, br. 128, studeni 2002.)

ZVJEZDANI TRENUTAK HRVATSKE ZNANOSTI

Utorak, 7. listopada 2002. veliki je dan u povijesti čovječanstva, napose u povijesti znanosti u Hrvatskoj i Americi: na zagrebačkom je Filozofskom fakultetu, pred dičnim veleumovima naprednog dijela čovječanstva, Žarkom Puhovskim i Nadeždom Čačinović (nekad još i: Puhovski) doktorsku disertaciju na temu „Filozofska konstrukcija braka od Platona do Hegela" obranila Lynn Montgomery, supruga američkog veleposlanika u Beogradu, Williama Montogomeryja.

Javnost je o tome obaviještena u nizu tiskovina, uz napomenu da je uglednu znanstvenicu bodrila skupina hrvatskih uglednika koja ima poseban tretman u američkim diplomatskim krugovima u Zagrebu. Bilo je neizvjesno do samoga kraja, jer ju je ispitno povjerenstvo rešetalo skoro do pristranosti, ali je Lynn ipak pobijedila.

Za uspomenu se fotografirala s mentorima.

Jedino su se malobrojni zlobnici pitali, zašto Lynn baš o braku, i zašto baš pred Žarkom i Nadeždom nekad Puhovski...

(*Politički zatvorenik*, br. 128, studeni 2002.)

ČEMU HRVATSKA DRŽAVA?

Krajem listopada hrvatski su mediji sramežljivo obavijestili javnost kako je općinsko vijeće Gvozda većinom glasova račanovskih zastupnika usvojilo prijedlog da se Gvozdu dade nekadašnje ime (Vrginmost).

Istodobno je prihvaćen prijedlog SDP-a da se Ulica kralja Petra Svačića preimenuje u Ulicu Nikole Tesle, da Starčevićeva postane Nazorovom, Jelačićeva Zagrebačkom, Ulica braće Radić jednostavno Novom cestom, a Ulica kralja Zvonimira Ulicom Ive Andrića. Bez ulice su ostali dr. Franjo Tuđman i Bruno Bušić, a Hrvatski dom preimenovan je u Dom kulture.

Dokle ćeš, dakle, Katilino, zloupotrebljavati strpljivost našu, u nekim bi drugim vremenima kliknuli oni kojima je bilo do vlastitog dostojanstva.

A čini se da nema događaja koji, poput ovoga u Gvozdu, tako jasno osvjetljuje „toleranciju" i raspoloženje srpskih povratnika, psihologiju i strategiju Račanova SDP-a, ali i nudi odgovor na pitanje, zašto je neovisna hrvatska država nužna za opstanak hrvatskog naroda: u Hrvatskoj koja nije hrvatska, nema opstanka ničemu hrvatskom...

(*Politički zatvorenik*, br. 128, studeni 2002.)

DVA FILANTROPA

Mesić (Stipe), poznati hrvatski humanist i napredni mislilac, za promicanje demokracije odlikovao je Georgea Sorosa, također humanista i naprednog mislioca, filantropa koji nemale okrajke svoga enormnog bogatstva daje za širenje ideja „otvorenog društva".

Ideje otvorenog društva u Sorosevoj su vizuri zapravo poluge kojima se otvaraju vrata krupnom kapitalu i makinacijama novčarskih magnata. Među njima je i sâm Soros, koji je svojim mešetarenjem u više navrata i diljem Europe bitno umanjio plaće i uštođevine radnika. U jugoistočnoj je Aziji doveo na rub sloma nekoliko inače perspektivnih nacionalnih gospodarstava, a na ulici su završili desetci milijuna ljudi. Hvala Sorosevu humanizmu i čovjekoljublju.

Na to je sigurno mislio Mesić (Stipe), tvorac one legendarne misli o prašini i opancima, dodjeljujući Sorosu hrvatsko državno odličje i hvaleći njegovo zalaganje za demokraciju, pravdu i čovjeka. Slično se sličnom raduje.

(*Politički zatvorenik*, br. 128, studeni 2002.)

MARKO VESELICA: MOGUĆA JE KOALICIJA HKDU – SRP

U talk-showu Zlatka Canjuge na koprivničkoj *Nezavisnoj televiziji (NET)* gostovali su uvečer 12. listopada 2002. predsjednik Socijalističke radničke partije (SRP) Stipe Šuvar i počasni predsjednik Hrvatske kršćansko-demokratske unije (HKDU) Marko Veselica.

Na čelu 95 posto od ukupno nekoliko stotina političkih stranaka nastalih u zemljama koje su nekoć bile u sastavu SFRJ, nalaze se, tvrdi Šuvar, bivši članovi Saveza komunista Jugoslavije. Ipak, kao nekadašnji glavni tajnik HDZ-a, Canjuga je osporio Šuvarovu tvrdnju da je 70.000 bivših partijaca pristupilo HDZ-u. Canjugina je brojka nešto manja: 50.000, s tim da on dopušta da su neki zatajili svoju raniju pripadnost Kompartiji.

Ipak, najbizarniji trenutak večeri uslijedio je, čini se, nakon Canjugina pitanja, je li zamisliva koalicija SRP-a i HKDU-a.

Dok Šuvar prosuđuje da o takvoj koaliciji ne treba ni razgovarati, jer ni jedna od tih dviju stranaka bar u idućih desetak godina ne će predstavljati značajniju političku snagu, pa nemaju zbog čega koalirati, za Marka Veselicu takva je koalicija moguća, „samo treba doći do profilacije i komunikacije".

Bog zna, nije li na potrebu takve „profilacije i komunikacije" Veselicu uputio George Soros, kojemu je „hrvatski Mandela" ne tako davno hodočastio na noge...

(*Politički zatvorenik*, br. 128, studeni 2002.)

BUDIŠA NIJE ODGOVORAN?

Bivši (i budući?) neuspješni kandidat za predsjednika Republike, Dražen Budiša, oglasio se razgovorom u zagrebačkom *Fokusu* dosad vjerojatno najsnažnijom kritikom aktualnog režima.

Tuži se Budiša na koaliciju i na Račanovu neiskrenost: selekcija relevantnih informacija u vladi i oko nje bila je u funkciji jačanja moći jednih i slabljenja drugih. Navodi kako cjelokupnu politiku vodi dvojac Račan – (Goran) Granić, jedan od njegovih tehnokratskih miljenika i favorita, kojega – osim teškoća s izgovorom – odlikuje tek osobna bezbojnost. Najgore od svega je to što se, napominje Budiša, retuširа slika o Jugoslaviji i jugoslavenstvu, kako bi se eliminirali korifeji nacionalnih politika i stvorile pretpostavke za novu integraciju. Tako hrvatstvo opet postaje nepodobno. Ta je politika ohrabrena zapadnobalkanskom doktrinom Europske unije...

Sve je, dakle, Budiša rekao što je trebalo kazati. Jedino je prešutio, smatra li sebe odgovornim, što je na vlast isplivala takva politika.

Ta, nije li joj on svesrdno davao legitimitet i branio njezinu strategiju u predsobljima europskih i američkih kuhinja? Mali od kužine nadao se postati kapetanom, a onda su ga – kako to obično biva – bacili u zapećak poput stare krpe, kad više nije potrebna...

(*Politički zatvorenik*, br. 129, prosinac 2002.)

ZUROFF (OPET!) OPTUŽUJE MRTVE LJUDE! *

U razgovoru za riječki *Novi list*, objavljenom 11. studenoga 2002. pod naslovom „U Hrvatskoj nema volje za rješavanje problema zločinaca iz NDH" poznati je Efraim Zuroff svoju tvrdnju iz naslova ilustrirao navodom kako „u Hrvatskoj nema volje za rješavanjem slučajeva poput Ive Rojnice, Nade Šakić ili Mirka Eterovića".

Time se je u cijelosti ponovila teza koja je objavljena u *Godišnjem izvješću Centra Simon Wiesenthal* u Jeruzalemu, koje obuhvaća razdoblje od 1. siječnja 2001. do 31. ožujka 2002., a o kojemu je hrvatski tisak izvijestio 11. travnja 2002. I u njemu se spominjalo ime prof. Eterovića.

Inače, protiv sad pok. prof. Mirka Eterovića, koji je slobodnom voljom došao u Hrvatsku kako bi se suočio s klevetama na svoj račun, zbog nedostatka dokaza nije vođen nikakav kazneni postupak, pa je kao slobodan čovjek umro još 7. siječnja 2001., dakle, na samome početku izvještajnog razdoblja.

Efraim Zuroff je i privatnim putem obaviješten o njegovoj smrti: osim obitelji, o tome ga je – reagirajući na ponavljanje Eterovićeva imena u tisku – obavijestio i urednik ovog časopisa, kao opunomoćenik i nesuđeni branitelj prof. Mirka Eterovića. Unatoč tomu, Efraim se na to ne obazire, nego se uvijek kad

* I obitelj sad pok. Mirka Eterovića i ja kao njegov hrvatski branitelj, obavijestili smo, naime, Zuroffljev Centar da je Eterović – koji je jedno vrijeme bio ustaški logornik, ali, dakako, nikad nije bio upravitelj nikakva sabirnoga ili koncentracijskog logora (što, naravno, samozvani stručnjaci, zapjenjeni u svom neznanju i mržnji nisu kadri razlikovati!) – ne samo zaslužio ispriku, nego je u međuvremenu i umro, pa se u odnosu na nj nikakav postupak ne može voditi (osim ako bi se primijenila ranosrednjovjekovna pravna pravila, prema kojima se sudilo mrtvim ljudima, prirodnim pojavama ili životinjama). Jasno je da nikad nismo počašćeni nikakvim odgovorom, jer: za takav odgovor i za traženu ispriku traži se elementarna pristojnost. Nasuprot tomu, kad sam koju godinu kasnije bio jedan od branitelja osumnjičenoga Milivoja Ašnera, jedan je Zuroffljev ovdašnji potrčko – ime mu ne spominjem, jer ga zapravo jedva ima (premda se vjerojatno nalazi u popisu birača i bar u osnovnoškolskim imenicima) – protiv mene podnio kaznenu prijavu, tvrdeći da sam jednomu hrvatskom tjedniku dostavio dokumentaciju iz Ašnerova spisa pa tako ugrozio provođenje istrage. Svrha te prijave kao i prijave Hrvatskoj odvjetničkoj komori bila je jasna: htjelo se je izvršiti pritisak na obranu i u javnosti stvoriti atmosferu linča. Premda se negativne činjenice ne dokazuju, u konkretnome je slučaju bilo lako dokazati da je prijava neosnovana. Isprika je, dakako, izostala, ali – za sebe ju nisam ni tražio niti očekivao. Od onih koji bi mi ju mogli i morali uputiti, meni ionako ne bi ništa značila.

odluči prozvati Hrvatsku, posluži mrtvim čovjekom koji se više i ne može braniti. Treba li dodatni komentar?

(*Politički zatvorenik*, br. 129, prosinac 2002.)

„GLAS KONCILA“ O GOLDSTEINOVU PAMFLETU

S obzirom na to da je nedavna novinska polemika dr. Josipa Pečarića i dr. Ive Goldsteina bila polemika neravnopravnih, zainteresirani su u njoj mogli tek ograničeno uživati.

Goldstein se je pokazao nedovoljno upućenim i nedoraslim, a javnost je doznala kako je tog „stručnjaka” za hrvatsko srednjovjekovlje, uzgred jezikoslovca, novinara, stručnjaka za sve što na svijetu postoji, a sada i kandidata za šefa katedre suvremene hrvatske povijesti, njegov svojedobni mentor dr. Miroslav Brandt smatrao krivotvoriteljem i manipulatorom, ali ga je CK SKH ipak ustoličio na Filozofskom fakultetu. Doznala je šira javnost i to kako je dr. Neven Budak oštro i negativno ocijenio Goldsteinove rasprave o ranijoj hrvatskoj povijesti, što ga nije omelo da uskoro (jamačno zato što je to politički opasno i pogubno za karijeru!) predstavi pohvalama Goldsteinovu knjigu *Holokaust u Zagrebu*.

Važnije od toga je da se – uz muk svjetovnog tiska! – opširnijim feljtonom na tu knjigu vrlo negativno osvrnuo *Glas Koncila*. Podlistak potpisan po „Stipanu Bunjevcu” započeo je u br. 46 (1482)/XLI, datiranom 17. studenoga 2002. Pisac minuciozno analizira Goldsteinov „znanstveni postupak” koji se najčešće svodi na poluinformacije, političke nategе i politikantske diskvalifikacije, koje računaju na povoljan odjek, jer – kao u rimsko doba – nije lako pisati protiv onog koji može proskribirati.

Nije na nama suditi o tome, u kojoj mjeri tjednik koji izdaje pet hrvatskih nadbiskupija govori u ime Crkve u Hrvata, niti je na nama suditi nisu li crkveni ljudi i prije trebali reagirati na stalne potvore Hrvatske i hrvatstva.

Malo je, naime, primjera u povijesti da je kvijetistička, defenzivna politika, svojevrsna strategija pasivnosti, rodila ičim drugim, doli fatalističkom demoralizacijom naroda ili, eventualno, radikalizacijom jednog dijela pučanstva što pogoduje nastanku nedemokratskih jezgri i pokreta.

Hrvatskoj nije u interesu ni jedno ni drugo. Upravo zbog toga je bilo krajnje vrijeme da se obranom dostojanstva hrvatske narodne i državne misli pozabave oni koji su odgovorni i koji su na to pozvani (jer ne brine Crkva samo o pojedincima, nego i o narodima!), kako se ne bi dogodilo da se time pozabave

nepozvani. Jer, oni bi to nesumnjivo činili na kriv način, upravo onaj kakav Goldstein priželjkuje.

(*Politički zatvorenik*, br. 129, prosinac 2002.)

ČIČAK, PUHOVSKI, DEVIZE I LJUDSKA PRAVA

Svevišnji će mi, nadam se oprostiti, što ne krijem da sa zanimanjem (da se ne poslužim kojim drugim izrazom) čitam novinske rasprave bivšega hrvatskog političkog zatvorenika, bivšeg predsjednika HSS-a i bivšeg predsjednika Hrvatskoga helsinškog odbora, Ivana Zvonimira Čička i bivšega njegova političkog antipoda, a sadašnjeg predsjednika toga istog odbora, Žarka Puhovskoga. Obojica su puni čovjekoljublja i velikih riječi, a obojica znaju što se događa(lo) s onu stranu zrcala u nekim ne baš nevažnim epizodama naše novije povijesti. I to baš onima koje imaju haške fusnote.

Povod je Čičkova reakcija na izjavu Žarka Puhovskog od 30. kolovoza 2001., da mu je „kao hrvatskom građaninu" Vojko Koštunica puno bliži od Dražena Budiše. Iako tako nesumnjivo misli i djeluje njegov bliski prijatelj Stipe Mesić, Čičak nije odolio poštedjeti Mesića, a napasti Puhovskog, da slavi tog apologeta Mihailovićeva četničkog pokreta. Tobože uzgred, okomio se na garnituru koja vlada današnjim HHO-om, tvrdeći da ona svjesno briše njegovu (Čičkovu!) ulogu u toj organizaciji i njegove zasluge za obranu ljudskih prava u Hrvatskoj. Puhovski je uzvratio kako „Površna pamet javnosti" (iliti: Popaj) izmišlja i uzgred površno (čak polupismeno) komentira zbivanja u hrvatskoj javnosti. Sve to da je uglavnom posljedica „Popajeve" neprincipijelne svađe „upravo sa svima koji su ga opskrbljivali špinatom".

Hoće se, očito, kazati kako je Čičak bio samo megafon, kojim su se služili drugi. (Bit će da im je trebao netko s prošlošću hrvatskoga političkog uznika i imidžem buntovnoga studentskog vođe.) No, za to je – tvrdi Puhovski – dobivao godišnju apanažu u iznosu od kojih stotinjak tisuća njemačkih maraka. A potom je, „u ne baš čistim okolnostima", napustio HHO.

Ne kaneći, po običaju, ostati dužan (bar na verbalnoj razini), Čičak je napola opovrgnuo navode Puhovskoga kojega naziva „Hodajućim utjelovljenjem ljudske amoralnosti" ili, skraćeno, Huljom. Nije se, doduše, izjasnio o svojim berivima u zlatno doba „borbe za ljudska prava", ali je podsjetio kako je Puhovski svojedobno prijetio članovima uredništva časopisa *Gordogan*, da bi s njima bio spreman i „fizički se obračunati", jer su od lista napravili „centralni komitet socijal-demokracije" (a ta je politička diskvalifikacija usporediva s onom kad vas danas nekakva udbaška protuha hoće budalasto prokazati kao „NDH nostalgi-

čara“!). Također je pripomenuo da Puhovski predaje na fakultetu, a da za to ne ispunjava formalne uvjete (jer je tek diplomirani politolog), što bi možda mogla biti kakva nagrada za dragovoljno pojavljivanje Puhovskoga kao svjedoka optužbe na suđenju studentskim liderima 1972. godine...

Jedino je Čičak zaboravio, da je upravo on bio među glavnima koji su od Žarka Puhovskog od 1990. naovamo stvorili istaknutog borca za ljudska prava i uzor-demokrata. Eto, što su ljudska prava, a što ljudsko pamćenje...

(*Politički zatvorenik*, br. 129, prosinac 2002.)

PROLETERSKA ZNAČKA NA SLJEMENU

Početkom studenoga nepoznati su počinitelji provalili u društvene prostorije djelatnika sljemenskoga skijališta te ih u cijelosti demolirali. U istome „pothvatu" zapaljene su stara i nova ljetna kuhinja obližnjeg restauranta „Vidikovac", koje su do temelja izgorjele. Zločince je nešto spriječilo na pola posla, jer su pronađeni njihovi dodatni neutrošeni rekviziti. A na jednim vratima spomenutog restauranta ostala je velika, jarkocrvena petokraka: „Petokraka sa pet pera, to je značka proletera..."

Nitko se ne uznemirava, jer crvena petokraka u Hrvatskoj ne simbolizira nikakve „aveti prošlosti". Da je kojim slučajem osvanulo stanovito slovo, čuli bismo i Stipu Mesića, i Vesnu Pusić, a i druge drage nam drugove. Tada ne bi posrijedi bila budalasta provokacija, koja sama po sebi ne zaslužuje osvrt ozbiljnih ljudi, nego nepobitan dokaz da bandu treba *željeznom štangom po glavi*... U interesu mira, slobode i demokracije.

(*Politički zatvorenik*, br. 129, prosinac 2002.)

LJUDSKA PRAVA S KAPULJAČOM

Internetom već tjednima kruže fotografije zarobljenih talibana, snimljene u američkome vojnom transportnom zrakoplovu C-130, na kojima je prikazano kako svjetski policajac i stožer borbe za ljudska prava tretira zarobljenike.

Zarobljeni su talibani prikazani kako sjede ili kleče svezanih ruku i s kapuljačama na glavi, a da ne padnu, pridržavaju ih konopci kojima su zavezani za pod i zidove zrakoplova.

Ministarstvo obrane je pokrenulo istragu.

O tome tko je snimio fotografije i kako su dospjele na internet, a ne o tome tko je ljude – pa bili oni i talibani – prevozio u položaju koji asocira na prijevoz Židova u Auschwitz ili Hrvata u Maribor.

Strah nas je i pomisliti, što bi bilo da su hrvatski vojnici tako prevozili zarobljene neprijatelje...

(*Politički zatvorenik*, br. 129, prosinac 2002.)

ZAR SVAKI RASIZAM NIJE ISTI?

Zanimljivo je da se u aktualnim manje stručnim, a više politikantskim raspravama o noveli hrvatskoga Kaznenog zakona uopće ne spominju pojedinačni ispadi u Hrvatskoj, inače, posve marginalnih skupina tzv. skinheadsa protiv par mladih tamnoputih nogometaša.

Mladoga dinamovca Louisa, rodom iz Hondurasa, skinheadsi su u više navrata napali, pokazujući vlastiti primitivizam i sramotno rasističko pomodarstvo, koje nema nikakva uporišta ni u hrvatskoj, niti u kršćanskoj tradiciji.

No, dežurni se denuncijanti zbog toga ne uznemiruju: tamnoputi ne spadaju u odabrane koje valja štititi i onda kad ih nitko ne ugrožava. Pogotovo od nas koji znamo da su svi ljudi jednako vrijedni i da su svi djeca Božja...

(*Politički zatvorenik*, br. 129, prosinac 2002.)

BEZOČNO UBIJANJE ISTINE

Neki će dužnosnici koalicijske vlade svakako zasluženo ući u povijest, bar onu koju je pod naslovom *Povijest ljudske gluposti* napisao glasoviti Paul Tabori. Jer, nema dvojbe da svoje mjesto u toj knjizi zaslužuju mudre Crkvenčeve dijagnoze da narod živi bolje, ali to još ne osjeća (što je otprilike prije nepune dvije godine izjavio i Mesić (Stipe). Slično se, samo malo lukavije, izjašnjava Račan. Učenik Milke Planin(a)c Slavko Linić, danas je pun bijesa na „socijalistički mentalitet".

No, vrhunac je izjava Mate Arlovića, da je „ova vlast ispunila sva predizborna obećanja". I ona o 200.000 radnih mjesta, i ona o povišenju standarda, i ona o vraćanju duga umirovljenicima, i ona o povećanim socijalnim davanjima, i ona o neotpuštanju vojnika i radnika...? Ali, Arlović je u pravu kad računa na hrvatsku glupost i zaboravljivost. Jer, da nje nema, ne bi Arlović bio u Saboru, ni Račan na Markovu trgu.

(*Politički zatvorenik*, br. 130, siječanj 2003.)

HRVATSKI PREDSTAVNICI ILI STRANI EKSPONENTI?

Jedno od temeljnih pravila u djelovanju diplomatskih predstavnika jest nemiješanje u unutarnje stvari zemlje primateljice. U Hrvatskoj se, doduše, tog pravila strani diplomati i ne drže previše, pokazujući tako koliko drže do hrvatskog suvereniteta. Zbog toga je u nas posve normalno ako se strani veleposlanici ne ponašaju samo obijesno (poput Billa Montgomeryja Cavtatskog), nego i ako se upuštaju u davanje potpore pojedinim političkim snagama, pa čak i frakcijama unutar pojedinih stranaka.

A zapravo im takav luksuz kojim krše međunarodne običaje i nije potreban. Ta, imaju dovoljno hrvatskih slugu koji će obaviti njihov prljavi posao.

Nedavno je tobožnji hrvatski veleposlanik u Velikoj Britaniji, Joško Paro, izjavio: „Hrvatska je neka vrsta države-djeteta. Ako nas ne drži neka ruka, možemo lako i brzo pasti. Ne propovijedam protekcionizam, nego pomoć, blagu i ljubaznu pomoć koju uživamo posljednjih nekoliko godina."

U tome skandaloznom vrijeđanju vlastite nacije i vlastite države Paro nije originalan. Kao potrčko kakav jest, on samo slijedi Mesića (Stipu).

Taj je nedavno strane diplomatske i gospodarske predstavnike pozvao da Hrvatsku dovedu u red, ako treba, i prijeteći joj sankcijama. Primjer bez presedana. Ali, u hrvatskoj se povijesti stalno proteže *pasmina* tobožnjih narodnih predstavnika, koji svoj narod drže maloumnim i nesposobnim, takvim da mu je potrebno strano gospodstvo.

Nekoliko desetljeća prije Para i Mesića (Stipe), Maček i Krnjević su molećivo pitali London, je li Velika Britanija voljna pružiti ikakvu zaštitu Hrvatskoj, jer će se tada Hrvatska pokoriti zahtjevima britanske politike. I London je pružio pomoć. Na Bleiburgu. „Čisteći palubu" hrvatskom krvlju. Otprilike u isto vrijeme „bratsku pomoć" Londona bezuvjetno su otklanjali Gandhi, Naser i desetci i desetci drugih političara, kojima su na umu bili vlastito dostojanstvo i vlastiti probitci. Pomoć „velikog brata" tražili su u Pragu, Budimpešti, Sofiji i slično. Izdajice, ništarije, kvislinzi.

(*Politički zatvorenik*, br. 130, siječanj 2003.)

VUKOVAR: ZABRANJEN ULAZ HRVATIMA!

Strategija općega (neselektivnog) oprosta okupatorima i zločincima iz bratskoga srpskog naroda, uz istodobno opće i neselektivno marginaliziranje i kompromitiranje hrvatskih branitelja, rađa očekivanim plodovima.

„Dan ujedinjenja“, 1. prosinca 2002., u Vukovaru je obilježen svečano: tučnjavama između Hrvata i Srba i većim brojem grafita „Volim Srbiju”, „Ovo je Srbija!”, „Zabranjen ulaz za Hrvate!” i sl.

Tek tako da se ne zaboravi.

Hrvatska i dalje – šuti.

(*Politički zatvorenik*, br. 130, siječanj 2003.)

ZA HOLOKAUST NAD HRVATIMA HRVATSKA – NEMA INTERESA

Na koricama prethodnoga (129.) broja *Političkog zatvorenika* objavili smo dopis Ministarstva kulture, kojim se otklanja molba za otkup određenog broja primjeraka knjige *Hrvatski holokaust*.

Ministarstvo kulture, dakle, nema interesa da se ta knjiga distribuira javnim knjižnicama i tako postane dostupna široj javnosti, uključujući i onima koji si zbog teških socijalnih prilika u državi ne mogu priuštiti kupovinu knjige. Ujedno, Ministarstvo kulture time pokazuje da ne kani otkupom pomoći nakladnika knjige, što je u manjim državama, gdje su naklade male i stoga gospodarski jedva isplative, uobičajeni način potpore nakladništvu.

Je li razlog tomu nedostatak novca? Pred Božić je pomoćnik ministra, Branko Maleš (uglavnom „ljevičar", ponekad i pomalo književnik) priopćio kako je država za financiranje knjiga tijekom 2002. izdvojila šezdesetak milijuna kuna. Otkupljeno je 141.120 primjeraka knjiga odnosno 1227 novih naslova od ukupno 306 nakladnika, a brojka time nije definitivno utvrđena, jer će država otkupiti još veći broj naslova.

Hrvatski holokaust i Hrvatsko društvo političkih zatvorenika se među njima ne će naći. I pravo je! Ta, ne će narodna vlast pomagati *bandu* koja njezine ideološke, političke i imovinske prednike optužuje za pokolje nad Hrvatima?! I koja, k tome, te optužbe potkrjepljuje iskazima svjedoka, među kojima i partizana.

Država, eto, ima novca za skupe predstave Radeta Šerbedžije i Mire Furlan, koje su namijenjene uskomu, ekskluzivnom sloju publike, birane ne po kulturnim nagnućima i umjetničkim preferencijama, nego po „moralno-političkoj podobnosti".

Država, također, ima novca otkupiti tri stotine primjeraka umjetničkih uradaka Sibile Petlevske ili dvjesto primjeraka knjige Ante Tomića. Nema sumnje da se pritom vodila strogo umjetničkim kriterijima, jer – država ne će politiku u svoju butigu. (Osim ako je napredna i, je li, naša!)

(*Politički zatvorenik*, br. 130, siječanj 2003.)

MESIĆ STIPE I KPJ

U kontakt-emisiji „Dva u devet" na zagrebačkom *OTV-u*, Mesić (Stipe) je 9. prosinca 2002. svojom već poslovičnom elokventnošću učeno izjavio, otprilike, da se je Komunistička partija Jugoslavije tijekom Drugoga svjetskog rata koncentrirala na „oslobođenje zemlje" i „borbu protiv fašizma", a tek nakon rata se upustila u boljševizaciju, s tim da je i u tome iz dana u dan popuštala.

Cilj (n)ove predsjednikove budalaštine posve je jasan: njom se jugoslavenske komuniste koji su tijekom rata glavnom literaturom smatrali Staljinov *Kratki kurs istorije SKP(b)* hoće pretvoriti u antifašiste.

Prešućujući sustavno komunističko istrjebljivanje političkih protivnika, Mesić (Stipe), dakle, krivotvori povijest. Jer, o komunističkom istrjebljivanju političkih protivnika puno prije svršetka rata on nešto zna: što nije ponio iz očinskog doma, naučio je na partijskim tečajevima.

A i drugdje bi mogao pročitati, kad se ne bi ustručavao literature zahtjevnije od slikovnica i stripova o *Mirku i Slavku*.

(*Politički zatvorenik*, br. 130, siječanj 2003.)

HRVATSKA I DALJE – ŠUTI!

U dva se je navrata tijekom prosinca nasrnulo na Zid boli, izgrađen spontano u znak sjećanja na poginule i nestale hrvatske branitelje i civile pred sjedištem UNPROFOR-a u zagrebačkoj Selskoj ulici.

Početkom prosinca Zid su na nekoliko mjesta oštetili britanski vojnici (čudi li se tko?), a pred Božić su to, kako je izvijestio hrvatski tisak, ponovili „vandali".

No, imamo li pravo biti naivni i misliti da se radi samo o vandalizmu? Ili se radi o svjesnom nasrtaju na najsvetije vrijednosti ove države?

To ne čine vandali, nego oni koji ne mogu sakriti svoju mržnju na Hrvatsku.

Jedno je pitanje, koliko ih je u toj mržnji osokolila anacionalnost aktualne vlade.

Drugo, i važnije, jest: dokad će Hrvatska šutjeti?

(*Politički zatvorenik*, br. 130, siječanj 2003.)

ĐOKICA I ČVARKEŠ: DRUŽE TITO, MI TI SE KUNEMO...

Koncerti Đorđa Balaševića osamdesetih godina prošlog stoljeća nisu bili samo kolaž simpatičnih sladunjavih stihova zaogrnutih s dva-tri akorda, nego i tribina na kojoj su se – nekažnjeno, naravno – pripovijedali šovinistički, čak rasistički vicevi na račun (kosovskih) Albanaca.

Ostao je Đokica upamćen još i po onoj: „U ime svih nas iz pedeset i neke, za zakletvu Titu ja spevao sam stih...” (Na top-listama se ta „Računajte na nas” mjesecima nalazila tobože na vrhu, skupa s onom „Od Vardara pa do Triglava...”)

Nakon mnogo godina, „vojvođanskog mornara” s lalinskim vicevima u Zagrebu je dočekala njegova publika. Neka. Ali dočekao ga je i predsjednik Republike Hrvatske, Mesić (Stipe).

S Mesićem je Đoka na Pantovčaku, kaže, jeo čvarke. Suvremeni Čvarkeš na Pantovčaku. Kakva čast za Pantovčak, kakva čast za Zagreb i Hrvatsku: preko čvaraka u Europu...!

(*Politički zatvorenik*, br. 130, siječanj 2003.)

JEFTINA IZMIŠLJOTINA

Predstavnik *Financial Timesa* za Hrvatsku izjavio je početkom prosinca 2002. da je taj dnevnik, pripremajući tijekom lipnja poseban prilog o Hrvatskoj, imao krupnih teškoća u uredu predsjednika Republike. Htjeli su, naime, objaviti razgovor s predsjednikom države, ali se s Pantovčaka sve uvjetovalo autorizacijom. Novine su otklonile taj uvjet, jer im je „mirisao na cenzuru". Upućeniji u hrvatske prilike znaju da se je manje radilo o pokušaju cenzuriranja, a više o pokušaju da kazano bar dijelom bude suvislo. Jer, kad je posrijedi Mesić (Stipe), onda se mogu očekivati vicevi, tračevi i poneka *parola*, ali ništa više.

Izostanak razgovora za *Financial Times*, propagandisti iz kruga Mesića (Stipe) pokušali su kompenzirati tijekom studenoga, slavodobitno priopćujući kako je ugledni *Herald Tribune* objavio razgovor s predsjednikom Republike.

Nije im palo na pamet da je ta činjenica u internetsko doba lako provjerljiva. I, dakako, nije poznati američki dnevnik objavio nikakav razgovor s Mesićem (Stipom), nego je Mesić (Stipe) svoju potporu skupu NATO-a u Pragu izvolio izraziti u obliku – pisma čitatelja. Sadržaj je klasičan: Hrvatska ne ispunjava uvjete za pristup toj asocijaciji, ali joj svim silama teži. U tu svrhu će surađivati sa zemljama iz „regiona". Nema, dakako, ni govora o potrebi selektivnog pristupa pojedinim državama, nego se Mesić (Stipe) zalaže da svi „odlučno, snažno i čvrsto podupremo punu integraciju država jugoistočne Europe u euro-atlantsku zajednicu".

Od Mesića (Stipe) se drugo ne može ni očekivati. Predsjednikovo je pismo objavljeno na istoj stranici s pismom običnoga, nepoznatog čitatelja. Nema, dakle, nikakva „razgovora". No, koga uopće iznenađuje to što predsjednik-građanin malko – laže?

(*Politički zatvorenik*, br. 130, siječanj 2003.)

DOGOVOR O POŠTIVANJU ZAKONA?!?

Poput pernate životinje koja svoje (troslovno) mjesto često nalazi u križaljkama, Mesić (Stipe) već godinama ponavlja jednu te istu frazu o pravnoj državi i o jednakosti pred zakonom. Kad polemizira s Čondićevim Stožerom ili s generalom Bobetkom, ističe kako Čondić i Bobetko protivljenjem Haškom sudu demonstriraju svoje aspiracije da budu iznad hrvatskih zakona. U tome Mesića (Stipu) tek nešto blažom (tj. inteligentnijom) retorikom slijedi Ivica Račan. Ali, kad se radi o njegovim interesima, onda se Mesić (Stipe) i ne drži zakona „kao pijan plota", nego ga – kao u jednoj jeftinoj holivudskoj komediji – hoće razvući poput žvakaće gume. Sve s ciljem da nekako ipak bude iznad hrvatskih zakona.

Vjerojatno želeći dodatno potkresati krila predsjedniku-građaninu i u (pred)izbornoj godini pokazati tko je *glavni*, Račan je odlučio iskoristiti nastup zakonskog roka i poslati u mirovinu generala Petra Stipetića. Generalu se ne da u mirovinu (jer još nije naučio hrvatski), a i Mesić (Stipe) ga zbog svojih računa podupire u njegovim političkim ocjenama (zbog nekih drugih, neki su drugi generali prisilno umirovljeni!).

Umjesto poštivanja zakona, premijer i predsjednik države su se nekoliko tjedana okapali po novinama oko toga, treba li Stipetića umiroviti ili ne. I onda su se sastali, kako bi o tom pitanju „raspravljali". Borci za poštivanje zakona sastaše se, dakle, kako bi raspravili o tome, treba li zakon poštivati. I onda slavodobitno priopćiše: zakon će biti poštovan. (Očito ne zbog zakona, nego zbog odnosa snaga).

Skandal sâm po sebi.

Ode tako Stipetić u mirovinu. Mesiću (Stipi) je žao, jer je Stipetić, prema njegovu mišljenju, bio najbolji jamac za modernizaciju i depolitizaciju vojske, te za eliminiranje nepotizma i korupcije u vojnim redovima. A onda se doznalo da je taj „jamac" svojim pobočnikom bio imenovao jednog satnika „neugledne biografije", protiv kojega je podnesen niz prekršajnih i kaznenih prijava. Po struci je policajac, sa završenom srednjom školom. Navodno zbog bahatosti omražen među visokim časnicima u Glavnom stožeru. Prava je, dakle, šteta što pod Stipetićevim vodstvom nismo dobili „depolitiziranu" i „moderniziranu" vojsku po tom uzoru.

Mesić (Stipe) se nije oglasio. Nije se oglasio ni nakon što ga je u zagrebačku katedralu na polnoćku pratio znameniti Siniša Jagodić, Lijanovićev stručnjak za odnose s javnošću i prekršitelj određenih deviznih i carinskih propisa. Inače, također Mesićev suradnik. Bit će da je predsjednik-građanin bio zabavljen orahovičkim dogodovštinama Klariko-voća, jednog od rijetkih poznatih financijera Mesićeve predsjedničke kampanje.

(*Politički zatvorenik*, br. 130, siječanj 2003.)

UBOJICA JE DJED VESNE PUSIĆ

Na str. 29. *Političkog zatvorenika* br. 131 (veljača 2003.) objavljena je fotografija ispod koje piše: „Grob hrvatskog omladinca Marka Zovke, kojega je ubio Berislav Anđelinović, nagrađen diplomatskom službom u Washingtonu". Fotografija je relativno poznata, jer je u više navrata objavljena u tisku između dva svjetska rata, a i u nizu knjiga. No, to je manje važno.

Ne znam je li uredništvu poznato nešto što je malo aktualnije. Prije nekoliko mjeseci su politički protunošci predsjednice Hrvatske narodne stranke predbacili dr. Vesni Pusić da je unuka Grge Budislava Anđelinovića, koji je u interesu karađorđevićevskog Beograda, kao janjičar Svetozara Pribićevića, zapovjedio masakr hrvatskih domobrana i civila na Jelačićevu trgu u Zagrebu 5. prosinca 1918., zalivši tako hrvatskom krvlju stablo nove jugoslavenske države. (Fotografije grobova prosinačkih žrtava ste, uostalom, objavili na str. 26. istog časopisa.)

Na te tvrdnje dr. Pusić je nadmoćno odgovorila da joj predbacuju neznalice, jer ona, eto, uopće nije unuka Grge Anđelinovića, nego je njezin djed Grgin brat Berislav, kojim se dr. Pusić – ponosi. Zato je dobro podsjetiti da je njezin djed ubojica hrvatskog omladinca, čime je dokazao svoju odanost Beogradu i bio nagrađen službom novinskog izaslanika pri jugoslavenskom poslanstvu u Washingtonu.

Za grijehe očeva *deca doista nisu kriva*, još manje za grijehe djedova. Tako ni dr. Vesna Pusić nije kriva za ono što su učinili njezini predci. I bilo bi joj doista neukusno i neumjesno predbacivati djedove krvave ruke, da se ona njima, kako kaže – ne ponosi...

(*Politički zatvorenik*, br. 132, ožujak 2003.)

FOND SOLIDARNOSTI ZA MINISTRA ČAČIĆA

S vidnom je sućuti saborska zastupnica i predsjednica Hrvatske narodne stranke, gospođa Vesna Pusić, zabrinutoj hrvatskoj javnosti priopćila kako je ministar Radimir Čačić (čije ime, kako je on navodno objašnjavao Amerikancima, znači „work & peace" udrobljeno) osiromašio otkad sudjeluje u vlasti.

Blago narodu koji ima tako samoprijegorne ministre! I upravo iz zahvalnosti, zabrinuti za gladna usta Čačićeve obitelji, otvorili smo fond solidarnosti za ministra javnih radova, obnove i graditeljstva. Pomoć molimo doznačiti pod zaporkom „Fuj!"

(*Politički zatvorenik*, br. 135, lipanj 2003.)

ŽIVOTINJSKA FARMA IVE GOLDSTEINA

U *Magazinu* (br. 244/VI), tjednom prilogu zagrebačkoga *Jutarnjeg lista* (br. 1790/VI.) od 3. svibnja 2003. oglasio se jedini živući sveznadar u Europi, imenom dr. Ivo Goldstein. Pita se doktor: „Čujem Sanadera kako govori da 'nećemo dozvoliti reviziju događaja iz Domovinskog rata'. Kani li on osnovati 'komitete istine' po uzoru na staljinistička vremena?"

Goldsteinovo istinoljublje ne bi čudilo, da on nije jedan od najzagriženijih boraca protiv tzv. revizionizma, tj. pokušaja da se svi događaji i interpretacije, a pogotovo oni koji su obilježeni ideološkim etiketama (poput zbivanja iz Drugoga svjetskog rata) podvrgnu znanstvenom preispitivanju.

Tamo, naime, Goldstein prakticira nešto posve nalik komitetima istine. Malo rafiniranije, ali u biti isto. I po uzrocima i po posljedicama. To našemu polihistoru ne smeta. Ili mu se čini normalnim da postoje jednaki i jednakiji?

(*Politički zatvorenik*, br. 135, lipanj 2003.)

ZAGREBAČKI JEZIK?!?

U vrijeme kad su stranice časopisa za kulturu (i kulturi posvećene stranice drugih tiskovina) otvorene jezikoslovcima i književnicima u novome krugu svojevrsne ankete o stanju i položaju hrvatskog jezika, najveći je prostor dobio Pera Kvesić, koji tvrdi kako su „hrvatski i srpski, naravno, jedan jezik". Taj opskurni lik s margine hrvatske književne scene, u povijesti će nesumnjivo ostati ponajprije zapamćen kao suradnik pri izradi (ako već ne auktor) Šuvarove Bijele knjige, svojevrsnoga partijskog malja za vještice u doba hrvatske šutnje. I danas tomu mračnom dokumentu Kvesić pjeva ditirambe, računajući da su svi zaboravili kako je on pripravljen kao ideološka potka za obračun s hrvatskom inteligencijom. Taj je obračun Šuvar povjerio metaforičnoj „Ilijinoj četi", nazvanoj po jednoj sličnoj protuhi...

A što znači „jedan jezik" zorno u svome beogradskom dnevniku pokazuje Snježana Banović, glasna zagovornica kulturne suradnje sa Srbijom. Zagrebački je *Jutarnji list* njezin dnevnik garnirao fotografijama beogradskih kolega i prijatelja, a krupnim su slovima otisnute riječi Gorana Cvetkovića, kazališnoga kritičara Radio Beograda: „Da mi je neko rekao pre deset godina da će u elitnom beogradskom pozorištu – Atelje 212 – ceo komad biti igran na čistom zagrebačkom jeziku i da će ga igrati beogradski glumci – ja bih mislio da je taj neko poludeo. (...) Sinoć sam takvoj predstavi lično prisustvovao i iskreno uživao kao retko kad!"

Ne sumnjamo da je Goran Cvetković uživao „kao retko kad". Uživaju li hrvatski čitatelji nad takvim tekstovima, drugo je pitanje. A treće je pitanje, znaju li hrvatski jezikoslovci koji je to „zagrebački jezik"? Je li to plod naše kulturne suradnje s kulturnom Srbijom? Nazdravlje! Vre i svoj jezik zabit Horvati hote...

(*Politički zatvorenik*, br. 135, lipanj 2003.)

SMAKNIMO POPOVE!

Ima u Hrvatskoj tipova koji misle kako je pornografija umjetnost i kako je dovoljno biti vulgaran da bi se bilo književnikom. I još se to naziva urbanom kulturom, modernim stilom, civilizacijskim uzorom. (Riječ je, naravno, o manjku literarnog dara i višku ambicije da se iskoristi konjunktura na političkom tržištu.)

Takvi su u književnicu promaknuli i neku Vedranu Rudan, damu šepava stila, koja s književnošću ima veze koliko i Kaligula. Pored medicinskoga, može, dakle, biti tek objektom književnog promatranja. I ta je individua pred kraj lipnja u zagrebačkome tjednom *Revolverblattu* objavila tekstić pod naslovom „Tito! Heroj ili ratni zločinac?"

Od čovjeka koji toliko mrzi i ne može se očekivati nego pohvala Josipu Brozu: slično se sličnom raduje. A u plimi nježnih osjećaja prema drugu Maršalu, piše Vedrana Rudan: „Kad je bio Tito, popovi su bili u crkvama. Nisu imali emisije na televiziji, ni na radiju, nisu davali intervjue. (...) Bili su manji od makova zrna! Tito zločinac? Došao je Titov General, došao je Titov Pionir. Popovi su sjeli u audije i mercedese, preko novina smo doznali da im plaćamo penzije i vraćamo kuće. (...) Bolnicama se šunjaju časne sestre i uz pomoć notara ovjeravaju posljednju volju ljudi koji ne znaju da im je ta volja posljednja, ljudi kojima je duša u nosu, a imovina će ući u katolički džep. Popovi su pedeset godina šaputali u crkvama, danas, urlajući u megafone, zagađuju ulice, ceste, parkove, nasade, zrak i vodu, javni red i javni mir..."

Jedino što književnica nije napisala, dade se jasno iščitati: istrijebimo te lupeže i zagađivače, taj opij naroda, baš kao što ih je Tito trijebio. Negdje oko šest stotina, samo katolika. Na govor mržnje Vedrane Rudan, treba li reći, nije reagiralo Hrvatsko novinarsko društvo. Šute Velimir Visković i Sibila Petlevska, a bogme se ni Boris Maruna i Ivo Goldstein nisu oglasili. Još jedna obična priča iz Hrvatske...

(*Politički zatvorenik*, br. 136-137, srpanj-kolovoz 2003.)

VESNA PUSIĆ NA TRAKTORU

O novootkrivenoj poljodjelskoj strasti predsjednice HNS-a hrvatski su mediji izvijestili zainteresiranu javnost. Dostojanstveno, na traktoru ruske proizvodnje, u znoju lica svoga i sa Šolohovim pod mišicom, Vesna Pusić priopćila je: Orati je lijep osjećaj.

Nakon toga je značajno uzdignula obrve i osvrnula se na brazde iza sebe, misleći na trudbenike u kolhozima i sovhozima koji svojim naprednim pogledima i zalaganjem prehranjuju našu socijalističku zajednicu bratskih i ravnopravnih naroda. Dolje kulaci i buržoazija! Nakon toga se sjetila da je riječ o asocijaciji iz rane mladosti. Danas smo, naime, zagovornici liberalnoga kapitalizma. Lijepo je orati!

(*Politički zatvorenik*, br. 136-137, srpanj-kolovoz 2003.)

SLOVENSKI PRISTUP UDBI

Malo je zemalja koje se nisu lustracijom oslobodile mračnoga komunističkog balasta. Hrvatska je jedna od njih, pa se je baš njoj takav pokušaj kompromisa s jugoslavenskim komunističkim batinašima osvetio: vlast je i nakon demokratskih izbora 1990. ostala impregnirana tzv. starim kadrovima, a oni su nakon 3. siječnja 2000. samo doživjeli i javnu afirmaciju: u stvarnosti se uglavnom ništa nije promijenilo. Dokumenti i dossieri jugoslavenske tajne policije brižno su pročišćeni, najzanimljiviji sklonjeni, a nekim je (pouzdanim!) tipovima dopušten tek djelomičan uvid u njih, kako bi napravili dodatni mutež, nakon kojega će jugoslavenski zločinački stroj u stvarnosti biti rehabilitiran time što će se sva odgovornost svaliti na onu drugu frakciju.

Susjedna Slovenija također nije raščistila s komunističkom baštinom. Nedavna afera povodom objavljivanja popisa suradnika Službe državne sigurnosti na Internetu (na adresi: www.udba.net) izazvala je velike potrese, o kojima hrvatski mediji tek škrto izvješćuju. Kao suradnici službe kolokvijalno nazivane „Udbom" prokazani su predsjednik Janez Drnovšek, predsjednik parlamenta Borut Pahor, bivši ministar i sadašnji predsjednik Socijaldemokratske stranke Janez Janša, slovenski šovinist Zmago Jelinčič i mnogi drugi.

Da se ne radi tek o dječjoj igri ni o običnoj frakcijskoj borbi (kao u Hrvatskoj, gdje račanovski režim stimulira obračun s drugom frakcijom), pokazuje činjenica da je slovenska vlada blokirala pristup internetskoj stranici. Istodobno je pokrenuta istraga zbog sumnje da je počinjeno „kazneno djelo otkrivanja državne tajne i zlouporabe osobnih podataka". Makar je zanijekao da je bio suradnikom UDB-e, Janša je točno ocijenio kako onaj koji ima podatke o njezinim suradnicima može, poput „gospodara prstenova", cijelu državu držati u šahu, ucjenjujući ljude na položajima.

Slično se je događa(lo) i događat će se u Hrvatskoj. A da bi se spriječile zloupotrebe, ne bi li bilo vrijeme da se sva ta dokumentacija učini javnom?

Je li realno očekivati da će se u bilateralnim pregovorima s Beogradom inzistirati i na predaji potpune arhivske dokumentacije Službe državne sigurnosti? Prema arhivskim propisima, i ona pripada Hrvatskoj. Imaju li Hrvati pravo znati tko ih je uhodio i ubijao do 1990., a tko je njima za udbaško-kosovske

račune pokušavao manipulirati nakon 1990.? Ako to pravo imaju, na koji ga način misle oživotvoriti? Kukanjem?

(*Politički zatvorenik*, br. 136-137, srpanj-kolovoz 2003.)

ISTINITE PRIČE JOVANKE BROZ

Jedan je beogradski dnevnik pred kraj lipnja počeo objavljivati obavještajni materijal koji su o Jovanki Broz, punašnomu ličkom Srpčetu i jednoj od doduše brojnih, ali svakako najdugotrajnijoj izabranici Najvećeg Sina Naših Naroda I Narodnosti, godinama sastavljale stanovite jugoslavenske komunističke službe.

Jovanka je, izgleda, već od kraja pedesetih ocjenjivala kako Najveći Sin nije dovoljno spretan da sve drži pod vlastitim nadzorom, pa se je počela pačati u državne poslove. Bavila se političkim i gospodarskim, osobito kadrovskim pitanjima. A strast joj je bila vanjska politika. Finese diplomatskog zanata svladavala je u mladosti, čuvajući ovce, a usavršavala u partizaniji. Tamo se je osobito vodila računa o tankoćutnosti, lijepim manirima i profinjenosti. *Čakija* i *kuršum*, uz to komad žice.

A da je Jovanka bila sposobna, govori već činjenica da je bila supruga Najvećeg Sina. U komunizmu je podobnost uvijek istoznačna sa sposobnošću. Još će se ustanoviti da je ovaj partizanski izdanak ličkog Srpstva bio važnija polovica osobe Najvećeg Sina. Genijalnog stratega i vojskovođe, uzora naprednog čovječanstva.

(*Politički zatvorenik*, br. 136-137, srpanj-kolovoz 2003.)

GADAFI, TITO I UBOJSTVA HRVATSKIH POLITIČKIH EMIGRANATA

Da i tijekom prethodnih godina, dakle i u vrijeme kad je Moamer Gadafi (Muammar el-Gaddafi) bio izložen oštrim sankcijama zbog podupiranja terorističkih akcija, Stipe Mesić nije pohodio Libijsku Džamahiriju, slijedeći nepogrješivo svoj nenadmašni nagon za škudama, moglo bi se reći da nedavni posjet Libiji toga samozvanog prvoborca tzv. antiterorističke koalicije, ima kakve veze s popuštanjem pritiska na ovu sjevernoafričku zemlju nakon što je faktično priznala odgovornost za rušenje zrakoplova nad škotskim selom Lockerbie i pristala isplatiti novčanu naknadu za skoro tri stotine ubijenih. No, radi se o pukoj slučajnosti: Mesić je natprosječno inteligentan i natprosječno promućuran, a istodobno mu nije do načela, pa u istom dahu može pjevati hvalospjeve izraelskom predsjedniku Katsavu i poslovati s Jörgom Haiderom, može u Jasenovcu lomiti štap (samo) nad hrvatskim ubojicama i sutradan kaditi libijskomu „Bratu Vođi".

Ali, najnovija libijska epizoda privremenog predsjednika Republike podsjetila nas je na neke zakonitosti suvremene politike i diplomacije. Gadafi je prije dvadeset i nešto godina razgovarao s uglednim njemačkim tjednikom *Der Spiegel*. Razgovor koji je objavljen u br. 30/1980 od 21. srpnja 1980., započinje oštrim pitanjem: Pukovniče Gadafi, zašto libijski komandosi ubijaju libijske emigrante u Bonnu, Londonu i Rimu? Nije li to, između ostaloga, i povreda suvereniteta Njemačke, Italije, Velike Britanije?

Zanimljiv je odgovor ekscentričnoga libijskog vođe:

„Te bi države mogle surađivati s našim Revolucionarnim komitetom na način da nam izruče libijske zločince. A zašto se sada toliko bune i kukaju zbog povrijeđenog suvereniteta kao djevica kad gubi nevinost? Zar zaboravljaju da je njihov teritorij poligon za izraelsku tajnu službu? Savezna Republika Njemačka, primjerice, ne sjeća se više da su 1960. Izraelci oteli jednog Nijemca iz Argentine?

SPIEGEL: Mislite na ubojicu Židova, Eichmanna?

GADAFI: Da, upravo na nj. On je otet iz Argentine i smaknut u Izraelu. Savezna Republika Njemačka je to odobrila. Zašto nije zaštitila Eichmanna, jednog Nijemca, i stavila ga pred njemački sud?

SPIEGEL: U tom slučaju Izraelci nisu povrijedili njemački, nego argentinski suverenitet.

GADAFI: Onda ću vam navesti jedan drugi primjer. Tito je svoje pouzdanike slao u Saveznu Republiku Njemačku da tamo likvidiraju njegove političke protivnike. Ali, uslijed toga nije smanjen Titov ugled u Njemačkoj. Zašto Tito to smije činiti, a ja ne? Pritom ja nisam, kao što je spomenuto, osobno izdao nikakav nalog da se bilo koga likvidira na stranom teritoriju."

Novinari hamburškog tjednika tom Gadafijevu protupitanju nisu mogli doskočiti, pa su ga jednostavno zaobišli. Slično kao što se u Hrvatskoj i danas zaobilazi pitanje suodgovornosti zapadnih obavještajnih službi za likvidacije hrvatskih političkih emigranata koje je po nalogu Josifa Broza obavljao jugoslavenski ubilački stroj, u nemaloj mjeri posredovanjem bučnih hrvatskih protuha koje bi se – sišući i iz druge, njemačke, francuske ili neke treće sise – ugnijezdile u organizacije hrvatskih iseljenika, a onda kasnije, od 1990. naovamo, u srce državne uprave.

Svetogrdno ogrnuti hrvatskim barjacima, uspjeli su mistifikacijama, manipulacijama i krivotvorinama polučiti cilj: rehabilitirati i osnažiti svoju obavještajnu frakciju, istodobno ekskulpirajući jugoslavenski komunistički režim kao cjelinu i stvarajući u oslobođenoj hrvatskoj državi tragično tužnu predodžbu o hrvatskoj političkoj emigraciji...

(*Politički zatvorenik*, br. 138, rujan 2003.)

HRVATSKI LOBBY PO VESNI PUSIĆ

Strategiju dr. Vesne Pusić, političarke koja je svjesna da u Hrvatskoj živi dovoljan broj protivnika hrvatske države da joj, disciplinirani izlaskom na izbore, jamče trajan opstanak u hrvatskoj političkoj areni i sinekuru u državnoj vlasti, jasno ilustrira i njezin najnoviji prijedlog da se lobiranje za Hrvatsku u europskim predvorjima povjeri Mishi Glennyju, britanskom novinaru i publicistu, ratnom izvjestitelju *BBC-a* s područja bivše Jugoslavije početkom devedesetih godina.

Ne računajući sudjelovanje u koalicijskoj vlasti i upravljanje najizdašnijim resorom komunizmom unazađene i ratom razrušene države, sav ideološko-politički doprinos dr. Pusić hrvatskoj političkoj misli i praksi tijekom posljednjih godina dade se svesti na otpor svakoj demonstraciji hrvatske nacionalne svijesti.

Ni instrumenti tog otpora nisu previše raznoliki; svode se na uporno nastojanje da se redizajnira Domovinski rat i da ga se po mogućnosti pretvori u agresiju na susjednu državu radi diobe BiH, na par površnih i nedoučenih fraza o Europi, na uporno ponavljanje etiketa o „građanskoj opciji" i ne samo verbalno diskriminiranje „ruralnih tipova" na razini jedva rafiniranijoj od razine primitivnijeg pripadnika *Bad Blue Boysa*.

U tom je svjetlu posve razumljivo da bi dr. Pusić iz hrvatskoga državnog proračuna financirala Mishu Glennyja, jer bi on, po njoj, „mogao dobro prezentirati europsku orijentaciju Hrvatske".

Kako Glenny nije nepoznat ni širem općinstvu, onda je i dr. Pusić nesumnjivo poznato da se je žestoko protivio osamostaljenju Hrvatske, da je Hrvatsku optuživao zbog tobožnje diskriminacije Srba i provociranja rata, da se zalagao za podjelu Bosne i Hercegovine, a kasnije i Kosova, da je predviđao širenje rata na Makedoniju i susjedne države. I tako dalje.

No, dr. Pusić sve to, uključivo i Glennyjev glas za podjelu BiH, ne smeta, jer – slično se sličnom raduje.

(*Politički zatvorenik*, br. 138, rujan 2003.)

AMERIČKA POHVALA LJUDSKIM PRAVIMA

Američka je vlada 12. kolovoza priopćila kako ne zna ni broj, a kamoli imena ljudi koji su u tom trenutku već 577 dana zatočeni u kubanskom zaljevu Guantanamo. Među njima ima i djece.

Svoje neznanje identiteta zatočenih osoba Washington nevješto objašnjava teškoćama s razumijevanjem i transliteracijom arapskih imena. Kako je moguće ne znati broj zatočenika, Amerikanci nisu objasnili. Znaju samo pouzdano da je riječ o – teroristima.

Kako je utvrđeno da su baš sve te osobe, kojima se ne zna ni broj ni ime, doista teroristi, ni to nije objašnjeno. Štoviše, tvrdi se da američki (a onda ni drugi) sudovi ne mogu odlučivati o pravima tih zatočenika, jer se nalaze u inozemstvu, budući da je baza Guantanamo samo zakupljena.

Tako, eto, izgledaju ljudska prava promatrana kroz prizmu američkih nacionalnih interesa...

(*Politički zatvorenik*, br. 138, rujan 2003.)

BRAT RADOVAN U OBRANI KOMUNIZMA KAO „DUBOKO DEMOKRATSKE IDEOLOGIJE”

Nije se još dogodilo da u svojoj tjednoj kolumni, koju ima u jednome zagrebačkom dnevniku, brat Radovan Stipetić ne opatrne Katoličku crkvu. Bit će da ga u tome ne vode samo simpatije prema komunizmu, iako sam br ∴ Radovan ne taji kako je trajno crveno obojen. Ima čovjek na to pravo, a ne bi se reklo da će mu mladi naraštaji oteti monopol na ljubav prema Marxu, Engelsu, Lenjinu, Maou, Titu i Kim Il Sungu.

No, vrhunac njegove patološke mržnje vjerojatno je zapis za 6. kolovoza 2003., povodom Budišine izjave da bi Račana – povodom njegova poštapanja Titom – valjalo goniti zbog veličanja totalitarne ideologije.

Budiša bi, kaže br ∴ Radovan, trebao dokazati da je komunizam totalitaran, jer – po njemu – „marksizam odnosno komunizam duboko je demokratična ideologija. Različito od fašističkih ideologija koje su se redovito pozivale na neku 'elitnu' manjinu, marksisti (komunisti) svojim razmišljanjima i praksom uvijek su branili – eksploatiranu – većinu, što je par excellence demokratski postupak. To što su u ime te ideologije činjeni i zločini, druga je tema za koju ovom prilikom nemam dovoljno prostora. Zasad bih rekao tek to, da zločini učinjeni u ime marksizma (komunizma) sigurno nisu bili veći od onih što su učinjeni u ime Katoličke crkve – od nasilnih pokrštavanja popraćenih krvoprolićima i križarskih ratova do inkvizitorskih progona, do kolonizatorskih istrebljivanja cijelih naroda, pa i razmjerno nedavno, do zločina u vrijeme i nakon španjolskoga građanskog rata... a dakako i onih u NDH, gdje su popovi zločinci bili specijalitet te nadridržave”.

Br ∴ Radovan-Raša očito je u ozbiljnoj zavadi s činjenicama, pa i ne zna da je masovnost (i masovni politički pokret) zapravo sastavnica fašističke (i nacionalsocijalističke) ideologije, a da radništvo – na čije su se interese marksistički ideolozi pozivali – nije bilo većina ni u doba nastanka temeljnih komunističkih spisa, a ni u doba provedbe boljševičkih revolucija. A prema ondašnjoj pravoj većini pučanstva, seljaštvu, komunisti su se odnosili kao prema *kulacima*, klasnom neprijatelju koga treba istrijebiti puškom, nožem, batinom ili glađu.

Nisu br ∴ Radovanu puno jasniji ni procesi pokrštavanja poganskih naroda, a ni križarski ratovi.

Njegova naklapanja o inkviziciji spadaju u prastare jeftine trikove koji se danas, baš kao ni „razna dela Vase Pelagića" ne daju prodati ni u pučkim školama, a koje je to narode Katolička crkva u cijelosti istrijebila, poznato je samo br ∴ Raši.

No, kad se govori zapjenjenih usta i nabreklih vratnih žila, onda se može raspredati i o demokratskom čovjekoljublju komunističkih koljača i palikuća u Španjolskome građanskom ratu, koji su po dimenzijama zločina premašili svoje protunošce, pa i o „popovima" koji su tobože davali ton Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.

Uglavnom, br ∴ Radovan po starome. Sve što je protiv Crkve i hrvatskog nacionalizma, dobro je. A što se pritom ne da odgovoriti na pitanje, kako se „duboko demokratičnom" može nazvati ideologija zaslužna za smrt nešto više od 100 milijuna ljudi, ideologija koja je svagdje, bez iznimke, od Kube do Koreje, od Mongolije do Španjolske, od Kamčatke do Istre, donosila neslobodu, teror, krvoprolića, nasilje i glad, malo je važno...*

(*Politički zatvorenik*, br. 138, rujan 2003.)

* U prilogu teksta objavljeni su članci 6. i 7. obvezujuće rezolucije br. 1096. Parlamentarne skupštine Vijeća Europe od 27. lipnja 1996., o mjerama za razgradnju naslijeđa bivših komunističkih totalitarnih sustava.

PROTIV RASIZMA!

Nekoliko napadaja skinheadsa na strane, uglavnom tamnoputе sveučilištarce i djecu diplomata, izazvalo je shvatljivu osudu hrvatske javnosti, kojoj se pridružuje i uredništvo ovog mjesečnika.

Iako se u nas uglavnom ne piše o tome da su skinheadsi proizvod zapadnjačke, primarno britanske supkulture, i da njihovo koketiranje s nacionalsocijalizmom i fašizmom na razini ikonografije i simbolike ima malo veze s tim ideologijama, hrvatska javnost, uglavnom odgojena na kršćanskim korijenima, nema nikakva razumijevanja za razlikovanje ljudi po boji kože ili kakvim drugim tzv. rasnim razlikama.

Šteta je jedino, da ta javnost uglavnom nije svjesna kako se iza napuhivanja i generaliziranja ekscesa skinheadsa (koji s hrvatskom tradicijom nemaju apsolutno ništa zajedničko, a zasigurno nisu nikakav putokaz za odrastanje naše mladeži!), nerijetko zna kriti nastojanje da se – ograničavanjem prava govora, misli i sastajanja – ograniče ljudska prava onih, koji misle drugačije od zaljubljenika u legendarne gruzijske brkove.

(*Politički zatvorenik*, br. 138, rujan 2003.)

STIPE MESIĆ I PREVLAKA

Prigodom posjeta Crnoj Gori krajem kolovoza ove godine, Stipe Mesić – privremeni predsjednik Republike Hrvatske – iz Kotora je na otočić Gospe od Škrpjela doplovio „Primorkom", jahtom crnogorske vlade.

Riječ je o luksuznu plovilu koje je do velikosrpske agresije na Hrvatsku bilo u vlasništvu ondašnjega Izvršnog vijeća SR Hrvatske. Jugoslavenska armija je jahtu otela, a crnogorska ju vlada ne vraća pravom vlasniku, pokazujući tako simbolički, kako gleda na sukcesiju.

No, Mesić se time nije bavio. Nije se upuštao ni u ocjenu crnogorske suodgovornosti za agresiju na Hrvatsku, razaranje Konavala i Dubrovnika i mnoge Hrvate kojima se izgubio trag u srpsko-crnogorskim logorima.

Nepun mjesec prije toga, žitelji Šarengrada prosvjedovali su na obali Dunava, budući da im vlasti Srbije i Crne Gore ne omogućuju pristup posjedima na Šarengradskoj adi. Svaki pokušaj približavanja završava incidentom: vojska Srbije i Crne Gore odgovara prijetnjama i hitcima.

Svoje crnogorske domaćine Mesić nije pitao kako gledaju na takav način razgraničavanja svoje države s Hrvatskom. Daleko je Podunavlje od predsjednikovih misli. A i hrvatske granice: ni on ni njegovi savjetnici nisu se sjetili da je prije nekoliko mjeseci, pred kraj 2002. između Hrvatske i SR Jugoslavije potpisan Protokol o aranžmanima u području južne granice. Taj je protokol u Hrvatskoj javnosti, osobito stručnoj, dočekan „na nož".

Izrazito nepovoljnim za Hrvatsku ocijenio ga je i akademik Davorin Rudolf, čiji smo osvrt objavili u siječanjskom broju *Političkog zatvorenika*. Jedina pozitivna strana tog „debakla hrvatske vlade i diplomacije" (Rudolf) jest činjenica da je on privremen (makar se pristankom na nepovoljna privremena rješenja suparniku osigurava povoljniji položaj u budućnosti).

Ako je sporazum privremen, onda pitanje nije riješeno. A ipak je Mesić izjavio kako „između Hrvatske i Crne Gore nema otvorenih pitanja".

Za Stevana je Mesića pitanje Prevlake i uopće pitanje pomorskog razgraničenja Hrvatske i Srbije i Crne Gore, dakle, riješeno. Mesić, prema tome, definitivnim smatra rješenje koje je za Hrvatsku neprirodno, nepovoljno i protivno međunarodnom pravu!?

U čije ime? Bit će u ime poslodavaca od kojih očekuje da mu sutradan, kad se namjeri na svoga zasluženog Josipa Gržanića, osigura kakvu sinekuru u nekoj bezličnoj „međunarodnoj mirovnoj misiji”...

PRILOG

Kako su u Jugoslaviji raseljavani bokeljski Hrvati

Naziv župe i broj Hrvata katolika	*1939.*	*1973.*
Kotor	1587	550
Bogdašić	786	251
Dobrota, Sv. Matej	680	380
Dobrota, Sv. Eustahije	238	131
Dobrota - Ljuta	201	67
Donji Stoliv	234	207
Gornji Stoliv	230	17
Muo	518	345
Prčanj	680	360
Škaljari	850	836
Brca	130	130
Budva	350	200
Petrovac	35	50
Sušanj	360	450
Sutomore	509	280
Bogišići - Krtole	106	123
Herceg-Novi	1457	1148
Krašić	111	88
Pokrivenik	510	217
Rose	25	14
Donja Lastva	599	630
Gornja Lastva	396	92

Đurići	216	172
Kostanjica	283	133
Lepetane	230	199
Perast	520	239
Risan	125	141
Tivat	2450	2594

(*Politički zatvorenik*, br. 138, rujan 2003.)

UMRO JE DRUG ĐUNĐULETO

Malo je onih koji se i danas javno diče crvenom zvijezdom petokrakom, simbolom najstrašnijih zločina u povijesti čovječanstva.

Jedan od onih koji se njom ipak ponose, saborski je zastupnik „socijaldemokratske" partije, drug Ivan Ninić, svojedobno milicioner, danas poznati „borac za slobodu i ljudska prava".

Shrvan boli, drug Ninić i njegovi najbliži srodnici, u prvoj su polovici kolovoza u splitskoj *Slobodnoj Dalmaciji* objavili osmrtnicu ocu, suprugu, svekru itd. Ivi Niniću – Đunđuletu, nositelju partizanske spomenice. S velikom petokrakom zvijezdom.

Pridružujemo se izrazima sućuti, uz poklik: Amerika i Engleska bit će zemlja proleterska!

(*Politički zatvorenik*, br. 138, rujan 2003.)

NOŽ, ŽICA, SREBRENICA

Do koje je mjere u bratskome srpskom narodu sazrela svijest o odgovornosti za agresiju na Hrvatsku, BiH i Sloveniju i za pritom počinjene zločine, puno je primjera.

Srpski navijači pale hrvatske zastave, usred Hrvatske se oskvrnjuju grobišta i spomenici hrvatskih žrtava, vukovarskim grafitima se prijeti ponavljanjem Ovčare, a Milan Đukić raspreda o genocidu nad Srbima, zazivajući Nezavisnu Državu Hrvatsku u kojoj da je Srbima bilo bolje.

Premda se nije zbio na području Republike Hrvatske, primjer koji donosimo vrijedan je da bude upamćen, jer se i na Hrvate odnosi: navijači banjolučkog *Borca*, vodećega kluba u Republici Srpskoj, protivničke bošnjačko-muslimanske klubove iz Federacije BiH dočekuju velikim transparentom na kojemu stoji „Nož – žica – Srebrenica".

Poruka ne može biti jasnija: u Srebrenici su Srbi, uz pomoć standardnih rekvizita novije nacionalne povijesti, noža i žice, poubijali oko 7.000 Muslimana. Navijačka mladež to ne doživljava kao zločin i sramotu, nego kao nadahnuće i u borbi na športskom polju. Pametnomu dosta.*

(*Politički zatvorenik*, br. 138, rujan 2003.)

* Sredinom siječnja 2021. jedan je beogradski tjednik donio članak o pomami tamošnje mladeži za majicama i drugim odjevnim predmetima „od najkvalitetnijeg pamuka" s tiskanim i izvezenim natpisom „Nož – žica". Tržišna inspekcija bratske, samoupravne i nesvrstane Republike Srbije je nakon stanovitog vremena ipak zabranila distribuciju te „srpske robne marke", a zasad je neizvjesno kakva će biti njezina konačna sudbina. Hrvatski emigranti i hrvatski *tezgari* u *prestonici* poštedjeli su nas izvješća o toj umiljatoj zgodi (e da se ne kvari idila na našemu putu u novu *jugoslovjensku* zajednicu).

SRAMOTNO PRIZNANJE O PARTIZANSKOJ „PRAVDI”

Zagrebački je *Globus* (br. 660 od 1. kolovoza 2003.) objavio opsežan razgovor s Vojdragom Berčićem, „čovjekom koji je isljeđivao Pavelićevu vladu” (doista, i kad su bili podrijetlom Hrvati, partizanski su „istražitelji” bili listom „islednici”). Iako je rat dočekao kao nesvršeni student prava, predstavljen je kao vrstan pravnik (intelektualac koji je, pored pravnog fakulteta završio i akademiju dramskih umjetnosti).

Jedva dočekavši da se pohvali svojim sudjelovanjem u nečemu što je zapravo klasičan pravosudni zločin, Berčić je ispripovjedio niz pojedinosti koje i danas otkrivaju njegovu patološku mržnju: sjeća se novih potplata Budakovih postola, „trbušine” dr. Nikole Mandića, trka zarobljenih hrvatskih dužnosnika prema automobilu i bijelih vunenih čarapa dr. Ivana Vidnjevića.

Navodeći da je muž Maje Buždon „po izgledu bio – karikatura Židova”, otkriva i svoje rasne predrasude (no, ne treba brinuti, ne će ga prozvati na stanovitim mjestima!). „Poznato mu je” da je Pavelić bio fasciniran Stevanom Nemanjom zato što je ovaj poklao bogumile i uz pomoć SPC-a proširio srpstvo tamo gdje ga nikad nije bilo: Pavelić da je smatrao kako na sličan način treba postupati ustaški pokret, šireći hrvatstvo tamo gdje ga nikad nije bilo. (A to što je Pavelić uvijek odbijao bilo kakvu raspravu o priključenju Slovenije Hrvatskoj, i što je bio spreman na korekcije granice sa Srbijom, Berčiću, očito, nije poznato.)

No, nisu te blezgarije ono po čemu je vrijedan Berčićev razgovor. Vrijedna su, i neka budu upamćena, dva njegova svjedočanstva.

Prvo, da je u jednom danu trebao okončati istragu protiv dr. Mile Budaka, dr. Nikole Mandića i dr. Ivana Vidnjevića, i da je to, započevši kasno popodne, uspio obaviti.

I drugo, da su već sutradan izrečene smrtne osude, a da se Mile Budak pritom nije ponio kao kukavica, kao što se je desetljećima tvrdilo u jugoslavenskoj pamfletistici: „Ustao je i napravio grimasu golemog iznenađenja. Onako, bez riječi – samo je, začuđen, otvorio usta. A prije toga, u završnoj riječi, ponovio je ono isto što je izgovorio nakon saslušanja: ’Ja ipak mogu sebi upisati u zaslugu da sam spasio najvećeg hrvatskog književnika Miroslava Krležu’.”

Razumije se da „vrsnom pravniku" i „moralnom autoritetu" poput Vojdraga Berčića, a ni novinaru koji je s njim razgovarao, nije palo na pamet priupitati se, kakav naziv zaslužuje „sudska" istraga protiv jednog predsjednika vlade (Mandić), jednog doglavnika, poslanika i ministra bogoštovlja i nastave odnosno vanjskih poslova (Budak) i jednog predsjednika prijekog suda (Vidnjević), koju bez nazočnosti branitelja vodi nesvršeni student, i koja traje ukupno nekoliko sati te rezultira smrtnom osudom izvršenom neutvrđenog dana na neutvrđenu mjestu.

U civiliziranim se državama za sudjelovanje u takvome pravosudnom zločinu sudi, u Hrvatskoj se i danas očekuju lovorike. Ali, povijest će pamtiti.

(*Politički zatvorenik*, br. 138, rujan 2003.)

TZV. PROFESIONALCI U OBAVJEŠTAJNOM APARATU

Iako je svakomu jasno da jugoslavenski komunistički obavještajci nisu nogirani od 1990. naovamo, nego su zapravo nastavili djelovati kao ključni nositelji vlasti, godinama se raspreda o tobožnjim pogrješkama koje su učinjene zapostavljanjem „profesionalaca" te oslanjanjem na mlade, rodoljubne i nekompromitirane kadrove u obavještajnom aparatu.

Pojam „profesionalac" ljupki je eufemizam za agenta bivše UDB-e odnosno Službe državne sigurnosti. „Profesionalcima" se nazivaju UDB-ini doušnici, ubojice i dvostruki agenti.

No, o kakvim je profesionalcima doista riječ, pokazuje najnovija epizoda u slučaju generala Ante Gotovine. Pritisnuta optužbama Carle Del Ponte, Račanova je vlada morala potvrditi da se vodi istraga protiv pripadnika tzv. obavještajnog podzemlja, koji su proizvodili dezinformacije i krivotvorili različite dokumente, te ih prodavali novinarima, policiji i istražiteljima haškog Tribunala.

Među tim krivotvorinama bile su i one da je general Gotovina upleten u seksualna umorstva na području Dalmacije.

Na čelu tih „profesionalaca" nalazi se Dragutin Frančišković, bivši potpukovnik i umirovljeni pukovnik JNA, vrlo blizak Imri Agotiću i Martinu Špegelju. U svojim memoarima (*Sjećanja vojnika*, Zagreb, 2001.) Špegelj ga spominje tridesetak puta, uvijek kao vrhunskog „profesionalca" i Hrvatskoj odana časnika. Izborna pobjeda štićenika te skupine, Stipe Mesića, ponovno je katapultirala Frančiškovića u obavještajnu orbitu i pretvorila ga u čestog posjetitelja Predsjedničkih dvora, odakle je donosio najrazličitije, „pouzdane" informacije.

I svi ostali sudionici toga spletkarskog udruženja potječu iz kruga Jože Manolića i Josipa Boljkovca, vrhunskog „profesionalca". Među njima je, kako javlja vladi blizak zagrebački dnevnik, i Ante Barišić, bivši dužnosnik UDB-e, članovima Hrvatskoga društva političkih zatvorenika dobro poznat ne samo kao batinaš, nego i kao ključni savjetnik skupine [takozvanoga Hrvatskoga društva političkih zatvorenika – žrtava komunizma, nastalog s ciljem razbijanja HDPZ-a, op.] oko Marka Dizdara, Manolićeva izbornog aduta, i družine.

A bit će zanimljivo vidjeti ono što će se otkriti u bliskoj budućnosti...

(*Politički zatvorenik*, br. 139, listopad 2003.)

DOSTOJANSTVO GOSPOĐE RAČAN

Hrvatski strogo kontrolirani mediji zdušno su pozdravili odluku aktualne Račanove supruge Dijane Pleštine (ranija družica našeg premijera, Agata Račan, na ponos zemlje i naroda, sudkinja je Ustavnog suda), da se povuče s mjesta veleposlanice u Ministarstvu vanjskih poslova. Svega par tjedana ranije, Račanova je bolja polovica na sva usta u pomoć prizivala Blairovu suprugu koja joj je, navodno, rekla da „ima pravo“ biti veleposlanicom.

Pokušaj da se u tumačenje hrvatskih propisa i pravila poziva supruga britanskog premijera svakako nije nešto što bi pripadalo u bolje običaje, no u Hrvatskoj je i to moguće. Ipak, na koncu je veleposlanica Pleština bila prisiljena podviti rep, jer je – tobože sa zakašnjenjem – doznala da za veleposlanicu u ministarstvu vanjskih poslova treba imati devet godina staža u službi vanjskih poslova, a ona to, naravno, nije znala.

Moguće. No, kako je moguće da to nije znao Račanov potrčko u osobi Tonina Picule? Kakav je to ministar koji je zna osnovna pravila ponašanja u vlastitoj kući? Kako to nije znala novopečena naša (hrvatska, vjerovali ili ne!) veleposlanica u Grčkoj, donedavna tajnica ministarstva, Tatjana Kralj-Draganić, čiji je suprug bio istaknuti član obavještajno-terorističke skupine *Labrador* (Naravno, u Hrvatskoj je to preporuka. Ne daj, Bože, da je veleposlanici suprug ili otac bio, recimo, Ivo Rojnica.)

Kako to nije znao predsjednik Mesić, čija je stručnost neupitna, a pozivanje na struku i poštenje poslovično? On sâm se je okružio „stručnjacima“ i „profesionalcima“, a njegova je kći – kad se ne bavi građevinskim radovima i rašljarenjem – dugogodišnja zaposlenica Ministarstva vanjskih poslova, koja je od 2000. doživjela zasluženo promaknuće. Nitko ništa nije znao. Jedino što znaju jest to, da su Hrvati u prosjeku ograničen i glup narod koji će progutati i tako jeftine smicalice...

(*Politički zatvorenik*, br. 139, listopad 2003.)

PREDSJEDNIK KAO ČIMBENIK NESTABILNOSTI

Jedna od općenitih zadaća državnog poglavara jest djelovati kao čimbenik stabilnosti. Upravo želeći ostaviti taj dojam, poglavari zamrzavaju svoje stranačko članstvo ili posve napuštaju stranačku politiku, ne bi li snažnije naglasili kako žele djelovati nadstranački i biti poglavarima svih svojih državljana. Sličnu retoriku u Hrvatskoj posljednje četiri godine koristi Stipe Mesić, koji neprekidno ponavlja kako je predsjednik-građanin i predsjednik svih državljana Hrvatske.

U stvarnosti Mesić nastupa bitno drugačije. Umjesto da miri političke suprotnosti i stinjava sukobe, on ih sustavno raspaljuje, bilo tako da se upušta u neugodne, rasističke verbalne akrobacije o pojedinim zavičajnim skupinama, bilo tako da uvijek iznova zameće sasvim suvišne bitke iz Drugoga svjetskog rata, petparački jeftino i zapravo posve neuko razglabajući o partizanima i ustašama. Mesić također nastupa kao izrazito stranačka osoba. Mediji u rukama HNS-a ujedno su mediji Stipe Mesića i obrnuto. Kad putuje po Hrvatskoj, HNS-ovske su ćelije upućene u predsjednički protokol.

No, vrhunac svoga partizanskog djelovanja Mesić je pokazao u netom okončanoj predizbornoj kampanji. Mjesec dana prije izbora dopustio je sebi luksuz da izjavi kako će on procijeniti tko je izborni pobjednik i kako ne bi bilo dobro da izbore dobiju „protueuropske“ snage. Dakle, po Mesiću su suvišni izbori na kojima građani odlučuju koje će „snage“ i na koji način upravljati zemljom, a po Mesiću je suvišan i Ustav koji određuje kako se imenuje mandatar za sastav vlade.

Ruku na srce, na tako skandalozan postupak graknuli su mnogi hrvatski mediji, a oštrim se je priopćenjem oglasila i Udruga hrvatskih sudaca, predbacujući predsjedniku kako svojim izjavama postupa protivno svojoj glasnoj proeuropskoj orijentaciji. Mesića to nije dozvalo pameti, pa je i na dan izborne šutnje pozvao građane da glasuju za točnu određenu, njemu bližu političku opciju. Zbog toga je dr. Ivo Sanader, predsjednik pobjedničke Hrvatske demokratske zajednice, u prvim komentarima izbornih rezultata pokazivao vidnu zabrinutost zbog Mesićeve spremnosti da prekrši Ustav. Sanader je neprekidno ponavljao kako pali glasovi predstavljaju „jasan nalog hrvatskih građana“...

Iako je Mesić, pod pritiskom izbornih rezultata, na koncu pokazao nevoljku spremnost povjeriti mandat za sastav vlade izbornom pobjedniku (u trenutku zaključenja ovog broja to još ne znamo zasigurno), njegovo ponašanje pokazuje da je bio i ostao čimbenikom nestabilnosti u hrvatskoj državi, tj. onim što državni poglavar ne bi smio biti.

(*Politički zatvorenik*, br. 140, studeni 2003.)

USKRSNUĆE BENITA MUSSOLINIJA

U interviewu koji je objavljen na stranici *www.EUpolitix.com*, izraelski je premijer Ariel Sharon oštro osudio europski antisemitizam koji da se ogleda i u nedavnom raspitu među žiteljima Europske unije, od kojih više od pedeset posto Izrael smatra najvećom prijetnjom svjetskom miru.

Razloge takvih rezultata Sharon nalazi u tradicionalnome europskom antisemitizmu, činjenici da u zemljama EU živi više od 70 milijuna muslimana, te u politici zemalja EU koje se ne trse „pravilno prikazati situaciju na Bliskom istoku“ i svoje građane „odgajati o židovstvu“. Od svih članica EU, Sharon je pohvalio samo Italiju koja trenutno predsjedava Unijom i koja pridonosi „ravnovjesju u europskoj politici prema Izraelu i mirovnom procesu“.

Istih su se dana pojavile vijesti da je u Italiji nastala prava pomama za kalendarima za 2004. godinu, na kojima se nalaze fotografije Benita Mussolinija.

Ducea talijanskog fašizma nedavno je pohvalio i talijanski premijer Silvio Berlusconi, ističući kako Mussoliniju treba pristupiti diferencirano i kako se fašizam ne smije trpati u isti koš sa zločinačkim ideologijama poput komunizma i nacional-socijalizma, a politički komentatori u Italiji primjećuju da su romantične predodžbe o fašizmu i simpatije prema tom pokretu i njegovoj baštini sve prisutnije u talijanskoj javnosti.

Možda bi, kad je već izraelski premijer propustio podsjetiti svoga talijanskoga kolegu na to, bar Hrvati trebali imati na umu ovu „duhovnu renesansu“ na Apeninima?

(*Politički zatvorenik*, br. 140, studeni 2003.)

DEMOGRAFSKA KATASTROFA

Hrvatima prijeti izumiranje! Prema podatcima koje je objavila akademkinja Alica Wertheimer-Baletić, ako se nastave sadašnji demografski trendovi, Hrvata će za pedeset godina biti za milijun manje nego danas, a za 300 godina bilo bi nas svega 13 tisuća!

Posljedica je to teške političke i gospodarske situacije u prošlosti, koja je prouzročila nekoliko valova iseljavanja (prijelaz XIX./XX. stoljeće, 1945., 1965. i dalje, 1972., doba Domovinskog rata). Izgubili smo *demografski rezervoar* u BiH, a u svim hrvatskim županijama, osim zagrebačke i splitsko-dalmatinske, smanjuje se broj pučanstva. U ove dvije županije broj pučanstva je u porastu, ali više zbog doseljavanja, nego zbog rađanja. Broj mladih u dobi do 15 godina u Hrvatskoj se smanjuje već četiri desetljeća uzastopce. Hrvatsko stanovništvo sve je starije, a samim time dolaze u pitanje gospodarski oporavak i društvena solidarnost.

Račanova je vlada srezala program demografskog razvitka Hrvatske, koji je 1996. donio Hrvatski državni sabor. Nova vlada najavljuje ponovno donošenje sličnih mjera. Vidjet ćemo. Čemu Hrvatska, ako u njoj ne bude Hrvata?

(*Politički zatvorenik*, br. 142, siječanj 2004.)

LJEVIČARSKI RASISTI

Kad se je nedavno predsjednik Matice hrvatske Igor Zidić poslužio Thompsonovom metaforom o „genima kamenim“, našao se – dakako – ridikul koji ga je optužio za rasizam.

Komu god Hrvatska nije zadnja rupa na svirali, može, dakle, biti zbog kakve male nespretnosti proglašen rasistom, fašistom. Oni s druge strane, kojima je Hrvatska trn u oku, takve su nevolje pošteđeni.

Posljednjih su se tjedana, povodom Europskoga nogometnog prvenstva i okapanja oko novoga nogometnog izbornika, dvojica tzv. europejaca i zagovornika tzv. građanskog društva, podbuhli Srećko Jurdana i nesumnjivo jedan od duhovitijih novinarskih pera u državi, *Globusov* feralovac Boris Dežulović, oćutili ponukanima hrvatsku javnost opaliti po prstima, podsjećajući na to da srca dvojice hrvatskih strijelaca, Milana Rapaića i Miladina Dade Prše, „pumpaju srpsku krv“.

Da krv ima rasnu ili nacionalnu pripadnost tvrdili su oni s kojima se jurdane i dežulovići ni i snu ne bi naglas poistovjetili. No, da su upiranjem u podrijetlo i nacionalnim identificiranjem krvi došli ruku pod ruku s rasističkim ideolozima, nisu primijetili ni njihovi poslodavci.

A prosječnom je Hrvatu i prosječnomu hrvatskom nacionalistu važno jedino to da Rapaić i Pršo Hrvatsku osjećaju svojom domovinom. Da za Hrvatsku igraju i da za hrvatske himne, jednako kao i ostali njihovi suigrači, drže ruku na grudima. Kojega su podrijetla, posve je nevažno. Baš kao što je bilo nevažno kod Šenoe, Šuleka, Josipa Franka i tisuća drugih.

Hrvatska može prigrliti i one koji je mrze, kako ne bi one koji ju vole...

(*Politički zatvorenik*, br. 148-149, srpanj-kolovoz 2004.)

POKUŠAJ LEGALIZACIJE ZLOČINA NA DAKSI

Bizantinski lukavo je dubrovački SDP pokušao relativizirati i legalizirati pokolj koji su ujesen 1944. na otočiću Daksi kod Dubrovnika počinili jugoslavenski „antifašisti“.

U srijedu, 20. listopada 2004., šezdeset godina nakon krvavog ulaska jugoslavenskih partizana u Dubrovnik, tamošnji je SDP održao konferenciju za tisak. Na njoj se je pobunio, što je Gradsko vijeće otklonilo njihov prijedlog da se ulica Ispod Petke preimenuje ne u Ulicu žrtava s Dakse, nego u Ulicu nevinih žrtava s Dakse.

„Naš je stav da su na Daksi pogubljeni i oni koji se ne mogu nazivati nevinima i s kojima se ne mogu poistovjećivati ostale žrtve“, izjavio je, između ostaloga, Ivo Margaretić, vijećnik SDP-a.

To što su baš svi ljudi na Daksi smaknuti bez ikakva suda, po kratkome postupku („bilo kako bilo, ubit ih se mora“, a „potpisali smo sud komande područja jer drugoga nismo imali“, napisao je tim povodom, nakon pokolja, splitski koljač Ante Jurjević-Baja), tog Margaretića i njegovu stranku ne zanima.

Po svome boljševičkom odgoju, oni zamišljaju kako o nečijoj nevinosti ima odlučivati Partija, a ne sud. A zapravo je jasno: kad odluke suda nema, svi su pobijeni – nevini. Je li, pak, tko od njih za nešto ipak bio odgovoran, neka odluči Svevišnji...

No, treba li posebno napominjati da je ovaj brozovsko-račanovski ispad u hrvatskoj javnosti prošao nezapaženo?

(*Politički zatvorenik*, br. 151, listopad 2004.)

VESNA PUSIĆ I SIGMUND FREUD

Na obilježavanju Dana grada Bjelovara, 29. rujna 2004., nazočnima se je obratila i predsjednica Hrvatske narodne stranke, gospođa Vesna Pusić.

Da Sigmund Freud ne spava, pokazala je činjenica da se Vesna Pusić Bjelovarčanima, umjesto riječima „Ovdje u Bjelovaru...“, obratila riječima „Tu u Beogradu...“

Ni ispričala se nije, nego se na brzinu ispravila, dovršila govor i odmah odmaglila iz Bjelovara.

Bit će da joj je milije tamo gdje joj misli stalno lete, u „centar našeg regiona“.

Eto, kako vrag nikad ne spava...

(*Politički zatvorenik*, br. 151, listopad 2004.)

STIPE MESIĆ: RED GLUPOSTI, RED LAŽI, PA OPET
Crnogorske teritorijalne težnje u Prvome svjetskom ratu

Tri su problema sa Stipom Mesićem. Prvo, on ne zna što govori. Drugo, unatoč tomu, on govori. I treće, on na koncu laže i tvrdi da nije rekao to što je rekao. I to se događa godinama.

Sjetimo li se njegova udjela u progonu potpisnika Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika, prisjetit ćemo se kako je Mesić svoj ugled godinama gradio na tobožnjem sudjelovanju u Hrvatskom proljeću. Kad su mu spočitnuli poziv na progon potpisnika, rekao je da takvo što nije rekao. A kad je objavljen stenogram njegova saborskog istupa, u kojem poziva na krvav obračun s potpisnicima Deklaracije (usporediv, recimo, s humanističkim poučkom humanističkog i antifašističkog mislioca Milana Kangrge, da tu gamad treba *željeznom štangom* po glavi!), onda se Mesić dalje zapleo u laži, tvrdeći da je to bila taktička varka, jer je time zapravo „branio maspokovce". Mesićevskim moždanima nije čudna obrana kojom se poziva na progon i utamničenje ionako slabijeg osumnjičenika!

Pogledajmo drugi primjer, onaj s njegovim svjedočenjem u haškom postupku protiv Tihomira Blaškića. Mesić je svjedočio tajno, navodno zbog toga što bi mu u protivnom bila ugrožena sigurnost u Hrvatskoj. No, kako proizlazi iz objavljenog zapisnika njegova svjedočenja, on je u biti svjedočio na sličan način na koji od 1994. istupa u hrvatskoj javnosti: optužujući Hrvatsku za vojnu agresiju na susjednu državu.

Malo prije nego što je svjedočenje objavljeno, Mesić je lagao, tvrdeći da nije svjedočio. Kasnije je zaboravio na tu prvu laž, pa je tvrdio kako je svjedočio kao tzv. svjedok suda, tj. onaj koji na poziv sudskog vijeća dolazi ispuniti neuklonjivu zakonsku obvezu. I to je bila laž. Jer, Mesić je svjedočio kao svjedok Tužiteljstva, a to se – ne mora. Dakle, on je zahtjev Tužiteljstva mogao odbiti. S obzirom na to da o konkretnim događajima u Lašvanskoj dolini nije znao niti je mogao znati išta pobliže, skoro je nevjerojatno da bi ga samo Raspravno vijeće pozvalo (kao što je pozvalo, recimo, generala Milivoja Petkovića). No, da ga je vijeće pozvalo, i da je svjedočio na poziv vijeća, ne bi mu se imalo što prigovoriti.

I na koncu, Mesić je lagao kad je tvrdio da nije otežavao Blaškićev položaj. Njegovo je svjedočenje bitno pomoglo Raspravnom vijeću da donese od-

luku o međunarodnom karakteru sukoba u BiH. Ta je odluka, hvala i aktivnom doprinosu generala Blaškića i njegova braniteljskog tima (!), nedavno utvrđena pravomoćnom presudom. Ruku na srce, nije Mesićev iskaz jedini, pa možda ni najvažniji oslonac takvog utvrđenja, koje predstavlja omču o vratu ne samo svakomu hrvatskom optuženiku, nego i hrvatskoj državi. No, Mesić je u hrvatski mrtvački sanduk zabio i svoj čavlić. I laže, kad kaže da nije.

Nedavni incident s laskama Crnoj Gori i izjava da Hrvatska i Crna Gora nikad nisu ratovale, samo je nastavak jednoga otužnog ciklusa Mesićevih budalaština i laži. Nakon što je opovrgnuo da je izgovorio to što je izgovorio pred televizijskim kamerama i uključenim aparatima za snimanje, zagrebački je *Jutarnji list* 2. studenoga 2004. objavio kako je Mesić kazao: „Ako su mogli Nijemci i Francuzi nakon toliko ratova u svojoj povijesti otvoriti granice i surađivati, a danas čak prednjače u demokraciji i europskom udruživanju, onda možemo i mi koji nikad nismo ratovali na ovom području. S Crnom Gorom nikada nismo ratovali. Prema tome, možemo surađivati. Ni sa Srbijom nismo nikad ratovali do ovoga zadnjeg rata kojeg je izazvao Milošević...“

Poneki su čitatelji različitih novina podsjećali kako su Crnogorci 1806. poharali dubrovačko primorje, a uz ovaj tekst objavljujemo zemljovid teritorijalnih aspiracija Crne Gore iz doba Prvoga svjetskog rata. No, što se je dogodilo od 1991. naovamo? Mesić je i to zaboravio, za račun šačice srebrnjaka...

Zaboravio je da je Hrvatska ustala tužbom i da vodi spor protiv Srbije i Crne Gore. Zaboravio je da se više od tisuće Hrvata i danas smatra nestalima, a da srpsko-crnogorske vlasti ništa ne poduzimaju da se umoreni pronađu. Zaboravio je još puno toga. Osim zastrašujućih razaranja koja se i danas saniraju o našem trošku, a ne – recimo – o trošku agresora, tijekom srpsko-crnogorske okupacije dubrovačkog područja 1991./92. opljačkano je silno mnoštvo kulturno-povijesnoga i umjetničkog blaga. Opustošeni su franjevački samostan i crkva sv. Vlaha u konavoskom Pridvorju, franjevački samostan sv. Jeronima u Slanome, konavoska crkva sv. Nikole u Ćilipima, crkva sv. Petra u Grbljavi, opljačkan je zavičajni muzej Konavala u Ćilipima, zbirka Baltazara Bogišića u Cavtatu (iz koje je nestao, recimo, dragocjeni latinski Statut grada Omiša iz 1574.), ukradenomu umjetničkom i kulturnom blagu u privatnom posjedu ne zna se ni broj.

Agresorska je vojska u motelu „Vinogradi“ u prosincu 1991. utemeljila „Sabirni centar za prihvat zaplenjenih i oduzetih materijalnih sredstava iz ratnog plena“, a glavnina opljačkanog blaga završila je u Crnoj Gori. Predsjedniku hrvatske države to nije palo na pamet, a još mu je manje palo na pamet tražiti od crnogorskih vlasti da ukradeno vrate ili plate.

A što je najtužnije, Mesić se u ovakve budalaštine i ovakve laži upušta upravo zbog toga što zna da su one – makar bile uvrjeda Hrvatima – ugodne njegovim poslodavcima...

(*Politički zatvorenik*, br. 152, studeni 2004.)

GOLDSTEINOVA PRAVOPISNA DIVERZIJA

Nemalu je buru izazvalo nedavno objavljivanje *Pravopisnog priručnika* u „vezanoj trgovini“ na novinskim kioscima, sve u nakladi Novog libera (osnivač i vlasnik Slavko Goldstein) i zagrebačkoga *Jutarnjeg lista* (dnevnik EPH u kojemu ključnu ulogu ima bivši partijski jurišnik Ninoslav Pavić), koje je teklo usporedno s planiranom „besplatnom“ distribucijom rječničko-pravopisnih zbirki hrvatskim školarcima. Potonju su akciju poduprli praktično svi politički čimbenici, od tzv. predsjednika Mesića do ministra znanosti i školstva, dr. Dragana Primorca.

Smatrajući da ovim pothvatima nije cilj utržiti samo nemalu svotu novca, nego je očita njihova dalekosežna politička nakana, dio je hrvatskih jezikoslovaca reagirao oštro. Oni su argumentiranim osvrtima dokazali da se ovim publikacijama, pod zaštitom i subvencijom državne vlasti, zapravo širi jugoslavenska kontrabanda.

Pravopisni priručnik, naglašava se, ne slučajno nema naznaku jezika na koji se odnosi, budući da se i ne tiče hrvatskoga, nego tek „našega“ ili, nešto preciznije, „hrvatskosrpskog“ jezika. Ni priređivačica, a ni nakladnici *Pravopisnog priručnika* u jezikoslovnoj struci ne znače ništa više od prosječnoga hokejaškog sudca, a i najblaži ocjenjivači na svakome koraku u njihovu djelu nalaze pogrješke. No, to nije zaprjeka da u tzv. neovisnom novinstvu dobiju obilan prostor, začinjen hvalospjevima, dok su kritičari novih „jezikoslovnih“ pothvata osuđeni na javljanje u marginalnim i „desničarskim“ publikacijama, riskirajući da ih i same proglase – fašistima.

Smisao prijepora i ciljeve najnovije jezikoslovne diverzije nitko nije definirao bolje i hrabrije od jezikoslovke i leksikografinje Nataše Bašić. Ona je u skoro dramatičnom razgovoru s Vladom Čuturom (*Glas Koncila*, god. XLIV, br. 1/1593 od 2. siječnja 2005., str. 8.-9.) upozorila ne samo na otužne prilike hrvatskog jezikoslovlja, nego i na više nego zabrinjavajući položaj hrvatskog naroda u državi koju naziva svojom i ima običaj smatrati suverenom. U tom se smislu ovaj razgovor može smatrati jednim od najvažnijih i najodvažnijih dijagnoza hrvatske sadašnjice. Zato smo odlučili opširnije navesti njezine misli izrečene, očito, povodom Goldsteinova pravopisa:

„...Pokojni profesor Vladimir Anić cijeli je život skupljao građu za rječnik srpskohrvatskog jezika. Njegov ga izdavač nije objavio pod tim imenom, iako je profesor u svojim znanstvenim člancima jasno pokazao što mu znači sintagma srpskohrvatski jezik i zašto ga rabi (...) Kad se rječnik 1991. pojavio pod hrvatskim imenom, nastala je bura. Recenzenti su ga se odrekli, jer nije uvažio njihove ključne primjedbe, a strukovna ga je kritika pokopala. Da je u naslovu ostalo njegovo pravo ime, ne bi bilo ni afere ni sumnje u izdavača.

Druga je polemika, što je indikativno, vezana također uz istog izdavača i istoga autora, koji se sada pojavljuje kao suautor 'Pravopisa hrvatskoga jezika' iz 2001. godine. Najavljujući taj pravopis, njegov je izdavač, Slavko Goldstein, šest godina nakon etabliranosti 'Hrvatskog pravopisa' Babića, Finke i Moguša, sasuo drvlje i kamenje na nj i organizirao ulični linč iz politički bližih glasila, proglasivši ga ustašoidnim uratkom. (...)

Hrvatska na žalost nema jezične politike niti institucionalnoga tijela koje bi je vodilo. U taj je prostor ušao zagrebački izdavač Slavko Goldstein, koji je sada pokušava voditi izvaninstitucionalno u okviru projekta tzv. otvorenoga društva i njegovih pseudosloboda. On o jeziku i pravopisu lingivistički ne zna apsolutno ništa, pa je, strukovno gledano, to što govori i piše skandalozno. Raspolaže respektabilnim novčanim svotama, dijelom od Sorosa, dijelom od hrvatskih poreznih obveznika koje isisava iz ministarstava, a dijelom od prodaje Anićeva rječnika (...) Njime plaća hrvatske jezikoslovce da statiraju u projekciji hrvatskoga jezika i pravopisa po naručiteljevoj mjeri. U početku su se malo batrgali (dvojica spomenutih recenzenata koji su povukli potpise s prvoga izdanja Anićeva 'Rječnika hrvatskog jezika'), a danas za dobre novce šute i potpisuju uređivačke ili recenzentske pakete i ne znajući što u njima zapravo piše. Naime jedino se tako mogu protumačiti recenzentski potpisi na 'Pravopisnom priručniku' Novoga Libera u kojem amaterska priređivačica gotovo sustavno ne razlikuje sufiks od nastavka, definira predmet pravopisa u prvom paragrafu rečenicom bez objekta (...) Sve skupa više nego jasno govori o kakvoj je jezičnoj politici tu riječ i kamo ona vodi. Jedina među hrvatskim jezikoslovcima koja je ponuđenu suradnju u Goldsteinovoj tvornici šuškanja novcem odbila jer nije htjela pogaziti svoje znanstveno uvjerenje bila je Branka Tafra. Ovdje joj se treba javno pokloniti i reći da je svojim primjerom vratila povjerenje u dostojanstvo struke.

(...) Počela je 2001. sustavna paljba na autore i podupiratelje 'Hrvatskog pravopisa' Babića, Finke i Moguša. 'Jutarnji list', 'Zarez', 'Novi list' i 'Feral Tribune' natjecali su se tko će nalijepiti više ustaških etiketa. Bilo je smiješno čitati tekstove zagovornika tobožnjih jezičnih i pravopisnih sloboda koji s cipela još nisu skinuli politokomesarsku prašinu, a u idili svojih ureda jednako se,

kao i prije 15 godina, nadahnjivali katekizmom Ninoslava Pavića pod naslovom ‘Nacionalni barjaci u kruhu i hlebu’. Kad danas slušate ili čitate ono što govore i pišu Slavko Goldstein, Dubravko Škiljan, Milan Kangrga ili Rade Dragojević, imate dojam da su se u Zagreb sa strojnicama vratili Goran Babić i Milan Martić. U takvom prijetećem ozračju ni jedan se ministar nije usudio imenovati vijeće za hrvatski jezik, a u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa već mjesecima leži i čeka odobrenje ‘Hrvatski školski pravopis’...“

I tako to traje, sve dok su ministri i premijeri samo predstavnici međunarodne zajednice, dok im je prječi ministarski naslonjač nego interesi naroda kojemu bi trebali služiti. Zar je onda čudo da i jezikoslovci slabije kralješnice, a pohotnijeg trbuha, odu na neke druge jasle, izdajući vlastite ideale?

(*Politički zatvorenik*, br. 154, siječanj 2005.)

„IMA SVE UVJETE DA BUDE KOLJAČ!“

Valja pročitati članak dr. Frane Glavine o „slučaju“ učenice Meri Kirigin, objavljen pod naslovom „Božić 1951. u VIII. gimnaziji“ u prvome ovogodišnjem broju *Glasa Koncila* (god. XLIV, br. 1/1593, str. 25.).

Curica od 13 godina izbačena je iz gimnazije zbog nedolaska u školu na Božić i odlučnosti da svoje kršćansko uvjerenje ne zataji. No, najviše od svega zastrašuje mržnja u kojoj su se natjecali brojni njezini profesori. Sačuvani dokumenti, među kojima i zapisnik sjednice nastavničkog zbora, održan u siječnju 1952. pokazuje kako su se ravnatelj prof. Jerko Grgičević i profesori Milena Večerina, neka Drinković, Krajnović, Brusić i dr. upravo nadmetali u nastojanju da unište jednu mladu egzistenciju. Vrhunac sotonskog nadahnuća ogleda se u riječima neke prof. Mažuran, koja je, prema zapisniku, kazala:

„Drugarica Mažuran ima osjećaj da se Kirigin razvija u ilegalca, ima sve uvjete da bude koljač. Drug direktor je lani razgovarao s učenicom, pokušao je razbiti njena shvaćanja. (...) Ona se digla i kaže da neće doći za 25. XII. u školu, hoće da djeluje kao junak u razredu, a i djeluje tako jer smo lani prešli preko toga. U današnjoj situaciji ne možemo gledati to razbijanje, miniranje, taj rad reakcije u zagrebačkim školama. Učenica je svakako, svjesno ili nesvjesno, oruđe u rukama neprijatelja. Mi nismo lako došli do našeg bratstva i jedinstva i zato nećemo dozvoliti takvo destruktivno djelovanje. Iz razgovora s učeničkom majkom drug direktor je dobio dojam da i majka dijeli mišljenje svoje kćeri. Učenica bi svakako danas-sutra bila pomagač koljača.“

Što drugo kazati, nego – čitaj i daj drugomu da čita...

(*Politički zatvorenik*, br. 154, siječanj 2005.)

HDPZ-ŽK IZBACUJE MESIĆA, MANOLIĆ I BOLJKOVAC OSTAJU!

Čelnici skupine koja se naziva Hrvatskim društvom političkih zatvorenika – žrtava komunizma okupili su se (njih svih petnaest!) na nejavnome mjestu kako bi javnost izvijestili da će iz svoga članstva izbrisati *tovariša* Stipu Mesića. Pritom su se lažno predstavili kao HDPZ, što se može zaključiti iz činjenice da su baš svi mediji koji su ovaj tužni rastanak *drugova i braće* uopće zabilježili, dosljedno govorili o HDPZ-u, a nitko o „ŽK-u".

No, *među drugove i braću, među boljševike*, i dalje se broje Josip Boljkovac i Josip Manolić. Prvi je bio počasni gost utemeljiteljske skupštine HDPZ-ŽK, a poznat je po nalozima za ubojstvo, krvavim obračunima s političkim protivnicima i dugome stažu u jugoslavenskim komunističkim obavještajno-redarstvenim službama. Nakon što je poslije prvih višestranačkih izbora zalutao na položaj ministra unutarnjih poslova, svoju je političku karijeru okrunio kandidaturom na listi Srpske demokratske samostalne stranke i izjavom da su za izbijanje rata 1990./91. krivi hrvatski ekstremisti.

Drugoga Jožicu bar političkim uznicima ne treba predstavljati: tisuće njih na otpusnicama s robije nose njegove potpise. Tvrdi da nije trovao kardinala Stepinca, a posljednjih je godina politički mentor predsjedniku HDPZ-ŽK i nositelj njegove izborne liste.

Svaka ptica svomu jatu leti. Zar je čudo da su se u tome jatu našli Manolić, Boljkovac i Mesić?

A nije čudo ni to, da su se takozvane moralne i nacionalne vertikale iz HDPZ-ŽK tek sada, u svibnju 2005., sjetile pokrenuti postupak za Mesićevo isključenje.

Ranije, dok je Mesić vraćao svoje dugove, za to nije bilo povoda, zar ne? Ta, vjerovnici su i ostalima isti...

(*Politički zatvorenik*, br. 158, svibanj 2005.)

BOLJKOVAC KAO MILOŠEVIĆEV SVJEDOK OBRANE!

Svojedobni počasni gost utemeljiteljske skupštine Veseličina i Peričina Hrvatskog društva političkih zatvorenika – žrtava komunizma (HDPZ-ŽK), a na netom održanim lokalnim izborima kandidat Pupovčeve Srpske samostalne demokratske stranke, Josip Boljkovac, oglasio se posljednjih tjedana nizom zanimljivih javnih istupa. Poznati nalogodavac političkih smaknuća bez suda („Petraka likvidirati!“), prisjetio se razdoblja nakon prvih demokratskih izbora i zaoštravanja međunacionalnih sporova u Jugoslaviji koja se polako ali neumitno pretvarala u lješinu.

Ističući kako govori kao „slobodan građanin, Hrvat i kozmopolit“, Boljkovac je podsjetio kako su Srbi nekad bili „konstitutivni narod“ u Hrvatskoj, dok su danas nacionalna manjina. Nema, kaže, nikakva razloga da se Srbima taj status ne vrati, a razloge on vidi u srpskome udjelu u tzv. Narodnooslobodilačkoj borbi i činjenici da „zajedno s Hrvatima i pripadnicima drugih nacionalnih manjina, naši su Srbi 90-ih, kao i u NOB-u, spašavali Hrvatsku od agresije“.

Pokazujući na taj način kako još uvijek živi u avnojevsko-zavnohovskim maglama, Boljkovac – s autoritetom prvog ministra unutarnjih poslova Republike Hrvatske – zapravo sugerira kako je „ukidanje konstitutivnosti“ Srba dovelo do (dakle, legitimne) srpske pobune diljem Hrvatske.

U tom se kontekstu valja prisjetiti njegovih izjava, koje je u istome dnevniku ponovio novinar Branko Mijić, da je ubojstvo šefa osječke policije Josipa Reihla-Kira dovelo do nepovratnog rasplamsavanja rata „u Slavoniji“. Time se ponovno optužuju tobožnji hrvatski ekstremisti, iako su u haškome procesu Miloševiću izvedeni dokazi koji pokazuju da takvi s izbijanjem rata nemaju nikakve veze.

No, kako se čuje od upućenih, Miloševićeva obrana razmišlja o tome da Boljkovca pozove kao svjedoka. Da se pokaže kako su Hrvati isprovocirali rat! A srpska će se manjina na nj pozivati, prizivajući ponovno planove poput famoznoga Z-4...

To, pak, ujedno pokazuje kakve je neprijatelje hrvatska država imala ne samo na četničkim balvanima, nego i u ministarskim naslonjačima na Markovu trgu.

(*Politički zatvorenik*, br. 158, svibanj 2005.)

HRVATSKA I MITJA RIBIČIČ

Posljednjih je petnaestak godina u Hrvatskoj podnesen priličan broj kaznenih prijava protiv jugoslavenskih partizanskih dužnosnika, od kojih je najpoznatija ona koju je 8. svibnja 1998. podnijela udruga Hrvatski domobran protiv Rade Bulata i družine, budući da partizanski dokumenti pokazuju kako su prijavljenici bez suda poubijali više od 250 ratnih zarobljenika, neke od njih i žive bacivši u Jazovku. Hrvatsko je pravosuđe elegantno odšutjelo: kaznene prijave nisu formalno odbačene (kako oštećenici ne bi sami mogli preuzeti gonjenje), nego se strpljivo čeka da osumnjičenici umru. Svojedobno su mekušci poput Gorana Granića i sličnih (sadašnji državni odvjetnik nije bio najtiši u tom zboru!) najavljivali da će se i tu postupiti po zakonu. Pa od zakona ne bi ništa.*

Nasuprot tomu, kad je neki priučeni krojač pronašao pet dokumenata koji govore o zločinima počinjenima nad Židovima u požeškom kotaru, kaznena prijava protiv svojedobnog šefa gradskog redarstva dr. Milivoja Ašnera uzeta je u rad po hitnom postupku, te je nedavno rezultirala otvaranjem istrage. To što nijedan dokument ne govori o Ašnerovoj upletenosti u zločine, niti je tvrdnje iz kaznene prijave potkrijepio ijedan svjedok, ništa ne znači: glavno je da smo se pokazali poslušnima.

Nasuprot tomu, slovenska je policija 24. svibnja 2005. podnijela kaznenu prijavu protiv Mitje Ribičiča, koji je u proljeće 1945. bio bojnik OZN-e, a kasnije je dogurao i do mjesta jugoslavenskog premijera.

Ribičič je prijavljen zbog osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo genocida, jer je odgovaran za smrt najmanje 284 osobe, koje je preuzeo iz ljubljanskog zatvora, a onda im se gubi svaki trag. Pobijeni su bez suda u Kočevskom Rogu.

Podnošenje kaznene prijave izazvalo je priličnu buru u susjednoj državi, a ispitivanja javnog mnijenja pokazuju da većina Slovenaca smatra kako do suđenja ipak ne će doći. U dijelu tzv. stručne javnosti javljali su se čak glasovi, da

* I na drugim se mjestima u ovoj knjizi – a i u nekim člancima uvrštenima u moju knjigu *Sateliti, lakaji & janjičari* (Zagreb, 2021.) – govori o toj kaznenoj prijavi koju sam 8. svibnja 1998. podnio u ime udruge Hrvatski domobran, i koja je potom imala sreću da bude *zagubljena*. Ti tekstovi samo su jedan dio onoga što je o tome skandalu doprlo do javnosti; drugi dokumenti bit će objavljeni naknadno, kao skromni prilozi za bogatu i bogato dokumentiranu povijest hrvatskoga političko-pravosudnog beščašća.

se Ribičiču ne može suditi zbog genocida, pa je poznati dr. Ljubo Bavcon izjavio kako postoji zaprjeka za suđenje zbog tog djela, jer ono u vrijeme počinjenja nije postojalo, nego je ozakonjeno tek nekoliko godina kasnije. Suđenje Ribičiču za genocid, smatra Bavcon, značilo bi kršenje načela zakonitosti, temeljnog načela kaznenog prava.

No, smetnuo je s uma postojanje kako kodificiranoga, tako i običajnoga međunarodnog prava, na temelju kojega se sudilo, recimo, i u Nürnbergu i u Tokiju.

U Hrvatskoj takvim pitanjima nitko ne tare glavu: bivšim ustašama i domobranima može se suditi kako bilo, a bivšim se partizanima ionako ne će suditi. Uostalom, davno je rekao drug Tito, prava se i zakona ne treba držati kao pijan plota. Najvažniji su interesi revolucije.

(*Politički zatvorenik*, br. 159, lipanj 2005.)

KAD ĆEMO NEŠTO NAUČITI OD EUROPE?

Pred nama je obljetnica srebreničkog pokolja, pokolja koji se – kao uostalom sva krvoprolića u velikosrpskoj agresiji na Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu – zbio ne samo pred očima, nego uz izravnu asistenciju Europe. Isti oni koji su nam tada držali prodike, a i danas nas smatraju manje vrijednima, svjesno su zatvorili oči pred masakrom tisuća razoružanoga, civilnog pučanstva.

Nakon toga, samo budala i zločinac može idealizirati današnju Europsku uniju.

A ipak, nema sumnje da će se nakon svega, i nakon paktiranja s boljševicima, i nakon Bliskog istoka, nakon Indokine, Afganistana i Iraka, iz istih središta moći uvijek iznova govoriti o moralu, toleranciji, pravdi i solidarnosti.

I nema sumnje da će *tuđem sluzi sluge, tuđe prirepine*, i na našim širinama tepati ubojicama u bijelim rukavicama, istodobno slamajući kralješnicu vlastitog naroda, sileći ga da se odriče svojih ideala, svojih idealista i svojih interesa.

(*Politički zatvorenik*, br. 159, lipanj 2005.)

TOLERANCIJA PREDSJEDNIKA REPUBLIKE

Nakon što ga je malko uznemirila vijest da je srbijanski državni vrh ne samo sudjelovao, nego i organizirao obilježavanje spomena na Dražu Mihailovića i četnike, a *slobodarske* zapadne zemlje na feštu poslale svoje izaslanike, aktualni se je predsjednik Republike pribrao i izjavio da je, uostalom, pitanje srpskog odnosa prema četništvu – unutarnje pitanje Srbije. Ako Srbi hoće slaviti Dražu, neka im bude. Stipe Mesić se protiv toga ne će buniti.

Kao što se, recimo, Amerikanci nisu bunili zbog ugnjetavanja nacionalnih i ljudskih prava u bivšoj Jugoslaviji. Bila je to jugoslavenska unutarnja stvar. Nametanje, pak, tradicionalne islamske odjeće i vjerskih propisa u bliskoistočnim i srednjoistočnim zemljama bogatima naftom, iz američke perspektive više nije unutarnje pitanje tih zemalja: Amerika ima pravo propisivati norme ponašanja.

Istu načelnost pokazuje i Mesić. Srbi mogu slaviti Dražu, ali Hrvati – kao što je sadašnji predsjednik pokazao u pamfletu zvanom predavanje, u Kijevu – nemaju pravo nekažnjeno priznavati stanovite zasluge ni Franji Tuđmanu. Da o komu drugome ne govorimo.

Ukratko, iz Mesićeve je vizure svega nekoliko osoba u nacionalnoj povijesti, koje zaslužuju pozitivnu ocjenu: Josip Broz, Savka Dabčević-Kučar i on, Mesić.

I, da ne zaboravimo, Rade Bulat i Milka Planinc. Sve zagovornici europskih vrijednosti i ideala...

(*Politički zatvorenik*, br. 160-161, srpanj/kolovoz 2005.)

MIRKO NORAC I „ŠKORPIONI“

Početkom lipnja svijet su obišle šokantne slike hladnokrvnoga i okrutnog smaknuća nekoliko zarobljenih bosansko-hercegovačkih Muslimana, među kojima su i četvorica malodobnika. Rodbina i prijatelji mladića pobijenih u srpnju 1995. nedaleko od Srebrenice, tako su imali stravičnu prigodu promatrati posljednje trenutke njihova života, a svi oni koji su u to doba izgubili nekoga od najbližih, mogli su jasnije naslutiti na koji su način oni skončali.

No, prepoznate su ne samo žrtve, prepoznati su i zločinci, pripadnici srpske naoružane postrojbe pod nazivom „Škorpioni“. I dok se haško tužiteljstvo upinje dokazati da su „Škorpioni“ legalna postrojba unutar oružanih snaga bivše SR Jugoslavije, slijedom čega bi se izvodila odgovornost Slobodana Miloševića i jugoslavenskoga vojnog vrha, pretežan broj hrvatskih sredstava javnog priopćivanja, na čelu s novinama EPH, jedva je dočekao „Škorpione“ proglasiti „srpskom paravojnom postrojbom“.

Nekoliko, pak, dana nakon objavljivanja snimke koju je, izgleda, u Srbiji bilo lako pronaći svih ovih godina, javnost je obaviještena da su tzv. lojalni Srbi iz Hrvatske „Škorpionima“ dali priličan broj novaka, a onda je javljeno da su čak njih dvojica nakon rata bili pripadnicima hrvatskoga Ministarstva unutarnjih poslova. Jedan i danas radi u policiji u Tovarniku, a drugi je hrvatski MUP napustio 2000., ali kao višak i uz solidnu otpremninu.

Njihova ratna prošlost, hvala hrvatskim glavoklimavcima, nikad nije ispitivana. Ta, nisu oni hrvatski vojnici, koji moraju dokazati da nisu krivi. U međuvremenu, Mirko Norac izdržava višegodišnju zatvorsku kaznu, a nizu drugih hrvatskih vojnika sprema se suđenje zbog ratnih zločina.

Danas, krajem srpnja, o pripadnicima „Škorpiona“ u Hrvatskoj i hrvatskim državnim službama, više se – ne govori. Tako se, naime, ide onamo kamo Hrvatska – prema riječima Ive Sanadera – želi po svaku cijenu i bez obzira na žrtve: u Europu. I preko hrvatskih leševa.

(*Politički zatvorenik*, br. 160-161, srpanj-kolovoz 2005.)

ŽALOST SAŠE BROZ

Malo je nedostajalo da počnemo kolektivno plakati nad tužaljkom Saše Broz u jednoj od emisija Hrvatske televizije 15. srpnja ove godine. S neskrivenom je ganućem ova Titova unuka pripovijedala o svojim uspomenama s Brijuna (tada se zvahu Brionima, zar ne?), na kojima je sa svojim „didom" provodila prekrasne dane. Uživala je u kupanju na prekrasnim i čistim plažama, a o Božiću bi redovito dobivala mandarine i tropsko voće. Bio je na Brijunima i zoološki vrt, iz kojeg je ona probrala svog ljubimca, papigicu pod imenom Coco.

Ta lijepa vremena nepovratno su prošla, sa sjetom su zaključili i glumica i voditeljica emisije. Ni jednoj ni drugoj nije palo na pamet, da su u isto to vrijeme tisuće bile na robiji, a da o božićnim mandarinama i o tropskom voću radnička klasa nije mogla ni sanjati. Borosane i jeger bili su najviši domet prosječnog *Jugoslovjena*.

I dobro je da su ta vremena nepovratno prošla. Bilo bi tek vrijeme da to shvate svi oni koji kukaju za Brionima, i za maršalom i njegovim „Galebom".

(*Politički zatvorenik*, br. 160-161, srpanj/kolovoz 2005.)

DEMOKRACIJA NA DIKTATORSKI NAČIN

Tko smije dirnuti u demokratski habitus SDP-a? Nitko. Jer, SDP napadaju samo *ognjištari* i zatucani, ruralni tipovi. Pastir koji pristupi SDP-u postaje „urban"; pridruži li se pak kojoj od *stranaka opasnih namjera*, zauvijek ostaje „ruralni".

A kako stvarno izgleda demokracija u režiji modernoga SDP-a (dakle, ne onoga Vladimira Bakarića *Mrtvaca* ili Jure Bilića), zorno je pokazao najnoviji izborni sabor („konvencija", kako si amerikanizirano tepaju dojučerašnji apologeti Moskve) zagrebačke organizacije SDP-a, održan 19. studenoga 2005.

Glavni, a mislilo se i jedini kandidat, bio je Milan Bandić, političar kojemu Mussolinijeva demagogija nije do koljena. No, iznenada se pojavio protukandidat: svoju je kandidaturu neočekivano istaknuo dr. Šandor Dembitz.

Ni oni koji ponešto „prate" politiku, o Dembitzu zapravo ne znaju ništa. To ujedno znači da nikakvih izgleda stvarno nije imao. Možda i manje od Vesne Girardi-Jurkić, koja se svojedobno – zbog ljepše slike – tobože suprotstavila dr. Franji Tuđmanu na nekom izbornom saboru Hrvatske demokratske zajednice. No, kad je Dembitz htio predstaviti svoj program i objasniti zašto misli da može i bolje i odlučnije i odgovornije od Bandića, koji je u te tri riječi sažeo svoj program, onda mu je na intervenciju Mirjane Sobol – zabranjeno govoriti.

„Demokratija", zar ne...

(*Politički zatvorenik*, br. 164, studeni 2005.)

PODMUKLE DENUNCIJACIJE TZV. ŽRTAVA KOMUNIZMA

Splitska *Slobodna Dalmacija*, sada pod kapom znamenitoga Europapress Holdinga, kojemu je na čelu Nino Pavić – takozvani novinar koji u vrijeme kad je pisao pogromaške tekstove protiv Katoličke crkve i hrvatskoga naroda nije ni slutio da će za koju godinu postati „lučonošom demokracije“ – ponovno je veliki prostor posvetila tzv. Hrvatskom društvu političkih zatvorenika – žrtava komunizma.

U nedjelju 13. studenoga izvijestila je, naime, o tzv. skupštini te udruge, navodno održanoj dan ranije. Nije nikakvo čudo da tekst potpisuje Jasna Babić, koja je obično na raspolaganju kojekakvim udbaškim agentima, komunističkim oficirima i jugoslavenskim batinašima.

Piše ona, dakle, kako je „izvještajna skupina HDPZ-a“ (hotimice izostavljajući puni naziv te marginalne udruge) bila posvećena „završenom imovinskopravnom sporu s tzv. ustaškom frakcijom nekadašnjih političkih zatvorenika“.

Autorica nije bila nazočna tom skupu, pa joj se i ne smije previše za zlo uzeti što je drage volje preuzela izmišljotine kruga oko Marka Veselice i Đure Perice [pa i njihov opis, odnosno – doušničku denuncijaciju matične udruge političkih uznika]. A da je bila, znala bi, kako je opširnim ispravkom pokušao upozoriti Ivo Matanović, predsjednik zadarske Udruge političkih zatvorenika Ivo Mašina, da se na tzv. izvještajnu skupinu HDPZ-ŽK dne 12. studenoga 2005. nije odazvao nitko, osim trojice sazivača skupštine: Marka Veselica, Đure Perice, Marka Dizdara i domara Igora Deronje.

Piše Matanović kako se nije radilo ni o kakvoj „izvještajnoj skupštini“, nego o predstavljanju knjige zatvorskog čuvara i komandira straže iz starogradiškog logora, druga Ivana Stanića, kojega nemali broj starogradiških robijaša po zlu pamti... Nema također nikakva govora o završenom imovinskopravnom sporu s HDPZ-om, a još manje je tzv. izvještajna skupština izvijestila o sudbini novca kojim vodstvo tzv. HDPZ-ŽK raspolaže posljednjih godina.

No, najzanimljivije je od svega, da je Jasna Babić s guštom prenijela priopćenje HDPZ-ŽK u kojem se govori o razlazu s „ustaškom frakcijom“. Time se, na prvi pogled, nehotice priznaje da velika većina priznatih političkih zatvorenika, njih blizu 99 posto, sebe smatra pripadnicima „ustaške frakcije“.

Ali i ona, baš kao i Veselica, Perica i Dizdar, znade, da nazvati danas nekoga u Hrvatskoj ustašom, nije kvalifikacija, nego denuncijacija. Ali jednako tako znaju, kako se s denunciranim ustašama (i „ustašama“) postupa: ta, u tome su ih valjano podučili Peričin počasni uzvanik na utemeljiteljskoj skupštini HDPZ-ŽK, drug Josip Boljkovac, kao i Dizdarov stranački šef i nositelj izborne liste, drug Josip Manolić.

Svaka ptica svomu jatu leti.

Ipak, uzaludni su pokušaji da se denuncijacijama naškodi Hrvatskomu društvu političkih zatvorenika. Jednako su tako bili uzaludni pokušaji da se bacanjem jaja na kakvu sinjsku procesiju uništi Crkva i ovjekovječi ropstvo hrvatskog naroda. Božji mlinovi melju polako. Ali melju...

(*Politički zatvorenik*, br. 164, studeni 2005.)

SAVEZNIČKI LOGORI ZA MUČENJE

Nakon svega nekoliko sati, s teleteksta *Hrvatske televizije* skinuta je 17. prosinca 2005. vijest koju je objavio ugledni britanski *Guardian*: deklasificirani britanski dokumenti svjedoče da su angloameričke snage nakon kapitulacije Njemačke utemeljile logore u kojima su ratni zarobljenici do smrti mučeni kako bi se pribavila „priznanja". Mučenjima su podvrgavane i žene i djeca...

Hrvati, dakako, i bez toga nemaju razloga s ushićenjem slušati pripovijesti o demokratičnosti tzv. demokratskog Zapada. Nigdje nasilja jugoslavenskog režima od 1918. naovamo nisu imala takvu potporu kao u Parizu i Londonu, nigdje se brutalni diktator Aleksandar Karađorđević nije tako udobno osjećao kao u Francuskoj, nitko nije tako zdušno, unaprijed i bezuvjetno osuđivao svaki pokušaj stvaranja neovisne hrvatske države kao što je to činio London. Nitko nas nije izvrgnuo takvom pokolju kao što su nas 1945. izvrgnuli Britanci, i nitko poput Zapada nije od 1945. podupirao cjelovitost jugoslavenske države.

Zbog toga u objavljivanju ove vijesti možemo naći tek malu zadovoljštinu za sve ono što smo propatili njihovom krivicom. I istodobno možemo shvatiti uznemirenost naših „antifašista", jer će vijest o angloameričkim logorima smrti neminovno podsjetiti na rad jasenovačkog logora poslije proljeća 1945. A ne sumnjamo da će Stipe Mesić pozvati da se školski udžbenici prerade, i da se u njih uvrste činjenice o savezničkim ratnim i poratnim zločinima. Mladež ima pravo na punu istinu, zar ne?

(*Politički zatvorenik*, br. 165, prosinac 2005.)

I HRVATSKA I ENGLESKA BIT ĆE ZEMLJA PROLETERSKA!

U vukovarskom hotelu *Dunav* osnovana je 29. studenoga 2005. Komunistička partija Hrvatske. Za predsjednika je izabran Dragan Batak Valter, dopredsjednici su Sanja Zec i Željko Hill, a tajnik Branko Mikša. Reakcije u hrvatskoj javnosti su mlake i (ne)prepoznatljive: jedni na to podrugljivo odmahuju rukom, a drugi se upuštaju u kvaziznanstvene, sociološke ocjene kako je osnivanje komunističke stranke – baš kao i nedavna pojava organizirane komunističke mladeži u Karlovcu – tek normalan odgovor na ljudožderski kapitalizam i globalizatorsko nasilje koje hara Hrvatskom.

Nitko ne poziva na zabranu stranke koja otvoreno propovijeda ideologiju zaslužnu za smrt nešto više od sto milijuna ljudi!

Može se zamisliti kakve bi reakcije bile, da je netko pozvao na osnivanje stranaka s nacionalsocijalističkim ili fašističkim predznakom: Mesić bi udario u sva zvona, a Sanader bi se oglasio ne samo kao član književničke udruge. I s pravom. A s kojim pravom sada šute?

Vukovarsko osnivanje Kompartije popraćeno je „Internacionalom". Osnivači kažu kako su simboliku svjesno odabrali, pa izbor Vukovara – gdje je 1919. utemeljena jugoslavenska sekcija Komunističke internacionale – i „Internacionale" nisu slučajni. Ništa ne govore o nadnevku osnivanja: 29. novembar također ne će biti slučajan, zar ne?

A i bez toga mi već osam i pol desetljeća znamo da komunisti iz Hrvatske tzv. internacionalizam čitaju kao – jugoslavenstvo. Pa, nek' vam je sretan Dan Republike, drugovi Jugoslaveni!

(*Politički zatvorenik*, br. 165, prosinac 2005.)

STJEPAN VON KARAĐORĐEVO

Opet se Karađorđevo umiješalo u život predsjednika Mesića. Kad je prije četrdesetak godina, kao preteča 21. sjednice predsjedništva CK SKJ, održane u Karađorđevu, grmio protiv Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika i tražio kazneni progon njezinih potpisnika, ni slutio nije da će se u orbitu regionalne politike vinuti famom o Karađorđevu, kao mitskome mjestu tobožnjega sporazuma između Miloševića i Tuđmana o podjeli BiH.

Bila je to denuncijacija koja je do danas ostala bez dokaza, ali denuncijacija koja je koristila svima. Osim – Hrvatskoj.

Mesić je na njoj izgradio karijeru. A onda je u listopadu 2006., s predsjednicima država tzv. Zapadnoga Balkana i Rumunjske, sudjelovao u radu konferencije o suzbijanju terorizma i organiziranoga kriminala, s dirljivom srdačnošću obraćajući se srbijanskom predsjedniku Tadiću, onomu istom koji je „Oluju“ ne tako davno nazvao etničkim čišćenjem.

I u istome je tjednu – navodno iznenada – u privatni posjet primio srpskog prijestolonasljednika Aleksandra II. Karađorđevića. Razdragani je princ poslije sastanka priopćio kako je vođen razgovor „ravnopravnih sugovornika“, a Ured predsjednika škrto je priopćio kako je svjestan „negativnih reakcija javnosti“.

E, sad, ako smo svjesni „negativnih reakcija javnosti“, onda mora postojati dublji i važniji razlog, zbog kojega se Mesić s Budom Lončarom puni sat zabavljao s princem. O tome svi šute. A može biti, da je naš predsjednik, tako odan avnojskoj misli i partizanskoj zabrani povratka Karađorđevića, uvjeravao Aleksandra II. kako se ni AVNOJ-a ne treba baš držati kao pijan plota (baš kao što je Broz rekao za zakone).

Kad su Srbi u pitanju. Kad su posrijedi Hrvati (npr. Mile Budak), onda je to malo drugačije...

(*Politički zatvorenik*, br. 175, listopad 2006.)

ŠLJIVANČANINOVA HAŠKA EPOPEJA

Jedan od optuženika za pokolj na Ovčari (za Vukovar, naime, nitko ne odgovara, jer grad nije – poput Knina – prekomjerno granatiran), visoki oficir Jugoslavenske armije, baštinice svijetlih tradicija Titove Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije, Veselin Šljivančanin, u svojoj je obrani pred haškim sudištem optužio liječničko osoblje u vukovarskoj bolnici (u prvom redu dr. Jurja Njavru), da su prokazivali „lažne ranjenike" i prikrivene pripadnike Hrvatske vojske, pa su ovi i zbog toga smaknuti na Ovčari.

Podsjeća to neodoljivo na tezu, da je za Bleiburg i križne putove suodgovorna i tadašnja hrvatska državna vlada, jer se s vojskom i narodom povukla prema zapadu, naivno vjerujući da će taj Zapad poštivati međunarodno pravo. No, Zapadom je (i tada) vladao Istok.

Ali ne treba sumnjati da će drska Šljivančaninova laž naći svoje zagovornike među hrvatskim novinarima, publicistima i povjesničarima.

Među nekim je hrvatskim haškim optuženicima već otprije prihvaćena, pa ju je jedan brižno zabilježio u svoj dnevnik i ocijenio prilično vjerodostojnom. Bit će, valjda, po onoj: slično se sličnom raduje.

Malo će trebati, da to postane općim mjestom povijesti Domovinskog rata: Hrvati su sami sebe poubijali, što izravno, što neizravno, dajući zloupotrebom prava izliku neprijatelju, da izvrši masakr.

Recept je poznat: mi smo krivi za zločine nad drugima, a sukrivci smo i za zločine, koje su drugi počinili nad nama. Bolje, dakle, da nas nema...

(*Politički zatvorenik*, br. 175, listopad 2006.)

NAČELO UZAJAMNOSTI

Jedan od ključnih razloga švicarskoga referendumskog odbijanja pristupa Europskoj uniji, bio je zahtjev Bruxellesa da se državljanima zemalja EU omogući slobodno stjecanje nekretnina. Svjesni da, osim turističkoga potencijala i pameti, nemaju bogzna što ponuditi na svjetskom tržištu, Švicarci su taj zahtjev odbili, ozakonivši stanovita ograničenja u prometu nekretnina zakonom koji je po svom predlagaču dobio ime „Lex Friedrich".

Švicarska je izvan EU, a još uvijek je jedna od tri gospodarski najprosperitetnije zemlje u svijetu. Po standardu življenja, s njezinim se državljanima mogu mjeriti samo Kanada i Švedska. Potonja posljednjih godina pokazuje znakove stagnacije, a zna se i zašto.

U Hrvatskoj se postupa drugačije. U skladu s proklamiranom strategijom Sanaderove vlade, da će Hrvatska „podnijeti svaku žrtvu kako bi postala članicom Europske unije", strancima će – u prvom redu Talijanima – već sada biti dopušteno neograničeno stjecanje nekretnina u Hrvatskoj.

Imamo, dakle, solidne izglede da se u bliskoj budućnosti pretvorimo u naciju konobara i vrtlara. Doduše, po načelu uzajamnosti, i naši državljani će u Italiji moći slobodno stjecati nekretnine. Nevolja je u tome, što smo previše siromašni, da bismo stjecali i u Hrvatskoj, a kamoli izvan nje.

A možda još netko nije čuo onu basnu o slonu i mišu: budući da je slon stao mišu na nogu, svijetli sud odlučuje, da i miš im pravo stati slonu na nogu. I tako pravda bi zadovoljena...

(*Politički zatvorenik*, br. 175, listopad 2006.)

JE LI STARČEVIĆ BIO RASIST I ANTISEMIT?

Većini ljudi je poznato, da postoji neslužbena elektronička enciklopedija, zvana Wikipedia. Nju ne pišu stručnjaci, nego „svatko“: svatko, naime, može pokušati uvrstiti svoj prilog i svoje gledište o određenoj temi odnosno natuknici. Upravo to se smatra razlogom njezine relativne pouzdanosti, budući da bi se – zbog takvog načina nastajanja enciklopedijskog teksta – smjelo pretpostaviti kako će svako ekstremno stajalište, tj. gledište koje bitno odudara od općeprihvaćenih i prihvatljivih činjenica, u vrlo kratkom roku biti zamijenjeno uslijed čitateljske intervencije.

Kakva je sudbina u takvoj enciklopediji zapala Oca Domovine, dr. Antu Starčevića?

Njegov životopis i političko djelovanje obrađeni su u engleskoj Wikipediji te je u trenutku pisanja ovog teksta, posljednjeg dana listopada, još uvijek dostupno na internetskoj stranici http://en.wikipedia.org/wiki/Ante_Starcevic. Tu se, između ostaloga, nalazi i ocjena da je, „prema utvrđenjima hrvatskih povjesničara M. Gross i I. Goldsteina, Starčević bio rasist i antisemit“ (as per findings made by Croatian historians M. Gross and I. Goldstein, Starčević was a racist and an anti-semite“).

Svatko tko o Starčeviću išta znade, znade da su mu ta dva atributa apsolutno nepravedno pripisana. Može se raspravljati, je li Starčević postao frankofilom zbog mržnje na Austriju, i je li samo time motivirano njegovo baštinjenje niza tekovina Francuske građanske revolucije. Može se raspravljati i tome, jesu li te ideološke komponente nadjačale njegov tradicionalizam, i je li on doista prvi naš liberal zapadnoga kova, kako se uvriježilo smatrati.

No, da je sva njegova politička misao natopljena rodoljubljem i ljubavlju prema slobodi i jednakosti svih ljudi, ostat će neprijeporno. Uostalom, to i jest razlog, zbog čega je starčevićanstvo snažnije nego ijedna druga politička ideja u Hrvata, okupila hrvatske katolike i hrvatske muslimane, zbog čega je imala brojne pristaše među pravoslavnima i židovima, i zbog čega je u Hrvatskoj misao slobode nerazdvojna od pravaštva.

Bilo bi, naravno, preuranjeno i nepravedno Mirjanu Gross i Ivu Goldsteina kriviti za trenutnu vikipedijsku ocjenu Ante Starčevića, jer u njihovim djelima ona zapravo ne postoji. Gross je pokazala da nije kadra odhrvati se predrasudama o dr. Josipu Franku, Starčevićevu nasljedniku na čelu Čiste stranke prava, pa za

Franka – inače pokrštenog Židova – zapravo ne nalazi pozitivne riječi. Njezine ocjene u tom pogledu jedva su odmakle od propagandnih, pamfletističkih tvrdnji Viktora Novaka i sličnih, da je Frank i po nacionalnoj izdaji izravni preteča ustaštva. Neusporedivo staloženiju i utemeljeniju sliku Josipa Franka i frankovaca, u svojoj je doktorskoj disertaciji i kasnije objavljenoj monografiji o jednom razdoblju djelovanja Čiste stranke prava, dao kasnije dr. Stjepan Matković.

No, stajalište M. Gross o Starčeviću, osim u posljednjim godinama njegova života, u biti je pozitivno, a njezina *Povijest pravaške ideologije* (1974.) bila je više od dva desetljeća zapravo jedini sustavan rad o pravaškoj misli ponajprije u banskoj Hrvatskoj. Donekle isto može se kazati za Goldsteina, koji je ipak u novinskim istupanjima i podlistcima, mogao dati bar mršavu podlogu i za ovakvu, ishitrenu ocjenu Starčevića u Wikipediji.

Ipak, činjenica da se takav članak pojavio, da na stranicama elektroničke enciklopedije ostaje tijekom najmanje nekoliko tjedana, pokazuje koliko malo marimo za naše nacionalne veličine, i koliko su strane knjižnice, strana literatura i strani mozgovi kontaminirani srpskom propagandom, koja je Starčevića prikazivala upravo tako, ili još gore.

Jer, u Hrvatskoj je nakon osamostaljenja objavljeno zapravo dramatično malo članaka i monografija o pravaškoj misli, njezinim tvorcima i njezinim borcima. I koliko to s jedne strane oslikavalo, koje su vrijednosti ovomu društvu primarne, toliko to, s druge strane, objašnjava, zašto smo uspjeli potonuti tako duboko...*

(*Politički zatvorenik*, br. 175, listopad 2006.)

* Na predstavljanju takozvanoga „Godišnjeg izvještaja govora mržnje i nasilja nad Srbima“, 13. travnja 2021., lider Srpskoga narodnog vijeća odnosno srpskoga krila novovjeke Hrvatsko-srpske koalicije, Milorad Pupovac, zgrozio se je što se u školskim priručnicima pojavio neki „materijal“ u kojem da je Ante Starčević nazvao Srbe pasminom, što je – prema Pupovcu – klasičan primjer „govora mržnje u povijesti“. Tim povodom sam na facebooku istog dana objavio bilješku: „MILORAD PUPOVAC I STARČEVIĆEV POJAM ‘PASMINE’ – Zgraža se Milorad Pupovac, da se u školskim udžbenicima smije naći Starčevićeva oznaka ‘pasmina’ za (neke) Srbe (ili mu možda smeta sam Starčević?). Kaže Pupovac da je to neprihvatljivo, jer da se ‘pasmina’ odnosi na životinje. Inače je Pupovac, kažu, završio filozofiju i lingvistiku, pače i predavao na katedri za lingvistiku. To neznanje, međutim, govori kako je kumrovečki tečaj jedini koji je doista svladao. O čemu se, naime, radi? Pisao sam o tome opširnije u jednome članku u časopisu *Pilar*, navodeći desetke primjera iz rječnika i literature iz Starčevićeva doba. Lako je pokazati da je ‘pasmina’ u to doba najčešće označavala soj, nekad i sloj pučanstva, iznimno rijetko još i – rasu, poglavito u francuskome značenju te riječi (*la race*). Starčević je pisao o ‘slavoserbskoj pasmini’ u hrvatskim zemljama, ali je tu istu pasminu (kao etičku kategoriju odnosno kao soj čeljadi koja ne zaslužuje poštovanje) nalazio i u staroj Grčkoj Aristotelova doba, i u Rusiji i u Napoleonovoj Francuskoj, i tako dalje. Samo će neznalica i klevetnik tvrditi da je time mislio na (sve) Srbe, pa i na onoga kojega je inače nazivao velikim – Miloša Obrenovića, a samo neznalica i klevetnik će prešutjeti da je u ‘slavoserbsku pasminu’ ubrajao, recimo, i biskupa Strossmayera, i bana Mažuranića i većinu obzoraša. Ali, nema veze: glavno je da nam Milorad Pupovac danas kapu kroji!“

ZAPAD I SREBRENICA

Glavna haška tužiteljica Carla Del Ponte izjavila je za *Paris Match*, da su visoki međunarodni predstavnici znali što se priprema u Srebrenici, ali hotimice nisu ništa poduzeli da se zločin spriječi. Ona ne isključuje mogućnost, da se Radovan Karadžić uspješno skriva ne sâm po sebi, nego po tome, što je 1996. sklopio takav aranžman s američkim diplomatom Richardom Holbrookeom.

Srebrenički bi pokolj, pak, prema toj interpretaciji bio dio plana na koji je sasvim voljko pristao Alija Izetbegović. U težnji da stvori muslimansku državicu na jednom dijelu BiH, Izetbegović je faktično pristao na žrtvovanje Srebrenice, pa je zapovjedio Naseru Oriću i njegovim borcima, da se povuku iz toga istočnobosanskoga grada.

A civilne žrtve? Tko za njih mari! Uostalom, njima bi se prisililo Washington na vojnu intervenciju koja bi trebala dovesti do zaustavljanja srpske ofenzive i nametanja unutarnjih crta razgraničenja, koje bi, u konačnici, dovele do podjele BiH.

Teza Carle Del Ponte i nije tako nova. O suodgovornosti muslimanskoga političkog vodstva za srebrenički pokolj poodavno se polemizira u samoj BiH.

Možda u tom dimu i ima kakve vatre. No, nikad ne valja smetnuti s uma, da je jedan od ciljeva širenja takve pripovijesti – smanjenje odgovornosti Zapada za nezapamćeni zločin. (Zar, uostalom, sličan recept nije primijenjen pri relativiziranju bleiburškog zločina?!)

A kad o tome govori Carla Del Ponte, ne treba joj vjerovati na riječ. Jer, ona time ne istjeruje pravdu, nego sebe pravda zbog mršava uspjeha u Miloševićevu predmetu, i unaprijed traži alibi u drugim postupcima.

I, ne na zadnjemu mjestu, hoće pokazati da su svi nacionalistički vođe najviše zgriješili prema vlastitome narodu...

(*Politički zatvorenik*, br. 176, studeni 2006.)

PRAVO LICE VELIKE BRITANIJE

Nitko na „ovim prostorima“ u nedavnome ratu nije imao dublje umiješane prste od Velike Britanije, nitko od Britanaca nije suodgovorniji za zločine koji su se ovdje dogodili. I nitko nije glasniji i ustrajniji u zahtjevima, da se zločini „procesuiraju i kazne“.

No, kad Britanci trebaju učiniti nešto da se zločini procesuriraju i zločinci kazne, onda stvar izgleda malo drugačije. Milan Španović, koji je u Hrvatskoj osuđen na 20 godina zbog zločina počinjenih 1991. na glinskome području, godinama je živio u Velikoj Britaniji kao nedužni azilant, unatoč svim obvezama koje Britanija kao članica Interpola ima. Na hrvatsko je traženje uhićen 13. lipnja 2006., ali se procjenjuje kako bi postupak izručenja mogao trajati nekoliko godina. Naime, čak četiri godine čeka se na izručenje Damira Travice, koji je osuđen za zločine počinjene na kninskom području početkom 1992., uključujući okrutno ubojstvo četveročlane obitelji.

Prema britanskoj pravnoj praksi, izjavio je tamošnji stručnjak Peter Carter, „kad se okonča sudski postupak, ministar može reći, može li se, što se tiče politike, izručenje provesti i pod kojim uvjetima. Tu se otvara cijeli niz mogućnosti za pregovore s drugom državom“.

Pitanje je, kako su ti ljudi – tko zna koliko njih još – dobili boravak i azil u Velikoj Britaniji, unatoč hrvatskim tjeralicama i osudama?

Vidimo kako u Velikoj Britaniji politički interesi čine aktualnom onu uzrečicu o Cezaru i gramatičarima. No, i u Hrvatskoj može biti tako, osobito kad se dokazuje poslušnost (vidi Matvejević, Gotovina), zar ne?

(*Politički zatvorenik*, br. 176, studeni 2006.)

A ČAKAVSKI NI 'RVASKI?

Iako ju proglašavaju književnicom, na Vedranu Rudan-Drageljević ne treba trošiti previše riječi, budući da je književnost obično nešto više od vulgarne provokacije.

A ipak ne valja mimoići njezin tekst „Ka je ta?", objavljen u njezinoj redovitoj kolumni u jednome zagrebačkom tjedniku. Piše u pohvalu Ivanki Glokovićć-Klarić i jadikuje što ova još nije dobila književna priznanja u Hrvatskoj, a da ih je zaslužila.

Možda i jest, nije u tome problem. Problem je u nečemu drugom. Skoro sav je tekst napisan na čakavštini, i to mu daje ljupkost koja autoričinin tekstovima nije baš svojstvena.

I onda, pred kraj, završava Vedrana Rudan-Drageljević: „...Ovo daje ću van reć na hrvacken, da me razumete, se san van ovo povedala, se je ovo na čakavsken bil samo uvod va ono glavno, a glavno je..."

Tako je, eto, proglašen neki čakavski jezik, jezik koji nije hrvatski. A mi, jadni, mislili, da je čakavština sastavni dio hrvatskoga, i da su na toj hrvatskoj čakavštini nastala najstarija naša sačuvana književna djela...

(*Politički zatvorenik*, br. 176, studeni 2006.)

KAKO SE U HRVATSKOJ PRAVE KARIJERE?

Malo tko je hrvatskoj javnosti u posljednjih šest-sedam godina podijelio toliko moralnih lekcija, koliko ih je podijelila bivša ministrica pravosuđa, Ingrid Antičević-Marinović. To, što je na svakom koraku pokazivala da slabo znade ono o čemu govori, i to, što je slavodobitno rezala svečanu vrpcu na otvorenju lifta (!), bilo je posve sporedno.

A tek se aferom njezina supruga, zadarskog odvjetnika Marka Marinovića, koji je u međuvremenu dobio zasluženu kaznu Hrvatske odvjetničke komore, doznalo, kakvu je korupcionašku firmu ministrica održavala. I pokazalo se, kako su u Hrvatskoj prave karijere.

Marko Marinović od malih je nogu profitirao od – uostalom prijeporne – činjenice da mu je otac bio jugoslavenski partizan. Majka je njega, dijete iz miješanog braka, poslala u vojnu školu koju je, dakako, uspješno završio u Prištini. Kao mladi oficir, u istome je gradu izvanredno studirao pravo, „učeći rimsko iz kajdanke“. Početkom sedamdesetih, kao pouzdan vojni i partijski kadar, prebačen je u Zadar, gdje one znamenite 1972. počinje raditi, ni pet, ni šest, nego u – Okružnome javnom tužilaštvu.

U jugoslavenstvu se nije dao natkriliti ni od koga. Godine 1977. postao je tajnik zadarskoga SUP-a, a 1979. je magistrirao. U Prištini. Nije bilo bližega pravnog fakulteta, na kojemu bi mogao postići taj akademski stupanj, budući da su se izjalovile najave kako će poslijeplomski studij biti otvoren u Prnjavoru. Malo kasnije odlazi u odvjetništvo.

Kad je supruga postala Račanovom ministricom u koalicijskoj vladi, posao je procvjetao. Tako se u Hrvatskoj prave karijere: Marinović nije iznimka, nego ilustracija stanja u ovoj državi. A ne vidi se na vidiku nikoga, tko bi bio spreman presjeći taj koloplet kriminala, korupcije i negativne selekcije.

(*Politički zatvorenik*, br. 176, studeni 2006.)

ZAŠTIĆENI EKOLOŠKO-RIBOLOVNI POJAS:NOVI DOKAZ HRVATSKE SERVILNOSTI

Način na koji se Hrvatska odnosi prema zaštiti Jadrana kao malo što svjedoči o tradicionalnoj servilnosti naših vladajućih struktura. Dok se većina europskih i svjetskih primorskih zemalja poodavno okoristila povlasticom koju im daje međunarodno pravo mora, Hrvatska je otezala s proglašenjem gospodarskog pojasa. Uzaludne su bile sve fraze i deklaracije o pomorskoj orijentaciji, o potrebi gospodarske zaštite priobalja i otoka, a onda i o njihovoj demografskoj obnovi.

Ni nakon 2000. nije bilo ništa drugačije: koalicijska je vlada ponudila mutant koji je tada oporbena Hrvatska demokratska zajednica nazivala „čudnovatim kljunašem“ i ponovnom rasprodajom Hrvatske. No, sada, kad je na vlasti, hadezeovska većina nije kadra predložiti ništa više od sličnoga čudnovatoga kljunaša, a i njega s odgodom, i to nakon kojekakvih zapisnika i tajnih sporazuma koji su potpisani s Italijom i Slovenijom: Sabor je većinom od 87 glasova odlučio da će se Zakon o ekološko-ribolovnoj zoni najkasnije od 1. siječnja 2008. godine početi primjenjivati i na članice Europske unije. Protiv ovakvog rješenja glasovalo je 18 zastupnika.

Premijerov sofizam, kako „najkasnije od 1. siječnja 2008.“ ne znači isto što i „1. siječnja 2008.“, znademo iz iskustva, ostat će samo sofizam. Od parlamentarnih stranaka samo je Hrvatska stranka prava ustrajala na starome prijedlogu da se proglasi isključivi gospodarski pojas. No, treba se prisjetiti kako je i ta stranka krajem 2003. i početkom 2004., nudeći se Sanaderovoj vladi, pokazivala spremnost odustati od većine onoga što je zagovarala u oporbenim danima.

U Hrvatskoj politici, naime, nema načela, jer u njoj ključnu ulogu većinom imaju ljudi koji do načela ne drže. I lako je takav narod pokornim držati...

(*Politički zatvorenik*, br. 177, prosinac 2006.)

DIGNIMO GLAS PROTIV DALMATINE!

„Slaveni i sutra, ali Hrvati – nikada!“ Pod tim je geslom u hrvatsku povijest ušao Antonio Bajamonti, perjanica dalmatinskog autonomaštva. Svako je ime prihvatljivo, samo je hrvatsko odurno.

A stotinjak godina kasnije, kad su se uvukli u hrvatski primorski pojas i, na svoje iznenađenje, shvatili da se tamošnji puk listom i nepokolebljivo osjeća hrvatski, talijanski su obavještajci i propagandisti 1941.–1943. savjetovali Rimu, da promicanje talijanstva u južnoj Hrvatskoj može izazvati otpor, pa da zbog toga treba propagirati – dalmatinstvo.

Treba stalno govoriti o dalmatinskoj tradiciji, o dalmatinskom narodu i Dalmatincima, treba isticati zastavu s tri leopardove glave. Jer, protiv toga imena ne će ni moći ni smjeti ustati ni najradikalniji hrvatski nacionalist. A kad se taj nepismeni živalj otrgne – kao dijete od majčine sise – od hrvatskog imena, i kad prigrli dalmatinstvo, bit će ga lako prevesti na talijanstvo, na plemenitu misao jednoga Dantea i jednog Petrarke.

Isti su recept htjeli primijeniti jugoslavenski komunisti, osnivajući pokrajinske komitete za Dalmaciju i oslanjajući se na Jurjevića Baju i medijsku iskoristivost jednoga Miljenka Smoje. Strah od Hrvatske motivirao je i Ivicu Račana, kad je objašnjavao kako je Hrvatsko proljeće trebalo skršiti i zbog suvišnih, nacionalističkih projekata poput auto-ceste Zagreb-Split.

Spontano je sedamdesetih toj cesti nadjenuto ime kralja Tomislava. No, kad je jednom napokon napravljena, nameće joj se ime Dalmatina. Iz istih krugova i s istim motivima. Po uzoru na lujzijansku ili jozefinsku cestu, Lujzijanu i Jozefinu, ovoj se cesti hoće dati ime „Dalmatina“.

Sve, samo nek’ nije hrvatska! A dokad ćeš, Katilino, zloupotrebljavati našu strpljivost?!

(*Politički zatvorenik*, br. 177, prosinac 2006.)

JASENOVAČKE MAGLE

Nikako da se dignu magle s nesretnog Jasenovca, mjesta koje je zagrebački nadbiskup dr. Alojzije Stepinac sredinom rata, na vijest o stradanju slovenskih svećenika, nazvao ljagom na hrvatskom imenu.

Još ne znamo točan broj žrtava jasenovačkog logora, a iz dana u dan otkrivamo neke čija je smrt smještena u Jasenovac, a umrli su tko zna gdje i tko zna kad. Ne znamo ni to, je li na suđenju Dinku Šakiću otkriveno ili utvrđeno nešto, što bi bilo zanimljivo za povijest, ili je *antifašistički* sastav obrane poduzeo sve što je moguće da se o samoj stvari ne raspreda.

Ne znamo ni to, kakva će biti sudbina zahtjeva „preživjelih iz Jasenovca" koji najavljuju potraživanje 172 milijuna eura od Hrvatske, jer ne znamo, u kojoj će se mjeri o tome odlučivati po političkome, a ne po pravnome kriteriju, iako znademo da se sadašnja Hrvatska odriče pravnog sljedništva u odnosu na Nezavisnu Državu Hrvatsku. (No to nije zaprjeka, kako reče Slavko Goldstein, da se smatra obveznom obnoviti srušenu zagrebačku sinagogu.)

A znademo, napokon, i to, kako bi bilo krajnje vrijeme i o tome preteškom pitanju raspravljati činjenicama i argumentima, a ne političkim diskvalifikacijama.

(*Politički zatvorenik*, br. 177, prosinac 2006.)

„PEVALJKA" PO NARUDŽBI

Skandalom s govorom predsjednika Mesića u Australiji davne 1992. ovih se dana bave zapravo svi mediji. Svi suglasno konstatiraju da je Mesića, unatoč njegovim tadašnjim pohvalama Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, u zaštitu uzelo sveukupno „antifašističko" novinstvo, koje vrlo uvjerljivom smatra Mesićevu tvrdnju, da je govorio pred „nabrijanim ljudima", koje je trebalo motivirati na obranu Hrvatske.

Nikomu kao da ne pada na pamet, da te ljude uopće nije trebalo motivirati na obranu Hrvatske, jer nisu oni sjedili po partijskim forumima, niti srkali s jugoslavenskih jasala. Oni su za Hrvatsku uvijek bili spremni na žrtvu, pa dakako čak i tu, da im se iz Hrvatske dođe s drugom i drugačijom pripoviješću o njihovoj prošlosti.

Ne radi se, dakle, kod Mesića o tome, da je u takvome vojnopolitičkom kontekstu podilazio političkim emigrantima. Radi se o tome, da on čitav život govori ono što drugi od njega želi čuti. On je *pevaljka* čiji repertoar ovisi o narudžbama i raspoloženju publike.

Kad je bilo popularno podilaziti Milošu Žanku i prijetiti bukagijama potpisnicima Deklaracije, Mesić je bio grlat.

Kad je bilo oportuno biti uz Savku, a protiv Žanka, bio je uz Savku.

Kad je bilo korisno doušivati u Petrinjskoj, bio je na usluzi.

Kad je Tuđman ponesen na valu narodnog oduševljenja, Mesić je brže-bolje pristavio svoj lončić Tuđmanovoj vatri.

Kad se činilo da će Amerikanci natjerati Tuđmana da napusti vlast, Mesić je odmjeravao sedlo.

Kad se plaćalo da se Tuđmana „razmontira", Mesić je prvi obukao *trliš*, radno odijelo i prionuo na plaćenički, udarnički posao.

Kad je trebalo podilaziti ustašama, klicao je Paveliću i Desetomu travnju, kad procijeni da se isplati kaditi Radetu Bulatu, opet je prvi.

Uvijek blizu jasala, uvijek blizu vlasti.

Na sadašnjeg predsjednika Republike ne treba, dakle, trošiti riječi. S nevjerojatno istančanim instinktom da se dodvori, on će uvijek naperiti uši i, poput medvjeda na kakvome bosanskom pazaru, osluškivati s koje se strane udara u bubanj.

Mesić će svoje otplesati, to se znade. I glazbu i riječi uvijek bira netko drugi.

(*Politički zatvorenik*, br. 177, prosinac 2006.)

ZAGUBILA SE KAZNENA PRIJAVA PROTIV RADE BULATA I DR.!

Kao što je čitavoj hrvatskoj javnosti poznato, 8. svibnja 1998. Hrvatski domobran podnio je kaznenu prijavu protiv Rade Bulata, Marka Belinića, Lutve Ahmetovića i Milke Kufrin, zbog osnovane sumnje da su odgovorni za kazneno djelo ratnog zločina, koje je izvršeno nad tristotinjak hrvatskih vojnika i civila početkom 1943. u Krašiću. Kaznenoj su prijavi priloženi bili isključivo partizanski dokumenti (i to oni objavljeni!), iz kojih jasno proizlazi da su prijavljene osobe ili izravno sudjelovale u pokolju ili imale efektivni nadzor nad snagama koje su bez suda i suđenja poubijali i u jamu na Žumberku bacili oko tri stotine ljudi.

Kasnije je ta kaznena prijava u više navrata dopunjavana podnescima, te iskazima svjedoka, od kojih su neki i očevidci. Suvišno je napominjati, da se prijava nije makla s mrtve točke. U međuvremenu su dva prijavljenika (M. Belinić i M. Kufrin) umrli, a trećega se dade vidjeti u društvu s predsjednikom Republike, Stipom Mesićem, dok skupa obilježavaju zajednička slavlja, bit će i „petrovogorske uranke".

Svaka je vlast i svaka vlada povremeno isticala, kako je vrijeme da se osude svi ratni zločinci, pa je najavljivala poduzimanje svih koraka kako bi se i ova kaznena prijava „procesuirala". Bilo je to u Tuđmanovo vrijeme, a pamtimo i Gorana Granića kako je to pitanje potezao uvijek nakon što bi se Carla Del Ponte pobjednički vratila u Haag. Narodu je trebalo dati zadovoljštinu, po običaju u obliku ispraznih obećanja...

A da se u Hrvatskoj vlada ozbiljno priprema za izbore, potvrđuje opet sudbina te nesretne kaznene prijave.

Kriminalistički sektor Ministarstva unutarnjih poslova zatražio je, naime, od prijavitelja (Hrvatskog domobrana!) dostavu preslika kaznene prijave, kako bi se „po tom pitanju nešto radilo".

Prijava je, dakle, zatražena od prijavitelja, što jasno pokazuje najmanje četiri stvari.

Prvo, nalog za poduzimanje „izvida" nije došao s mjesta s kojega bi treba doći, tj. iz Državnog odvjetništva. I drugo, kad je policiji već došao „befel" da izvede tu fintu, Ministarstvo unutarnjih poslova nije zatražilo spis i instrukcije od

onoga tko bi ih trebao imati – od Državnog odvjetništva, nego se je moralo obratiti samomu prijavitelju. Treće, ako poticaj za poduzimanje (pred)istražnih radnji nije došao od mjerodavnog tijela, tj. od Državnog odvjetništva, morao je doći s druge strane. Na čitatelju je odgonetnuti, je li to Kozari bok, ili je to Markov trg...

A četvrto i najvažnije, taj odnos prema spisu formiranom povodom kaznene prijave protiv partizanskih osumnjičenika za ratne zločine sasvim zorno pokazuje, je li se, što se je i kako se je u tom spisu radi(lo).

Je li komu, naime, zamislivo, da bi se tako zagubio spis protiv Ante Gotovine, protiv Dinka Šakića ili Ive Rojnice? Bi li se tako zagubio predmet Peđe Matvejevića? Ne bi, vidjeli smo.

Tako, naime, upravo poput Orwellove *Životinjske farme* funkcionira pravna država u Hrvatskoj: od posljednjega provincijskog suda, do Ustavnog suda, u čijim se pretincima već punih pet godina kiseli prijedlog za pokretanje postupka ocjene ustavnosti Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima bivših političkih zatvorenika, koji je izglasovan slavnoga 29. novembra 2001.

Kad se je, pak, radilo o zabrani rada nedjeljom, i kad su intervenirali trgovački lanci, sve se je razriješilo za nekoliko dana.

Čija je ova naša država, dakle? Treba li uopće pitati biskupa Bogovića ono što i sami znamo?

(*Politički zatvorenik*, br. 177, prosinac 2006.)

VAŽAN DOPRINOS OSUDI KOMUNISTIČKE IDEOLOGIJE

Hrvatska demokratska zajednica u prvoj je polovici siječnja 2007. dala važan doprinos osudi komunističke ideologije, izraženoj u poznatoj rezoluciji Vijeća Europe, koju je slijedio sličan čin Hrvatskog sabora.

Dnevni je tisak tih dana priopćio kako je HDZ posjetio bratsku Komunističku partiju Kine. Na čelu izaslanstva vladajuće stranke u Hrvatskoj bili su glavni tajnik Ivan Jarnjak i predsjednik saborskog Odbora za vanjsku politiku Goran Jandroković. Riječ je o sedmodnevnome uzvratnom posjetu: prije dvije godine, HDZ je bio domaćin kineskomu komunističkom izaslanstvu.

Ovoga puta kineski su ih domaćini podučili ne samo o temeljnim razlozima kineskoga *Velikog skoka naprijed* na gospodarskom planu, nego i o zaštiti ljudskih prava. Hrvatskoj su javnosti kineski gosti priopćili kako u njihovu odlasku u zemlju Mao Zedonga ne treba tražiti ideološke razloge, nego se radi o produbljivanju dobrih odnosa s Kinom.

Nije važno što međudržavne odnose inače razvijaju državna izaslanstva; i mi imamo svoje reformatore, svoju kulturnu revoluciju i svoju *četveročlanu bandu*, pa i stranačka suradnja dobro dođe.

Glavno je da se misli na sličan način...

(*Politički zatvorenik*, br. 178, siječanj 2007.)

KAD KOMUNISTI GOVORE O POVIJESTI...

Malo je poznato, da je August Cesarec do zadnjeg daha uvjeravao javnost kako je moskovski spomenik Lenjinu toliko velik, da mu se na šaci nalazi aerodrom.

Komunistička fascinacija vlastitim uspjesima vjerojatno nema presedana u povijesti, a upravo na takvom je fanatizmu mogla nastati i održavati se posve suluda fama o stahanovštini i udarnicima. Činjenice ne znače ništa, ako ne odgovaraju ideologiji.

Skoro šokantno je čitati dijelove uspomena Zvonimira Komarice, u kojima taj kerestinečki internirac opisuje kako su njegovi zatvoreni sudrugovi krajem lipnja i početkom srpnja 1941. bili uvjereni da je Crvena armija već na pragu Berlina, iako je u to vrijeme stotine tisuća njezinih pripadnika bez otpora ili s malim otporom padalo u njemačko zarobljeništvo, a njemački ratni stroj prodirao na istok onoliko koliko su mu prometnice i vozila dopuštali.

Crvena je armija u komunističkim očima bila nepobjediva, a njezin dolazak na granice Srbije 1944., u komunističkoj je propagandi proslavljen gromoglasnim oduševljenjem, koje je Edin Edo Murtić umjetnički izrazio na poznatome plakatu. Sovjetski je Savez bio ideal. Tisuće i tisuće ljudi je i u Hrvatskoj smaknuto zbog negativnog suda o sovjetskoj vojsci ili o slabostima komunizma. Pobijeni su intelektualci, spaljene knjige.

A kad su tri-četiri godine kasnije odnosi između Beograda i Moskve pukli, jugoslavenska je komunistička vrhuška zaoštravanjem terora i kolektivizacijom dugo pokušavala uvjeriti Staljina u svoju pravovjernost i odanost marksizmu-lenjinizmu. Usporedno s tim, zatvoreni su desetci tisuća ljudi, optuženih za simpatije za Rezoluciju Informbiroa. Zahvaljujući zapadnoj pomoći, jugoslavenski je komunizam preživio, te se 1952./53. organizacijski konačno odlijepio od svoga sovjetskog uzora.

A tada su „otkriveni“ i zločini Crvene armije. Čitava je slika povijesti ponovno preko noći izokrenuta. U propagandnim se brošurama, na *državnome*, *srpskohrvatskom* jeziku, pisalo, primjerice:

„...I onda, kad su se jedinice Crvene armije, kao mjehuri od sapunice, raspadale pod udarcima Hitlerovih divizija, kada je malo ko vjerovao u mogućnost

poraza osovinskih sila, naši narodi su, vjerujući u nepobjedivost pravde i istine, vjerovali i u nepobjedivost Crvene armije, smatrajući je simbolom svega pravednog i ljudskog.

Međutim, prvi susreti s tom 'spasiteljicom' potlačenog svijeta donijeli su nam duboka razočarenja. Umjesto bratskog zagrljaja, kojeg smo tako željno i tako dugo očekivali, osjetili smo da našom zemljom gazi novi okupator noseći sobom zvjerstva i zločine – atribute svakog osvajača. Svi ti nemoralni, divljački i uvrjedljivi postupci Crvenoarmejaca u našoj zemlji; ovi koji su istaknuti u ovoj knjižici i hiljade onih koji nisu zabilježeni na njezinim stranicama, bez ikakvog komentara, sami sobom govore o poretku u kojem je vaspitana ta armija, od vojnika do najvišeg oficira; o poretku koji pri ostvarenju svojih hegemonističkih prohtjeva ne poznaje nikakve društveno-moralne norme. A takav je poredak u zemlji NKVD-a, u zemlji koncentracionih logora i Sibira, u zemlji koju je Staljin sa svojom družinom, svojom tridesetogodišnjom tiranskom vladavinom pretvorio od simbola slobode i čovjekoljublja u simbol ropstva.

Osjećajući na svojoj koži sovjetsku 'kulturu', gledajući zločinstva koja su po svojoj težini i masovnosti nadmašila i poznata fašistička, naši ljudi su se pitali...“

Pitali su se, nema sumnje, u čije se ime ubijalo bez suda, i u čije se ime sudilo još skoro puna četiri desetljeća.

(*Politički zatvorenik*, br. 178, siječanj 2007.)

OBJAŠNJENJE KOJE JE IZOSTALO

Na unutarnjoj stranici korica prosinačkog broja *Političkog zatvorenika* objavljen je dokument o pohvalama i odličjima koja su dužnosnici UDB-e (Službe državne sigurnosti) dobili u svibnju 1990. U isto vrijeme kad su Hrvati većinom još slavili slom komunista i Jugoslavena na prvim slobodnim izborima, UDB-a je obavljala poslove za svoje nalogodavce.

Zanimljivo je, da je jedan od pohvaljenih bio Vinko Horvat. On je u razdoblju 1979.-1990. bio načelnik SDS-a u Varaždinu. Nakon što je u svibnju 1990. pohvaljen za „uspješan dvadesetogodišnji rad“, promijenio je konja. Presedlavši, od 1990. do 1992. bio je načelnik VI. uprave (zaštita objekata i ljudi) u Službi za zaštitu ustavnog poredka (SZUP) Republike Hrvatske, a od 1992. do 1994. šef financijske i kadrovske uprave u SZUP-u.

Horvat je tako pokazao kako se u slobodnoj, neovisnoj i nekomunističkoj Hrvatskoj pravi blistava karijera, samo ako se ima solidno temeljno obrazovanje u jugoslavenskoj UDB-i.

Znao je Horvat, a i mnogi drugi njemu slični, da se ne treba bojati lustracije: ono što je drugdje prepreka, u Hrvatskoj je – preporuka.

(*Politički zatvorenik*, br. 178, siječanj 2007.)

SUDBINA HRVATA KOJEGA SU NAZIVALI ČETNIKOM!

Hrvatska javnost voli afere. Voli kad joj se podmetnu priče kojima će se zabavljati, a osobito voli, kad joj o tzv. zaštiti nacionalnih interesa tepaju oni, koji će uvijek naći razloga zalagati se za približavanje Srbima i Srbiji (jer je i bratstvo-jedinstvo postojalo samo u odnosu na Srbe, a ne recimo, i u odnosu na Makedonce!), dok će uvijek naći razloge za distanciranje od, recimo, bosanskih Muslimana.

Takav prizvuk ima i priča koja je zakuhana početkom siječnja 2007. Na sva su zvona hrvatski mediji razglasili vijesti o tome da umirovljena operna pjevačica Gertruda Munitić iz Sarajeva seli u Hrvatsku, a da njezinim stopama kreće i profesor sarajevskoga Ekonomskog fakulteta, dr. Dragoljub Stojanov. Životni putovi tog dvojca trebali bi pokazati kako je Hrvatima u Sarajevu teško.

I nije im lako, nema sumnje. U grad doseljava sve manje Hrvata iz pokrajine, pa se smanjuje i njihova životna snaga. Čak je i sveučilištaraca Hrvata u tom gradu sve manje (zato bi trebalo poduprijeti akciju za izgradnju studentskog doma, koju gorljivo promiče Hrvatsko katoličko dobrotvorno društvo na čelu s don Antom Jelićem), a na gradskim je ulicama na svakom koraku vidljivo kako je taj grad sve manje i hrvatski. Tako je zapravo u najvećem dijelu BiH.

Nismo mi u tome najmanji krivci.

Naša krivica ogleda se i u tome, što smo – sve do ovog slučaja – ignorirali pojedinačne sudbine naših sunarodnjaka. Mi nikad nismo primijetili kako su iz Sarajeva odselili nogometaš Mario Stanić, književnici Anđelko Vuletić i Veselko Koroman (pa i pjesnik hvalospjeva Titu, Mile Pešorda), pjevačica Sandra Bagarić, pop-glazbenik Dražen Žerić i mnogi drugi. Oni za nas kao da nisu bili Hrvati! Kao da smo se na stražnje noge digli tek onda kad su Sarajevo odlučili napustiti Gertruda Munitić i Dragoljub Stojanov, kao da su oni nekakvi predstavnici hrvatskog duha i svjedoci hrvatske nazočnosti u tom gradu.

U stvarnosti, oni su samo hrvatskog podrijetla, a svoju nacionalnu pripadnost čitav su život ignorirali ili tajili, pa samim time nisu ni mogli privlačiti druge Hrvate u glavni grad BiH, niti su im mogli biti kakvo utočište ili putokaz.

Gertruda Munitić je svoje jugoslavenstvo naglašavala povezujući ga s Titovim kultom, jer je ostarjeli tiranin, navodno, imao stanovitih sklonosti prema

toj pjevačici. Profesor Stojanov je, pak, toliko držao do svoga hrvatstva, da i danas – valjda nehotice – tvrdi kako su ga u Sarajevu kolege na fakultetu šikanirale optužujući ga da je – četnik.

Treba zamisliti Hrvata, kojega dugogodišnje kolege sumnjiče da je – četnik!

I nad sudbinom tog dvojca mi bismo trebali proplakati kao da je riječ o sudbini nacije? U stvarnosti, u odlukama Gertrude Munitić i Dragoljuba Dražе Stojanova, da napuste BiH, nacionalna pripadnost i nacionalna svijest imaju najmanje značenje. Njima je do jasala: ovdje dobivaju stanove i poslove, dok će bosanska hrvatska sirotinja i dalje čekati da ju se iz Zagreba svisoka pogleda.

A na sinekurce ne treba trošiti vrijeme, ma što nam sugerirali „slobodni mediji“; Hrvatska ima puno prječih interesa u BiH od uvele pjevačice i odnarođenog profesora...

(*Politički zatvorenik*, br. 178, siječanj 2007.)

NEUSPJELA AKCIJA PRIKUPLJANJA SREDSTAVA ZA SPOMENIK U BLEIBURGU

Tijekom prosinca, obično nazivanog mjesecom darivanja, u nizu humanitarnih akcija nastavljena je i ona za prikupljanje sredstava za postavljanje novog spomenika na Bleiburškome polju. Akcija je završila potpunom sramotom.

Kako je za jedan hrvatski dnevnik izjavila Ivanka Jurišić iz Markotela, „za gradnju spomenika na Bleiburgu u nekoliko mjeseci prikupljeno je tek nešto više od 200 kuna".

Izgleda da Bleiburg drži neslavni rekord: to je najmanji iznos prikupljen u jednoj akciji prikupljanja humanitarne pomoći!

Treba se upitati: zašto je tako? Je li problem u tome što su Hrvati zaboravili Bleiburg, koji je sinonim za stradanje praktično svake hrvatske obitelji, ili je problem u nečemu drugom?

Je li problem možda u tome, što se posljednjih mjeseci ozbiljno raspravlja o načinu na koji se akcija za postavljanje novog spomenika vodi, kao i o neshvatljivo izabranom natpisu, koji glasi: „U spomen na nedužne žrtve bleiburške tragedije. Mai 1945". Nema u natpisu – datiranom 1987., iako potječe iz 2006. – ni svibnja, ni nacionalne oznake žrtava, a ni oznake počinitelja.

Prema tome, on je i u umjetničkom i u političkom pogledu veliki korak natrag u odnosu na izvorni spomenik. Izvorno je spomen-obilježje bilo skromno, ali dostojanstveno, te je u svakom pogledu, a ponajprije u političkom, autentično govorilo kako o svibnju 1945., tako i o vremenu koje je slijedilo. Novo rješenje ne govori ni o čemu. Valjda bi se netko trebao zamisliti, zašto se događa to što se događa. (Ili se događa upravo ono, što se htjelo postići?)

Bilo kako bilo, nakon nacionalne tragedije, svjedočimo još jednoj nacionalnoj sramoti...

(*Politički zatvorenik*, br. 179, veljača 2007.)

„POZORIŠNI“ ŽIVOT ZAGREBA A. D. 2007.

Odanost ideji bratstva-jedinstva i podobnost za „najodgovornije dužnosti“ nekad se je naročito dokazivala mješovitim brakovima (pa tako, skrhani bolom, ovih dana primjerice čitamo kako se Jovana Bilić s tugom prisjeća obljetnice smrti neprežaljenoga druga Jure, legende našega revolucionarnoga radničkog pokreta). Potom su ti brakovi nakratko postali nepopularni, a danas ih se opet zagovara. (Inače, brak kao institucija zaslužuje da bude uništen. Osim ako je „mješoviti“!)

U međuvremenu se „europska orijentacija“ dokazuje i drugim, sličnim sredstvima, poput obožavanja srpske literature, uživanja u ćevapčićima s Đokicom Balaševićem, žalopojkama za večerima na Tašmajdanu ili Kalemegdanu i sl.

Koalicijska je vlada svojedobno pozdravila poplavu srbijanskog tiska na hrvatskim kioscima, a nitko se nije oglasio, kad se nakon svega par tjedana shvatilo, da hrvatske čitatelje jednostavno ne zanima što pišu *Politika*, *Intervju*, *NIN* ili *Duga*. Ali, nije na tome stalo. Notorni Denis Kuljiš je nedavno, bez ikakve reakcije s hrvatske strane, kao „napredne“ stvari i pozitivne vrijednosti nazvao jugoslavensku ideju, jugoslavensku političku orijentaciju, pripadanje slobodnom zidarstvu itd.

U drugoj je polovici siječnja hrvatsku metropolu, u sklopu Europskoga kazališta u ZKM-u, posjetila nekakva kazališna družina iz Beograda (Jugoslovensko dramsko pozorište), predvođena Vojom Brajovićem, feminiziranim glumcem iz brojnih srpskih filmova i serija, kojemu će uloga partizanskoga beogradskog ilegalca „Tihoga“ ostati zaštitni znak. (Nevažno je sada da je ta partizanska ilegala u Beogradu, po riječima Vuka Draškovića, „sramota me da kažem, likvidirala sveukupno dva Nemca!“. U ovom je kontekstu važno samo to da je – srpska.)

Dolazak Beograđana izazvao je navalu zanimljivih tipova u zagrebačke kazališne stolce. Oni koje na kazališnim predstavama nije moguće vidjeti desetljećima, pohrlili su tamo – sa širokim osmijehom i, po mogućnosti, zlatnim zubom – i dali se slikati za žute stranice jeftinih magazina (kao da je u Zagreb s Brijuna, sa svojim ljupkim beogradskim naglaskom, došao, glavom i bradom, Rade Šerbedžija Vukovarski!).

Suvišno je govoriti, da su ZKM svojom nazočnosti počastili Stipe Mesić i Čeda Prodanović, inače opunomoćeni predstavnik hrvatske (sic!) vlade u beogradskim postupcima za ratne zločine počinjene nad Hrvatima.

Bili su tu i brojni hrvatski „aduti“, perjanice „demokracije“, „europejstva“ i „naprednosti“. Treba pokazati kako „volemo bratski srpski narod“ i koliko „cenimo srpsku pozorišnu umetnost“. Time svjedočimo vlastitu kulturu i pokazujemo koliko je skandalozno u krivu bio jedan ljevičar poput Stanka Lasića, kad je ustvrdio da mu srpska književnost (bar danas) znači koliko i bugarska.

Srbima moramo biti bliski, jer ćemo s njima ponovno u *zapadnobalkanske* saveze. I zato je osobito važno, da svoju odanost bratstvu i jedinstvu iskažemo danas, u vrijeme parlamentarnih izbora u Srbiji, kad je svaki treći tamošnji birač pokazao da zapadnu granicu Srbije vidi na crti Virovitica-Karlovac-Karlobag, a njih devedesetpet posto smatra kako je „Oluja“ bila genocidan pothvat.

Naprijed, braćo Srbi! Zagreb vas opet dočekuje s pljeskom...

(*Politički zatvorenik*, br. 179, veljača 2007.)

TUĐMANA LOCIRATI!

Premijer Sanader ocijenio je da mu se podupiranje megalomanskih projekata zagrebačkoga gradonačelnika Milana Bandića politički više i ne isplati, jer je korist koju time ostvaruje (slabljenje Račanova utjecaja u SDP-u i nagrizanje unutarnje kohezije u toj stranci) puno manja od štete koju HDZ trpi (osobito u Zagrebu, ali ne samo u Zagrebu, jer Bandić i po pokrajini demagoški daruje tuđe milodare, tuđe spremnike za smeće i tuđe novce).

Osim „rukometnog zakona", kod kojega se – logikom koja zaslužuje veću porugu od one koja je primijenjena kod eliminacije Jadranke Cigelj – tvrdi da je riječ o „Bandićevu zakonu", kao polje obračuna s Bandićem izabrana je odluka gradskih vlasti, da se spomenik prvomu predsjedniku Republike Hrvatske smjesti na zapuštenu pustopoljinu u zapadnome dijelu glavnoga grada.

Sanaderov HDZ tvrdi kako je spomenik predsjedniku Tuđmanu zaslužio reprezentativno mjesto (pa će mu takvo biti dodijeljeno, navodno, u Splitu). Gradska organizacija HDZ-a pokrenula je potpisivanje predstavke za postavljanje Tuđmanova spomenika na Rooseveltovu trgu, ispred Mimarina muzeja. Prilično lako je predvidjeti, da će akcija završiti bez osobita uspjeha, jer ju vode ljudi koji više i ne uživaju ugled u javnosti.

Tuđman, nema dvojbe, zaslužuje reprezentativno mjesto. Predsjednik države nije pojedinac, nego je personifikacija te države. To osobito vrijedi kad je posrijedi prvi predsjednik, i to onaj koji je nesumnjivo najzaslužniji za uspostavu i obranu države. No, kad se držimo tog načela, ne možemo istodobno ne primijetiti, da je riječ o istome onom Tuđmanu kojemu je vrh HDZ-a prije manje od dvije godine *posthumno* dao jasan naputak, kako bi trebao postupiti u ne previše hipotetskoj situaciji, da je Carla Del Ponte protiv njega podignula (odnosno, stigla podići) optužnicu pred sudištem u Haagu. Taj bi isti Tuđman trebao, kako reče Vladimir Šeks, skupiti prnje, otići u Haag i tamo – dokazivati svoju nevinost.

A za slučaj da Tuđman takav savjet ne bi poslušao, njegovi su stranački doglavnici odnosno nasljednici na čelu stranke i države, također imali precizan recept. Vidjeli smo ga na primjeru generala Gotovine: „locirati, uhititi i – transferirati".

Zato je krajnje vrijeme da se vrh Hrvatske demokratske zajednice odluči: je li njihovu utemeljitelju i predsjedniku mjesto u Haagu ili na počasnome postolju. A sličnu bi odluku trebali donijeti i hrvatski birači. Ili će i dalje dopuštati, da ih vuku za nos?

(*Politički zatvorenik*, br. 179, veljača 2007.)

PLAKATI IZ KPD ZENICA

U nakladi Kulturnog društva Bošnjaka Hrvatske „Preporod“, već davne 2004. objavljena je knjiga Mubere Maslić pod naslovom *S obje strane duš* (141 str.). Riječ je zapravo o katalogu izložbe „S obje strane duše. Izložba plakata zeničkog zatvora 1948-1952“, koja je – bar koliko je piscu ove bilješke poznato – u hrvatskoj javnosti prošla posve nezapaženo. Tako i treba biti, jer – tko će podsjećati na komunističke zločine...

A u katalogu je, solidnim tiskom, objavljeno više od 110 plakata koje su u ta mračna vremena pisali i sastavljali zenički uznici. Riječ je o prvorazrednom dokumentu, koji govori rječitije i dojmljivije od ikakva pisanog svjedočenja.

Pred našim se očima nižu imena poznatih i zaboravljenih naših sunarodnjaka i sugrađana, koji su bili prisiljeni pjevati, plesati i glumiti u čast druga Staljina, Tita ili Đilasa, politički uznici kojima su bile namijenjene uloge „kolhoznika“, „traktorista“ i „brigadira“...

Samo oni koji su taj teror iskusili na vlastitoj koži, znaju kako je moralo biti žrtvama jugoslavenskoga komunističkog sustava, kad su uzdignute glave morali pjevati u čast jugoslavenskim partizanima, Crvenoj armiji i „oslobođenju“. Ova je zbirka ujedno poziv na slične pothvate i u Hrvatskoj, pa se valja nadati, da ćemo i to jednom dočekati...

(*Politički zatvorenik*, br. 179, veljača 2007.)

HRVATSKA I ITALIJA NAD FOJBAMA
(Pouka Stipe Mesića ili pouka Stipi Mesiću?)

Prigodom Dana sjećanja na žrtve, 10. veljače, koji – za pouku Hrvatima – slave i talijanski antifašisti i bivši (naravno, i sadašnji) fašisti, talijanski je predsjednik Giorgio Napolitano zločine nad Talijanima četrdesetih godina pripisao „krvoločnoj mržnji i bijesu, te slavenskim aneksionističkim težnjama, koje su pretegnule osobito u Mirovnom ugovoru 1947. i koje su poprimile zloslutne obrise etničkog čišćenja".

Iako su te nediplomatske, zapravo skandalozne kvalifikacije i zazivanje revizije mirovnih sporazuma u prvom redu mogle pogoditi Sloveniju, koja ima kopnenu granicu s Italijom i na čijem se području nalazi najviše fojbi, izazvanim se je osjetio hrvatski predsjednik Stipe Mesić.

Dok je premijer Sanader „mudro šutio" (ta, izborna je godina, a ne zna se ni tko sve u Bruxellesu osluškuje ovu mučnu polemiku!), Mesić je ocijenio kako je u Napolitanovim izjavama „nemoguće previdjeti natruhe otvorenoga rasizma, povijesnog revizionizma i političkog revanšizma".

Valja priznati, odgovor Napolitanu sasvim je nenalik tradicionalnomu Mesićevu moralnom i političkom relativizmu, koji bolje oslikava ona njegova beogradska ocjena da se Srbi i Hrvati jedni drugima moraju ispričati, ili ona, da Crna Gora nikad nije ratovala protiv Hrvatske.

Premda se je u vrijeme zaključenja ovog broja našeg lista rasprava posve smirila, čini si kako ona svojom žestinom i naglascima sili na jasnije određenje. Pri tome valja imati na umu nekoliko elementarnih činjenica.

Prvo, talijanski imperijalizam više od dva stoljeća intenzivno nastoji pretvoriti Jadran u talijansko more, jer je to uvjet bez kojega Italija ne može biti velesilom. Takva je politika diktirana geopolitičkim položajem i rimsko-mletačkom tradicijom. Zbog ostvarenja tog cilja Rim je tradicionalno bio spreman paktirati s Bečom, Parizom, Londonom, Berlinom i Beogradom, a takvi su sporazumi redovito išli na hrvatsku štetu. Pokušaji talijanske kolonizacije istočne obale Jadrana ostali su ipak uglavnom bezuspješni: oaze talijanstva donekle su se očuvale na obali (osobito zapadne) Istre, u manjoj mjeri u Rijeci i Zadru.

Drugo, iako je Istra, narodnosno pretežno hrvatska, potpadanjem pod Habsburge došla u isti državnopravni okvir u kojem se nalazila većina hrvatskih zemalja, nakon Prvoga svjetskog rata Kraljevstvo SHS je – s potpisom hrvatskog političara, dr. Ante Trumbića – Rapallskim ugovorom iz 1920. prepustilo Kraljevini Italiji Istru bez Kastva, Zadar, Kvarner i neke jadranske otoke, te otvorilo put za kasniju aneksiju Rijeke Italiji. Novoj je jugoslavenskoj državi pripao veći dio područja koji su Talijani, pozivajući se na Londonski ugovor, okupirali svršetkom rata. Makar s razlogom osporavamo legitimnost tog posjeda, nije moguće negirati da je Italija početkom Drugoga svjetskog rata legalno, na rapallskom temelju, posjedovala neka područja pretežno nastanjena Hrvatima (odnosno Slovencima).

Treće, u međuratnom su razdoblju područja pod talijanskim vrhovništvom izložena snažnom i agresivnom, ponekad i brutalnom potalijančivanju. Talijanski fašizam nastupa, kako je kazano u naslovu jedne knjige, kao „krstitelj i palikuća". Desetci tisuća Hrvata bili su prisiljeni iseliti u Kraljevinu SHS. O hrvatstvu Istre skrbili su pretežno tamošnji katolički svećenici, te različite neistarske (Matica Hrvatska, Društvo sv. Jeronima i sl.) i istarske udruge u Hrvatskoj ili izvan nje (tršćansko Društvo sv. Mohora za Istru). Neke imaju i naglašeno jugoslavenski predznak (Jadranska straža).

Četvrto, Rimskim ugovorima iz 1941. Italija je iskoristila povoljan trenutak i proširila svoj posjed na istočnoj obali Jadrana. Iako je Italija nominalno bila saveznik Nezavisne Države Hrvatske, Talijani (osobito vojni i gospodarski krugovi) nastavili su politiku suradnje sa Srbima. Ta je simbioza izrazito protuhrvatska, pa će otpor talijanskim presizanjima postati ključna točka hrvatske vanjske (čak i unutarnje) politike, a jedan će poslanik Nezavisne Države Hrvatske kazati kako je Talijane u protuhrvatskoj brutalnosti nadmašio jedva itko, a u perfidiji sigurno nitko. U jugoslavensko-partizanskoj hagiografiji neizostavno se prešućuje kako je ne samo četnički, nego i partizansko-komunistički oblik oružanog otpora u anektiranom području ostao u zametcima: niti su Talijani dopuštali takvo poigravanje svojim autoritetom, niti je četničko-partizanskim snagama bilo do borbe protiv Italije. Radije su sporazumno ratovali protiv Hrvatske.

Peto, režim koji su Talijani uveli u anektiranim dijelovima Hrvatske bio je iznimno oštar: talijanska je mašta na „slavenskim barbarima" iskušala čitav repertoar nasilničkih metoda kojim je XX. stoljeće obogatilo povijest čovječanstva: od zatiranja imena do rušenja nadgrobnih spomenika, od napajanja ricinusom do konclogora i konfinacija u Italiji; od strijeljanja po odlukama prijekih sudova do masovnih represalija i četničkih pokolja pod talijanskom zaštitom. Ipak, objektivno govoreći, talijanski su zločini nad Hrvatima bili manji od četničko-partizanskih.

Šesto, partizanska osveta nad Talijanima od 1943. nadalje imala je primarno jugoslavensko-komunistički značaj. Zločini koje su počinili jugoslavenski partizani, počinjeni su u ime Jugoslavije i u ime komunizma. Nema apsolutno nikakva razloga da se čitav hrvatski narod solidarizira s ubojicama, čak ni onda kad oni čine zločine u njegovo ime, a pogotovo kad ga čine u ime neprijatelja Hrvatske. (U idućem ćemo broju objaviti neke fragmente gradiva, koje pokazuje da su isti oni, koji su punili fojbe Talijanima, jednako tako nemilosrdno tamanili Hrvate.)

Sedmo, partizanski su zločini i u Istri bili – po običaju – zastrašujuće okrutni. Don Ivan Grah u knjizi *Istarska crkva u ratnom vihoru (1943.-1945.)*, Pazin, 1998., opisuje kako mu je don Ivan Buršić, gologorički župnik u vrijeme pisanja knjige, pripovijedao o pokolju nekoliko desetaka ljudi nadomak sela Baškoti ujesen 1943.:

„Ispričao mi je kako su ga one noći probudili mitraljeski rafali i tanad koja je fijukala iznad kuće ili se zabijala u krov, kako su jaka svjetla bila uperena prema selu i kako je iz daljine dopirao glas zapomaganja, vike i plača, kako su partizani sutradan morali sići u jame i pijucima dotući još žive žrtve, kako su po danu našli oko jame razbacane odjevne predmete, kako su se vidjela iznakažena i gola tijela na dnu jame i kako se kasnije iz jame počelo širiti sve jače zaudaranje da je i stoka izbjegavala pašu u blizini jame. Počelo se pričati kako je toj groznoj sudbini uteklo nekoliko osuđenika te se bosi, polugoli i izbezumljeni uputili na razne strane; da je putem jedan pokucao na jedna vrata na Milotskom brijegu i zamolio da ga ukućani obuku ispričavši što mu se dogodilo; da su ga doskoro uhvatili njegovi goniči i odveli ga u smrt...“

Osmo, treba se nadati, da predsjednik Republike Hrvatske ne očekuje, da se Hrvati solidariziraju s ovakvim ili sličnim zločinima, i da uzmu u zaštitu ljude osumnjičene za zločine samo zato, što su bili „antifašisti“ ili dužnosnici OZN-e, poput Oskara Piškulića ili Ivana Motike.

Deveto, treba pozdraviti prijedlog predsjednika Republike, da o povijesti govore povjesničari, s tim da se taj prijedlog ne može odnositi samo na fojbe i Istru, niti se može ograničiti još samo na zločine Hrvata u Domovinskom ratu. On se mora primijeniti na sva razdoblja, i u drugim područjima Hrvatske i BiH. Recimo, u slučajevima Boričevca i Krnjeuše, Kulen Vakufa i Vrtoča, Španovice i Maclja. Ima takvih događaja i takvih mjesta, nažalost, toliko da bismo ih danima mogli nizati.

I deseto, treba se nadati, da će i predsjedniku Republike Hrvatske netko kazati, kako je proturječno predlagati da se povijest prepusti povjesničarima a istodobno osuđivati „povijesni revizionizam“. I sa svojom bi se izobrazbom predsjednik mogao domisliti, da svaka nova historiografska spoznaja automatski

znači reviziju prethodne. Zato se „povijesnom revizionizmu“ – u smislu u kojem taj termin koristi Stipe Mesić – mogu protiviti samo oni koji imaju što kriti.

Hrvati su 1990./91. plebiscitarno pokazali da žele reviziju onoga što su doživjeli u XX. stoljeću. To vrijedi ne samo za unutarhrvatske ili hrvatsko-srpske, nego i za hrvatsko-talijanske odnose. Od istine je uzaludno bježati. I uzaludni su pokušaji Stipe Mesića da tu reviziju – u ime „antifašizma“ ili bratstva i jedinstva u „regionu“ – spriječi, pa makar on te pokušaje uvijao u uspaljene, naizgled hrvatske, nacionalističke ispade. Toj kontrabandi mogu nasjesti samo potpune naivčine...

(*Politički zatvorenik*, br. 179, veljača 2007.)

EUROPSKI STANDARDI, A NE EUROPSKA UNIJA!

Da su nam – kao što godinama govorimo – nužni europski standardi, a da o pristupu Europskoj uniji treba razgovarati samo onda ako se izračuna da se to Hrvatskoj isplati, malo tko je u posljednje vrijeme tako jasno potvrdio kao poznati hrvatski ekonomski analitičar dr. Guste Santini.

On je u razgovoru za zadarski *Hrvatski list* (br. 135 od 26. travnja 2007., str. 16.-21.), naslovljenom „Hrvatska je dramatično zadužena zemlja“, izjavio: „Hrvatska, na žalost, nije izabrala svoj autonomni put, kao što je izabrala Slovenija, da kao subjekt uđe u integracije. Mi mislimo da ćemo, kad uđemo, netko drugi preuzeti naše probleme, što je besmislena iluzija. U ekonomskom smislu, s obzirom na naše komparativne prednosti, mogla bi se dobro graditi teza da Hrvatskoj Europska unija uopće nije potrebna. Međutim, nama je jednostavno, s obzirom na to kakvi jesmo, nužno da uđemo u EU, jer mi smo toliko interesno umreženi da nismo u stanju donijeti zakone koji bi bili u korist hrvatske države, a da pri tome ne respektiramo interesne skupine...“

Ključni problem, dakle, Santini vidi u korumpiranosti hrvatskog društva i u nedostatku pravne države, pa smatra kako se tim zloćudnim bolestima može doskočiti samo pod stranom paskom. Ako imamo na umu, da je izvorno hrvatska uprava izgrađivana u austro-ugarskome duhu, neminovno ćemo doći do zaključka da je iskvarena u jugoslavenskom, osobito komunističkom razdoblju. Komunizam je i u drugim narodima, ne samo u hrvatskome, rastočio tradicionalne vrijednosti i vrline.

No, čak i kad bismo smetnuli s uma Santinijevu napomenu, da bismo – s obzirom na naše komparativne prednosti – možda i bolje prošli ostajući izvan EU, neprihvatljivo je stajalište, da samo strani *žandar* može stati na rep našim sklonostima kriminalu.

Zar je moguće, da sâm hrvatski narod nije u stanju iznjedriti političare, koji će djelovati u interesu tog naroda i njegove države?!?

Pa, slijedom toga, ni o Europskoj uniji ne će govoriti kao o svetoj kravi.

(*Politički zatvorenik*, br. 182, svibanj 2007.)

TEŠKO CRKVI, KAD JU KRSTO KUDI!

Odvažio se Chris Cviic (kako se u Britaniji zove Krsto Cviić), po tko zna koji put podijeliti Hrvatskoj nekoliko lekcija. Pa u razgovoru s ljepolikom Ines Sabalić, poznatijom po svojoj ljubavi za nikad prežaljenom Jugoslavijom, negoli po novinarskim vrlinama, navalio hvaliti – Sanadera. Hrvatski je premijer, kaže on, usporediv s Tonyjem Blairom.

Bit će da je premijeru ta pohvala godila.

Ima, pak, i onih koji ne bi voljeli da ih hvali Krsto Cviić, jer bi se odmah upitali, što s njima nije u redu.

A da bude jasnije, zašto i zbog čega Krsto Ivu hvali, napomenimo i to, da je u istom razgovoru ovaj britanski novinar izjavio: „Vjeran sam katolik i član Crkve koja je toliko dobra napravila u Hrvatskoj. Očuvala je slobodu riječi, očuvala je dobar hrvatski jezik, ali sada je zakazala. Baš kao i u Poljskoj. Crkva u Hrvatskoj brani nešto što ne treba braniti, recimo hrvatsku nezavisnost. Pa sad imamo državu da to radi, to nikako nije zadaća biskupa; to će bolje od njih obaviti država...“.

U čemu je težište Cviićeve ocjene: da hrvatsku državnu neovisnost uopće ne treba braniti (nego se treba integrirati u „Zapadni Balkan“, a onda i eventualno u Europsku uniju), ili da Crkvu treba potjerati u sakristiju, jer ona u političkim pitanjima ne treba imati prava glasa, budući da će to najbolje učiniti Sanaderova vlada. Koja je toliko po ukusu Londona, da bi to Hrvate trebalo zabrinuti.

Jer, otamo se u posljednjih stoljeće i pol hvalilo samo Aleksandra Karađorđevića i Josipa Broza. A londonske kritike Crkve u Hrvata pokazuju, da naše negodovanje i naša nestrpljivost, kojom Crkvi štošta predbacimo, očito nije uvijek na mjestu. Zato, hvala Krsti što nam ovim pokaza, da možda i nismo u pravu.

(*Politički zatvorenik*, br. 182, svibanj 2007.)

ZVONKO BUŠIĆ I LUIS POSADA CARILLES: ZAŠTO SU NEKI JEDNAKIJI OD DRUGIH?

Krajem travnja iz američkog je pritvora pušten kubanski protukastrovski emigrant i bivši operativac CIA-e, Luis Posada Carriles, povezan s postavljanjem bombe u kubanski zrakoplov 6. listopada 1976., uslijed čega je poginulo 73 ljudi. Posada je 1985. pobjegao iz venezuelanskog zatvora, a uhićen je 2005. zbog ilegalnog ulaska u SAD.

Njegovo puštanje iz pritvora dovelo je do pogoršanja odnosa između SAD na jednoj, i Kube odnosno Venezuele na drugoj strani. Predsjednik Chavez oštro je osudio postupak američkih vlasti i zatražio da se „tog terorista i ubojicu izruči Venezueli". Kubanci su još žešći. Podsjećajući na to, da je Posada sudjelovao u neuspjeloj invaziji u Zaljevu svinja 1961., da je u dugom razdoblju bio agent CIA-e te da je naročito sudjelovao u isporukama oružja u Nikaragvu i u pokušajima atentata na Fidela Castra, kao i u brojnim podmetanjima eksplozija u havanskim hotelima 1997., jednostavno ga nazivaju „američkim Bin Ladenom".

Unatoč silnoj paradi pod nazivom „rat protiv terorizma", američke se vlasti na te optužbe i zahtjeve jednostavno ne obaziru.

Nekoliko desetaka mrtvih, pa što!?

U međuvremenu Zvonko Bušić – iza čije je akcije samo jedna i nesporno nehotična žrtva – izdržava tridesetprvu godinu robije.

Može li nam netko objasniti, u čemu se sastoji pouka ove usporedbe?

Zašto je jedna američka žrtva vrjednija od 73 neameričke? Zašto američki agent s dugom poviješću nasilnih čina iza sebe, ima više prava od jednoga hrvatskog borca za slobodu?

Bi li, poučena ovim slučajem, službena Hrvatska imala kazati koju riječ na tu temu? Ili ne kanimo kvariti dojam o našoj „kooperativnosti"?

(*Politički zatvorenik*, br. 182, svibanj 2007.)

NOVI NAPADAJI „POLITIČKE MUDROSTI“

Prvih je dana svibnja niz hrvatskih političara pretrpio nove, teške oblike napadaja „političke mudrosti“.

Predsjednik Republike Stipe Mesić počastio nas je novim prilozima za vlastitu intelektualnu biografiju, objašnjavajući nam kako smo više od šezdeset godina u grdnoj zabludi, jer da su današnju suverenu i neovisnu Hrvatsku – protivno od onoga što smo vidjeli i doživjeli u Boričevcu, Španovici, na Širokome Brijegu i na Daksi, u Bleiburgu i nakon Bleiburga – stvorili partizani, i to kako Hrvati, tako i Srbi (misli, valjda, na Radu Bulata, Čedu Grbića, Milutina Baltića, Dušana Dragosavca i Stanka Stojčevića?).

Ista je boljetica opet zahvatila Vladimira Šeksa Aleksandrova: prisjetio se svojih ćiriličnih zapisa i molbi, kao i svojih pohvala bratstvu i jedinstvu.

Od najdramatičnijeg oblika te bolesti boluje, izgleda, tzv. hrvatski predstavnik u bosanskohercegovačkome troglavom predsjedništvu, Željko Komšić. On je 4. svibnja hodočastio u Beograd, u „Kuću cvijeća“, kako bi se poklonio „senima druga Tita“. Bit će da teži tomu, da Hrvatima u BiH osigura položaj koji im je bio svojedobno osigurao Josip Broz: što u Ćelovinu, što u Zenicu, a ostatak – na njemačke *bauštele*.

Eto, što su Hrvati: imaju dvije države, četiri predsjednika i jednu bolest. Partizansku. Koju samodopadno nazivaju „političkom mudrošću“.

(*Politički zatvorenik*, br. 182, svibanj 2007.)

„ŽIVIO KOMUNIZAM I SLOBODA“?!?

U završnim kadrovima izravnog prijenosa završnice teniskog turnira u Rijeci, dok su se pred očima gledatelja redali izabrani prizori meča u kojem je trijumfirao hrvatski predstavnik Marin Čilić, Hrvatska je televizija na drugom programu u nedjelju, 13. svibnja 2007. kao glazbenu podlogu pustila poznatu komunističku koračnicu „Bandierra rossa – Avanti popolo, tuona il cannone“, u obradi poznatoga slovenskog banda „Pankrti“.

Njezin refren glasi: „Bandiera rossa la trionferà – Evviva il comunismo e la libertà!“, ili: „Crvena će zastava pobijediti, nek' živi komunizam i sloboda!“

I bez rezolucija Vijeća Europe mi smo dobro znali, da komunizam nije nikakva pretpostavka slobode, niti je istoznačan tomu pojmu, nego da je – upravo obrnuto – komunizam apsolutna negacija slobode, i da se u svakom kutku svijeta, baš svagdje, bez ijedne iznimke, ostvario u obliku nasilja, gladi, terora i političkih zatvorenika.

Zato je više nego korisno znati, da nam je HTV poslao takvu, mračnu poruku upravo 13. svibnja ujutro, nekoliko minuta prije početka prijenosa komemoracije u Bleiburgu.

Jer, trinaesti svibnja važan je nadnevak. Tog je dana drug Vladimir Iljič Lenjin 1918. dodijelio nova, vrlo široka ovlaštenja pet mjeseci staroj Čeki, zloglasnoj sovjetskoj političkoj policiji. Isti nadnevak godinu kasnije, 13. svibnja 1919., u komunističkoj je hagiografiji nazvan „danom izvlaštenja buržoazije“, a tog je dana i Josip Broz Tito osnovao poznatiju nam OZN-u.

Je li posrijedi izravna provokacija, ili tek nespretna slučajnost? Zamislimo, da nam *HTV* na dan oslobođenja Auschwitza pusti „Horst-Wessel-Lied (Die Fahne hoch!)“? Ili bar benignu „Lili Marlen“? Teško zamislivo, zar ne?

No, red je, da drugovi s Prisavlja makar na simboličan način obilježe „Dan službe bezbednosti“. Kad ne smiju ili ne će oni iz „Kockice“, neka se slavi koju stotinu metara istočnije! Nazdravlje!

(*Politički zatvorenik*, br. 182, svibanj 2007.)

STARČEVIĆ U OSIJEKU

Da ne pada snijeg kako bi pokrio brijeg, nego da svaka zvijer pokaže svoj trag, svjedoče i najnoviji prijepori oko podizanja Starčevićeva spomenika na središnjemu osječkom trgu.

U duboko polariziranu hrvatskom društvu skoro svako pitanje izaziva nove smutnje i rascjepe, pa je potpuno očekivano da spomenik Ocu Domovine doživi istu sudbinu, jer je svakomu jasno, da je podizanje Starčevićeva spomenika, bilo to u Osijeku ili negdje drugdje, uvijek i bezuvjetno u prvom redu političko, a tek uzgredno urbanističko i likovno pitanje.

Zbog toga je više nego dirljivo promatrati, koje su se sve strukture, likovi i tipovi udružili u naporu, da se podizanje spomenika odgodi i time vjerojatno onemogući. Zanimljivi su i argumenti: gradonačelnik je Đapić zloupotrijebio političku vlast, pa je samo prividno raspisao javni natječaj, pa je svjesno zaobišao druga, modernistička rješenja, pa je izabrao rad Mira Vuce koji je u komunističko doba dobivao unosne poslove i podizao ideološki poćudne skulpture, pa ovo, pa ono.

Sve to može biti, ali ovdje se o tome – ne radi. Svima nam je to jasno.

I kad ništa ne pali, onda se vadi krunski dokaz: sâm je Starčević zabranio da mu se podiže spomenik. Taj „argument“, dakako, otkriva, da nije razlog pomutnji Vucina izvedba i Đapićev izbor, nego sama činjenica podizanja spomenika. Jer, taj bi „argument“ morao biti primjenljiv i da su na drugi način izabrana neka druga, modernistička i konceptualistička rješenja, zar ne?! Ovako, hoće se spriječiti podizanje bilo kakvoga spomenika, pa se u pomoć priziva i Starčevićeva posljednja volja.

Jest Starčević u oporuci napisao: „Zabranjujem svaki spomenik i svaku javnu počast...“. No, svojim je djelom on postao simbolom, kojim više ne može upravljati ni on sâm, ni njegovi oporučni nasljednici. Uostalom, dosta davno je taj simbol u obliku impresivnog spomenika na šestinskom groblju ovjekovječio Ivan Rendić. U doba dviju Jugoslavija takvih smo rasprava bili pošteđeni, jer – naravno – podizanje bilo kakvoga spomenika Anti Starčeviću nije dolazilo u obzir. Za Nezavisne Države Hrvatske bio je raspisan natječaj za podizanje spomenika pred *Starčevićevim domom*, što je spriječio slom tadašnje hrvatske države. A prije

nekoliko godina, u niši *Starčevićeva doma* otkriven je drugi spomenik Ocu Domovine. Činjenica da drugi hrvatski gradovi takvog spomenika nemaju, govore o Hrvatskoj, o pravom sadržaju hrvatske misli u današnjoj hrvatskoj državi.

A na one koji se danas hoće poslužiti Starčevićevom oporukom (možda jedinim fragmentom Starčevićeva djela koji su, za potrebe borbe protiv spomenika, uopće pročitali!), kao razlogom za nepodizanje spomenika, treba samo odmahnuti rukom. Nije li i Franz Kafka oporučno zatražio od najboljeg prijatelja da sva njegova djela spali? Na sreću svjetske književnosti, Max Brod taj oporučni nalog nije poslušao.

Još manje je potrebno slijediti taj, inače posve periferni dio Starčevićeve oporuke. A bili bismo puno sretniji (i, ne na zadnjem mjestu – puno slobodniji), da smo kadri slijediti onu pravu Starčevićevu baštinu, do koje danas u Hrvatskoj, nažalost, jedva itko drži...

(*Politički zatvorenik*, br. 183, lipanj 2007.)

JEFTINI TRIK KAO PRIJETNJA PRAVNOJ SIGURNOSTI

Prije nekoliko tjedana su prvaci SDP-a, Zoran Milanović i dr. Ivo Josipović, javnosti predstavili inicijativu kojom bi se anulirala apsolutna zastara, koja je nastupila za veliku većinu djela „pretvorbeno-privatizacijskoga kriminala".

I da neposredno pred zaključenje ovog broja našega mjesečnika nije buknula korupcijska afera oko Hrvatskoga fonda za privatizaciju, nema sumnje kako bi ta inicijativa – bar na javnoj razini – naišla na potporu parlamentarnih stranaka, kao i ogromnog dijela laičke javnosti.

Vjerojatno nema Hrvata, koji se ne zgraža nad naglim bogaćenjem pojedinaca i skupina u devedesetima, pa je tomu demagoškom sirenskom zovu s Iblerova trga jedva moguće odoljeti.

No, u jednoj pravnoj i demokratskoj državi, on bi zapravo trebao biti popraćen podjednakim zgražanjem, ako ne i podsmijehom. Jer, prihvaćanje i provedba esdepeovskoga prijedloga neusporedivo je veća prijetnja pravnoj sigurnosti i demokratskomu poredku, nego što su to stotine kriminalaca koje su se obogatile otvorenom, skoro besprizornom pljačkom!

Zašto?

Načelo zakonitosti i zabrane retroaktivnosti djelovanja pravnih propisa, temeljni su stupovi svakoga civiliziranoga pravnog poredka. Građani se moraju ponašati u skladu s postojećim zakonima, a ne može se od njih tražiti ni očekivati, da se prilagođavaju nepostojećim normama i da se pridržavaju propisa koji će – možda – biti doneseni za pet, deset ili pedeset godina.

Ustav Republike Hrvatske zbog toga u čl. 89. propisuje: „Zakoni i drugi propisi državnih tijela i tijela koja imaju javne ovlasti ne mogu imati povratno djelovanje. Iz posebno opravdanih razloga samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno djelovanje."

Ako bi se, dakle, htjelo da čitav zakon ili njegovi pretežni dijelovi (a ne „samo pojedine odredbe") imaju retroaktivno djelovanje, bilo bi nužno intervenirati u tekst Ustava. To je, dakako, moguće (jer su to prakticirali činiti neki režimi, doduše isključivo totalitarni i autoritarni), ali bi se time otvorila Pandorina kutija, jer bi se stvorio presedan da sutra neka vlast koja raspolaže potrebnom parla-

mentarnom većinom, izmijeni neki propis i retroaktivno učini kažnjivim, recimo, ispijanje kave prije osam sati ili kupovinu salate na tržnici.

Nema nikakve sumnje, da bi posljedice nasjedanja ovoj predizbornoj klopci bile dramatične. Kao profesor kaznenoga postupovnog prava, Ivo Josipović to vrlo dobro znade. No, isto tako on znade, da će ta inicijativa trajno ostati inicijativom, ali računa na to da će ona u neukome, osiromašenom i iscrpljenome glasačkom tijelu naići na povoljan odjek. Samo će malobrojni prepoznati da su opet – povučeni za nos...

(*Politički zatvorenik*, br. 183, lipanj 2007.)

TITO JE ZRAČIO DOBROTOM!

Dok većina Hrvata u svibnju oplakuje svoje mrtve, pobijene u tome proljetnom mjesecu na bezbrojnim stratištima u južnoj Austriji, Sloveniji, Hrvatskoj i drugdje, neki se Hrvati okupljaju u čast onoga koji je odgovoran za taj zločin. I, prigodom jednoga od takvih okupljanja, nostalgični su sudionici poručili našim *narodima i narodnostima*, kao i ostatku svijeta, da Josipa Broza Tita i dalje obožavaju, jer je zračio dobrotom i jer se rado družio s narodom.

Fascinacija masovnim zločincima i okrutnim tiranima dobro je poznat fenomen u socijalnoj (pato)psihologiji. No, da izljevi takve, patološke svijesti bivaju nekritično šireni i tako popularizirani u tzv. neovisnome i demokratskom tisku, više je nego zanimljivo.

Kao da se sve sustavno i uporno čini, da bi se zaboravilo kako je taj *dobroćudni starčić*, koji se toliko rado družio s narodom, od početaka svoje političke karijere živio u skupocjenim odijelima (neumrljanima krvlju pobijenih suparnika koji su također pretendirali na mjesto *genseka*), kako je i usred rata brinuo o vlastitoj udobnosti, a nakon rata, potamanivši stotine tisuća političkih protivnika, uživao u bijelim odorama, sjajnim jahtama i u desetcima vila, u kojima se – daleko od javnosti, izoliran i s uvijek opasnim i do zuba naoružanim *cerberima* u kožnatim mantilima – dao posluživati od brojne posluge, ponižavajući na koncu i svoje pristaše odvratnim *kimilsungovskim* priredbama u obliku „štafeta“ i „dana mladosti“.

I kao da se pritom želi prikriti, da u čitavoj toj prljavoj priči nije važan jedan hohštapler i razbojnik poput Josipa Broza: važno je što se time budi nostalgija prema njegovu djelu, komunističkoj Jugoslaviji, koju je logika povijesti neumitno smrvila.

(*Politički zatvorenik*, br. 183, lipanj 2007.)

SUĆUT DRUGA MESIĆA POVODOM SMRTI DRUGA MIKE ŠPILJKA *

Dirnut smrću druga Mike Špiljka, jednog od prvaka komunističkog pokreta u Hrvatskoj, dugogodišnjega saveznog funkcionera i batinaša (također stručnjaka za rušenje vjerskih objekata), predsjednik Republike, drug Stipe Mesić, uputio je, kako je 21. svibnja 2007. priopćila Hrvatska izvještajna agencija, Špiljkovoj obitelji izraze sućuti:

„U ovom tužnom času za vas kao i za sve one koji su ga poznavali, želim se prije svega prisjetiti njegove velike uloge u radničkom pokretu i antifašističkoj borbi u Hrvatskoj, kojoj se priključio među prvima. To pokazuje njegovo opredjeljenje za trajne humanističke vrijednosti, koje je svjedočio i tijekom obnašanja visokih dužnosti u tijelima bivše jugoslavenske federacije kao i u Hrvatskoj. Uz to, ostao je upamćen kao čovjek vezan za narod, prepoznajući njegove potrebe i probleme. Potkraj svog političkog djelovanja jasno je prepoznao i prihvatio dolazak demokracije i trenutak ostvarenja hrvatske neovisnosti, s kojom je na znakovit način povezan kao potpisnik Ustava iz 1974."

Sućut koja o Miki Špiljku ne govori ništa što ima veze s činjenicama, ali zato sve govori o drugu Mesiću, o njegovu „antifašizmu" i „humanizmu".

(*Politički zatvorenik*, br. 183, lipanj 2007.)

* Uvrštenje ove bilješke u ovu knjigu lijepa je prigoda da se ispričam čitatelju što mi te 2007. ni na kraj pameti nije bilo da su se pod suncem rodili *pastusi* i budale takvoga kalibra da će Miku Špiljka – čovjeka koji je desetljećima bio predmet opće sprdnje – domalo proglasiti: državnikom. To je inače, kako reče jedan poznati naš novinar, „jedna od većih budalaština koje su se u novije doba pojavile u hrvatskome javnom prostoru", a s njom je po svojoj tragikomičnosti donekle usporediv tek nekritični i sluganski *jugoslovjenski* hvalospjev Budimiru Lončaru što ga je objavio Tvrtko D. Jakovina, povjesničar koji je kadar na jednoj stranici teksta napraviti četiri faktografske pogrješke.

NAZOROV DITIRAMB TITU NA „KORIENSKOM“ PRAVOPISU

Kad smo prije desetak godina svjesno provocirali umjerenim morfonološkim („korienskim“) pravopisom, hoteći u klimi bahatosti i ignorancije bar na taj način skrenuti pozornost na težak položaj hrvatskih političkih uznika, doživjeli smo i stanovite, ne sasvim bezazlene napadaje. Ispod stola (i među rebra), dakako.

U međuvremenu je u Hrvatskoj objavljeno mnoštvo pravopisa (posljednji u tom nizu objavila je Matica hrvatska, što zasigurno ne će biti upisano u svjetlije stranice Matičine povijesti!), pa sve što znademo jest to, da ništa ne znamo. Pravopis je propis, norma, i nikad i nigdje nije oslobođen političkog utjecaja. Osim u nas, gdje nemar političke elite odaje njezin politički stav.

A kao ilustraciju točnosti inače vrlo uobičajene tvrdnje da je „korienski“ pravopis „ustaški“, na unutarnjoj stranici korica objavljujemo preslik Nazorove pjesme „Titov ‘Napried’“, koja je na istaknutome mjestu ćirilicom tiskana u *Srpskoj riječi*, organu Glavnog odbora Srba u Hrvatskoj, u br. 102 od 24. svibnja 1946., tj. dan uoči tzv. Dana mladosti, koji se slavio kao rođendan jugoslavenskoga tiranina Josipa Broza.

Kao što se vidi, pjesma je tiskana na „korienskom“ pravopisu. Povjesničarima književnosti i jezikoslovcima može biti važno, je li pjesma izvorno i pisana na „korienskome“ (jer autograf vjerojatno postoji), a nama je u ovom trenutku bitno pokazati, da se „ustaškim“ pravopisom pisalo u srpskom glasilu, ćirilicom, 1946., godinu dana nakon što su ustaše hametice potrijebljeni. I, vjerovali ili ne, u uredništvu *Srpske riječi* nije bilo promjena, niti su uslijedile „drugarske kritike“.

Tek kasnije su se sjetili da bi bilo zgodno pravopis proglasiti „ustaškim“. Hrvati, tko bi drugi...

(*Politički zatvorenik*, br. 184-185, srpanj-kolovoz 2007.)

KAKO SU SAMOUPRAVLJAČI SPALJIVALI KNJIGE

Pripovijeda u *Slobodnoj Bosni* (br. 555/XIII od 5. srpnja 2007.) poznati sociolog dr. Esad Ćimić, o nevoljama kroz koje je prolazio u Sarajevu, nakon što je odbio izvršiti partijsku zadaću „da utemelji muslimansku naciju, koju su od Tita dobili Hamdija Pozderac i Džemal Bijedić, a praktično provodili ministar prosvjete Hasan Grabčanović, ideolozi s Filozofskog fakulteta Muhamed Filipović, Atif Purivatra, Arif Tanović, književnici i politolozi".

Nikomu od njih nije zapravo bilo ni do Muslimana ni do Bosne, nego – do Partije. Ćimić u tome nije htio sudjelovati, nego se je 1971. javno, pred popis pučanstva, izjasnio Hrvatom. I danas se tako osjeća, premda smatra da je bošnjačka nacija u međuvremenu konstituirana, poglavito u nedavnome ratu. Velike zasluge u konstituiranju te nacije Ćimić pripisuje Miloševiću i Tuđmanu.

No, za stranice ovoga časopisa zanimljivije je nešto drugo. Nakon što je pokrenuta partijska hajka na Ćimića, on je otišao u Beograd, a otamo u Zadar. Zabranjena je njegova knjiga *Čovjek na raskršću*, a policija je zaplijenila čak i privatni primjerak koji je imao u svome stanu.

Ipak, on je odlučio sudjelovati na anonimnom natječaju za udžbenik sociologije, pa je njegov udžbenik *Osnove nauke o društvu* proglašen najboljim, te je godinu dana i korišten u bosansko-hercegovačkim gimnazijama. Ali, kad se doznalo tko je pisac udžbenika, po nalogu Partije su tuzlanski gimnazijalci skupili udžbenike, bacili ih na hrpu i zapalili, plešući uz vatru – kozaračko kolo. Bilo je to sedamdeset i neke, a ne trideset ili četrdeset i neke...

Tih je dana ravnatelj stolačke gimnazije Fahrudin Rizvanbegović sazvao zbor učenika i nastavnika, te im rekao: „Esad Ćimić je otpadnik od naše Partije. Pokupite njegove knjige i bacite ih u smeće."

Rizvanbegović je, inače, kasnije postao perjanicom SDA i federalnim ministrom obrazovanja. U postupku protiv „šestorice" u Haagu, u proljeće 2006. svjedočio je o uništavanju kulturnoga blaga, ističući svoju ljubav prema knjizi, kulturi i slobodi.

(*Politički zatvorenik*, br. 184-185, srpanj-kolovoz 2007.)

„PRAVCI RAZVOJA SOCIJALISTIČKOG SAMOUPRAVLJANJA“ (TITOVA OSUDA HRVATSKOG NACIONALIZMA 1971.)

U Aristotelovoj se logici dokaz *per analogiam* ne smatra osobito jakim dokazom, ali se redovito nameće kao prvi, pa je uvijek korisno imati na umu stanovite sličnosti i razlike.

Ovako je, dakle, prema bilješkama Milke Planinc, Eme Derosi-Bjelajac, Jelice Radojčević i Ante Josipovića, drug Josip Broz Tito govorio na sastanku s političkim vodstvom SR Hrvatske 4. srpnja 1971. u Zagrebu:

„Ovoga puta ću ja prvi govoriti. Vi vidite da sam jako ljut. Zato sam vas sazvao i sastanak neće dugo trajati.

Situacija u Hrvatskoj nije dobra. O tome dobivam informacije sa raznih strana. Hrvatska je postala ključni problem u zemlji u pogledu divljanja nacionalizma. Toga ima u svim republikama, ali sada je najgore kod vas. Potreban je drugačiji karakter borbe protiv nacionalizma. Nije dovoljno prepucavanje preko zborova, plašenje putem govora na zborovima ničemu ne vodi. To je pitanje klasne borbe, hoće li pobjeđivati socijalizam ili nacionalizam.

Gdje su korijeni svega toga? Trebala bi duboka analiza gdje smo griješili. Prije svega to je pitanje Partije. Bacila su se koplja u trnje, a to se ne smije činiti kad je u pitanju klasni neprijatelj i protivnici samoupravljanja. Pod okriljem nacionalnih interesa okuplja se sav đavo, nacionalizam, sva suprotna mišljenja do kontrarevolucije. Svi su jedinstveni u borbi protiv socijalizma. Sada moramo preduzeti adekvatne mjere. Ovako dalje ne možemo. Nije dovoljno ovako držati govore i ovako pisati u štampi. Štampa je često mimo našeg kursa. Tu je potrebna odlučna klasna borba.

Mi moramo pokazati radničkoj klasi da smo na liniji klasne borbe i na poziciji radničke klase. (...) Tražim najoštriju borbu i najodlučniju akciju od vas. Tko iz bilo kog razloga ne može da se na to odluči, neka ide sa funkcije na kojoj se nalazi...“ (Navedeno prema: *Izvještaj o stanju u Savezu komunista Hrvatske u odnosu na prodor nacionalizma u njegove redove, usvojen na 28. sjednici CK SKH, 8. svibnja 1972*., str. 82.-83.)

Ako umjesto Partije i radničke klase u ovaj tekst stavimo Bruxelles i Europska unija, možda iskrsnu i kakve sličnosti između Josipa Broza i Ive Sanadera, no neminovno će nam postati jasnije „sile pokretnice i pravilnosti“ bar u hrvatskoj, ako već ne u univerzalnoj historiji, zar ne?

(*Politički zatvorenik*, br. 184-185, srpanj-kolovoz 2007.)

DO VIĐENJA NA TRGU MARŠALA TITA!

Najnovija istraživanja pokazuju da se nadomak Maribora nalazi najveća grobnica ratnih zarobljenika iz svibnja 1945., među kojima su Hrvati nesumnjivo najbrojniji. Koliko je žrtava tu smaknuto bez ikakva suđenja, zasad je moguće tek procjenjivati, pa valja pričekati savjesnu znanstvenu obradu.* Tko će to s hrvatske strane raditi, ne zna se. Saborska Komisija za istraživanje žrtava rata i poraća ukinuta je, s obrazloženjem da će se stvar povjeriti Hrvatskom institutu za povijest, a onda tom institutu nisu za tu svrhu odobrena ni sredstva, niti mu je omogućeno zapošljavanje novih ljudi.

No, slovenski povjesničar dr. Mitja Ferenc, ujedno član Komisije slovenske vlade za istraživanje masovnih grobnica, ne ostavlja nikakve dvojbe o tome, da broj zasad otkrivenih kostura upućuje nedvoumno na to, da se zločin tih razmjera nije mogao dogoditi bez znanja i naloga najvišega jugoslavenskog političkog vrha, na čelu s Josipom Brozom.

Onima koji se ne svrstavaju u apologete Titove Jugoslavije takvo što zapravo nije ni trebalo govoriti, jer su znali da su opseg i sustavnost partizanskih zločina – i prije Tezna i nakon njega – jasan dokaz, da je „drug Tito znao“. A kako će se prema svemu postaviti hrvatska javnost i hrvatska vlada, treba tek vidjeti.

U međuvremenu će predsjednik Mesić i premijer Sanader oštro otkloniti svaku pomisao da se vrati izvorno ime najljepšemu zagrebačkom trgu, onomu koji nosi Titovo ime. I to baš ime „maršala Tita“, vojnog zapovjednika vojske koja je pobila toliko Hrvata...

(*Politički zatvorenik*, br. 186, rujan 2007.)

* Nakon otkrića i početnog istraživanja grobišta u Teznu, u ime Hrvatskog društva političkih zatvorenika podnio sam i kaznenu prijavu, potkrijepljenu dokumentima. Ni HDPZ ni ja nikad nismo dobili ni jednog slova odgovora, niti je kaznena prijava ikad odbačena. Budući, pak, da nije odbačena, nije bilo moguće ni preuzimanje kaznenog progona.

KAD SE TAKO KRIVOTVORE IZJAVE SVETE STOLICE...

Danima su protekloga srpnja stranice hrvatskoga dnevnog tiska punili članci njihovih rimskih dopisnika Silvija Tomaševića i Inoslava Beškera o navodnim crkvenim osudama svih negatora tzv. antifašizma, što je – prema riječima te dvojice učenih nadripisara, poznatih po bliskosti *jugoslovenskoj levici* koja je, kao što znamo, uvijek bila na Istoku, a nikad na ljevici – primjenjivo i na hrvatsku situaciju. *Večernji list* je na naslovnoj stranici donio veliki članak, prema kojemu vatikanski *L'Osservatore Romano* donosi stajalište Svete Stolice koja je, tobože, „osudila vrijeđanja antifašizma", budući da se „fašisti i antifašisti nikako ne mogu izjednačavati". I dalje: „Nikad dosad Vatikan nije tako jasno osudio sve one koji žele izjednačiti fašizam s antifašističkim borcima".

Pun pravedne ljubopitljivosti užurbano sam u idućim redcima tražio kako je Sveta Stolica, na usta samoga Pape, osudila sve one koji se usuđuju kritizirati Ivana Fumića, kasnijeg lidera tzv. Saveza antifašističkih boraca, bivšega sudca jugoslavenskoga vojnog suda, koji je usred Zagreba izricao osude na besprijekornome srpskom jeziku. Bilo je posve razumljivo da će se, rame uz rame Fumiću, pod zaštitom Svete Stolice naći i Josip Broz, Aleksandar Ranković, Vladimir Bakarić, Kosta Nađ i drugi slični „antifašistički borci" koji su nas, je li, u proljeće 1945. oslobodili.

Jer, ako Sveta Stolica poziva na zaštitu boraca protiv fašizma, a ne pravi razliku između boljševika i demokrata (nego kaže da su „antifašisti borci za slobodu i demokraciju"), onda valja zaštititi i Tita i Rankovića. I još kad se Tomaševiću i Beškeru, u njihovu brojanju srušenih ili oštećenih „spomenika" tobožnjim antifašistima, pridružio „ugledni bosanski franjevac fra Marko Oršolić", njihov subrat u hrvatskome rodoljublju i kršćanskome pravovjerju, nisam više dvojio o ničemu: *Roma locuta causa finita*.

No, od svega toga ništa. I već sam počeo Papi Benediktu XVI. predbacivati „klerofašizam" i furtimašku „ujdurmu" protiv naših naroda i narodnosti, predvođenih Najvećim Sinom, kad me ohladi i prizemlji veliki članak u „crnomantijaškome" i ne manje klerofašističkome *Glasu Koncila*.

Tvrdi se u tom *bastionu kontrarevolucije*, da su stajališta Svete Stolice o totalitarnim režimima (kako o fašizmu i nacionalsocijalizmu, tako i o komuniz-

mu) poodavno poznata. Tvrdi se također, da je vijest koju su tako bombastično prenijeli naši vrli „novinari“ i koje je tako zdušno prigrlio naš „ugledni bosanski franjevac“, objavljena tek kao beznačajna vjestica na 9. stranici poluslužbenoga vatikanskog dnevnika, u rubrici „U Rimu“, koja se ponajčešće bavi cijenama krumpira na tamošnjim tržnicama i sličnim „važnim temama“. I napokon, tvrdi se u *Glasu Koncila*, da se u toj vijesti antifašizam uopće ne spominje, ni u obliku imenice, a ni u obliku pridjeva.

I kaže onda *Glas Koncila* da se radi o „vrhunskoj manipulaciji kojoj je cilj uporno i stalno pribijanje Hrvatske pred očima svjetske javnosti na ‘fašistički stup srama’“, u kojoj je *Večernji list* odigrao maestralnu ulogu.

A čitatelju se ostaje zapitati: kad se tako krivotvore i izmišljaju stajališta Svete Stolice, i kad se tako manipulira riječima vrha Katoličke crkve – koja se ima gdje i znade kako se obraniti – što onda možemo očekivati mi, obični mali smrtnici?

„Antifašistički“ nož – žicu – Srebrenicu, što u doslovnome, što u prenesenom smislu...

(*Politički zatvorenik*, br. 186, rujan 2007.)

TKO SE NE SJEĆA MILKE PLANINC?

U jeku stravičnih iskapanja posmrtnih ostataka tisuća pobijenih bez suda u Teznu i diljem Slovenije, Hrvatske, BiH i Srbije, s dirljivom je susretljivošću Vlado Vurušić, novinar zagrebačkoga *Jutarnjeg lista* razgovarao s Milkom Planinc, partijskom i partizanskom aktivisticom, koja je dogurala do mjesta predsjednika Centralnoga komiteta Saveza komunista Hrvatske u mračnim i olovnim godinama nakon brutalnog slamanja Hrvatskog proljeća.

S više bi nemara i grubosti čovjek u vojničkim cokulama gazio po jajima! Umjesto da osobu koju se sumnjiči za sudjelovanje u jednome nezapamćenu zločinu, i koja je neprijeporno bila borac za Jugoslaviju i prvak jednoga tiranskog režima, obilježenog neslobodom, nasiljem, neimaštinom, političkim uznicima i prognanicima, nemilosrdno suoči s tim optužbama, *Jutarnji list* joj nudi utočište i dopušta da Milka Planinc – u nakladi od nekoliko desetaka tisuća primjeraka – objavi, primjerice, kako ne samo da nije suodgovorna za zločine u Bleiburgu i na Križnom putu, nego da za njih nije ni znala!

Naime, na pitanje je li bar naknadno o tome išta doznala, reče Milka Planinc doslovno: „Malo, gotovo ništa. Bilo je kolega, poput Jože Vrhovca, koji su stalno ‘rovali’ po arhivima i to ih je zanimalo. Ja se time nisam bavila. Nisam ni znala što je bilo ondje. Tek sam poslije, osamdesetih, kada se otvorenije o tome počelo govoriti, čitala neke memoare, a i u Startu je izlazio feljton o tome.“

Qui nimium probat, nihil probat: tko previše dokazuje, ništa ne dokazuje.

Ništa tako dobro ne svjedoči o njezinoj nečistoj savjesti kao tvrdnja M. Planinc, da do osamdesetih godina o Bleiburgu nije znala ništa.

Pisac ove bilješke rodio se dvadeset godina poslije Bleiburga, pa je već sedamdesetih, kao osmoškolac, ponešto znao i o tome, i o Katynu i o Boričevcu i o Udbini i o mnogim drugim stvarima.

Ili je on bio bolje obaviješten od šefice CK SKH, ili je nešto drugo posrijedi...?

(*Politički zatvorenik*, br. 186, rujan 2007.)

IDEMO U CRNU GORU! *

Kako nam svi „faktori“ u našoj državi, dakle, i vlast i parlamentarna oporba, tvrde da su odnosi s našim jadranskim, crnogorskim susjedom, idilični (predsjednik Mesić je svojedobno, za potrebe te izmišljotine, izmislio dodatnu: da Crnogorci nikad nisu napadali Hrvatsku!), pa da je i to jedan od razloga zašto treba raširenih ruku i bez ikakva opreza hrliti u regionalne saveze, korisno je imati na umu rezultate jednoga raspita. Prenosimo ih iz sarajevske *Slobodne Bosne*, budući da ih u Hrvatskoj, koliko znademo, nitko nije objavio, a malo je hrvatskih građana posjetilo internetski portal www.cedem.cg.yu.

Dakle, Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM) nedavno je na velikom uzorku proveo anketu o obljubljenosti drugih, necrnogorskih etničkih skupina u Crnoj Gori.

Rezultati? Čak 48 posto ispitanih iz Crne Gore bi iselilo sve Albance, njih 25 posto bi protjeralo Bošnjake-Muslimane, čak 37 posto bi izbacilo Hrvate i Cigane. Bez Srba bi rado živjelo 8 posto crnogorskih ispitanika, a njih 3,7 posto bi iz Crne Gore istjeralo i same Crnogorce. Analizirana je i nacionalna struktura ispitanika: najnesnošljiviji su Srbi, a slijede ih Crnogorci i Bošnjaci. Najtolerantniji su – Albanci.

Kad, se dakle, Hrvat na ulicama kojega crnogorskoga gradića predstavi Hrvatom, odmah znade da bi ga otprilike dva od pet mještana silom potjeralo. To hoće reći, da su vremena Sekule Drljevića i Savića Markovića Štedimlije daleko iza nas, a da je Jevrema Brkovića u Crnoj Gori još uvijek malo.

Ponešto o tome govori, reklo bi se, i nedavno gostovanje *Hajdukovih* navijača u Podgorici, odakle su jedva izvukli žive glave. Ali, nema veze, na ime naknade štete za razaranje Konavala i Dubrovnika dobit ćemo tri-četiri krave. Vratit će nam i onaj u međuvremenu pokvareni hladnjak. Ionako je „Obodinov“.

(*Politički zatvorenik*, br. 186, rujan 2007.)

* Jasno je da kritike nekadašnje crnogorske politike – one iste koju su kritici podvrgavali i neki crnogorski intelektualci – ne znače kritiku kasnijega i današnjeg nastojanja Crnogoraca da obrane vlastiti identitet i državnu neovisnost: takvi su u Zagrebu i u Hrvatskoj i prije stotinu godina uživali simpatije slične onima koje uživaju i danas! Te simpatije, međutim, ne smiju poslužiti kao izgovor da se povijesne činjenice zaborave. Naprotiv, na njih treba podsjećati i zbog nas i zbog Crnogoraca i zbog Crne Gore.

PRIRODA GOVORI O BOGU

Prije nekoliko je desetljeća jedan katolički svećenik objavio knjižicu *Priroda govori o Bogu*, opisujući u njoj desetke primjera iz životinjskoga i biljnog svijeta, koji svjedoče o Božjoj opstojnosti i promisli.

Darujući životinjama i biljkama vrlo složene mehanizme opstanka, Bog nam poručuje kako postoji.

Sredinom kolovoza ove godine jedan je zagrebački dnevni list objavio vijest kako je u jednoj hvarskoj brijačnici papiga ispraznila crijeva, i to ne bilo gdje, nego – na Stjepana Mesića, aktualnog predsjednika Republike Hrvatske. Vijest je potkrijepljena i fotografijom.

Tko zna, što nam je dragi Bog time htio poručiti...

(*Politički zatvorenik*, br. 186, rujan 2007.)

RJEČITA PREMIJEROVA PRIJATELJSTVA

Prije nekoliko mjeseci na malim je ekranima ovjekovječen važan događaj za sudbinu nacije: književni kritičar Igor Mandić sa suprugom (čemu mu ona?) objavio je kuharicu. Da, baš kuharicu, zbirku recepata popabirčenih tko zna gdje. I da, bio je to baš onaj Igor Mandić, koji je svojedobno uhićenje Vlade Gotovca, Vlatka Pavletića, Franje Tuđmana i drugih, prokomentirao cinizmom, da hrvatska kultura ne će propasti ako je šaka pisaca u zatvoru. Bio je to baš onaj Igor Mandić koji je i prije nekoliko godina vratio crveno zaglavlje vječno partijskomu *Vjesniku*: neka cvate tisuću cvjetova, samo nek' su crveni!

I baš taj Igor Mandić predstavlja kuharicu, i baš tom Igoru Mandiću na noge dolazi, ni manje ni više, nego dr. Ivo Sanader, obično nazivan predsjednikom hrvatske vlade. Žmirka Igor na kuharicu, i godi mu kad se Sanader pred reflektorima i kamerama hvali dugogodišnjim prijateljstvom s Mandićem. Ne uzvraća Igor sličnim komplimentima, jer Mandić znade da se Sanader udvara njemu, i da nema potrebe obasipati premijera ljubavlju.

I, baš kao s Mandićem, prije nekoliko su tjedana novinarske kamere zabilježile kako razdragani predsjednik vlade ispred nekoga splitskoga kafića sjedi u srdačnom razgovoru s Antom Tomićem, novinarom *Jutarnjeg lista*, kojega su književni tezgari iz iste gilde, sad već uveli fakovci (fuck-offovci), proglasili i književnom zvijezdom. Ništa to ne bi bilo čudno, da Ante Tomić vječnu inspiraciju svojim podrugljivim tekstovima ne nalazi upravo u stranci i politici, koja je – makar nezakonito – rodila i sadašnjega našeg premijera. I nema ništa neprirodnije od srdačnog druženja predsjednika HDZ-a s onim, kojemu HDZ služi tek za sprdnju.

Ali, kao da, uostalom, sve ove Sanaderove egzaltacije ne pokazuju kako je premijeru ponajprije do toga, da posvjedoči kako se odriče vlastitog ognjišta i baštine na kojoj je odrastao? Srebrnjacima se zvecka s raznih strana.

(*Politički zatvorenik*, br. 186, rujan 2007.)

ZVONI LI ZVONO ANTI ĐAPIĆU?

Činjenica da se Tonći Tadić, po svemu sudeći, pojavljuje na čelu neovisnih lista u južnoj Hrvatskoj, nesumnjivo će potaknuti rasprave o tome, potvrđuje li okolnost da su on i Miroslav Rožić napustili Hrvatsku stranku prava neposredno uoči izbora, postojanje smišljenog plana protiv tzv. desnice u Hrvatskoj. Tadić bi na čelu neovisnih lista mogao na predstojećim izborima uzeti solidan dio birača, i tako HSP u tom dijelu Hrvatske ostaviti kratkih rukava, posve nalik situaciji na istoku Hrvatske, gdje će se potencijalno pravaško biračko tijelo podijeliti između HSP-a, HDZ-a i Glavaševa HDSSB-a, s kojim je Hrvatska stranka prava – nakon napete suradnje u osječkoj gradskoj i županijskoj vlasti – na ratnoj nozi.

Objektivni razlozi, ako ih i ima, ne mogu utjecati na katastrofalnu ocjenu Đapićeve politike. Njezin otklon od pravaštva vidljiv je i na ideološkoj i na personalnoj razini. Promicanjem nepravaških pridošlica, koji s pravaštvom imaju malo veze (Tadić, Rožić), ili je uopće nemaju (S. Letica i savjetnik M. Granić), na najutjecajnija mjesta u Saboru i u stranci nauštrb pouzdanih višegodišnjih pristaša pravaške misli, prvak HSP-a je pokazao kratkovidnost vrijednu divljenja. Njom je izgubio znatan broj prirodnih pristaša, a da na drugoj strani nije stekao (niti je mogao steći) nikoga.

Pokušaj da to vrludanje stranputicama kompenzira ridikuloznim poslušnicima poput Pere Kovačevića, bio je osuđen na neuspjeh. Kovačević sa Starčevićem ima jednako veze koliko i s Konfucijem. No, sve je to bila cijena Đapićeva grčevita pokušaja da se dokopa vlasti (i onoga što ona u Hrvatskoj „u naturi" znači). U skladu s tim je, u vrijeme kad se je Sanader krajem 2003. trudio formirati vladu bez sudjelovanja HSP-a, Đapić izjavljivao i ono, za što je znao da se u Haagu i u Bruxellesu rado sluša, pokazujući tako na koji zapravo način shvaća Antu Starčevića.

No, svi su izgledi da se jasala ne će dokopati ni nakon predstojećih izbora, bez obzira ne sve postizborne kombinacije. Serija neuspjeha koje HSP doživljava u posljednje vrijeme, neminovna su posljedica načina na koji Đapić vodi stranku. Ostaje samo vidjeti, dokad će HSP biti zarobljenik svoga „doživotnog" predsjednika...

(*Politički zatvorenik*, br. 187, listopad 2007.)

ĐAPIĆ BI U KOALICIJU SA SDP-om!

U vrijeme zaključenja ovog broja *Političkog zatvorenika*, do izbora je ostalo još desetak dana. No, samo oni koji posve površno gledaju na način na koji Hrvatsku stranku prava godinama vodi magistar Anto Đapić, mogli su biti iznenađeni programatskim interviewom koji je uoči službenog početka predizborne kampanje dao Jeleni Lovrić.

U zagrebačkom *Globusu* (br. 881 od 26. listopada 2007.) magistar Đapić ne taji da ga vlast privlači do te mjere, da bi stupio u postizborni savez s Milanovićevim SDP-om. On ističe kako je potpuno svjestan da će Sanader – u slučaju pobjede HDZ-a – učiniti sve da pri formiranju vlade zaobiđe pravaše, a vodstvu Hrvatske demokratske zajednice zamjera spremnost na ulazak u „veliku koaliciju".

Dakle, ono što predbacuje Sanaderu, Đapić bi vrlo rado napravio sam, uz uvjet da ga se pripusti jaslama!

Kad se ovaj tekst nađe pred čitateljima, izborni će rezultati biti poznati. Tada će predsjednika HSP-a trebati podsjetiti na to, da je izbornim neuspjehom proglasio ostanak stranke na jednakome broju saborskih zastupnika, i da je u tom slučaju najavio ostavku. Obistine li se predviđanja, da će HSP u novome sazivu Sabora biti i slabiji, Đapić ne će imati izbora: uz njegovo će se ime neminovno vezati tradicionalni slogan nogometnih navijača: „Uprava, odlazi!"

(*Politički zatvorenik*, br. 188, studeni 2007.)

DRUGOVI OMLADINCI, ZDRAVO!

U uobičajenom prepucavanju o duljini ušiju, koje u našim medijima vode zečevi i magarci, zagrebački je *Nacional* u listopadu 2007. objavio crticu o današnjoj glavnoj urednici Informativnog programa Hrvatske televizije, Hloverki Novak-Srzić, koja je obilježena kao, je li, desničarka.

Podsjeća se time na bogato ilustrirani članak u listu *Makarska rivijera* iz ožujka 1975., naslovljen riječima „Više od dvadeset omladinaca primljeno u Savez komunista". Među njima je i tadašnja maturantica Hloverka Novak, koja je svomu revolucionarnom zanosu dala oduška riječima:

„Tijekom školovanja odgojeni smo u duhu marksističkog pogleda na svijet. Prošlost naših naroda, dani krvavih borbi za ove naše mirne i spokojne dane još više su ulili vjeru da jedini pravi put, put u budućnost je socijalizam i samoupravljanje.

Sigurno je da sva današnja dostignuća u tako kratkom vremenu, ne bi bila ostvarena bez jedne tako čvrste organizacije kao što je SKJ. Moja želja da postanem njenim članom je ostvarena, nadam se, i duboko u sebi vjerujem, da ću pridonijeti njenom daljnjem radu, postati njen vrijedan član i da ću proširiti svoje vidike i životne nazore."

Iako smo više nego dobro svjesni, da podsjećanje na ovu crticu nije ponukano težnjom da se upozori na boljševičke naslage u hrvatskome javnom životu, nego je u funkciji discipliniranja medija u jeku predizborne kampanje, i na primjeru glavne urednice Informativnog programa *HTV-a* vidi se kako su članstvo u kompartiji i odanost marksizmu-lenjinizmu bili i ostali presudne, ako ne i jedine pretpostavke tzv. profesionalizma i ujedno ulaznice za napredovanje u životu i za strjelovit napredak u „demokratskoj Hrvatskoj".

(*Politički zatvorenik*, br. 188, studeni 2007.)

REUTERS: MASOVNE GROBNICE IZ DRUGOGA SVJETSKOG RATA OTVARAJU RANE U SLOVENIJI

Reuters je 22. listopada 2007. objavio vijest pod gornjim naslovom. U njoj se opisuje iskapanje masovne grobnice u slovenskome mjestu Lancovo, te se navodi kako je to samo jedno od 540 stratišta koja su dosad registrirana u Sloveniji. Godine 2002. službeno ih je bilo registrirano tek 40. „Procjenjuje se, da je u njima oko 100.000 tijela. 'Ubojstva koja su se zbila ovdje, nemaju primjera u Europi. Tijekom dva mjeseca poslije rata ubijeno je više ljudi nego za vrijeme čitavog rata'", rekao je Reutersovu dopisniku povjesničar Jože Dežman, dodajući: „Srebrenica je sitnica u odnosu na ovo".

Prema Reutersu, žrtve ubijene u Sloveniji većinom su vojnici koji su surađivali s nacional-socijalistima. Pretežno su pobijeni bez suđenja. Za njihova se grobišta zapravo znalo desetljećima, ali se je šutjelo, u strahu od komunističke represije. Mnogi stariji ljudi ni danas ne žele govoriti o tome. Tek jedan od sugovornika, koji nije htio otkriti svoje ime, svjedoči kako je gledao krv posvuda: „Nisu ustrijeljeni. Oni su umlaćeni."

Povjesničar dr. Mitja Ferenc potvrdio je kako su jugoslavenske vlasti dosljedno odbijale priznati masovna smaknuća i otkriti rodbini gdje su tijela pokopana. U brojnim su slučajevima čitava naselja izgrađena na grobištima. U kolovozu su, navodi izvjestitelj, slovenski istraživači potvrdili da se najmanje 15.000 žrtava nalazi u Teznu. Tu su pobijeni hrvatski i crnogorski vojnici. Bilo bi krajnje vrijeme da se dozna čitava istina, izjavio je i Lado Eržen, predstavnik lokalnih vlasti u Lancovu.

(*Politički zatvorenik*, br. 188, studeni 2007.)

TRICE I KUČINE JOŽE MANOLIĆA

U kasnim večernjim satima 20. studenoga 2007. beogradska je televizija (tj. Radio-televizija Srbije) prikazala redovitu emisiju „Upitnik“, posvećenu temi „Kako je ubijena Jugoslavija“. Glavni gost bio je bivši član, odnosno predsjednik Predsjedništva SFRJ, Borisav Jović. U emisiju su se povremeno uključivali brojni gosti, koji su s Jovićem razgovarali ili polemizirali. Među njima su bili zadnji ministar obrane SFRJ, general Veljko Kadijević, načelnik Uprave bezbednosti JNA general Aleksandar Aca Vasiljević, bivši načelnik Uprave za međunarodnu saradnju JNA pukovnik Dragan Vukšić, poznati novinar (svojedobni suradnik zagrebačkog *Danasa*) Miroslav Lazanski, a iz Rijeke se uživo uključio i Josip Manolić, najavljen kao predsjednik hrvatske vlade 1990.–1991.

Manolić je pozvao Jovića da se u vrijeme obilježavanja vukovarskog zločina ispriča Hrvatima, na što je ovaj odvratio da za to ne vidi razloga. Prvo, zbog toga što su Hrvati, prema njemu, u Drugome svjetskom ratu pobili 600 do 700 tisuća Srba, a u nedavnom ratu protjerali njih pola milijuna. Drugo, zbog toga što su Hrvati izazvali sukob i u Vukovaru, blokirajući tamošnju vojarnu JNA, u kojoj su vojnici počeli umirati od gladi i žeđi. I treće, zbog toga što za zločine on nije odgovoran, niti je za njih znao. (U idućim prilozima su se Kadijević i Vasiljević prepucavali o tome, tko je za Ovčaru znao i tko je trebao znati.)

Uz još niz zanimljivih i poučnih pojedinosti izrečenih u toj emisiji (npr. da je, unatoč tomu što su u apsolutnom broju novaka građani Srbije činili 95 posto, odziv na mobilizacijske pozive u JNA u Crnoj Gori bio razmjerno neusporedivo viši i da je iznosio 27 posto, dok je u Srbiji bio svega 10 posto), čiju će pouzdanost jednom trebati provjeriti, najzanimljiviji je trenutak bio, kad su Jović i voditeljica emisije pitali Manolića, nije li on u Haagu, u predmetu protiv tzv. hercegovačke šestorice, svjedočio o sporazumu Tuđman – Milošević u Karađorđevu, i nije li tada potvrdio, da je između dvojice predsjednika postignut opći dogovor.

Nemajući kamo, Manolić je potvrdio da je svjedočio upravo u tom smislu. To je priznanje omogućilo beogradskim domaćinima da poentiraju: ako je u ožujku 1991. između Tuđmana i Miloševića postignut dogovor o daljnjemu vojno-političkom razvitku na području Hrvatske i BiH, kakvom je logikom moguće odgovornost za vukovarski zločin predbacivati samo Srbiji?! Kako je moguće

posljedice tobožnjeg sporazuma reducirati samo na BiH i iz njega potpuno odstraniti Hrvatsku?

Drugim riječima, poučak je kristalno jasan: zagovornici nedokazane (i nedokazive) teze o postojanju sporazuma iz Karađorđeva u krajnjoj konzekvenci ekskulpiraju Srbiju i od zločina u Vukovaru. Nevolja je samo u tome, što oni to ne vide. Ili ipak vide, pa možda tu tezu upravo zbog toga takvom žestinom i zagovaraju...?

(*Politički zatvorenik*, br. 189, prosinac 2007.)

ZAR NISMO U „SVJETSKOJ VLADI“?!

Početkom prosinca priopćeno je kako je Rusija odbila hrvatski zahtjev za izručenje Milana Mandića, općinskog načelnika Bačke Palanke i člana Šešeljeve Srpske radikalne stranke, koji je u Hrvatskoj u odsutnosti osuđen na 14 godina zatvora zbog ratnih zločina.

Mandić je uhićen 20. listopada na moskovskome uzletištu na temelju Interpolove tjeralice, te je nakon više od mjesec dana provedenih u pritvoru, vraćen Srbiji. Odmah po povratku, na konferenciji za tisak je izjavio kako Hrvatska nije Rusiji u roku od 40 dana dostavila nijedan dokaz o njegovim ratnim zločinima u istočnoj Hrvatskoj.

Ministrica pravosuđa Ana Lovrin je „iznenađeno i uvriježeno“ opovrgnula te tvrdnje, navodeći kako je Rusija hrvatski zahtjev za izručenje jednostavno ignorirala, te nikad nije obavijestila hrvatske vlasti da je protiv Mandića određen ekstradicijski pritvor i rok za dostavu dokumentacije, u skladu s međunarodnim normama i bilateralnim ugovorom dviju država. Ministrica tvrdi da je njezino ministarstvo od Županijskog suda u Osijeku već 23. listopada zatražilo potrebnu dokumentaciju, kako bi ju proslijedilo u Moskvu čim Rusija odredi rok za to. Ukratko, Rusiju ni briga nije za hrvatske zahtjeve za izručenje, međunarodne tjeralice i slične sitnice.

Ovim se povodom nisu oglasili oni, koji su si samodopadno tepali kako je Hrvatska svoju snagu i ugled potvrdila i ulaskom u „svjetsku vladu“, tj. u Vijeće sigurnosti UN-a, i kako će nas – dok smo tamo – „svi jako voljeti i svi nam jako htjeti izići ususret“. Tamo smo, inače, skupa s Rusijom, zar ne?

(*Politički zatvorenik*, br. 189, prosinac 2007.)

HTV O OBLJETNICI TUĐMANOVE SMRTI

Osmu obljetnicu smrti prvoga hrvatskog predsjednika, dr. Franje Tuđmana, javna dalekovidnica hrvatske države, Hrvatska televizija, obilježila je petnaestominutnim filmom prikazanim 10. prosinca 2007. između 23:30 i 23:45 sati, tj. u vrijeme kad pristojan svijet spava.

Riječ je o simpatičnom uradku Obrada Kosovca, u kojemu nije kazana doslovce nijedna jedina autorska riječ. Onih nekoliko rečenica izgovorio je sâm Tuđman. Drugi se ne usuđuju, da se ne bi komu zamjerili: Mesiću, Sanaderu, Bruxellesu, Tadiću, Mili Martiću...

(*Politički zatvorenik*, br. 189, prosinac 2007.)

ČESTITAMO DRŽAVNOM ODVJETNIŠTVU!

Jedan je zagrebački dnevnik 6. prosinca 2007. na stranici s osmrtnicama, u donjemu desnom kutu, objavio obavijest da je „gospodin (!) Lutvo Ahmetović preminuo u ponedjeljak, 3. prosinca 2007. u 94. godini života".

Čovjek, drug i komunist Ahmetović koji je, eto, u posljednjem razdoblju svoga života imao nesreću da se iz druga morao prometnuti u gospodina (*tempora mutantur*...), bio je jedan od četvero osumnjičenih za brutalni pokolj ratnih zarobljenika i civila u Krašiću prije šezdesetak godina.

Unatoč svim nadama i skrušenim molitvama Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, da osumnjičenici, protiv kojih je u svibnju 1998. podnesena kaznena prijava, što prije presele na drugi svijet, gospodin Ahmetović nije htio tako lako ostaviti svoga druga Radu Bulata, da – nakon smrti Marka Belinića i Milke Kufrin – sâm bije bitku protiv klerofašističke bagre, pa se dugo opirao. No, državnoodvjetničke su molitve, kao što je poznato, moćna stvar.

Zato, čestitamo državnom odvjetništvu!

(*Politički zatvorenik*, br. 189, prosinac 2007.)

ZAŠTO SU PREŠUĆENE ANTISEMITSKE ODLUKE „ANTIFAŠISTA“ DR. IVANA RIBARA

Do koje je mjere jugoslavenstvo inspiriralo tzv. antifašiste, pokazuje i primjer dr. Ivana Ribara (1881.-1968.). Nakon burne jugoslavenske mladosti, Ribar 1918. postaje članom Glavnog odbora Narodnog vijeća SHS u Zagrebu, a 1919. predsjednikom Privremenoga narodnog predstavništva SHS. Potom je biran zastupnikom Demokratske stranke, a uskoro postaje i predsjednikom Ustavotvorne skupštine te na tome mjestu ostaje do 1922. Predsjedao je skupštinskoj raspravi kada je Puniša Račić pucao u Stjepana Radića i drugove. U vrijeme diktature sudjeluje u radu Udružene opozicije, a u nizu suđenja brani komuniste.

Aktivno sudjeluje i u gospodarskom životu. Najnovije studije o inozemnim utjecajima u jugoslavenskome gospodarstvu i o poslovanju najjače banke sa stranim kapitalom, Opštega jugoslovenskog bankarskog društva, pokazuju da je dr. Ivan Ribar najprije bio lobist belgijsko-austrijskoga, a onda potom njemačkoga kapitala u Kraljevini Jugoslaviji.

Prema jugoslavenskim komunističkim hagiografskim prikazima, Ribar „početkom 1941. podržava aktivni otpor protiv neprijatelja“, a „nakon početka oružanog ustanka u Srbiji jedno vrijeme ilegalno boravi u Beogradu, a potom je otišao u Zagreb odakle se prebacio na oslobođena područja. Tijekom 1942. radio je na pripremama za sazivanje AVNOJ-a. Na prvom zasjedanju AVNOJ-a u Bihaću 26. i 27. studenoga 1942. izabran je za predsjednika izvršnog odbora AVNOJ-a i to ostaje sve do 1945. U ratu je izgubio oba sina: Juricu i Ivu Lolu. (...) Nakon rata je bio zastupnik u Narodnoj skupštini FNRJ i u Saboru NR Hrvatske. Od kraja 1945. do 1953. bio je predsjednik Predsjedništva Narodne skupštine FNRJ. Jedno vrijeme bio je i član Saveznog odbora SSRNJ. Umro je 1968. kao pričuvni general-major JNA“ i ujedno nositelj brojnih odličja: „Odlikovan je Ordenom Jugoslovenske zastave, Ordenom narodnog oslobođenja, Ordenom bratstva i jedinstva, Ordenom zasluge za narod, te Ordenom partizanske zvijezde I. reda.“

Iz službenih je biografija izostavljen podatak, da je Ribar, kao predsjednik Upravnog odbora Opštega jugoslovenskog bankarskog društva, bio potpisnik odluke o otpuštanju svih židovskih zaposlenika.

Da je dr. Ribar kojim slučajem bio zagovornik hrvatske državne neovisnosti, to mu se ne bi oprostilo. Ovako, nitko mu taj grijeh ne spočitava. Baš kao ni stotinama srpskih i jugoslavenskih intelektualaca, potpisnika sličnih odluka i manifesta. Oni su i u današnjoj Hrvatskoj nešto jednakiji, jer su bili – protiv Hrvatske.

(*Politički zatvorenik*, br. 189, prosinac 2007.)

KAKO ZDENKO SVETE PREBIRE PO SMETLIŠTU

Reagirajući na sve češće prozivanje (i dokumentiranje) partizanskih zločina nad Hrvatima, zagrebački je *Globus* u br. 881 od 26. listopada 2007. na čitavih šest bogato ilustriranih stranica ugostio još jednoga „Titova diplomata i obavještajca".

Tonom punim netrpeljivosti i mržnje, okomljuje se tu Zdenko Svete na kardinala Bozanića i njegove istupe, iznova optužuje nadbiskupa Stepinca i poziva Crkvu neka, ako misli da je u pravu, objavi biskupske „homilije, poruke i propovijedi u periodu 1941.–1945." i „dakako, otvori vatikanske arhive", jer bi se time, po njegovu mišljenju, dokazalo da je Katolička crkva zdušno i bezrezervno podupirala ustaški pokret i Nezavisnu Državu Hrvatsku, a oni su – ocjenjuje taj „Titov diplomat i obavještajac" – „od početka, u ideologiji, politici i izvedbi u cjelini bili zločinački".

U pogledu zločina na Bleiburgu, tamo nije bilo nikakvih nedužnih civila, nego su se jugoslavenski partizani obračunali s „dvadesetak tisuća najkrvavijih hrvatskih, srpskih, slovenskih itd. nacifašista". Zaključuje Svete kako se i danas ponosi time da je bio Titov partizan i jugoslavenski komunist.

I pravo je!

Treba snage da bi se priznalo kako se ne kaje što je čitav život posvetio državi koja se raspala u krvi, i ideologiji koja je „zaslužna" za nešto više od stotinu milijuna pobijenih. Riječi bivšega jugoslavenskog veleposlanika pri Svetoj Stolici jasnije od ičega pokazuju zašto ta ideologija i taj režim zaslužuju smetlište povijesti...

(*Politički zatvorenik*, br. 189, prosinac 2007.)

MILKA PLANINC PONOVNO NA ESTETSKOJ KIRURGIJI!

Nakon što je prije par mjeseci u opširnom razgovoru za *Jutarnji list* uljepšala svoju ulogu u jugoslavenskome partizanskom pokretu, izjavivši kako je u partizane otišla zbog ljubavi prema Hrvatskoj, slobodi, demokraciji, višestranačkom sustavu, zaštiti privatnog vlasništva i čega još sve ne (a za Bleiburg je čula tek kasnih osamdesetih), Milka Planinc je krajem studenoga 2007. dobila prigodu u tjedniku iste medijske kuće (EPH), uljepšati i svoju ulogu u slamanju Hrvatskog proljeća.

O svemu tome će, kaže, napisati knjigu, ali, eto, da se nacija dalje ne traumatizira, sada nam u sažetu obliku objašnjava kako je zapravo čitavo komunističko vodstvo u Hrvatskoj zagovaralo konfederalizaciju Jugoslavije. Hrvatsko proljeće, koje ona ustrajno naziva „maspokom", ne samo da nije pridonijelo donošenju Ustava SFRJ iz 1974., nego je: „Maspok za neko vrijeme bio odgodio i čak doveo u opasnost tada već prilično zahuktali posao oko donošenja ustavnih promjena u Hrvatskoj i SFRJ, koji su pokrenuli i za koji su bili daleko najzaslužniji Tito, Kardelj i Bakarić".

Nije ona sukrivac ni za val represije i uhićenja nakon Karađorđeva. Glavnu ulogu u tome je, tvrdi, imao Josip Vrhovec, koji je prema njoj oduvijek pokazivao nesklonost. Vrhovec je predložio popis šest-sedam imena glavnih organizatora koje valja žrtvovati i suditi, a Milka Planinc i CK SKH nisu utjecali „na ono što se događalo dolje, na terenu". Štoviše, „slali smo članove SK i aktiviste da suzbijaju osvetničke reakcije i slučajeve odmazde i tamo gdje ih nije trebalo biti..." Ta su uhićenja i suđenja bili uvjet opstanka, jer su „neki" predlagali Goli otok, odnosno smjenu i suđenje svih onih iz komunističkog vodstva u Hrvatskoj, koji su preživjeli XXIII. sjednicu republičke podružnice jugoslavenske kompartije...

Nakon ove uspješne estetske operacije, treba očekivati da će se Milka Planinc ponovno podvrgnuti kirurškom nožu stručnog tima iz EPH. U idućoj fazi valja dokazati još i to, da je zaslužna za čovjekov let na Mjesec, pronalazak penicilina i izum kotača. Sve se može, kad se hoće.

(*Politički zatvorenik*, br. 189, prosinac 2007.)

PRILOZI ZA BIOGRAFIJU STIPE MESIĆA

Godinama se u hrvatskoj javnosti stvaraju fame, kako su se Manolić, Mesić i družina u proljeće 1994. odcijepili od Tuđmana i Hrvatske demokratske zajednice „poradi zemljice Bosne". Tom se je pokušaju htjelo dati i općenacionalno značenje, jer su – eto – izdanci jugoslavenskoga boljševičkoga krila unutar HDZ-a bili bliži „pravaškim idealima" i „pravaškoj tradiciji", negoli oni Tuđmanovi suradnici, koji su potjecali iz „desno" orijentiranih, nacionalističkih ili bar nacionalnih krugova.

Ali, ako je doista bilo tako, i ako je Tuđmanova „politika prema BiH" bila upravo onakva kakvom ju Mesić prokazuje, zašto se manolićevci nisu od Tuđmana odcijepili ujesen 1991., nakon što je (18. studenoga 1991.) osnovana Hrvatska zajednica Herceg-Bosna, ili u proljeće 1992., kad je (8. travnja) osnovano Hrvatsko vijeće obrane, ili u listopadu 1992., kad je došlo do prvih ozbiljnijih sukoba Hrvata i Muslimana u BiH, ili u proljeće 1993., kad su ti sukobi prerasli u otvoreni rat...?

Na taj logičan upit, nikad nije došao logičan odgovor. Nema odgovora ni na pitanje, zašto je raskol u HDZ-u planiran upravo u proljeće 1994., tj. u vrijeme kad su se SAD umiješale u rat u BiH i nametnule Washingtonski sporazum, dovodeći i do zaokreta u hrvatskoj politici prema Muslimanima (i u muslimanskoj politici prema Hrvatima).

Odgovor na prvo pitanje ovih je dana u *Jutarnjem listu* (br. 3382/X od 11. studenoga 2007., str. 3.), povodom najnovijeg zapleta u slučaju generala Zagorca, dao treći iz Manolićeve skupine, Slavko Degoricija. Prema njemu, „sukob unutar HDZ-a dogodio se zbog jačanja tzv. Šuškove frakcije, koja 'se s nama borila za utjecaj na Tuđmana'. Rat u BiH, kaže, samo je pojačao nesnošljivost između dviju struja."

Drugim riječima, radilo se je samo o borbi za vlast, a „politika prema BiH" bila je jedan od mamaca kojima se htjelo namamiti lakovjerne. Tim se je manevrom moglo bar privremeno dobiti i dio „desnice", nemali dio katoličkoga svećenstva itd. A sve je tempirano u vrijeme američke intervencije, u nadi da će jedina preostala svjetska velesila u novu trku htjeti krenuti s novim konjem...

(*Politički zatvorenik*, br. 189, prosinac 2007.)

U ZATVOR ZBOG HRVATSKOG JEZIKA!

Ovih se dana, 22. prosinca, navršava 56 godina od rođenja dr. Ivana Šretera (1951.). On je 1986. u prekršajnom postupku proglašen krivim zbog prekršaja iz čl. 3. st. 1. Zakona o prekršajima protiv javnoga reda i mira, jer da je – pregledavajući kao liječnik-specijalist bolnice u Lipiku pacijenta Stevu Majstorovića – u rubriku zanimanje pacijenta upisao „umirovljeni časnik“ (umjesto „penzionirani oficir“).

I prvostupanjski prekršajni sud, i Republičko vijeće za prekršaje i Vrhovni sud SR Hrvatske zauzeli su isto stajalište, da je „okrivljenik time na javnom mjestu pisanjem vrijeđao i omalovažavao socijalističke patriotske osjećaje građana“, budući da: „za oficire JNA u našoj zemlji isto značenje ima samo vojni starješina. Budući da su se u vrijeme stvaranja JNA časnicima nazivali oficiri neprijateljske vojske, takav naziv za oficira JNA ima uvrjedljivo i omalovažavajuće značenje. Prema tome upisivanjem riječi ‘časnik’ umjesto oficir JNA vrijeđaju se i omalovažavaju patriotski i socijalistički osjećaji pa su time ostvarena obilježja navedenog prekršaja...“

Šreter je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šezdeset dana, koja je u postupku po pravnim lijekovima smanjena na pedeset dana. Da to nije dovoljno, ocijenio je (podrijetlom hrvatski) književnik Goran Babić (poznat i kao „KGB“, a još poznatiji po svom odlasku u Beograd 1990./91. i trajnom ostanku u „prestonici“). On je u *Nedjeljnoj Dalmaciji* svoj osvrt na „slučaj Šreter“ završio riječima „kako tom medicusu očito ne pomaže ništa, ni ožeg ni riječ, pa je jedini lijek crna zemlja i zeleni humak“.

Koliko su Babićevi istomišljenici i braća po „antifašizmu“ doslovno shvatili taj savjet, govori činjenica da su odmetnuti Srbi 18. kolovoza 1991. presreli vozilo dr. Šretera između Kutine i Pakraca, u selu Kukunjevac, te ga odveli nedaleko od logora Bučje, u napuštenu kuću u selu Branešci. Znade se da je dr. Šreter tamo tjelesno i duševno zlostavljan, a od tada mu se gubi svaki trag.

Ni tijelo mu još nije pronađeno.

Njemu u čast osnovana je Zaklada dr. Ivana Šretera, a *Jezik, časopis za kulturu hrvatskoga književnog jezika*, utemeljio je nagradu za novu hrvatsku riječ, nazvavši je Šreterovim imenom.

Valja pozdraviti ove simbolične znakove zahvalnosti mučeniku za hrvatski jezik, iako se može pretpostaviti da bismo mu kao narod izrekli veću hvalu da se ozbiljno suprotstavimo neutaživoj spremnosti namjesnikâ na zagrebačkom Gornjem gradu, da na „regionalnim skupovima“ (čak i onima koji se održavaju u srcu Hrvatske) oni koji govore i u naše ime, nastupaju kao govornici „crnogorsko-bosansko-hrvatsko-srpskog“ jezika. Pristanak na gubitak jezika pristanak je, naime, na gubitak države...

(*Politički zatvorenik*, br. 189, prosinac 2007.)

USTANIMO PROTIV DALMATINE (4.): POUČNA EPIZODA S NOVOM TALIJANSKOM MARKOM

Iako je hrvatsko Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija u listopadu prosvjedovalo, doznavši da talijanska pošta priprema tiskanje, javno predstavljanje i distribuciju poštanske marke, koja svojim motivom i natpisom izravno pothranjuje talijanski imperijalizam, Italija je 11. prosinca 2007. ipak izdala poštansku marku s fotografijama grada Rijeke na kojoj je i natpis „Istočna zemlja koja je bila talijanska“ („Fiume-terra orientale già italiana“). Hrvatska je ponovno negodovala.

Imajući na umu da se slični incidenti događaju iz godine u godinu (ili još češće), da službene talijanske vlasti ne samo trpe, nego i podupiru iredentističke manifestacije, da se talijanski političari (pa i sâm predsjednik Talijanske Republike) upuštaju i slične ispade, s puno više ozbiljnosti treba uzeti izljeve autonomaštva u Hrvatskoj i pokušaje da se Hrvatska opet razdrobi. Talijanska marka i nametanje naziva „Dalmatina“ lice su i naličje iste tendencije...

(*Politički zatvorenik*, br. 189, prosinac 2007.)

NEMA ZAROBLJENIKA, JER NEMA „POZADINE“!

Legendarni *sudija* zagrebačkoga vojnog suda JNA, Ivan Fumić, prije nekoliko je godina pred televizijskim auditorijem nehotice priznao, da „partizani nisu imali zarobljenika, jer nisu imali pozadine“. Drugim riječima, zarobljenike bi strijeljali. Najčešće bez ikakva suda, a ponekad – kad bi za to bilo posebne potrebe – fingirana su suđenja i tzv. narodni sudovi, koji su osude nerijetko donosili i unatrag, nakon što su zarobljenici već poslani Bogu na račun (u „trinaesti bataljon“, kako se taj postupak neduhovito nazivao u partizanskom žargonu).

Zagrebački je *Jutarnji list* (br. 3402/X) u svome subotnjem prilogu *Magazin* (br. 476/X) od 1. prosinca 2007. objavio zanimljiv prilog pod naslovom „Stvaranje Jugoslavije kroz prešućene slike“, o zbirci dokumenata i fotografija bivšega Muzeja revolucije. Petnaestak fotografija iz doba Nezavisne Države Hrvatske i prvih godina komunističke Jugoslavije svjedoče kako se krivotvorila povijest: ponekad sakrivanjem i uništavanjem dokumenata, a ponekad njihovim krivotvorenjem i retuširanjem.

Iz toga članka prenosimo niz od četiri fotografije, koje prikazuju zarobljavanje i strijeljanje njemačkih vojnika najvjerojatnije kod Knina. Pripadnici obje strane su još uvijek u zimskim odorama, koje s pobijenih vojnika (makar bi druga fotografija mogla govoriti o „džoranju“ odnosno o – pljački) prije strijeljanja nisu uopće skinute. „Oslobodi telji“ su tada već bili dobro opskrbljeni iz savezničkih i talijanskih zaliha...

(*Politički zatvorenik*, br. 189, prosinac 2007.)

ZLOUPOTREBE ZLOSRETNE USTAVNE PREAMBULE

Komentirajući neke reakcije javnosti na vijest, da je zlatna mladež SDP-a izbornoj noći prizivala uskrsnuće Jugoslavije, pjevajući „drugu Titu“ i zemlji koja se protezala „od Vardara pa do Triglava“, račanovski je „drugoligaš“ (prema riječima Vesne Pusić) mr. sc. Neven Mimica pokušao minimizirati značenje incidenta, navodeći usput, da te pjesme „nisu zabranjene ustavom“, za razliku od nekih drugih koje su „Ustavom zabranjene, a ipak se pjevaju“.

Mimica, doduše, nije pravnik, ali bi se i od ekonomista i političara moralo moći očekivati da znade bar to, kako se ustavna preambula ne nalazi u normativnome dijelu najvišega zakona u državi, pa se njome ništa ne može ni propisivati ni zabranjivati.

No, prečesta pozivanja na zlosretnu ustavnu formulaciju i njezino utemeljivanje suvremene Hrvatske, između ostaloga, i na avnojevsko-zavnohovskoj, jugoslavenskoj Hrvatskoj, koja sežu dotle da se čak hoće spriječiti historiografska istraživanja, pokazuju koliko su bili u pravu oni koji su – još 1990./91. – dalekovidno ukazivali na to, da će se te fraze Hrvatima obiti o glavu.

Nažalost, Tuđman je plaćao danak pokušaju da uljepša vlastitu prošlost, kao i ocjeni da će to presudno pridonijeti osamostaljenju Hrvatske. Gledano unatrag, obje su se procjene pokazale pogrješnima: nategе o „hrvatskim komunistima“ ne će dobiti znanstvenu potkrjepu, a Hrvatska se osamostalila Domovinskim ratom, a ne „antifašističkim“ podilaženjem velesilama. Ono je Zapad impresioniralo do te mjere, da je Mitterand – sâm, doduše, poznat po kolaboraciji s vichyjevskim režimom – prigodom 50. obljetnice završetka Drugoga svjetskog rata, 1995. smatrao Tuđmana nepatvorenim ustašom.

I u sklopu najavljene promjene ustavnog članka 141., kojom se hoće dokinuti zabrana udruživanja u jugoslavenske i balkanske državne saveze, zagovornici eliminiranja hrvatske države pozivat će se na ustavne „izvorišne osnove“. Jer, ako je „jugoslavenska Hrvatska“, Hrvatska u sastavu Jugoslavije (kao Banovina i kao komunistička nazovi-republika) među „izvorišnim osnovama“, zbog čega Jugoslavija ili slična „regija“ ne bi mogla biti i buduće „utočište“ Hrvatske? Postoji

li kakva logička i politička protimba između tuđmanovskih „izvorišnih osnova“ i budućega, najavljenog ukidanja (također Tuđmanova) ustavnoga članka 141.?

Krug će se tako zatvoriti: jugoslavensko-komunistička baština skupo nas je stajala u prošlosti, a mogla bi nas jednako skupo stajati i u budućnosti...

(*Politički zatvorenik*, br. 190, siječanj 2008.)

O TZV. NEOVISNOM TISKU

Izazvan stanovitim opservacijama Ivana Lovrenovića u *Feralu*, pokretač i nekadašnji glavni urednik i *Globusa* i *Nacionala*, stasiti Denis Kuljiš u *Globusu*, br. 892 od 11. siječnja 2008. objasnio je, da se njemu ne može spočitnuti nikakva „kolaboracija" s Franjom Tuđmanom, jer je prvo i najvažnije načelo njegove uređivačke politike glasilo: Ne može se objaviti ništa dobro o Franji Tuđmanu.

Ima, ruku na srce, i u civiliziranom svijetu sličnih pojava (pa je bilo teško u hamburškome *Der Spiegelu* zamisliti pohvalan tekst o Helmutu Kohlu), ali ipak ne valja smetnuti s uma ovo priznanje o načinu, na koji (su) u Hrvatskoj funkcionira(li) tzv. neovisni, slobodni i – dakako – objektivni mediji.

(*Politički zatvorenik*, br. 190, siječanj 2008.)

UMILJATI RAZGOVORI NA TZV. KULTURNOJ LJEVICI

U autobiografskom tekstu, objavljenom u jednome zagrebačkom dnevniku, pripovijeda književnik i novinar Miljenko Jergović kako se je prije nekoliko godina zatekao na Motovunskome filmskom festivalu (ili, kako bi se to novohrvatski kazalo: na Motovun Film Festivalu). Za jednim je stolom ugledao račanovskoga ministra kulture (inače po struci leksikografskoga kompilatora) dr. Antuna Vujića, u društvu s nekolicinom tzv. uglednika, koje je iz Jergovićeva opisa sve moguće prepoznati.

Prišao, dakle, Jergović tomu stolu, nakan pozdraviti društvo. No, dočeka ga „ministar kulture" riječima: „Marš, smeće jedno bosansko, idi tamo odakle si došao, da te mi ne bismo tamo vraćali!"

Ma što tko mislio o Jergoviću i o njegovoj potrebi da se u svakom slučaju postavlja kao arbitar (pa nam tako, recimo, pred Božić u plahtama nudi idealiziranu sliku Frana Supila, hoteći kazati da o tome bivšem pravašu, a kasnijem ideologu jugoslavenstva i razočaranom zaljubljeniku u Baju Pašića, nitko u Hrvatskoj pojma nema), njegova anegdota u susretu s Vujićem vrijedna je pozornosti.

O toj je umiljatoj zgodi moguće lamentirati s različitih gledišta.

Moguće je pitati se, u kakvoj zemlji takvi *tipusi* mogu biti ministrima kulture.

Moguće je zgražati se nad ideologijom i strankom, koja bi nam takvog primitivca iznova – da je pobijedila na izborima – nametnula za ministra kulture.

Moguće je u Jergovićevu opisu, kao što je to u jednome ogledu kasnije učinio bivši pomoćnik bivšega ministra istog resora, isticati onaj plural u Vujićevim riječima.

A moguće je i primijetiti, da na tzv. nacionalističkoj desnici – koja se danas, nažalost, ne odlikuje osobitim kulturnim zalaganjem i intelektualizmom – takav ispad jednostavno ne bi bio moguć.

Poticanje regionalnih razlika i njihovo vrijednosno rangiranje te tzv. urbani rasizam, odlika su onih koji se danas u Hrvatskoj hoće zvati ljevicom. No, na njihove isprike i ostavke nitko ne poziva, jer oni – kako reče upravo Miljenko Jergović – vladaju hrvatskim medijima i hrvatskim kulturnim prostorom.

(*Politički zatvorenik*, br. 190, siječanj 2008.)

ISTRAGA O UBOJSTVU BRUNA BUŠIĆA U OPASKAMA O. VLADIMIRA HORVATA D. I.

Gostujući u emisiji Vesne Kljajić 1. veljače 2008. na *OTV-u*, poznati se je hrvatski isusovac, pater Vladimir Horvat, prisjetio i atentata na Bruna Bušića, čiji je sprovod u Parizu predvodio u listopadu 1978. Tamo je, naime, proveo priličan broj godina u pariškoj hrvatskoj katoličkoj misiji.

U tom je kontekstu komentirao i neslučajne površnosti francuskoga redarstva, koje je istragu vodilo tako temeljito, da iz oplata u dvorištu u kojem je Bušić ubijen, nije identificiralo ni pokupilo čak ni sva zrna ispaljena iz ubojičina pištolja. Dodao je pater Horvat i to, da su hrvatske vlasti kasnije pokrenule tzv. istragu, te su se o okolnostima ovoga najpoznatijeg atentata na hrvatske političke emigrante, raspitivale – prema riječima o. Horvata – „kod ljudi kojima ih ja nikad ne bih uputio".

U dalje se opservacije naš ugledni isusovac nije upustio, ali i ovo što je kazao, rječito pokazuje da su mu na umu pogrješke i propusti koje su u istrazi počinile hrvatske vlasti.

Slučajne pogrješke, dakako (kao što znamo)...

(*Politički zatvorenik*, br. 191, veljača 2008.)

BEOGRADSKA POHVALA IVI SANADERU

Uoči drugoga kruga srbijanskih predsjedničkih izbora, u zanimljivome političkom magazinu srbijanske državne televizije, koji se pod naslovom „Upitnik“ prikazuje utorkom navečer, 29. su siječnja 2008. nastupili Milorad Pupovac i Milorad Dodik. Pitalo ih se, kako Srbi izvan Srbije gledaju na srbijanske predsjedničke izbore, i što bi za njih značila pobjeda kojega od suparnika, radikala Tomislava Nikolića ili umivenoga, ali jedva manje velikosrpski orijentiranoga Borisa Tadića.

Oba su gosta izrazila neskriveno uvjerenje, da se u njihovim matičnim zajednicama ti izbori smatraju vrlo važnim događajem, i obojica su poduprli Tadića.

U istom je kontekstu Pupovcu postavljeno pitanje o položaju Srba u Hrvatskoj nakon ulaska SDSS-a u novu Sanaderovu vladu (kao da i onoj prethodnoj nije bio pouzdan koalicijski partner!). Svojom uobičajenom strašću i poslovičnom žustrinom, Pupovac je ponovio: da je u Hrvatskoj na vlasti Franjo Tuđman i njegovi pristaše, svaka bi suradnja SDSS-a s vladom bila nemoguća. No, budući da je u Hrvatskoj vladu formirao „čovjek koji čini sve da bi demontirao Tuđmanovo političko naslijeđe“, on, Pupovac, smatrao je svojom osobnom i političkom obvezom, u tome mu poslu zdušno pripomoći.

Reče li ono netko, da o nama – puno više od nas samih – govore naši znanci, prijatelji i suradnici?

(*Politički zatvorenik*, br. 191, veljača 2008.)

DOSLJEDNOST DR. ZDRAVKA TOMCA

U jednom je hrvatskom tjedniku dr. Zdravko Tomac, dosljedan u svojim mijenama (posljednjih godina, srećom, nabolje!) komentirao odnos Srba u Hrvatskoj prema državi u kojoj žive, sve u povodu ulaska Pupovčeva SDSS-a u Sanaderovu vladu. Podsjetio je pritom Tomac na Pupovčevu izjavu, objavljenu u *Vjesniku* od 27./28. srpnja 1994., tj. u jeku rasprava o Planu Z-4, koji je težio razbijanju Hrvatske i koji je, srećom, onemogućen hrvatskim političkim i vojnim akcijama.

Taj i slične planove Pupovac je tada komentirao riječima: „Mora biti vrlo velika autonomija za Srbe u Republici Hrvatskoj. Mnogo je modela; američkih država, kanadskih provincija, švicarskih kantona ili neko drugo rješenje. Predmet razgovora u teritorijalno zagarantiranom integritetu mogu biti i federacija i konfederacija".

Slične su izjave u to doba davali i drugi „urbani" odnosno „demokratski" Srbi, poput Milana Đukića, Veselina Pejnovića itd. (Da nas ne nazovu huškačima, bolje da se ne prisjećamo bahatosti s kojom su ti ljudi nastupali 1991.!)

I s pravom Tomac poziva Pupovca, da se danas izjasni, odriče li se politike koju je zastupao 1994. No, s nepravom previđa, da Pupovac nije tek od ovoga siječnja Sanaderov koalicijski partner, nego je to bio i u prošlome mandatu, kad je Sanaderova saborska većina ovisila o milosti i o glasu Voje Stanimirovića i sličnih „osloboditelja Vukovara", jer je tadašnji i sadašnji premijer radije surađivao s njima, negoli s Hrvatskom strankom prava, kojoj je u jesen 2003. obećavao otvorenu koaliciju.

A s još većim nepravom dr. Tomac previđa, da je i on svojim glasom i svojim *zvonom* (i tada i sada) podupirao upravo takvu koaliciju, a ne koaliciju HDZ-a i HSP-a. Ne bi se, dakle, moglo reći da ima previše prava od Pupovca tražiti polaganje računa.

Uostalom, Pupovac i nije onaj kojemu se takvim pitanjem treba obratiti; taj se račun podnosi dr. Ivi Sanaderu, visokom predstavniku EU za ovaj dio „Zapadnog Balkana".

(*Politički zatvorenik*, br. 191, veljača 2008.)

PO ČEMU KOMAZEC NIJE HRVAT?

Prema nekim novinskim napisima, prigodom utakmice između *Zadra* i beogradskog *Partizana*, 26. siječnja 2008., neki je nepoznati „navijač“ napao legendarnoga košarkaša i kapetana *KK Zadar*, hrvatskog reprezentativca Arijana Komazeca, vrijeđajući ga kao Srbina.

U kasnijim se je *ćakulama* sugeriralo, da je povod napadaju bio navodni Komazecov aplauz nekoj akciji beogradskih košarkaša. Napadaj je osudila uprava kluba iz Jazina, a osudom napadača oglasila se i zadarska navijačka skupina *Tornado*. Sâm Komazec je u medijima nastupio vrlo smireno, ne želeći incidentu pridavati veće značenje. Porekao je da je bilo kakvim aplauzom ili gestom provocirao gledatelje, te je dometnuo kako se je od njega možda zatražilo plaćanje računa koji nije napravio.

Stvar se, srećom, brzo slegla. No, prigoda je reći, da – i kad se radi o klasičnome navijačkom huliganizmu – uvijek treba imati na umu, da je takvo vrijeđanje neumjesno i necivilizirano. A također je korisno prisjetiti se, da je Komazec hrvatski košarkaš i hrvatski reprezentativac, čija lojalnost Hrvatskoj, koliko je poznato, nikad nije došla u pitanje.

Snaga i životnost Hrvatske uvijek se je ogledala baš u tome, što su u njoj i stranci, poput Šuleka, Šenoe i tisuća drugih, postajali hrvatskim rodoljubima. Zašto bi se to priječilo Arijanu Komazecu ili bilo kojoj drugoj osobi, koja je rođena kao Srbin? I zar ih se upravo ovakvim i sličnim postupcima ne tjera od Hrvatske?

(*Politički zatvorenik*, br. 191, veljača 2008.)

JE LI LOGOR NA GOLOME KRLEŽINA IDEJA?

U zagrebačkom tjedniku *Globus* (br. 897 od 15. veljače 2008.) Jovo Kapičić, general UDB-e i organizator jugoslavenskoga logorskog sustava, tvrdi kako je ideja da se političke protivnike režima, u prvom redu ibeovce, smjesti na Goli, zapravo potekla od Miroslava Krleže. U tome da je u manjoj mjeri sudjelovao i Antun Augustinčić, a čitav je pothvat odobrio Josip Broz Tito.

Govori li Kapičić pritom istinu, teško je reći. Poznato je, da se utemeljenje logora na Golome odvajkada povezuje s Augustinčićem, koji sâm nije bio dovoljno utjecajan da takvo nešto čak i predloži, a kamoli odluči, dok je istodobno bio blizak neusporedivo utjecajnijem Krleži.

Eksploatacija golootočkog mramora nesumnjivo nije bila važan čimbenik u svemu tome, jer se on pokazao neupotrebljivim u svrhe u kojima ga je mogao koristiti poznati kipar. Puno su brojnija svjedočenja, koji nastanak logora na Golome vežu uz Edvarda Kardelja.

Da Kapičiću ne treba vjerovati od prve, proizlazi već i iz njegovih riječi. Ne samo zbog toga što se poziva na mrtvog svjedoka, Aleksandra Rankovića, nego i zbog toga, što tvrdi kako je upravo on najveća žrtva Gologa, jer se njega dugi niz godina ocrnjuje kao krvnika, „a u tome prednjači Crna Gora“.

Za istinitost njegova prikaza ne ratuje ni izjava kojom se razmeće, da su svjedočenja golootočkih robijaša u najvećoj mjeri plod njihove mašte, jer da ozbiljnih zlostavljanja tamo nije ni bilo. Znakovito je, na koncu, da sve golootočke robijaše svodi na ibeovce, izbjegavajući odgovor na pitanje, je li tamo bilo i drugih političkih uznika, baš kao i činjenica da u njegovoj pripovijesti svu odgovornost snose tri osobe hrvatskog podrijetla: Broz, Krleža i Augustinčić.

Ako je i od generala UDB-e, previše je.

No, Kapičićevo se svjedočenje o Krležinoj ulozi u ovoj stravičnoj pripovijesti ne može ni ignorirati u cijelosti. Iako se je sa svojom Partijom sukobio zbog moskovskih procesa (obračuna komunista s komunistima), veliki je pisac i u puno blažim vremenima pokazivao razumijevanje za brutalne obračune s političkim protivnicima. Nije poznato, da je – makar u *posthumi* – prosvjedovao protiv pokolja Hrvata (i drugih) u svibnju i lipnju 1945., a šutio je i povodom Beograda 1968. ili Zagreba 1972.

Nije, dakle, moguće ozbiljno ga prikazivati čovjekoljupcem i zaljubljenikom u pravdu i slobodu. Povijest nas, od Kamčatke do Kube, uči, da je to, uostalom, neminovna, beziznimna posljedica fanatične odanosti komunizmu, ideologiji koja je, kako neki u učenom svijetu – od Stipe Mesića do Ivana Fumića i Rade Bulata – hoće, „pozitivna u ideji“.

(*Politički zatvorenik*, br. 191, veljača 2008.)

SIMBOLIKA NAVIJAČKOG PROSVJEDA

Na niz protuhrvatskih ispada, provokacija i izgreda u Vukovaru posljednjih mjeseci, hrvatska je mladež odgovorila na primjeren i dostojanstven način: u nedjelju, 2. ožujka 2008. u Vukovaru je mirno prosvjedovalo oko tri tisuće navijača hrvatskih nogometnih klubova.

Nakon mimohoda povijesnom jezgrom grada na Dunavu, navijači su s pjesmom i razvijenim hrvatskim zastavama došli do spomen-križa na ušću Vuke, te se pješice uputili do memorijalnoga groblja, koje je od grada udaljeno oko šest kilometara. Tamo su položili vijence i pročitali zajedničko pismo javnosti, u kojem se traži osuda srpskih zločina i podsjeća da znatan dio srpske manjine ni danas Hrvatsku ne smatra svojom domovinom.

Inače žestoko sukobljene i često dovedene u međusobne okršaje, navijačke skupine nekoliko hrvatskih klubova (*Bad Blue Boys*, *Torcida*, *Kohorta*, *Armada*, *Ultras*, *Demoni* itd.) odnosno hrvatskih navijačkih skupina iz Bosne i Hercegovine, pokazali su da i simbolički i stvarno mogu nastupiti ujedinjeno i složno, kad je potrebno demonstrirati u prilog vrijednostima koje su više od navijačkih strasti.

Jer, kako je uoči skupa na Hrvatskoj televiziji kazao predstavnik *Bad Blue Boysa*, Ivan Šagud: događaji u Vukovaru posljednjih mjeseci pokazuju da svjedočimo nedopustivoj i neoprostivoj pojavi, pojavi da je u Hrvatskoj (opet!) opasno biti Hrvat.

A činjenica da se zlostavljanja i ponižavanja Hrvata događaju upravo u Vukovaru, mitskom mjestu otpora srpskoj agresiji i simbolu stradanja Hrvatske vojske i civila, još dramatičnije nas upozorava na ozbiljnost problema.

Nema nikakve dvojbe, da njega ne će riješiti demonstracije navijača. Međutim, čini se da je teško i zamisliti vjerodostojniji i dragocjeniji odgovor; odgovor koji pokazuje da unatoč svim pokušajima rastakanja i obezvrjeđivanja nacionalnog osjećaja i ponosa, Domovinskog rata i hrvatskih branitelja, hrvatska mladež te vrline i dalje smatra višima i vrjednijima žrtve, od bilo kakvih otrcanih i jeftinih fraza političara i politikanata, koji defiliraju nad još nepokopanim kostima...

(*Politički zatvorenik*, br. 192, ožujak 2008.)

U ZATVOR S TRI MJESECA!

U ožujskome broju *Političkog zatvorenika*, citiranjem dokumenata iz onoga doba, podsjetili smo na sustav nasilja i terora koji je vladao u Kraljevini Jugoslaviji. Upravo zbog toga su Hrvati – a uz njih i neki drugi narodi – imali razloga smatrati da su od 1. prosinca 1918. bili okupirani. Slijedom toga je naša narodna borba imala ne samo političku, nego i etičku legitimaciju.

O nasiljima i zvjerstvima počinjenima nad našim sunarodnjacima objavljeni su brojni dokumenti i knjige, ali se o njima – dakako – u našim školama ne uči, u našem se novinstvu na njih ne podsjeća, pa je time naša kolektivna svijest posve preparirana za predodžbu, da su nasilja kojima su neki naši sunarodnjaci odgovorili u ratno doba, posve nemotivirana i bezrazložna, štoviše, da izviru iz same duše jednoga genocidnog naroda.

Zbog toga je uvijek iznova korisno podsjetiti na slike, koje bacaju nešto drugačije svjetlo na ta tragična zbivanja i na vrijeme, kad je i samo hrvatsko ime kao *plemensko*, bilo prognano i zabranjeno.

Jedna od njih jest i sudbina tada 12-dnevnog dječaka Marijana Mrakužića, koji je sa svega dvanaest dana osjetio slasti jugoslavenske tamnice.

Naime, njegova majka Paulina, rođena Novosel (1905.), supruga Stjepanova, skupa sa svojim mještanima išla je 1933. na polnoćku u Plešivici. Vraćajući se s polnoćke, žene su zapjevale poznate domoljubne pjesme („Vila Velebita“, „Još Hrvatska nij’ propala“ i sl.). Budne su uši jugoslavenskih oružnika u tim pjesmama prepoznale atak na kralja i državu, pa je Paulina po kratkom postupku strpana u jaskanski zatvor. Kako je tada dojila tromjesečnoga sina Marijana, režim se je nevolji lako domislio: umjesto da majku dojenčeta pusti na slobodu, dopušteno joj je u zatvor donijeti sinčića.

Tako je mali Marijan još kao prisisno dijete, htio – ne htio, morao naučiti, što je Hrvatima donijelo tzv. oslobođenje. A nažalost, doživjet će još jedno, dvanaestak godina kasnije...

(*Politički zatvorenik*, br. 194, svibanj 2008.)

PONIŽENJE DRUGA GRAĐANINA-PREDSJEDNIKA

U povodu sjednice Organizacije UN-a za poljodjelstvo i prehranu (FAO), u Rimu se početkom lipnja sjatilo oveliko društvo. Bili su tamo najviši dužnosnici OUN-a, francuski predsjednik Nicolas Sarkozy, argentinska predsjednica Christina Kirchner, iranski predsjednik Ahmadinedžad, egipatski predsjednik Mubarak, španjolski premijer José Luis Rodriguez Zapatero i mnogi drugi ugledni uzvanici.

Trećeg lipnja u Vječni je grad sletio i predsjednik Republike Hrvatske, poznati antifašist i građanin-predsjednik, dika i ponos naše nacije, proslavljeni borac protiv svjetskog terorizma i Drugi Najveći Sin Naših Naroda I Narodnosti, drug Stipe Mesić.

Međutim, protivno elementarnim pravilima svakoga protokola, Talijani našega predsjednika na aerodromu nisu dočekali. Bilo je previše uzvanika, kažu, pa nisu mogli pronaći prikladno vozilo za hrvatskog predsjednika. I svi su visoki državni dužnosnici bili zabavljeni (objedom, fitnessom, podrezivanjem dlaka u nosnicama i sličnim državničkim obvezama, a jedan je srednje rangirani službenik talijanskoga ministarstva vanjskih poslova viđen kako u zoološkom vrtu upravo u to vrijeme s djetetom hrani patke), pa pred Mesića nije stigao nitko doći.

Zbog toga se predsjednik s uzletišta odvezao u automobilu hrvatskoga vojnog izaslanika u Italiji, a ostali članovi njegove pratnje (dakle, članovi državnog izaslanstva) u automobilima veleposlanstva.

Ma koliko bili prisiljeni primijetiti da to Mesićevo poniženje – koje je došlo sa strane koja nam je, je li, partnerska i s kojom ćemo sutra biti u Europskoj uniji – nije spriječilo uporno i dugotrajno predsjedničko busanje u antifašistička i antiteroristička prsa, valja konstatirati i sljedeće: uvrjeda predsjedniku Republike, kad dolazi izvana, uvrjeda je Hrvatskoj i hrvatskomu narodu.

Mi svoje račune izravnavamo kod kuće, mi se kod kuće prepiremo, mi kod kuće biramo čak i hohštaplere.

I pravo na glupost naše je demokratsko pravo.

No, kad te naše hohštaplere, te naše predstavnike izabrane primjenom i toga demokratskoga našega prava na glupost, svjesno vrijeđaju vani, onda

vrijeđaju i nas. To treba znati i pamtiti. Bit će da je to razlog zbog čega je incident u hrvatskim medijima i u hrvatskim političkim krugovima odmah zaboravljen: slugama ne priliči srditi se kad ih ponižavaju...

(*Politički zatvorenik*, br. 195, lipanj 2008.)

TZV. ISTINA U „PONOSU RATKAJEVIH“

Televizijskoj sapunici (televizijskom formatu, koji je već po definiciji namijenjen manje zahtjevnoj i manje ambicioznoj publici), što ga *Hrvatska televizija* emitira pod naslovom „Ponos Ratkajevih“, upućene su razne primjedbe s različitih strana: od toga da se novac televizijskih pretplatnika troši uludo, preko toga da su događaji koji bi trebali predstavljati povijesni kontekst prikazani jednostrano i površno, do toga da su kostimi potpuno izmišljeni i nestvarni.

No, scenaristica te trakavice, Jelena Veljača, u svome dnevniku objavljenom u *Jutarnjem listu* od 2. lipnja, ni na jednu se od tih opaski ne obazire. Osim na jednu: da joj taksisti spočitavaju kako je „prestroga prema ustašama“. Na to novopečena stručnjakinja za povijest Drugoga svjetskog rata odgovara: „Iako sebe ne smatram ni lijevom ni desnom, sretna sam što smo podigli neke obrve izgovarajući istinu kroz sapunicu.“

Jelena Veljača, dakle, misli da u svome scenariju „izgovara istinu“, iako se može pretpostaviti, pa i zaključiti da o tome razdoblju nije pročitala ništa više od tri novinska članka, stripa „Mirko i Slavko“, te – možda – tzv. udžbenike iz pera Dušana Bilandžića. Drugim riječima, ili ništa ili, u najboljem slučaju – smeće. A ipak hoće da izgovara istinu. Drska samouvjerenost kojom potkrjepljuje svoje neznanje, najbolje govori o tome s kim imamo posla.

Preporuka: prije upotrebe, baciti u koš.

(*Politički zatvorenik*, br. 195, lipanj 2008.)

KUKAVICE, NIŠTARIJE I IZDAJICE

U nizu dramatičnih upita i emisija upriličenih nakon što su Irci referendumom odbili prihvatiti Lisabonski ugovor Europske unije, voditeljica jedne političke emisije na prvome programu Hrvatskog radija ujutro 20. lipnja 2008. postavila je retoričko pitanje: „Može li Hrvatska uopće opstati izvan Europske unije?“

Iz načina na koji je pitanje postavila, bilo je jasno da ona znade odgovor i da je on niječan. I njezini su sugovornici odgovorili na podjednak način: Hrvatska nema alternative. Dakle, ako nema ulaska u EU, nema Hrvatske!

Takve su se pitanja postavljala i puno ranije.

Uvjeravalo nas se da izvan Habsburške Monarhije odnosno Austro-Ugarske nemamo budućnosti. Na te je izraze malodušnosti Ante Starčević u Saboru odgovorio 1861. riječima: „Ja ne razumijem što hoće da kažu oni koji vele da kraljevina Hrvatska, kraljevina koja je pet stoljeća prkosila Istoku i Zapadu, ne može o sebi, neovisna stajati. Nijedan narod ne može bez drugih naroda opstati, pa itako svako selo može neovisna država biti“.

Pola stoljeća kasnije, Monarhija se raspala, a Hrvati su opstali.

Onda su nas dvadesetak godina uvjeravali da moramo ostati u Jugoslaviji, jer ćemo u protivnome postati plijenom velikih susjeda. Pa je ta Jugoslavija propala, a Hrvatska opstala.

Onda je nasiljem stvorena nova Jugoslavija. I opet su nas uvjeravali da izvan nje nemamo budućnosti, a Budimir Lončar – sadašnji savjetnik predsjednika Mesića – uvjeravao je u ljeto 1991. svjetsku javnost da Hrvatsku ne smije priznati, jer bi neovisna Hrvatska bila tempirana bomba u srcu Europe. Pa smo se ipak osamostalili, usprkos Lončaru i Anti Markoviću, unatoč protivljenju tadašnje Europske zajednice i unatoč tenkovima jugoslavenske vojske.

Sada nas ti isti poput Leke Lončara, uvjeravaju da ne možemo opstati, ako ne uđemo u EU.

Uspijevaju, jer nikad nismo naučili onaj Starčevićev poučak iz „Predstavki županije riečke“: „Mi vam iskreno ispovijedamo, da je pripovijetka o siromaštvu, o slabići i o malenkosti Hrvatske, tuđe bilje, rasađeno po rastrganu

narodu hrvatskom samo zato da ovaj narod, izgubiv pouzdanje u se, tuđincu se tim lakše u naručaj baci“.

(*Politički zatvorenik*, br. 196-197, srpanj-kolovoz 2008.)

POSLOVIČNA MUDROST LUKE BEBIĆA

Tek danas znademo, koliko je u krivu bio dr. Franjo Tuđman, kad je Luku Bebića, aktualnog predsjednika Hrvatskog sabora, smjestio u zapećak, i kad je ignorirao kasnije Bebićeve servilne i pokajničke pisane pokušaje opravdavanja i dodvoravanja. Tuđman se je jednostavno preračunao, ocijenivši da je bilo dosta pokazivanja osobne zahvalnosti i lojalnosti prema nezgrapnomu metkovićkom komitetliji, i da je vrijeme za mudrije, sposobnije i lojalnije (Zlatka Canjugu, Matu Granića i sl.).

A svu širinu svoje hrvatske demokratske duše, Bebić nam je i tijekom ove godine pokazao, dičeći se partizanstvom svoje obitelji i ističući – na nedavnoj *zavnohijadi* u Otočcu – da bez ZAVNOH-a ne bi bilo ni Hrvatskog sabora. Drugim riječima, prije ZAVNOH-a i mimo njega ne postoji ni hrvatski narod, ni hrvatska država, pa ni Hrvatski sabor. Sva se je hrvatska povijest i sve su se težnje hrvatskog naroda kroz stoljeća koncentrirale samo na jedno: kako se pod nadzorom Komunističke partije Jugoslavije sastati u jednome ličkome šumarku, okititi se jugoslavenskim zastavama i hrvatskim trobojnicama s crvenom zvijezdom petokrakom (simbolom slobode, blagostanja i napredka!), prisegnuti drugu Josipu Brozu Titu i genijalnom vođi naprednog dijela čovječanstva, generalisimusu Josifu Visarionoviču Staljinu, te se potom razići uz pjesmu: „Amerika i Engleska, bit će zemlja proleterska...“

A ono hrvatskoga što nismo popalili i pobili, još stignemo učiniti. Imamo pred sobom jesen 1944., proljeće 1945. i idućih nekoliko desetljeća...

(*Politički zatvorenik*, br. 196-197, srpanj-kolovoz 2008.)

PREMIJER I PREDSJEDNIK NE ZNAJU USTAV...

Očito podcjenjujući intelektualne sposobnosti svojih birača, predsjednik vlade prije nekoliko je mjeseci svoj otklon od bilo kakve pozitivne misli o Nezavisnoj Državi Hrvatskoj izrazio mudrom rečenicom, da on – Splićanin podrijetlom iz Dugobaba – ne bi mogao postati hrvatskim premijerom da je Nezavisna Država Hrvatska opstala, jer bi se njegov zavičaj nalazio u Italiji. Podpredsjednica u njegovoj vladi, Jadranka Kosor, jednako (ne)dorasla svim zadaćama koje se pred političara opće prakse mogu postaviti, tu je rečenicu u više navrata ponovila, pokazujući tako, ne na zadnjem mjestu, i svoju odanost visokom Dugobabljaninu.

A kad je Sanader tu istu misao ponovio povodom tzv. Dana antifašističke borbe, odmah mu je u pomoć priskočio Stipe Mesić, hoteći biti duhovit: „Ali bi zato mogao biti u Berlusconijevoj vladi".

Ustav Republike Hrvatske, međutim, izbor na bilo kakvu javnu dužnost, pa i na dužnost predsjednika Republike, uvjetuje hrvatskim državljanstvom, a ne mjestom rođenja. Naš predsjednik i predsjednik naše vlade, dakle, ne znaju Ustav.

No, kad u takvome svome neznanju misle da bi Rimski ugovori, temeljem kojih je Split 1941.–1943. bio u sastavu Kraljevine Italije, trajali vječno, zanimljivo je da im nikako ne pada na pamet upitati se – s istom mudrom i duhovitom pozom – tko bi bio odgovoran za to što – po istome ključu po kojemu Sanader tobože ne bi mogao biti na čelu hrvatske vlade – na položaj predsjednika vlade ili predsjednika Republike ne bi mogli aspirirati Hrvati rodom iz srednjega i istočnog Srijema, Boke kotorske ili Bosne i Hercegovine, pa ni onih nekoliko stotina tisuća protjeranih izvan granica današnje Hrvatske.

Zar odgovornost za to ne bi bila na našim „antifašistima" (Brozu, Bakariću, Blaževiću, Beliniću, Stevi Krajačiću, Radi Bulatu i sličnima)?

Ili nam žrtvovanje srednjega i istočnog Srijema, Boke i BiH ne znači baš ništa? Važno je, da je bilo „antifašistički", s crvenom zvijezdom petokrakom, nožem, batinom i žicom...

(*Politički zatvorenik*, br. 196-197, srpanj-kolovoz 2008.)

OPRAVDANJE ZA PARTIJSKE POSLUŠNIKE

Jedan je utjecajni zagrebački tjednik objavio portrete tobožnjih deset vrhunskih hrvatskih sudaca, pod naslovom: „Stupovi pravde – nepotkupljivi zaštitnici pravne države: Deset časnih sudaca“. Po logici stvari, ostali sudci su potkupljivi, nečasni itd. A najpovršnijim pogledom na tih deset imena postaje jasno, da su osude hrvatskih časnika i podilaženje medijskom pritisku u nekim eksponiranim predmetima ključna ulaznica u taj naizgled ekskluzivni klub. To je ujedno poruka ostalim sudcima: ako hoćete medijske pohvale i hvalospjeve, sudite onako kako nalažu mediji i partija.

Jedan od tih deset medijskih pomazanika jest i Ranko Marijan (1954.), koji je za jedva nešto više od desetak godina ostvario strjelovit napredak od sudca zagrebačkoga općinskog suda do sudca Vrhovnog suda. Ne piše taj tjednik o tome, da je Marijan bio miljenik jugoslavenskoga komunističkog režima (i partija koje su baštinile njegove tradicije!), ali ipak priznaje kako mu neki zasukani cjepidlake znaju spočitnuti, da je u svoje vrijeme oštro sudio za verbalni delikt. A takva je opaska posve neumjesna, kaže taj tjednik, jer ti cjepidlake smeću s uma da su tada – bili takvi zakoni!

Ne raspravlja pritom, opravdavaju li nemoralni i nepravični zakoni sudce i državne odvjetnike? Ne spominju, nisu li u skladu s „takvim zakonima“ sudci u Lenjinovu i u Staljinovu imperiju smicali milijune ljudi. Ne kažu nam, nije li i u Hitlerovu Trećem Reichu more ljudi pobijeno upravo „u skladu s tadašnjim zakonima“. Nisu li upravo „u skladu s tadašnjim zakonima“ ljudi tamne boje kože bili do jučer obespravljeni u Južnoafričkoj Republici? Nisu li upravo „u skladu s tadašnjim zakonima“ u talibanskom režimu sakaćeni, zlostavljani i ubijani ljudi koji drugačije misle, odijevaju se ili se briju na drugi način?

I nije li poštenije kazati, da Ranka Marijana i njemu slične, u sudca Vrhovnog suda nije prometnula nikakva stručnost ni odanost visokim načelima pravde i zakonitosti, nego upravo beskrajna lojalnost političkoj vlasti koja u jednome totalitarnome i u jednome kvazidemokratskom sustavu donosi propise?

Veži konja gdje gospodar kaže, deviza je po kojoj se (p)ostaje Ranko Marijan; tužna je naime paradigma jedne još tužnije Hrvatske...

(*Politički zatvorenik*, br. 196-197,srpanj-kolovoz 2008.)

PREŠUĆENO UZNIŠTVO ZLATE BARTL

Nije bilo medija koji početkom kolovoza nije zabilježio, da je 1. kolovoza 2008. u Koprivnici umrla Zlata Bartl, voditeljica *Podravkina* tima koji je krajem pedesetih godina prošlog stoljeća stvorio „Vegetu“, jedan od najpopularnijih dodataka jelima u Europi. Svi su zabilježili da je Zlata Bartl rođena u Sarajevu 1920., da se u *Podravci* zaposlila skoro slučajno 1955. i da je u njoj radila do 1976., kad je otišla u mirovinu.

No, da je bila politička uznica, o tome nitko ništa nije kazao. Tek je tjednik *Fokus* primijetio da je „imala podosta problema od čelnika tvornice i komunističkih vlasti“.

Sličnim se je eufemizmom poslužio i njezin sugrađanin Željko Krušelj, novinar koji bi povremeno htio biti povjesničar. On je u *Vjesniku* zapisao kako je Zlata Bartl u Sarajevu 1942. stekla zvanje profesora kemije, fizike, matematike, meteorologije i mineralogije, ali je „ondje nakon rata imala ozbiljnih političkih problema zbog kojih je ostala bez posla, a nešto kasnije se i teško razboljela“.

Ne treba sumnjati u to da Krušelj prije 1990. za, recimo Paju Gregorića, a nakon 1990. za Iliju Jakovljevića ne bi rekao da su „imali političkih problema“. Bio bi njegov tekst oslobođen bezličnih eufemizama, ali zato okićen prepoznatljivim atributima („genocidan“, „nenarodni“, „kvislinški“, odnosno, „napredan“, „humanistički“, „naši narodi i narodnosti“ itd.).

Zbog toga od njega i njemu sličnih *stodlaka* ne treba ni očekivati da spomene kako je Zlata Bartl, prvakinja ustaškoga sveučilišnog stožera u Sarajevu, godine 1945. osuđena na osam godina robije i trajan gubitak građanskih prava, te da je pri izdržavanju kazne u KPD Zenica teško oboljela.

I da je pritom prošla više nego dobro, „kao na piru“, jer su tisuće i tisuće njezinih vršnjaka i sumišljenika po kratkom postupku skraćene za glavu.

A bi li te tisuće svomu narodu i čovječanstvu dale možda i nešto vrjednije od „Vegete“, dragi Bog znade...

(*Politički zatvorenik*, br. 198, rujan 2008.)

SANADEROVA KONCEPCIJA USTAVNOG USKLAĐENJA „ZEMALJA U REGIJI“

Malo je – ako ih uopće ima – država koje ne priječe izručenje vlastitih državljana drugim državama. Razlozi tomu su tradicionalne, političke i praktične naravi.

Protivno nedomišljenim tvrdnjama koje se u javnosti često potežu, osobito povodom medijski eksponiranih slučajeva, takva ustavnopravna regulativa nipošto se ne može svrstati u ozbiljnije uzroke procvata kriminala u novije doba.

U borbi protiv kriminala države mogu surađivati na različite načine. Za znatan broj teških kaznenih djela propisana je tzv. univerzalna nadležnost, dakle, nadležnost koja nije ograničena ni prostorno ni po kriteriju državljanske pripadnosti. Međunarodno kazneno pravo prilično je razvijena grana prava, a međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima oslanja se na brojne bilateralne ugovore, koje je i Hrvatska sklopila s velikim brojem zemalja, ili na multilateralne ugovore, poput Europske konvencije o pravnoj pomoći u kaznenim stvarima, kojoj je Hrvatska također pristupila.

A ipak je predsjednik hrvatske vlade, kako su izvijestili mediji 13. rujna 2008., predložio, a vlada dan ranije „zadužila ministarstvo pravosuđa i ministarstvo vanjskih poslova, da pokrenu inicijativu u svim zemljama jugoistočne Europe za promjenu ustava tih zemalja kako bi se omogućilo međusobno izručenje osoba“. Ministrica pravosuđa Ana Lovrin je dometnula, da bi prema vladinoj zamisli, do promjene ustava u svim tim zemljama došlo – istodobno.

Čitava je stvar, po običaju, umotana u europski celofan: Hrvatska će pristupiti u Europsku uniju, pa će ionako morati promijeniti ustav, uključujući i promjene nužne za primjenu tzv. europskoga uhidbenog naloga.

Nisu nam ni ministrica ni vlada objasnili, kakve to veze ima s istodobnim promjenama ustava „zemalja u regiji“. Zašto nismo za sličnim korakom posegli u odnosu na Švicarsku, Island ili Norvešku? Ima i izvan „regije“ zemalja koje dopuštaju dvojno državljanstvo i istodobnu ustavnopravnu zabranu izručenja vlastitih državljana, slijedom čega se „naši“ kriminalci tamo mogu skloniti, sigurni od izručenja. Zašto s takvim državama ne zagovaramo jedna-

ko pravilo, jednako načelo? Ili ovdje uopće ne raspravljamo o načelima, nego o nečemu sasvim drugom: o usklađivanju ustava „zemalja u regiji“ najprije istog dana, a onda i u istoj zgradi, da bismo na koncu zasjedali pod istom, zajedničkom zastavom?

(*Politički zatvorenik*, br. 198, rujan 2008.)

KOMPARATIVNA PREDNOST IVE ŠEPAROVIĆA

Općepoznato je da su naši zatvori prepuni. Zbog velikog broja zatvorenika traže se načini za drugačije izdržavanje kazne, a ozbiljno se razmišlja i o iznajmljivanju privatnih zgrada koje bi se mogle preurediti u zatvore.

No, množina zatvorenika nikad se ne će smatrati valjanim razlogom za njihovo pomilovanje ili amnestiju. Također, nema nikakve sumnje da među tim brojnim zatvorenicima ima i onih koji su bolesni. Ipak, kaznu moraju izdržati, a samo u iznimnim i teškim slučajevima im se dopušta izvanzatvorsko liječenje, prekid izdržavanja kazne i sl.

Druga je stvar s Cavtaćaninom Ivom Šeparovićem. Osuđen je na desetogodišnju zatvorsku kaznu zbog ubojstva susjeda 2002. Njega je predsjednik Republike, Stipe Mesić, pomilovao već dva puta, skraćujući mu kaznu 2006. i opet ove, 2008. godine. Zbog bolesti, službeno je obrazloženo.

Što bi s ostalim bolesnim zatvorenicima? Ili, drugačije postavljeno, ima li Ivo Šeparović kakvu komparativnu prednost u odnosu na ostale?

Ima, dakako.

Šeparović je kao bivši JAT-ov pilot tijekom velikosrpsko-jugoslavenske agresije na Hrvatsku surađivao s JNA i četnicima. Kad je krajnji jug Hrvatske okupiran, priključio se Pokretu za proglašenje Dubrovačke Republike (pothvat koji je, po zamislima iz Beograda, vodio bivši sudac Aleksandar Apolonio). Prije nego što je 1992. pred osloboditeljskim nadiranjem Hrvatske vojske pobjegao iz Hrvatske, Šeparović je prokazivao svoje sumještane i tako pridonio njihovu zlostavljanju. Nakon što je pet godina proveo u majčici Jugoslaviji ili onome što je od nje ostalo, Šeparović je dočekao 1997. i tadašnju amnestiju predsjednika Tuđmana. Vratio se u Hrvatsku, ubio čovjeka i završio u zatvoru.

Ipak, lakše mu je zbog opisanih komparativnih prednosti, koje su kod Komisije za pomilovanje i kod samoga predsjednika Republike, očito, na iznimnoj cijeni (vidi pod: Budimir Lončar).

(*Politički zatvorenik*, br. 198, rujan 2008.)

ĐAPIĆEVA POHVALA DRUGU TITU!

Uoči lanjskih saborskih izbora iz vrha Hrvatske stranke prava otvoreno se najavljivalo da je moguća i koalicija s Milanovićevim SDP-om. Negdje je ona postojala i prije toga (Velika Gorica!), pa sadašnju simbiozu HSP-a, HNS-a i SDP-a ne valja tumačiti samo dugogodišnjim stranačkim previranjima koja su dovela do krize vlasti u Osijeku. Očito, naime, postoje i dublji razlozi pravaške suradnje s tzv. strankama ljevice.

A da vodstvo HSP-a iz izborne katastrofe nije naučilo ništa (unatoč korisnim, makar skupim lekcijama Slavena Letice i Mate Granića!), pokazuje i najnovije istupanje Ante Đapića. Kaže on kako je Josip Broz Tito „imao i pozitivnih stvari – otpor Staljinu 1948., Ustav iz 1974. bio je 1991. dobra stvar, vratio je Istru i Dalmaciju Hrvatskoj“ (*Obzor*, br. 259, prilog *Večernjeg lista*, br. 16101/49, od 27. rujna 2008.).

Pa je, dakle, time zaslužio da mu kadi predsjednik vodeće pravaške stranke u Hrvata! A kad bi netko pohvalio Hitlera zbog gradnje auto-cesta ili zbog radno-socijalnog zakonodavstva, svi bismo se digli na noge (usporedi: Jörg Haider!). Ovdje je pohvala Titu normalna, baš kao što je normalno da ga hvali Anto Đapić, koji će, nakon nekadašnjeg mjerenja kukuruza – navodno – za izbornog savjetnika u idućoj utrci pozvati – Zorana Pusića.

(*Politički zatvorenik*, br. 199, listopad 2008.)

OSAMNAEST GODINA KASNIJE: POVRATAK JUGOSLAVIJE U ŠKOLSKE UDŽBENIKE!

Roditelji i učenici u nekim hrvatskim školama doživjeli su početkom ovogodišnjega rujna krupno iznenađenje: umjesto hrvatskih udžbenika, na školskim su klupama djecu dočekali jugoslavenske školske knjige i priručnici s kraja sedamdesetih godina, puni druga Tita, *pionira malenih* i drugih jugoslavenskih vrijednosti.

Učiteljica u požeškoj školi za djecu s posebnim potrebama kazala je kako to, nažalost, nije ništa novo, jer se „već 30 godina radi po tom programu i da su tu ništa ne može".

Drugim riječima, svih ovih osamnaest godina od raspada Jugoslavije i stvaranja neovisne Hrvatske (ili: šesnaest godina nakon što je Jugoslavenska narodna armija u drugome valu poubijala tisuće i tisuće Hrvata!) hrvatske vlasti nisu bile kadre tiskati hrvatske udžbenike i izraditi hrvatski program.

A zamislite situaciju da je spomenutoj učiteljici palo na pamet poslužiti se početnicama i školskim udžbenicima iz doba Nezavisne Države Hrvatske! Makar je u njima neusporedivo manje ideološkoga sadržaja nego u onima koji su u upotrebi od 1945., skoro je sigurno da bi nesretna učiteljica bila izvrgnuta i medijskomu i stvarnom linču, i da bi se nad tim slučajem sablaznio čitav humanistički i napredni dio čovječanstva, od Rade Bulata do Stipe Mesića. Gledali bismo „Latinice", pohodili bi nas bjelosvjetski hohštapleri, zgražao bi se Saša Kosanović.

Ovako... nije važno: pioniri maleni, mi smo vojska prava, svakog dana ničemo, k'o zelena trava! Od Vardara pa do Triglava (pardon, do Sutle), tj. u čitavoj „Regiji".

(*Politički zatvorenik*, br. 199, listopad 2008.)

DR. FRANJO TUĐMAN (1999.-2008.)

Devet je godina prošlo od smrti predsjednika Tuđmana.

Vrijeme je to u kojemu se ozbiljnije i nepristranije može suditi o njegovim zaslugama i o njegovim propustima.

Osim teškoga stanja naših sunarodnjaka u BiH i problematične privatizacije nacionalnoga blaga, u potonje svakako treba ubrojiti i činjenicu da se nije znao ili mogao osloboditi jugoslavenskih komunističkih kadrova, što i danas stvara i održava duboke podjele u hrvatskome društvu (i što, uostalom, potrebnom čini i akciju „Krug za trg“, kojom ćemo u subotu, 13. prosinca 2008., tražiti da se s najljepšega zagrebačkog trga ukloni ime zločinačkoga maršala Jugoslavije).

No kad se vratimo u one teške ratne godine, postaje nam jasno da je Tuđman bio jedan od rijetkih, ako ne i jedini, koji je mogao, znao i htio okruniti težnju koja je dotad prožela sav hrvatski narod: težnju za životom u samostalnoj, neovisnoj državi.

Tu nemjerljivu Tuđmanovu zaslugu budući će naraštaji, nema sumnje, znati cijeniti i više od nas, njegovih suvremenika. Ako smo katkad u dvojbi oko njegovih pravih zasluga, pogledajmo Tuđmanove nasljednike: što bi bilo od Hrvatske da su nas vodili oni, ili njima slični...?

(*Politički zatvorenik*, br. 201, prosinac 2008.)

SVE JE DOBRO, SAMO NEKA NIJE HRVATSKO!

U više navrata smo se na ovim stranicama očešali o zanimljivu, patološku potrebu da svoju djecu, ceste, trgovine i hotele nazivamo tuđim imenima.

Zato nam je Patrik bliži od Domagoja i Mario od Hrvoja, Helena od Jelene i Hana od Ivane. Zato u Zagrebu teturamo između blještavih reklama s kojih nam se u brk ruga King Cross, City Center One i Avenue Mall. Zato nam s televizijskih ekrana i iz radijskih mikrofona priopćavaju nešto „by the way". Zato imamo ne samo svjetske hotelske lance koji nose strana imena kao oznaku vlasnika i kao *brand*, nego i male obiteljske hotele koji se zovu – a kako bi drugačije? – Aristos, Arcotel, Astoria, Martini, Melody, Vienna i slično.

A ingenioznu domišljatost u tobožnjem pohrvaćivanju tuđica pokazuje, evo, i zagrebački („hrvatski") tjednik *Fokus*. Slaveći, s razlogom, otvorenje dionice auto-ceste A1, list nam donosi riječi splitsko-makarskog biskupa mons. Marina Barišića, kojemu je nova cesta simbol prevladavanja naših razlika i razrožnosti, novoga spajanja i novoga jedinstva.

Biskupovim se riječima ne bi imalo što dodati. Ali da auto-cestu ipak ne bismo doživjeli upravo takvom (dakle, onakvom kakvom ju treba doživljavati!), *Fokus* se pobrinuo nadnaslovom teksta. U njemu stoji – „Dalmatica". To bi, valjda, trebalo biti ispravno ili „ispravnije" od zlosretne, unitarističko-autonomaške „Dalmatine".

Sve je dobro, samo nek' nije hrvatsko! A tomu će, dakako, pridonijeti i *narodna vlast*, propuštajući da toj cesti, žili kucavici Hrvatske, nadjene službeno ime. Manje je važno, što bi ju i tada neki zvali drugačije (kao što je Most dr. Franje Tuđmana prometnut u Dubrovački most), ali bi se bar spriječilo da u budućnosti dobije i službeno nehrvatsko ime, ime koje bi bilo na porugu svakomu od nas i svima nama.

Ili se baš na to čeka...?

(*Politički zatvorenik*, br. 202, siječanj 2009.)

FASCINACIJA ZLOČINCEM

Kako su prenijela naša priopćivala, prije nekoliko je mjeseci jedna ruska TV postaja upriličila elektronički raspit o tome, tko je najveća osoba u ruskoj povijesti. Već nakon nekoliko dana se ustanovilo da su sudionici ankete na prvo mjesto stavili Josifa Visarionoviča Džugašvilija – Staljina (koji, uzgred, uopće nije Rus nego Gruzijac), dok je treće mjesto pripalo Lenjinu. I do kraja ankete su ta dvojica masovnih ubojica zadržali svoje „zaslužene" pozicije.

Makar se takva ispitivanja javnoga mnijenja ni po čemu ne smiju smatrati reprezentativnima, svakako je zanimljivo da se veliki broj ljudi ni pred vlastitom savješću ne srami slaviti ljude koji su odgovorni za desetke milijuna pobijenih, među kojima su ne samo komunistički disidenti i „disidenti" (samo za njima su žalili tzv. hrvatski marksisti, a samo zločine nad njima je osudio Nikita Hruščov; reakcionari su ionako zaslužili da ih se trijebi!), nego i oni koji s komunističkom ideologijom nisu imali ništa, nego su bili krivi jer su pripadali krivim narodima ili su jednostavno mislili drugačije.

Govore li ti rezultati, da ruski narod ima neke neobične sklonosti, pa više voli zlo od dobra, ružno od lijepoga? Nemoguće je takvo što i pomisliti za narod Gogolja i Dostojevskoga, Puškina i Čajkovskoga. Jednako je tako nemoguće pomisliti da bi hrvatski narod mogao smatrao Josipa Broza najvećim hrvatskim političarom, kad je on po djelovanju bio sve prije nego Hrvat, i kad se svega jednom ili dvaput, a i tada iz bjelodanih taktičkih pobuda, izjasnio Hrvatom. A ipak slične ankete i u Hrvatskoj dovode do sličnih rezultata.

Može to za nas na neki način biti i utješno, jer se Tito, eto, našao tamo gdje mu i jest mjesto, sa Staljinom. No ne može to osloboditi odgovornosti naše (i svjetske) medije, političare i intelektualce, koji relativiziranjem komunističkih zločina pomažu opstanak mitova o *dobroćudnim diktatorima*. A sve dotle dok se slavi zločinca, ne može se reći da se odaje dužna počast žrtvi: ne može se ista pjesma pjevati u čast žrtvi i na slavu krvniku...

(*Politički zatvorenik*, br. 202, siječanj 2009.)

U NJEGOVO IME NISU UBIJANI LJUDI?!?

Jedan od najvećih kršćanskih blagdana, Božić, proslavljen je i glazbeno-scenskim spektaklom u zagrebačkoj Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog.

Kako su izvijestili mediji, glumac Vedran Mlikota odrecitirao je splet pjesama, u koji su ukomponirani i stihovi iz partizanske „Ide Tito preko Romanije".

Vrlo je vjerojatno da taj „splet pjesama" nije imao za cilj častiti Josipa Broza Tita, nego se radilo o šaljivoj kombinaciji i prepletanju naizgled nespojivih fragmenata različitih pjesama.

Ali da je zagvoški glumac u taj splet ukomponirao kakvu ustašku budnicu ili koračnicu (recimo, „Sjajna zvijezdo iznad Metkovića..."), pa još na Božić, treba li sumnjati da bi svoje negodovanje izrazili ne samo dežurni egzekutori, nego i predstavnici *narodne vlasti*?

No kad je *drug Tito* posrijedi, onda je sve u redu, čak i na Božić, jer – da parafraziramo jednog uglednika – pod njegovim zapovijedanjem i u njegovo ime nisu ubijani ljudi.

Kao što, uostalom, vidimo i po nazivu Kazališnoga trga...

(*Politički zatvorenik*, br. 202, siječanj 2009.)

ZA ZAPADNI BALKAN – SPREMNI!

Kad športski navijači skandiraju „Ubij, ubij Srbina!“, ili kad hukanjem žele rasistički povrijediti tamnopute igrače, riječ je o pojavi koja zaslužuje svaku osudu.

Nije nepotrebno moraliziranje niti suvišno pozivanje na općeljudske i kršćanske vrijednosti, kad se ističe da ni u jednoj situaciji nije dopušteno pozivanje na nasilje nad drugačijima ili onima koji drugačije misle. Tu uopće nije riječ o tome što je „za Hrvatsku štetno“, nego su posrijedi elementarne vrijednosti koje se ne mjere političkim oportunitetom.

Jednakost ljudi, pravda i sloboda za sve nemaju cijenu.

S pozdravom „Za dom spremni!“ stvari stoje bitno drugačije (i upravo zbog toga se taj pozdrav nasilno dovodi u isti kontekst s protusrpskim pokličima, kukastim križevima i rasističkim ispadima). Iako on nesumnjivo ima dulju povijest od ustaškog pokreta i Nezavisne Države Hrvatske, s velikom se vjerojatnošću može kazati da oni koji se tim pozdravom služe, ne teže pritom demonstriranju svoje književne izobrazbe niti glazbenog ukusa. Ponajčešće znaju malo o Ivanu Zajcu, a još manje o Hugu Badaliću. Nije im, očito, ni do vojničkih pozdrava iz Tridesetogodišnjeg rata, niti misle na geslo angažiranih katolika iz razdoblja između dva svjetska rata.

Ne, oni očito žele izazvati asocijaciju na ustaštvo i Nezavisnu Državu Hrvatsku. O tome ne treba dvojiti niti se treba praviti nevježom i graditi se „mudrim“. Također ne treba zatvarati oči pred činjenicom da velika većina tih – mahom mladih – ljudi, o ustaštvu i njegovu državnopravnom postignuću nema jasne predodžbe.

Kad bismo danas, umjesto privida države, doista imali hrvatsku državu, imali bismo i školu, koja bi ih o tome nešto poučila, pa se ne bi upuštali ni u diviniziranje niti u nekritičko ocrnjivanje skupina i ljudi koji su u jednome teškom povijesnom trenutku pokušavali stvoriti hrvatsku državu i u tome – doživjeli neuspjeh. Dijelom tuđom, a dijelom i svojom krivicom.

A povijest će sve nas, prije ili kasnije, sve staviti na zasluženo mjesto. Pritom ne treba sumnjati da će smiješnom i nedostojnom ocijeniti tvrdnju visokog predstavnika međunarodne zajednice za ovaj dio „zapadnog Balkana“, dr.

Ive Sanadera, kako je pozdrav „Za dom spremni!“ apsolutno neprihvatljiv, jer su „pod tim pokličem ubijani ljudi“. Baš kao što je točno da su pod tim istim pokličem neki, čak mnogi ljudi (i neki narodi) oslobođeni nasilja i klanja, i to je, nažalost, točno.

No, jednako je tako točno, da su i pod znakom križa i u ime križa ubijani ljudi (i više njih nego pod pokličem „Za dom spremni!“). Treba li zbog toga odbaciti križ i kažnjavati one koji ga ističu? Ili Dom (slično križu) ipak simbolizira neke više i trajnije vrijednosti, one pod kojima su još prije nekoliko stoljeća ginuli hrvatski vojnici, one na koje je prisezao Zajčev *Zrinski*, kojima su prije sedam-osam desetljeća htjeli služiti mladi križari i križarice, one koje veličaju Amerikanci i Kanađani kad pjevaju svoju himnu, one na kojima su se kao *crveno-armejci* napajali ruski borci protiv hitlerovskog okupatora, one koju na svoj barjak stavljaju baskijski nacionalisti... i svi oni diljem svijeta, kojima nešto znače stihovi poput onih: „...Sveti moj praže, / Ništa mi od tebe draže / Ni svetije nije...“

Svima njima Dom nešto znači, i svi bi s prijezirom odmahnuli na protuhe, uvijek spremne na to da sve, pa čak i Dom, žrtvuju puzanjem pred tuđim interesima...

(*Politički zatvorenik*, br. 202, siječanj 2009.)

ZA RAZLIKU OD HRVATSKIH POLITIČKIH UZNIKA, SRBI NE MORAJU PLAĆATI SUDSKE PRISTOJBE!

Jednakost pred zakonom temeljno je načelo svakoga demokratskog sustava. Tamo gdje nema jednakosti, gdje – da se poslužimo Orwellom – postoje „jednakiji od jednakih“, nema demokracije niti pravne države. Kako stoje stvari s Hrvatskom?

Tijekom 2001. nekoliko je tisuća hrvatskih političkih uznika podnijelo tužbe radi isplate naknade štete, na koju se država obvezala izmjenama i dopunama Zakona o pravima bivših političkih zatvorenika iz 1998. Kako je država naknadno i retroaktivno odlučila svoju obvezu podmiriti kad joj se prohtije i u koliko joj se obroka prohtije (sve u nadi da će biologija učiniti svoje), ljudi su odlučili zatražiti pomoć suda.

Dio njih je parnice pravomoćno dobio, drugi ih je dio pravomoćno izgubio. U istoj državi i pred istim sudovima.

Slaba im je utjeha što su jednako loše kao i oni, mahom prošle i tisuće onih koji su se oslonili na bombastična obećanja o povlasticama na područjima od posebne državne skrbi: oni koji su parnice izgubili, moraju danas – kao što je pisano i na ovim stranicama – plaćati nemale sudske pristojbe i troškove.

Eh, a da su Srbi...

Jer Srbi koji su izgubili parnice protiv Republike Hrvatske u sporovima za naknadu štete po odredbama nekadašnjega Zakona o obveznim odnosima odnosno kasnijega Zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata, takvu obvezu nemaju. Obvezivao je i njih sud, naravno, primjenjujući zakon, na platež pristojbe i troškova, ali su onda Sanaderovi koalicijski partneri zaprijetili: „Srbima ne naplaćivati ili ćemo se svađati!“

Budući da je tako zaškripila Hrvatsko-srpska koalicija, koalicija srpskih stranaka s vladajućom, problem je riješen: Ustavni je sud sredinom studenoga 2008. odlučio da za Srbe zakon i na njemu osnovane sudske presude – ne vrijede.

Ima tko plaćati sudske pristojbe i troškove državnog odvjetnika. Primjerice, hrvatski politički uznici.

Dakle, imamo Hrvatsku!

(*Politički zatvorenik*, br. 202, siječanj 2009.)

PUPOVAC: HRVATSKA TUŽBA UGROŽAVA USPOSTAVU „ZAPADNOG BALKANA“

Izostanak predstavnika Srpske pravoslavne crkve s božićnog domjenka koji su priredili vladajući Srbi (pripadnici vladajuće hrvatsko-srpske koalicije) nesumnjivo izaziva zabrinutost kod Milorada Pupovca, vukovarskog *osloboditelja* dr. Voje Stanimirovića, Ratka Gajice i drugih nam dragih drugova. Ako nakon gubitka potpore SPC-a izgubi i naklonost Beograda, Pupovac bi uskoro mogao čuti *mitingaški* poklik koji je tako lijepo pristajao uz nekadašnju *jogurt-revoluciju*: „Milorade, đe ti je baza!?“

To je nesumnjivo jedan od razloga zbog kojih se Pupovac & Co. upuštaju u agresivnu obranu povlaštenog položaja Srba u Hrvatskoj: on osigurava i njihove dosmrtne sinekure. Ali da to ipak ne će biti jedini razlog, znaju svi koji se sjećaju superiorne poze kojom se Pupovac zaodijevao 1990./91., kad je – iz udobne hladovine omogućene miloševićevsko-kadijevićevskim ratnim pomagalima – Hrvatima velikodušno nudio federalizaciju njihove domovine kao cijenu mira.

Tako nam i sada, u razgovoru za beogradski *NIN*, poručuje da rasprava o nedavnom ratu (ne agresiji!) ima i neke druge dimenzije. Nije važno samo tko je gdje ratovao (što je, kaže Milorad, „jednostavan kolektivistički odgovor“), nego je važno i to da Srbi u velikom broju „nisu posegli ni za kakvim sredstvima osim za biračkim pravom i ni za čim osim za željom da ostanu na poslu“.

Nije posve jasno, ali se čini da nam Pupovac ipak hoće kazati kako su se Srbi svojim demokratskim, biračkim pravom služili i u onim ljetnim mjesecima prije osamnaestak godina, kad je bio raspisan „referendum o samostalnosti Srpske Krajine“, i kako su i na to bili *prisiljeni* – otpuštanjima s posla.

Bilo kako bilo, hrvatski pogledi na rat, po njegovu sudu, imaju malo veze s činjenicama. Budući da su Hrvati izazvali sukob, zbog budućnosti i zbog sloge najbolje je sve zaboraviti, jer će biti gadno „ako se u haškim tužbama i protutužbama bude išlo do kraja“.

Tako Milorad. Jedino je na kraju zaboravio poklik: „Neka nam živi Hrvatsko-srpska koalicija, neka živi njegovo veličanstvo srpsko-hrvatski narod!“

(*Politički zatvorenik*, br. 202, siječanj 2009.)

PONOVNO UMILNI GLASOVI IZ BEOGRADA: „ZA NOVI BALKANSKI SAVEZ“

Da se velikosrpska misao danas ne zaodijeva samo u donedavne plamene prijetnje Tomislava Nikolića i izljeve mržnje Voje Šešelja, nego da znade opet poprimiti oblik slatkorječivih fraza, pokazuje nam, primjerce, tekst Čedomira Antića, „doktora istorijskih nauka i naučnika na Balkanološkom institutu SANU, objavljen u beogradskoj *Politici* 21. siječnja 2009., pod nadnaslovom „Kako do boljih odnosa na bivšem Ju prostoru“ i naslovom „Za novi balkanski savez“.

Tekst prenosimo u cijelosti, ne dirajući čak ni u srpski jezik, smatrajući da je i za naše čitatelje korisno imati na umu da ideja balkanske *nakaze od države* – u donekle izmijenjenu obliku, prilagođena novim odnosima – itekako živi. Eutanazirana i, po mogućnosti federalizirana, Hrvatska dolazi na red tek u budućnosti, nakon stvaranja saveza Srbije i zemalja „u kojima srpski narod predstavlja znatan dio stanovništva“ odnosno onih s kojima Srbiju „ne povezuje zajedničko državno iskustvo, ali pripadamo istom civilizacijskom krugu“. Komentar se ne čini potrebnim, jer Antićeve riječi i formulacije govore same za sebe.

„Srbija je jedina od država koje su tokom prošle decenije na neki način bile uključene u rat, a u kojoj je došlo do potpunog diskontinuiteta sa prethodnim režimom. Na vlasti u Srbiji su političari – sa novim izuzetkom SPS-a – koji su tokom devedesetih godina bili ogorčena opozicija Miloševićevom režimu, dok u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i na Kosovu vladaju šefovi kabineta, ministri, bliski saradnici ‘očeva nacija’ ili sami bivši ratni komandanti. Ipak, Srbija je i danas talac devedesetih godina, i to pre svega voljom SAD i EU, kao i njihovih saveznica u regionu. Ne samo da su Srbi jedini narod čije su političke vođe bile optužene za ratne zločine već je Srbija u miru lišena dela suverene teritorije, njen narod u Bosni je u miru izgubio deo Dejtonskim sporazumom određene političke autonomije. Upravo kad je reč o Srbiji, Međunarodni sud se, opet u miru, nekoliko puta na različite načine određivao prema sopstvenoj nadležnosti...

Sa takvim opterećenjem srpska vlada mora da o politici u regionu razmišlja sa mnogo vizionarske dalekovidosti. Naš cilj svakako ne bi trebalo da bude da se CEFTA, jedna ekonomska stepenica ka stupanju u Evropsku uniju, koju su prešle i druge države istočne Evrope, pretvori u nešto više. Insistiranja na kulturnom jedinstvu sa drugim jugoslovenskim državama nakon što je, veštačkim izdvajanjem nekoliko novih jezika i novim 'nacionalno-romantičarskim čitanjem' istorije, izvršeno nasilje nad našim jezikom i kulturom, mogu biti shvaćeni samo kao kratkovidost kad je reč o našim političarima i licemerje kad ovakvi predlozi poteknu od vođa pojedinih bivših jugoslovenskih republika.

Izuzetno je dobro što vlasti u Srbiji, sa izuzetkom SPS-a, nemaju hipoteku iz prošlog stoleća. Takođe, nesumnjivo je da u budućnosti moramo ostvariti integraciju sa susedima. Ipak, ta integracija ne bi trebalo da bude na jugoslovenskim osnovama, posebno zato što su početkom devedesetih godina, razaranjem Jugoslavije, Srbija i srpski narod dovedeni u još gori položaj od onog, nesumnjivo nepovoljnog, u kome su se nalazili pre 1990. godine. Zato je neophodno da Srbija potraži nove modele političkog povezivanja. Ukoliko je, recimo, u odnosima sa Hrvatskom cilj povratak na standard odnosa iz 1990. godine, onda moramo prvo da postignemo punu recipročnost. Preduslov mora biti i povratak svih prava srpskom narodu u ovoj republici, uključujući punu amnestiju, priznanje ukinutih stanarskih prava, postizanje ravnopravnosti povratnika i kolonizovanog stanovništva i ponovno uspostavljanje autonomnih kotara koje je Tuđmanova vlast uspostavila 1995. i ubrzo potom ukinula.

Dok je pitanje investicija iz Srbije u Hrvatskoj, ali i u Sloveniji, u ovim zemljama još uvek politička nedoumica koja raspaljuje strasti pred izbore, Hrvatska je sredinom ove decenije čak 40 odsto svog ulaganja u inostranstvu usmerila ka Srbiji. Dakle, ravnopravnost ne postoji. Srbiji je u interesu da sa drugim državama posluje ravnopravno.

Takođe, važno je da u velikoj nacionalističkoj plimi, koja je posebno zapljusnula novonastale nacije, ne nestane i srpsko istorijsko i kulturno nasleđe u krajevima gde je tokom proteklih decenija srpskog stanovništva sve manje (Crna Gora, Makedonija, Hrvatska...).

Naš je interes da u EU uđemo kao nezavisna, jedinstvena, nikako federalizovana, država. Bilo bi dobro da kasnije u okvirima EU, po ugledu na zemlje Beneluksa (koje će za koju godinu obnoviti svoj stari ugovor) stvorimo nekakvu asocijaciju sa susednim državama. Naš interes pri tom treba da bude u punoj meri zaštićen.

Cilj Srbije ne treba da bude stvaranje nove Jugoslavije već širenje ekonomije i zaštita našeg političkog i kulturnog identiteta. Logično je zato povezi-

vanje sa zemljama sa kojima imamo spoljnotrgovinski suficit i u kojima srpski narod predstavlja znatan deo stanovništva (Crna Gora, Bosna i Hercegovina... donekle i Makedonija) kao i sa državama sa kojima nas ne povezuje zajedničko državno iskustvo, ali pripadamo istom civilizacijskom krugu (Rumunija, Bugarska i Grčka). Predviđena zajednica bi ovog puta imala pre svega politički, kulturni i, koliko to u EU bude moguće, ekonomski sadržaj. Takvo povezivanje treba zasnivati na tradicijama starih balkanskih saveza (iz XIX i XX veka).“

(*Politički zatvorenik*, br. 203, veljača 2009.)

MATICA HRVATSKA KAO ŽRTVA GOVORA MRŽNJE

Malo je onih koji su zadovoljni djelovanjem Matice hrvatske od vremena njezine obnove do danas. Za kvaziliberalne („ljevičarske“) krugove ona je previše tradicionalistička i stara, uostalom nezgodna i opasna već kao simbol. Za konzervativce, tradicionaliste i hrvatske nacionaliste – troma, uglavnom nespremna sudjelovati u obrani nacionalnih vrijednosti, gluha pred napastima tzv. globalizacije i previše otvorena pogubnom eksperimentiranju s nedomišljenim novotarijama, koje u sebi prečesto kriju nadnacionalne i anacionalne motive. Višegodišnje lutanje *Vijenca*, bogišićevsko baljezganje nekih drugih njezinih publikacija, nespretno upletanje Matičina autoriteta u pravopisna pitanja i slično, dovoljan su razlog za širenje ravnodušnosti prema sudbini te naše najstarije kulturne ustanove.

Nikad Matica u hrvatskoj povijesti nije tako malo značila u našemu kulturnom životu kao posljednjih petnaestak godina, nikad nije tako malo utjecala na naše sudbine, i nikad palača na jednome od najljepših zagrebačkih trgova nije bila praznija (i isprazniji). Matica, koja je tridesetih godina XX. stoljeća duhovno pripremila stvaranje države, i koja je u doba Hrvatskog proljeća širila prostor slobode i revolucionirala duhove (opet nas kao narod pripremajući za preuzimanje odgovornosti za vlastitu sudbinu!), danas je institucija na margini našega društvenog i kulturnog života.

No, jedno je Maticu kritizirati, a drugo je obasipati je mržnjom i zazivati njezinu zabranu.

Zato je urednik *Glasa Koncila* posve u pravu, kad u brutalnom napadaju Denisa Kuljiša na Maticu u zagrebačkom *Globusu* („Mrtvačku Maticu hrvatsku treba hitno ukinuti. Uvošteni gnjavatori koji su zasjeli na državnu kasu zavrijedili su da svi skupa dobiju nogom u dupe, a treba razjuriti i besposličare iz HAZU“), prepoznaje nešto više od obijesna napadaja nadutoga neznalice i konfabulatora, koji u izljevima mržnje i bijesa traži publicitet i osjećaj važnosti, liječeći tako komplekse koji su tipični za nedoučena piskarala.

U tom se napadaju krije zaziv onoga na što su se već jednom, bez presedana u povijesti, odlučili stvarni i duhovni očevi Kuljiševi: zaziv na zatvore, tamnice i linč. I zato je dramatično tužna činjenica da je – ne računajući službeni i *službboljudni* prosvjed Matičina tajnika, i reakciju u novome *Vijencu* (koji je bio

formalni *casus belli*) iz pera Slavena Letice koji je kao dugogodišnji trbuhozborac *globusijade* nesumnjivo insajderski upućen u *male tajne velikih majstora kuhinje* – tek *Glas Koncila* suvislo odgovorio na taj Kuljišev izraz mržnje. Ostali šute.

A obnovljena je Matica suodgovorna za takvu našu tromost i ravnodušnost. I mi i ona žanjemo uglavnom ono što smo sami posijali. I bilo bi vrijeme da se to shvati i na kutu njezine ulice i trga *vladike Štroce*...

(*Politički zatvorenik*, br. 204, ožujak 2009.)

KAKO „POŠTENA INTELIGENCIJA“ PIŠE POVIJEST

Krajem veljače obilježena je dvadeseta obljetnica prvoga javnog okupljanja dvadesetak ljudi koji su se u veljači 1989. založili za uvođenje višestranačja u tadašnjoj komunističkoj Jugoslaviji. Većina tih ljudi u idućim je mjesecima završila u Hrvatskome socijalno-liberalnom savezu (kasnije, do danas: stranci), a za sve njih je karakteristično – kako je upozorio Ivan Zvonimir Čičak – da nitko više nije u tome stranačkom dresu.

I ništa u tom okupljanju ne bi bilo sporno – čak ni to što im je, posve nerazumno, uskraćena prigoda da se susretnu u istome prostoru u kojem su se našli 1989. – da u jednome dijelu medija nije vidljivo grčevito nastojanje da se upravo ta skupina (kojoj se onda pridružuje i „poštena inteligencija“ u liku dr. Ive Goldsteina) ne želi proglasiti i prvom i jedinom pravom oporbom komunističkom režimu.

U tom nastojanju naročito asistiraju ljudi iz vodstva EPH-ovskoga medijskog carstva, na čelu s Davorom Butkovićem. On je javnost izvolio izvijestiti da je Slavko Goldstein, tobožnji *guru* te skupine (na sličan način i u podjednakoj mjeri u kojoj je krajem šezdesetih, recimo, Stanko Škare bio *guru* kruga oko *Hrvatskoga književnog lista*), kad je kocka bačena, prvo nazvao upravo njega, Butkovića.

Ta zanimljiva pojedinost više je nego rječita. No, kako se sve to zbivalo u neka druga doba nego Supekov Kongres kulturnih radnika, prilično je jasno da će se nastojanje „prave oporbe“ da povijest prepravi u svoju korist, pokazati jalovim. Većina njih je ostavila dovoljno jasne i duboke tragove o tome što su i kako mislili o Jugoslaviji i komunizmu onda, kad je doista trebalo hrabrosti da se bude oporbom...

(*Politički zatvorenik*, br. 204, ožujak 2009.)

HOĆE LI EU UGROZITI INTEGRITET HRVATSKE?

Na saboru Kluba mladih Istarskoga demokratskog sabora (IDS), održanom sredinom ožujka 2009., predsjednik IDS-a Ivan Jakovčić, najavio je kako će njegova stranka nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju „otvoriti pitanje regionalne autonomije Istre". Svoje je stajalište obrazložio time što se Istra znala oduprijeti nacionalizmu te je istodobno prihvatila snošljivost, višejezičnost i multikulturalnost.

Otac mlađahnog Jugoslava Jakovčića prešućuje, dakle, ono što je bjelodano: da je to ostvarenje „snošljivosti, višejezičnosti i multikulturalnosti" bilo moguće upravo u okviru Republike Hrvatske i pod okriljem hrvatskih zakona.

Drugim riječima, nije cjelovitost Hrvatske i postojeći njezin upravni ustroj nikakva zaprjeka za razvijanje „snošljivosti, višejezičnosti i multikulturalnosti" (iako jest – htjeli mi to ili ne htjeli priznati – stanovita smetnja onima koji vlastitoj djeci daju ime Jugoslav!).

No u svim našim *raspravama bez rasprave* o Europskoj uniji, dobro je imati na umu i to, da tu asocijaciju stanoviti krugovi u prvom redu doživljavaju kao instrument rastakanja Hrvatske. Ako nam, dakle, *narodne vlasti* dopuste održati referendum o tom pitanju – jer se ozbiljno radi na tome da nas se i tog prava liši – dobro je i to imati na umu.

Zato valja zahvaliti i Ivanu Jakovčiću i njegovu Jugoslavu, što nam na vrijeme ukazuju na to, što im je zapravo na umu...

(*Politički zatvorenik*, br. 205, travanj 2009.)

MESIĆEVO JASENOVAČKO BUNILO

O travanjskim izjavama Stipe Mesića u Jasenovcu, u hrvatskim se medijima tijekom posljednja četiri tjedna čulo uglavnom sve što je trebalo čuti, pa se ne radi o tome da i mi priklopimo svoju, nego o potrebi da se solidariziramo u zgražanju nad ponašanjem i izjavama čovjeka koji, zapravo, i ne smije biti smatran odgovornim za sve što govori.

Mesić nije samo politički fenomen (jer je bio predsjednik dviju država koje su međusobno ratovale), nego je i medicinski fenomen: samo kad se to ima na umu, moguće je shvatiti da „predsjednik svih građana" koristi baš svaku prigodu da pokaže kako je predsjednik jednima, a krvnik drugima, odnosno, svaku prigodu da ionako podijeljen i rascijepljen narod još više cijepa i polarizira, upornim vraćanjem u prošlost. A kad iz te prošlosti izvire kosturi koje je diljem europskog Jugoistoka posijala Jugoslavenska armija, onda bi „predsjednik svih građana" stvar prepustio povjesničarima. Sve do trenutka kad će se iznova moći obrušiti na *ustaše*.

Razmjerno oštro se o Mesićeve izjave očešao Ivo Banac u razgovoru za Matičin *Vijenac*, a Hrvatski helsinški odbor se u svojoj izjavi pozvao na Rezoluciju Europskog parlamenta o europskoj savjesti i totalitarizmu od 2. travnja, u kojoj se navodi da „Europa ne će biti ujedinjena ako se ne oblikuje zajedničko viđenje njene povijesti, te se nacizam, staljinizam, fašistički i komunistički režimi ne prihvate kao zajedničko naslijeđe i ne pristupi poštenoj i temeljitoj raspravi o njihovim zločinima u proteklom stoljeću".

Ta rezolucija, koju ćemo objaviti u idućem broju, novi je i važan dokument za europsku i planetarnu osudu i komunizma. Razumije se da ona u Hrvatskoj ne znači puno, jer se u Hrvatskoj bezuvjetno slijede samo oni europski dokumenti, koji pomažu izručenju i osudi hrvatskih generala. Kad Hrvatskoj idu u prilog, njih treba prešutjeti...

(*Politički zatvorenik*, br. 206, svibanj 2009.)

SMERDEL: POGRJEŠAN JE NAPUTAK, DA HRVATSKA PO SVAKU CIJENU ZADOVOLJI EUROPSKE PREGOVARAČE

Prof. dr. Branko Smerdel, redoviti profesor zagrebačkoga Pravnog fakulteta, član vladine Radne skupine za izmjenu Ustava Republike Hrvatske, opisuje stanje u toj skupini i njezino djelovanje:

„Ona još nije rasformirana, ali morat će se s tom skupinom ići drukčije, na što sam upozorio već na prvom sastanku, jer za ustavne je promjene potrebna dvotrećinska većina i suglasnost stranaka. Ta radna skupina na prvom i jedinom sastanku bila je zaokupljena zahtjevima koje hrvatski pregovarači s EU navode kao uvjet za dovršetak pregovaračkog procesa. Bio sam silno iznenađen što su pregovarači pristali na to da europski uhidbeni nalog unesemo u naš Ustav prije nego što pristupimo Uniji. Nijedna država nije pristala na europski uhidbeni nalog prije ulaska u EU. To je vrlo ozbiljna stvar i čini mi se da našim pregovaračima doseg takva naloga prije ulaska u EU uopće nije jasan. Ako imaju instrukciju da zadovolje europske pregovarače po svaku cijenu, onda je to pogrešno.“ (Dr. Branko Smerdel, „Sanader ruši načela pravne države“, *Globus*, br. 956, 3. travnja 2009., 24.-27.)

Kad bi se sve svodilo samo na to…

(*Politički zatvorenik*, br. 206, svibanj 2009.)

PRISTUP NATO-u – ZATRAŽENO OČITOVANJE USTAVNOGA SUDA

U povodu hrvatskog pristupa Sjevernoatlantskom savezu, udruga *Hrvatska straža* iz Osijeka obratila se Ustavnom sudu Republike Hrvatske, predlažući pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti Zakona o potvrđivanju Sjevernoatlantskog ugovora s Ustavom Republike Hrvatske, u smislu čl. 38. st. 1. Ustava.

U prijedlogu koji je potpisao predsjednik udruge Ivan Vekić, navodi se kako je Hrvatska pristupila vojnom savezu iz kojega ne može jednostrano zatražiti izlazak prije isteka dvadesetogodišnjeg roka, koji se nužno produljuje za još jednu godinu. Odredbe ugovora ne daju Hrvatskoj mogućnost samostalnog odlučivanja o upotrebi njezinih oružanih snaga, što je, prema mišljenju podnositelja, protivno ustavnoj odredbi prema kojoj o upotrebi hrvatskih oružanih snaga izvan granica Republike Hrvatske može odlučiti samo Sabor.

Upravo je suprotnost Ustavu razlog zbog kojega je Zakon o potvrđivanju ugovora donesen po hitnom postupku i bez prave javne rasprave, a pogotovo bez provedbe referenduma, koji je bio nuždan i u pravnome i u političkom smislu, budući da se pristupanjem Hrvatske NATO-u okrnjuje hrvatski državni suverenitet.

Podnošenje prijedloga „veliki“ mediji – po običaju – nisu ni zabilježili, a odluku Ustavnog suda, ako je ravnati se po dosadašnjoj praksi kad su posrijedi *škakljivija* pitanja (poput suradnje s MKSJ-om, prava političkih zatvorenika, pristupanja Europskoj uniji i sl.), valja očekivati za kojih stotinjak godina.

Nekad su se nad ulaznim vratima javnih ustanova urezivale riječi koje su trebale jačati osjećaj pravde i dužnosti prema zajednici; danas bi nad ulaznim vratima Ustavnog suda valjalo urezati:

Nitko ne može tražiti onoliko koliko mi možemo ignorirati.

P. s. Ne vrijedi za trgovačke lance i multinacionalne kompanije.

(*Politički zatvorenik*, br. 207, lipanj 2009.)

PROCESI U JUGOSLAVIJI NISU PROBLEMATIČNI?

Komentirajući tjeralicu koju su njemačke pravosudne vlasti raspisale za jugoslavenskim udbaškim perjanicama Josipom Perkovićem, Zdravkom Mustaćem, Ivanom Lasićem i Borisom Brnelićem, zagrebački odvjetnik Anto Nobilo – odvjetak ugledne karlovačke udbaške loze – izjavio je za medije kako je ta tjeralica *problematična*, jer je ona izravna posljedica postupka koji je pred njemačkim sudom vođen protiv Krunoslava Pratesa, pravomoćno osuđenog zbog sudjelovanja u ubojstvu Stjepana Đurekovića. „Problematičnost" pravorijeka njemačkog suda sastojala bi se u svjedočenju osuđenoga UDB-ina agenta Vinka Sindičića.

Ukazujući na njegovu poročnost, Nobilo ništa ne govori o tome, jesu li problematične bezbrojne osude jugoslavenskih sudova, uključujući i one u kojima je sudjelovao kao tužitelj odnosno produljena ruka jugoslavenske obavještajne službe. (Među njima je i suđenje Andriji Artukoviću, u odnosu na koje je svojedobno Nobilo priznao da su SDS i jugoslavensko pravosuđe grubo prekršili prava optuženika, a beogradski je odvjetnik Srđa Popović nedavno izjavio kako je Nobilo uporno nastojao da se suđenje Artukoviću pretvori u suđenje Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.)

Ti procesi za Nobila nisu problematični, jer ništa što je u interesu Jugoslavije nije problematično. I obrnuto: sve što podgriza predodžbu o idiličnosti i *naprednosti* jugoslavenskoga sustava, samo je po sebi neprihvatljivo.

(*Politički zatvorenik*, br. 207, lipanj 2009.)

BUM, CILE, BUM!

I tako je Fahreta Živojinović, tzv. *Lepa Brena*, ocvalo brčansko Srpče koje svojim sunarodnjacima uvijek iznova mora dokazivati da je, unatoč tomu što su se njezini svojedobno *poturčili* (a to je svakomu *pravom* Srbinu grijeh od kojeg nema većeg!) Srpkinja *s dna kace*, pravi izdanak srpskoga duha i kulture, u srcu Zagreba, u novoizgrađenoj rukometnoj Areni, održala veliki koncert.

Nije uspjela prodati sve ulaznice, što svakako treba pripisati otporu („reakcionarnom dejstvovanju") braniteljskih udruga, ali je – kažu – u njezinoj „glazbi" uživalo trinaestak tisuća ljudi, vjerojatno hrvatskoga podrijetla. Objavljene fotografije svjedoče da je na koncertu bio veliki broj mladih.

Oni koji su imali *sreću* da ih tijekom vojnoga roka u bivšoj JNA iz dana u dan teroriziraju njezini *hitovi*, poput *Bum, Cile, bum!* ili *Udri, udri, udri Mujo u tepsiju*, odnosno slična infantilna kreveljenja kojekakvih turbo-folk pjevača (koje je, valja priznati, malo tko znao tako duhovito izvrgavati ruglu kao beogradski rock-kritičar Petar Luković u tadašnjemu *Džuboksu*), ni za trideset života ne će shvatiti što mlade ljude, rođene, odrasle i odgojene u jednoj zemlji koja je i u najcrnjim trenutcima ostala zapadnjački usmjerena, vodi u tzv. *narodnjačke klubove*, na seanse istočnjačkog naricanja odnosno nečega što s pravom – pa ni narodnom – glazbom nema nikakve veze.

Ali nema sumnje da će sociolozi i socijalni patolozi pri analizi uzroka takvoga otužnog duhovnog stanja nemalog dijela hrvatske mladeži morati u obzir uzeti i činjenicu, da su nastupi tzv. *Lepe Brene* i sličnih protuha i namiguša, postali sastavnim dijelom *političke korektnosti* inaugurirane trećesiječanjskom *termidorskom reakcijom*.

Od toga je trenutka postalo pristojno, pa čak i *isplativo*, uživati u ksenofobnim, malne rasističkim vicevima Đokice Balaševića (s kojim Stipe Mesić uživa u čvarcima!), na kioscima hrvatskih gradova opet kupovati *Politiku* i *NIN*, na sva zvona slaviti dolazak kojekakvih „pozorišnih" što družina a što klauna s istočnog dijela „zapadnog Balkana" i čuvati se grješne prigode da se o balkanskome melosu prozbori nešto negativno.

Zbog toga u budućnost krećemo s legendarnim *Bum, Cile, bum!* ili, drugim riječima, kusamo kašu koju smo sami zamiješali, i još ćemo ju dugo kusati...

(*Politički zatvorenik*, br. 207, lipanj 2009.)

OFENZIVA DUBROVAČKIH TZV. ANTIFAŠISTA

Na radost nacije, *Društvo Tito Dubrovnik* održalo je početkom lipnja 2009. posebnu sjednicu na kojoj se raspravljalo „o aktivnostima u proteklom razdoblju na njegovanju tradicija antifašističkog NOB-a i sjećanja na Titov lik i djelo".

Nije priopćeno, jesu li dubrovački „antifašisti" tom prigodom raspravljali o zaslugama Josipa Broza za cijepanje Hrvatske kod Neuma i Kleka (zbog čega bi – kako smo u više navrata istaknuli – budući pelješki most trebao nositi njegovo ime!), ali je zato priopćeno da su žestoko osudili sve napadaje na Tita. On je „revolucionar, ratni komandant i državnik, zasigurno jedna od najvećih ličnosti u povijesti 20. stoljeća uopće". Na nj se „okomljuju protivnici pobjedničke antifašističke koalicije, on im je najpogodniji objekt, jer kao radnik-revolucionar i idejni vođa simbolizira antifašističku i oslobodilačku borbu naroda, kao državnik i dugogodišnji predsjednik simbolizira samoupravnu i socijalističku Jugoslaviju, a kao čovjek svijeta i jedan od osnivača simbolizira 'pokret nesvrstanosti izvanblokovskog svijeta'".

Na zubu dubrovačkih obožavatelja „samoupravne i socijalističke Jugoslavije" posebno su se našli organizatori i sudionici „profašističkog skupa" na zagrebačkome Trgu maršala Tita 6. lipnja 2009. Nije poznato da su se dubrovačke županijske i gradske vlasti – pa ni sâm gradonačelnik Andro Vlahušić, koji je tako burno skočio u obranu Stipe Mesića – ogradili od nazivanja njihovih sugrađana „profašistima". Za komuniste su, kako znaju i pučkoškolci, „fašisti" svi oni koji ne misle kao oni (osim u razdoblju važenja pakta Ribbentrop – Molotov). Zato se zbog toga dubrovačkoga bala vampira ne treba uznemiravati: dobro je da vampiri priznaju kako bježe u jugoslavenski mrak čim ugledaju Hrvatsku.

(*Politički zatvorenik*, br. 208-209, srpanj-kolovoz 2009.)

ZA „NOVOGA EUROPSKOG ČOVJEKA“: ZOV NOVOGA TOTALITARIZMA

Hrvatski učenik tijekom osmoškolske izobrazbe sluša manje od dva sata nastave o Domovinskome ratu (nema potrebe da se klinci truju *natražnim* idejama i simbolima; mogu deformirati mlade mozgove!). U zamjenu za to, planira se uvođenje spolnog odgoja već u vrtiće, pri čemu je još nejasno hoće li se *tete* služiti *tvrdom pornografijom* kao nastavnim odnosno izobrazbenim pomagalom: ona, naime, na te iste mlade mozgove može djelovati samo blagotvorno.

A dok o tome „nadleštva“ donesu odluku, na stolu ministra znanosti, obrazovanja i športa – javlja *Slobodna Dalmacija* od 16. kolovoza 2009. – nalazi se projekt koji je državna *Agencija za odgoj i obrazovanje* već „pozitivno valorizirala“ na temelju skoro desetljetnog iskustva škola iz Splita i Kaštela. Riječ je o projektu povjesničara mr. sc. Tihomira Rajčića, koji se zove – „EU odgoj“.

Taj je projekt, samodopadno kaže njegov autor, započeo 2000. godine (godine inače znamenite po trećesiječanjskome termidoru!), a njegova je svrha stvaranje „novih europskih građana“ koji će „biti opremljeni demokratskim vrijednostima i građanskim vrlinama“.

No, ne kaže autor, a ni Agencija koja je već „pozitivno valorizirala“ projekt, da je pothvat stvaranja „novoga čovjeka“ jedna od ključnih odlika svakoga totalitarnog sustava: *novoga* su čovjeka obećavali i Lenjin i Mussolini, i Staljin i Hitler, i Pol Pot i Josip Broz. Sve zato da lakše unište i smrve *staroga*, običnog čovjeka, sa svim njegovim vrlinama i manama, u svoj njegovoj izvornosti i neponovljivosti.

Nazdravlje nam bilo!

(*Politički zatvorenik*, br. 210, rujan 2009.)

U MAKEDONIJI ZAPOČEO PROCES LUSTRACIJE

Kako su krajem kolovoza sramežljivo javili neki hrvatski mediji, makedonski su državni dužnosnici do kraja rujna obvezni dostaviti *Komisiji za ispitivanje prošlosti* izjave da nisu bili suradnici tajnih službi. Prema Zakonu o lustraciji, koji je usvojen 2008., ali se je njegova primjena odgađala, takvu obvezu ima 250 najistaknutijih državnih dužnosnika, od predsjednika države i predsjednika Sobranja, do dužnosnika lokalne samouprave. Već početkom listopada započet će provjera istinitosti tako dostavljenih podataka.

Iako sva pitanja ni u Makedoniji nisu u cijelosti riješena, nego će se o njima očito oglasiti Ustavni sud (npr. pitanje vremenskog raspona, oblik suradnje, sankcioniranje onih koji su dali lažne podatke itd.), pokazatelj je to da su uvelike promašene tvrdnje onih koji smatraju da je donošenje sličnog propisa u Hrvatskoj „zakašnjelo".

No, u Hrvatskoj se agenti i egzekutori jugoslavenskih tajnih službi i ne trebaju bojati Zakona o lustraciji. Nema ga tko donijeti, zar ne?

(*Politički zatvorenik*, br. 210, rujan 2009.)

ZAŠTO NE ODMAH – SPALATO?

Stoljećima je hrvatski težak krvario kako bi se najveći hrvatski grad na istočnoj obali Jadrana mogao zvati Splitom. Oni koji se ga zvali *Spalato*, za to su ga prikivali na galije, odvodili u roblje, napajali ricinusom, batinali i strijeljali.

I onda je, na diku i ponos Hrvata, kad je konačno uspostavljena hrvatska država, sagrađena velebna športska dvorana kojoj nadjenuše ime *Spaladium arena*. A ove je godine, neposredno uoči lokalnih izbora, tadašnji splitski gradonačelnik, na navodno problematičan način, u gradskome predjelu Lokve prodao neko zemljište na kojemu će hrvatska (?) tvrtka, izgleda, graditi *Spalato Business Tower*.

Dakle, sve su poteškoće riješene: u Split je lako doputovati *Dalmatinom*, treba se opustiti u *Spaladium areni*, poslovat ćemo u *Spalato Business Toweru*, a dalmatinske pjesme će nam pjevati, tko bi drugi, nego – *Tedi Spalato*.

Pa, dajte da i grad odmah preimenujemo u *Spalato*, da *gospodar* na to ne troši vrijeme: *robovi* neka odrade i taj dio posla...

(*Politički zatvorenik*, br. 210, rujan 2009.)

DRŽAVNI VIJENAC NA GROBU DRAŽE MIHAILOVIĆA

Kako nas *nisu* izvijestili hrvatski mediji i hrvatski novinski plaćenici u srpskim i srbijanskim novinama, visoki dužnosnici BIA-e, državne agencije Republike Srbije, svečano su položili vijenac na spomenik Draži Mihailoviću. Istodobno je 17. srpnja 2009., upravo na dan kad je nad „legendarnim Čičom" 1946. izvršena smrtna kazna, u srbijanskome Republičkom javnom tužilaštvu održan sastanak na kojem se je raspravljalo o tome, „šta se sve uradilo i šta još treba učiniti da bi se konačno došlo do istine o pogubljenju komandanta 'Jugoslovenske vojske u otadžbini'".

I dok, dakle, srbijanski državni dužnosnici traže načina kako će utvrditi Mihailovićev grob i odati mu državne počasti, te ga psihološki i politički rehabilitiraju već samim tim pothvatom, hrvatski mediji – šute. No, šute i državni dužnosnici Republike Hrvatske, na čelu s drugom Stipom Mesićem, koji u tim aktivnostima srbijanskih vlasti ne vide nikakvu zaprjeku ne samo srbijanskom pristupu europskim integracijama, nego ni „normalizaciji i produbljivanju odnosa". [I pravo je, jer mi ne vidimo osobite razlike između srpsko-jugoslavenskih četnika i jugoslavenskih partizana.]

No, kad bi se tko u Hrvatskoj oglasio, tražeći da i desetci i stotine tisuća pobijenih na kraju rata imaju također pravo na grob, ili kad bi tko zatražio da se utvrdi gdje je pokopan, recimo, dr. Andrija Artuković, nema sumnje da bi Mesić i družina graknuli na tobožnje „NDH nostalgičare". Braća Srbi i opet imaju prava koja Hrvati nemaju...

(*Politički zatvorenik*, br. 210, rujan 2009.)

OSNOVAN ČETNIČKI POKRET „REPUBLIKE SRPSKE“

U Trebinju je sredinom srpnja 2009. kao „nevladina organizacija“ osnovan *Srpski četnički pokret Republike Srpske*. Prvak organizacije, četnički vojvoda Siniša Vučinić, izjavio je kako će jedan od osnovnih ciljeva pokreta biti „njegovanje i baštinjenje četništva kao najznačajnije i najsvjetlije srpske tradicije i promocija četništva kao ideologije budućnosti“. U Trebinju, Banjoj Luci i tzv. Istočnom Sarajevu planira se formiranje „nastavnih centara“ u kojima će se odgajati mladi četnici u dobi od 16 do 22 godine, a Vučinić očekuje da će poduku prolaziti oko 10.000 mladih godišnje.

Nije priopćio hoće li njegovanje brade i brušenje kame biti posebni kolegiji, ili će se oni izučavati i vježbati u sklopu općih predmeta.

A nisu se, bar zasad, oglasili ni oni *hrvatski* politički *mislioci, ideolozi i vizionari*, koji već godinama zagovaraju tješnji naslon na bosanske Srbe i nasljedovanje političkog modela Biljane Plavšić i Milorada Dodika.

Nije valjda da se iz te šutnje smije iščitati kako im promicanje četništva kao „ideologije budućnosti“ ne ruši planove i koncepcije?

(*Politički zatvorenik*, br. 210, rujan 2009.)

KOMU (NI)JE DO OBNOVE JUGOSLAVIJE?

Iznimnu je pozornost izazvala vijest da se je novinar Tim Judah – koji je, prema Ines Sabalić, ljepolikoj *Globusovoj* novinarki kojoj je srce prepuklo još davnoga 15. siječnja 1992. – navodno pisac svih „nepotpisanih tekstova o regiji" u svome listu, londonskom *The Economistu*, založio za stvaranje odnosno obnovu „jugosfere".

Povod britanskomu novinaru bila je slika s jednoga kolovoškoga međunarodnog skupa, na kojem je – a tko bi drugi? – Stipe Mesić predložio da poduzeća iz „naših zemalja" zajednički nastupaju na specifičnim međunarodnim natječajima.

Koje su to „naše zemlje", i koje zemlje čine „regiju", i po kojem je ključu Hrvatska u istoj „regiji" s Makedonijom i Kosovom (a nije, recimo, s Mađarskom, Austrijom, Švicarskom...) nitko nije objasnio.

Uostalom, i nema se tu što objašnjavati, jer je sve jasno. Bar od vremena Lloyda Georgea i Clemenceaua, Macdonalda i Brianda, Churchilla i Macmillana, Majora i Mitteranda: nepromjenljivi i neizbrisivi geopolitički razlozi, začinjeni otrcanim sentimentima, sile Veliku Britaniju i njezine satelite (koji su sateliti i onda kad se igraju velesila!), da se u jadransko-podunavskom području zalažu za višenacionalnu državnu tvorevinu koja ima biti ustrojena tako da smanji utjecaj i ulogu Njemačke u Europi.

Kao što ta strategija polazi od jedne premise, da su Slovenci i Hrvati – unatoč svim otporima germanizaciji kroz povijest – upravo geopolitičkom logikom prisiljeni naslanjati se na njemački (srednjoeuropski) blok, druga je njezina premisa da je Srbima tradicionalno povjerena uloga „the guardians of the Gate", *čuvara Vrata* prema crnomorsko-maloazijskome području, kako se to prije stotinjak godina definiralo u naslovu jedne zaboravljene programatske knjige.

Jugoslavija odnosno *jugosfera* neminovna je konkluzija, a sve ostalo je tehnika, stvar izvedbe. Ona podrazumijeva ne samo plaćenike, nego i puno djelotvornije *crnce*, korisne budale koji će u svojoj naivnosti jedva dočekati prigodu da previde kako ih ista zmija po tko zna koji put napada iz iste rupe.

Jer, ne treba oštro suditi *vizionare* iz londonskog Cityja: oni samo vode računa o svojim interesima. No, zato treba nesmiljeno udarati po njihovim plaće-

nicima i *crncima*. Početkom XX. stoljeća, toj su kategoriji pripadali brojni *liberalni* političari koji su srljali u savez sa Srbima i Srbijom, ali i nezanemariv dio tadašnjega katoličkoga klera koji je naivno vjerovao kako će kulturno nadmoćniji katolički Hrvati i Slovenci privesti zaostalije Srbe i Crnogorce katoličtvu i Rimu.

Kao što znademo, taj smo račun bez krčmara skupo i preskupo platili, i kao narod i kao (većinom) katolici: nasuprot zanemarivu broju prelaznika na katoličtvo, otpadnika s katoličtva bilo je mnoštvo.

Nakon *liberala*, svoju su *crnačku* ulogu igrali Jugoslaveni svih dlaka; od slobodnih zidara i jugointegralista, preko solidnog bloka u vodstvu Hrvatske seljačke stranke, sve do komunista: svima je njima svakakva Jugoslavija bila i ostala bolja od bilo kakve Hrvatske.

A danas, tko danas u Hrvatskoj pridonosi ostvarenju toga monstruoznoga plana? Jesu li to samo oni koji vladaju hrvatskim gospodarstvom i medijima (ponekad i otvoreno propagirajući Jugoslaviju, kao što je nedavno u *Jutarnjem listu* učinio korpulentni kolumnist tzv. nacionalnoga tjednika)?

Ili u njih ipak treba ubrojiti i one koji – makar se verbalno zalažu za Hrvatsku – sve čine da svojim ekstremističkim frazama i ispraznim, prečesto nehrvatskim krilaticama i simbolima, kompromitiraju i učine neprivlačnom misao hrvatskog nacionalizma, koja sav svoj legitimitet temelji na tome što je već stoljeće i pol najdosljednija misao slobode, jednakosti i prava...?

(*Politički zatvorenik*, br. 210, rujan 2009.)

GEIGEROVA RAZUDBA GOLDSTEINOVIH MANIPULACIJA

U svojoj knjizi *Život sa suvremenicima: Političke uspomene* (Zagreb, 1996.), povjesničar Miroslav Brandt – u svoje doba iznimno pouzdan partijski kadar – posvjedočio je kako mu je 1984. Partija kao asistenta na katedri nametnula vrlo marljivog i „skrajnje ambicioznog" studenta, koji je bio štićenik stanovite, također partijski besprijekorno pouzdane povjesničarke. I, otišao taj student u Pariz na naukovanje. No kad je dovršavao svoju disertaciju, „pokazalo se da temu dubinski uopće ne razumije". No još gore od toga, utvrdilo se kako „u bilješkama navodi ne samo pisce i djela koja nije pročitao, nego i pisce koji uopće ne postoje niti su ikad postojali".

Brandtu je bilo jasno kako pred sobom ima čovjeka „pripravna na falsificiranje i znanstveno nepoštenje". Neki su zločesti ljudi u tome nepogrješivo prepoznali povjesničara, jezikoslovca, političara, meteorologa, atomskog fizičara, biokemičara, geografa i geopolitičara, stručnjaka za aerodinamiku i raketnu tehnologiju, arbitra elegancije, filozofa itd., riječju – dr. Ivu Goldsteina.

A u novome broju *Časopisa za suvremenu povijest* (1/2009), koji izdaje Hrvatski institut za povijest, poznati hrvatski povjesničar dr. Vladimir Geiger opširno se, na više od dvadeset stranica, osvrnuo na Goldsteinovu knjigu *Hrvatska 1918-2008*. Posebnu pozornost Geiger posvećuje Goldsteinovoj relativizaciji zločina jugoslavenskih partizana.

Pokazujući da pisac knjige znade zastupati i „osebujne teze, prihvatljive polupismenima", Geiger dokazuje da Goldstein bježi od novijih znanstvenih radova objavljenih u Srbiji i u Sloveniji, te od rezultata istraživanja zločina, ili su mu oni posve nepoznati, što je u svakom slučaju „nedopustivo i zabrinjavajuće".

Istodobno prokazuje autorovu površnost, krivo navođenje imena i vrlo elastičan pristup gradivu i literaturi: „Ponekad, za neke navode i podatke, Goldstein ne donosi bilješke niti se poziva na izvore i literaturu, pa samo možemo nagađati odakle mu izneseno. Uz to, često izvori i(li) literatura koje Goldstein donosi u bilješkama ne potvrđuju ono što i kako navodi. Dugačak je popis knjiga, zbornika, časopisa i radova koje Goldstein u 'skrupuloznom' pristupu nije koristio i konzultirao, nenamjerno ili, pak, namjerno, a ukratko rečeno trebao je jer su za razumijevanje pitanje kojima se bavio nezaobilazni. Predaleko bi nas

navelo nabrajanje svih činjeničnih pogrešaka i interpretacijskih improvizacija u ovoj Goldsteinovoj knjizi, koju su njemu skloni mediji nazvali ‘kapitalnim djelom’.“

Jesu baš sitničavi ti pozorniji čitači Goldsteinovih *znanstvenih* uradaka, zar ne...

(*Politički zatvorenik*, br. 210, rujan 2009.)

ZA SLOBODNU I UJEDINJENU IRSKU!

Ugledni je *The Guardian* 15. srpnja 2009. prenio riječi Gerryja Adamsa, predsjednika Sinn Féina i jednog od najpoznatijih irskih političara, pod naslovom „Ujedinjena Irska je moguća".

Adams ističe kako je postizanje irskog jedinstva i stvaranje novog odnosa između Irske i Velike Britanije, zasnovanog na jednakosti, središnje pitanje s kojim su suočeni i Irci i Britanci. Ključni je problem u tome što Velika Britanija još uvijek svojata dio Irske: „Nijekanje prava na samoodređenje irskog naroda, njegove slobode i nezavisnosti je osnovni problem koji se mora riješiti."

Zalažući se za mirna i demokratska sredstva, Adams naglašava: „Naša je vizija da nova Irska mora biti zajednička Irska, integrirana zemlja u kojoj i unionisti imaju jednaka prava. Struktura nove Irske mora biti određena sporazumom. To je veliki izazov, no izazov s kojim vjerujemo da ćemo se znati nositi. Treba riješiti jedan od velikih neriješenih problema britanske kolonijalne povijesti. Ostvarili smo mnogo teških i nezamislivih ciljeva. Stoga je irsko ujedinjenje moguće."

Ima, bez sumnje, i nekih drugih naroda i nekih drugih političara koji bi iz ovoga imali što naučiti. Kad bi im se učilo, i kad ne bi bili unaprijed „spremni na svaku žrtvu za ulazak u Europsku uniju".

(*Politički zatvorenik*, br. 210, rujan 2009.)

ZAR NEMA PISMENIH HRVATA?

O prosvjedu protiv aktualnog predsjednika Republike (čovjeka kojega su neki državni dužnosnici svojedobno zvali Stevanom Mesićem, pa su to posljednjih godina, kao, zaboravili), koji je bio organiziran u Münchenu 22. srpnja 2009., u hrvatskim se je medijima razmjerno puno pisalo. S različitih pozicija. Prosvjed je prošao, reakcije su se slegle, pa doista nema više smisla o tome događaju u glavnome gradu Bavarske pisati kao o *vijesti*. Da nije jednoga.

Na pozivnici je, naime, crno na bijelom, pisalo „dođi na prosvijed“, a prosvjednici su nosili transparente na kojima je pisalo doslovce: „mi to neznamo“ odnosno „Zločin Počiniše Hrvacki Rutari + Srpski Opančari = Yugosi“.

I slabije pismeni će primijetiti da je skoro svaka riječ napisana pogrješno: „prosvijed“ umjesto prosvjed, „neznamo“ umjesto ne znamo, „Hrvacki“ umjesto hrvatski itd. itd.

Dogodilo se je, dakle, ono što se prečesto događa. Je li moguće da među Hrvatima u Bavarskoj nije bilo ni jednoga koji je nadrastao fazu elementarne nepismenosti?

Ili se „slučajno“ baš uvijek događa, da pozivnice i transparenti budu ispisani nepismenom rukom, ne bismo li i tako pokazali da smo *zaostali primitivci* odnosno baš onakvi kakvima nas *Stevan* i družina i hoće pokazati...

(*Politički zatvorenik*, br. 210, rujan 2009.)

S „KALDRMISANIH“ ULICA TZV. BALKANSKOG NJUJORKA

Renomirani je i utjecajni beogradski *NIN* (*Nedeljne informativne novine*) početkom rujna objavio opširnu reportažu o „odbeglim sinovima“, tobožnjim Hrvatima u „balkanskom Njujorku“, Beogradu.

Primjenjujući zapravo rasno načelo, tj. smatrajući Hrvatima ne one koji sami sebe takvima smatraju, nego one čiji su roditelji možda bili Hrvati, *NIN* je svoje stranice otvorio tugaljivim, nostalgičnim pripovijestima pojedinaca koji se presijecanjem pupčanih veza s Beogradom osjećaju osakaćenima, ostavljenima, napuštenima...

Požurili su svoju balkansku, jugoslavensko-nostalgičarsku i *bratstveno-jedinstvujušću* dušu otvoriti pojedinci koji – nekom čudnom igrom slučaja – i u tzv. hrvatskome medijskome prostoru imaju uvijek širom otvorena vrata, kroz koja se ne ustežu sa svoje majestetične, „europske“, „liberalne“ i „kozmopolitske“ visine, dijeliti nam moralne lekcije i učiti nas kako je *s visina njihova pogleda jednako mal piramida rt, s rovom što neznan izbaci ga krt*.

I da se ne zirne, jasno je kako u tu skupinu „apostola Europe“ (a zapravo *sitničara* Jugoslavije) spadaju Igor Mandić, Boris Dežulović, Miljenko Jergović, Jagoda Buić, Vlaho Bogišić (i da nema nezajažljiva sukoba oko posve *drugijeh* i sasvim *prozaičnijeh* stvari, bio bi tu, sa svim svojim volumenom, i Denis Kuljiš, dakako).

Zasuziše njihove okice nad spomenom „metropole“, nad uspomenama na Kalemegdan i Avalu, *Tri šešira* i Francusku sedam...

Ali bogme, štono reče jedan od tipičnih predstavnika „belosvetskog“ čaršijskog humora, „točak istorije ne će da se okrene nazad“. Baš ne će!

(*Politički zatvorenik*, br. 211, listopad 2009.)

JESU LI PERKOVIĆ I MUSTAĆ DOISTA – HRVATSKA?!?

Nema toga *euroskeptika* koji tako strahuje od hrvatskoga približavanja Europskoj uniji, i ustavnih promjena skopčanih s time, kao što ovih dana i tjedana strahuju *dragi nam drugovi* Josip Perković i Zdravko Mustać.

Za njih taj proces odnosno ustavne promjene u sklopu kojih se ima prihvatiti tzv. europski uhidbeni nalog, znače izručenje jednoj pravnoj državi, državi u kojoj su sudovi doista neovisni, a primjena zakona ne ovisi o volji kojekakvih političkih šarlatana: Saveznoj Republici Njemačkoj.

Tamo im se ima suditi zbog sudjelovanja u ubojstvu Stjepana Đurekovića 1983. godine. To je jedan od plodova nedavno okončanog suđenja udbaškom agentu Krunoslavu Pratesu. Pokušavajući se izmaknuti njihalu pravde koje im se polako, ali neumitno i nemilosrdno primiče, Perković i Mustać su se odlučili na očajnički korak: u njihovo je ime njihov suradnik i usput odvjetnik Anto Nobilo krajem rujna podnio kaznenu prijavu protiv jednog od krunskih svjedoka u postupku protiv Pratesa, udbaškog agenta Vinka Sindičića, tvrdeći da je ovaj lažno svjedočio.

A zagrebački *Jutarnji list* toj je vijesti dao izniman publicitet, nagovještujući time obavještajno-medijsku kampanju koja ima uslijediti. *Jutarnji list* je vijest donio pod znakovitim podnaslovom: „Proces BND (Bundesnachrichtendienst) protiv Hrvatske“. Tako se mogući proces protiv Perkovića i Mustaća hoće prikazati procesom protiv Hrvatske! Kao da oni predstavljaju i simboliziraju ovu zemlju!

Ili se, možda, ipak varamo, i možda ipak današnju Hrvatsku više utjelovljuju takvi likovi, a ne oni koji su zbog nje stradavali...

(*Politički zatvorenik*, br. 211, listopad 2009.)

MESIĆEVA POHVALA RAZBOJNIKU

Tijekom boravka na bratskoj i nesvrstanoj Kubi, Stipe Mesić se nije zanimao za sudbinu političkih zatvorenika ni političkih emigranata, a nisu ga ganule ni zapuštene fasade i milijuni koji gladuju. Umjesto toga, odlučio se izreći bezrezervne pohvale Ernestu Che Guevari. Evo dijela onoga što o tome čovjeku – kojega je i Titov režim nudio kao uzor mladima – govori *Crna knjiga komunizma* (citirano prema njemačkom izdanju):

„'Na temelju svoje ideološke izobrazbe, spadam u one koji smatraju da se rješenje svih problema ovog svijeta nalazi iza takozvane željezne zavjese', piše on (Che Guevara, op. T. J.) jednom prijatelju... (...) U ilegali nazvan zapovjednikom jedne 'kolone', ubrzo postaje poznat po svojoj nemilosrdnosti. Jedan guerillero, pripadnik njegove kolone, još dijete, koji je ukrao malo hrane, strijeljan je na licu mjesta, bez ikakva suđenja. 'Nepogrješivi pristaša autoritarizma', kako ga oslikava njegov nekadašnji suradnik iz Bolivije... (...) nakon pobjede, Guevara preuzima dužnost 'tužitelja' i odlučuje o molbama za pomilovanje. Kaznionica La Cabana, u kojoj on službuje, odjednom postaje pozornica brojnih smaknuća... (...) Debray ističe: 'On je, a ne Fidel, 1960. smislio prvi 'logor za popravni rad' (mi bismo ga nazvali 'prisilnim' radom) koji je bio smješten na poluotoku Guanaha'. A u svojoj oporuci taj učenik terora veliča 'djelotvornu mržnju, koja od ljudi pravi učinkovite, jake, selektivne i hladnokrvne strojeve za ubijanje'....“

Tomu se je, dakle, predsjednik Republike Hrvatske poklonio desetak godina nakon početka XXI. stoljeća! Ali, uostalom, zar „Che“ po svemu nije blizanac onima koji su druga predsjednika odgojili i koji mu i danas tepaju?

(*Politički zatvorenik*, br. 211, listopad 2009.)

VIVA FIUME D'ITALIA?

„Mi u Istri i Rijeci i Dalmaciji ćemo se vratiti!", riječi su koje su 12. rujna 2009. osvanule na zgradi riječke općine, smještenoj na trgu podjednako zlokobnog imena, Trgu Riječke rezolucije.

Uz Rječinu su se opet oglasili talijanski imperijalisti, opet se oćutio zadah ricinusa, miris paleži kuća i srušenih nadgrobnih spomenika. „Viva Fiume d'Italia, viva gli arditi!"

Nadnevak nije slučajan: tog su dana 1919. godine talijanski arditi, pod vodstvom sjajnog pjesnika i obijesnog okupatora, Gabriela D'Annunzija, zauzeli tada najveći hrvatski primorski grad.

Široki prostori Hrvatske – puno širi od onih koje je Italija uspjela anektirati nakon Rimskih ugovora iz 1941. – tada su se nalazili (i još će se nekoliko godina nalaziti) pod okupacijom talijanske vojske. Ali Rijeka, Rijeka je zbog svoje političke i simboličke važnosti, zbog svoga gospodarskoga i kulturnog značenja, bila trn u oku talijanskim imperijalistima. D'Annunzio je pokušao, i kratkotrajno uspio, čvor presjeći u talijansku korist.

Riječka država će nekoliko godina kasnije, 1924., postati sastavnim dijelom Kraljevine Italije.

A kad se ovogodišnjom provokacijom podsjeti na sudbinu hrvatskih područja pod talijanskom okupacijom (i – još više – na to, da stoljetne aspiracije nisu ugasle!), službeni će hrvatski krugovi odmahnuti rukom. Ne će se prozivati nijednog ministra (kao što se čini nakon sirovih ispada skupine nogometnih navijača koji vlastite, osobne i kolektivne, frustracije liječe povikom na Srbe), ne će o tome biti organizirane posebne televizijske emisije, niti će tko predložiti da se nešto promijeni u školskim programima i nastavnim planovima.

Furio Radin će se mlako ispričati (a da mu pritom ne vidimo prste!). Službeni stav bio je i ostao: *službouljudni* naklon *sluge pokornoga*. A sluzi bude onako kako sluga zasluži...

(*Politički zatvorenik*, br. 211, listopad 2009.)

PONOVLJENI POZIV NA RAZBIJANJE HRVATSKE

Dok je njegov sin Jugoslav bio mali, takve mu misli nisu padale na um. Na „velelepnim brionskim ostrvima“ uživali su dragi drugovi iz Šumadije, u pulskoj su luci „leškarili“ vojnici i mornari nepobjedive Jugoslavenske narodne armije, na rivama jadranskih gradića vonjali su zlatiborski pasulj i kačamak, u trgovinama se čekalo u redovima, po kavu i banane putovalo se preko *plota fenerjota*, po vlastito se mišljenje išlo u općinske, republičke i savezne *kockice*, za nepoćudne su se brinuli Ilija Ivanić, Anto Nobilo i Milko Gajski...

I sve je bilo tako lijepo, tako mirno i tako slobodno.

A onda dođe mrski neprijatelj i okrutni okupator, nametnu nam odvratne zastave s nečim poput šahovskoga polja u sredini, odredi da se, umjesto na Terazijama, susrećemo na Markovu trgu, preimenova Brione u Brijune, i čak se usudi tamo dogovarati o slobodi Hrvatske.

Dosta je bilo! To više tako ne može.

Zato ćemo, uz pomoć druga Stipe i zalaganjem jednoga drugog druga, najprije stvoriti mostobran *Ulysses*, a onda ćemo proglasiti autonomiju.

Slaveni i sutra, ali Hrvati – to nikada!

(*Politički zatvorenik*, br. 211, listopad 2009.)

ZAGREBAČKI NADBISKUP KARDINAL BOZANIĆ NA MJESTIMA RATNOGA I PORATNOG STRADANJA

Nedavno hodočašće svećenika Zagrebačke nadbiskupije, predvođenih nadbiskupom kardinalom Josipom Bozanićem, u Staru Gradišku, Jasenovac i Petrinju, te propovijedi koje je tom prigodom izrekao kardinal Bozanić, u hrvatskoj su i u inozemnoj javnosti izazvale znatnu pozornost.

Reakcije su bile različite: nekad osjećajne, a nekad smišljeno negativne; jedni su zbunjeno kardinalu spočitavali da je i nehotice dao vjetra u jedra protuhrvatskim klevetnicima, drugi su ga, i s druge strane, prozivali, pa čak i optuživali, da je trebao kleknuti, pomoliti se i moliti za oprost.

Drugim riječima, redovito su te reakcije više govorile o onome od koga potječu, negoli o samome sadržaju Bozanićevih propovijedi.

Na to je upozorio i Nadbiskupski duhovni stol, reagirajući na tzv. Otvoreno pismo Slavka Goldsteina. Goldstein se, naime, iako nedoučeni srednjoškolac, ima običaj smatrati važnim, pače i najvažnijim intelektualcem u Hrvatskoj (zato nikad ne će opovrgnuti one – redovito poluinteligente – koji mu tako tepaju), pa je odlučio kardinalu podijeliti neke lekcije.

Nadbiskupski je duhovni stol odvratio, između ostaloga, i time da je Goldstein bio istaknuti dužnosnik jugoslavenske komunističke vojske i partije, pa bi bilo uputno da se – prije nego što koga drugoga pozove na red – očituje o zločinima vlastite postrojbe, vlastite vojske i vlastite partije.

Bozanić, pak, ni u Jasenovcu ni u Petrinji nije govorio kao povjesničar ni kao političar, nego kao biskup i kardinal Katoličke crkve. Zato i oni koji se ne slažu sa svakom pojedinom njegovom ocjenom, ne će moći zanijekati ono što je očevidno: važnost riječi kardinala Bozanića je neprijeporna i one se ne će moći zaobići u budućim raspravama o ovim bolnim temama iz naše novije povijesti.

Bez obzira na to što zagrebački nadbiskup danas – protivno običaju – nije predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, njegova je i stvarna i simbolička uloga i dalje iznimna. Ona proizlazi koliko iz važnosti Zagreba za duhovni i nacionalni život Hrvata, toliko i iz činjenice da je kardinal Bozanić nasljednik stolice dr. Alojzija Stepinca, crkvenog prelata u kojem je utjelovljena tragika, snaga i pobjeda hrvatskoga naroda u dvadesetom stoljeću, stoljeću nasilja i totalitarizma.

Nama se čini da propovijedi kardinala Bozanića, izrečene 2007. u Bleiburgu (usp. *Politički zatvorenik*, br. 182) i ovogodišnje propovijedi u Jasenovcu i u Petrinji čine jedinstvenu cjelinu, da ih kao takve treba promatrati, proučavati, suditi o njima i ravnati se po njima. Zbog toga ćemo ih u idućemu broju sve tri objaviti kao cjelinu, na jednome mjestu.

(*Politički zatvorenik*, br. 211, listopad 2009.)

BOZANIĆEV OTPIS MESIĆU

Na novi napadaj Stipe Mesića na katoličku hijerarhiju u Hrvatskoj, povodom udbinske propovijedi biskupa Štambuka, zagrebački je nadbiskup i kardinal Josip Bozanić, prema navodima medija, odgovorio:

„Poštovani gospodine Predsjedniče, primio sam Vaše pismo od 14. rujna 2009. godine, o njegovu sadržaju doznao sam već u Rimu iz hrvatskog dnevnog tiska. Poštovani gospodine Predsjedniče, ovime Vam priopćujem da sam sadržaj Vašeg pisma pomno razmotrio. Želim Vam obilje dobra, s izrazima poštovanja.“

Pametnomu dosta.

(*Politički zatvorenik*, br. 211, listopad 2009.)

POLAKO MELJU MLINOVI GOSPODNJI...

Pred kraj listopada 2009. u Bavarskoj je, na temelju uhidbenog naloga njemačkoga Saveznoga vrhovnog suda, uhićen pouzdanik jugoslavenske obavještajne službe, Luka Sekula (66). Osumnjičen je za izvršenje atentata na hrvatskoga političkog emigranta Stjepana Đurekovića, u sklopu postupka protiv Krunoslava Pratesa, koji je 2009. pravomoćno osuđen na doživotni zatvor zbog sudjelovanja u tom zlodjelu.

Dok hrvatske vlasti – kao slučajno – o svemu šute i istodobno uporno sabotiraju svaki pokušaj da se pravna država dočepa preostalih osumnjičenika (Josipa Perkovića, Zdravka Mustaća, Ivana Lasića, Borisa Brnelića, Ivana Cetinića, Bruna Smokvine i Marina Modrića), njemački su elektronički i tiskani mediji „slučaj Sekula“ popratili *zanimljivim* naslovima, poput onoga: „Kroatischer Killer nach 26 Jahren gefasst“ („Hrvatski ubojica ulovljen nakon 26 godina“).

Tako je hrvatsko ime iznova postalo žrtvom: Hrvati su ubijani u ime Jugoslavije, a danas se njihove ubojice naziva – hrvatskima...

(*Politički zatvorenik*, br. 212, studeni 2009.)

HRVATSKA FINANCIRA SPOMENIK ZLOČINU NAD HRVATIMA!

U povodu natječaja „Obnova spomenika u Srbu“, koji je raspisalo Ministarstvo kulture, Udruga Ličana župe Boričevac uputila je krajem kolovoza 2009. ministru kulture Boži Biškupiću prosvjedno pismo, u kojemu pita*:* ‘’Je li ustanak u Srbu bio ‘antifašistički?’“

U svome su prosvjedu podsjetili na to, da je selo Boričevac potpuno opljačkano, razrušeno i na kraju zapaljeno odmah po izbijanju „narodno-oslobodilačkog“ ustanka u Srbu, u srpnju 1941., a njegovi su žitelji prisilno raseljeni, samo zbog toga što su bili jedina hrvatska i katolička župa u cijelome donjolapačkome kraju. Po završetku Drugoga svjetskog rata, preživjelim je Boričevljanima zabranjen povratak na vlastita, makar razrušena i spaljena ognjišta, a samo ime Boričevac brisano je iz popisa mjesta u Jugoslaviji. Takvo je stanje potrajalo sve do Domovinskog rata i Oluje.

Zato prosvjednici smatraju skandaloznim, da Ministarstvo kulture nalazi potrebnim raspisati natječaj, navodeći kako je za izradu projektne dokumentacije osigurano 200.000 kuna.

Je li makar jedna prikupljena i od poreznih obveza Hrvata Ličana, koji, dakle, na taj način financiraju izgradnju spomenika zločincima i zločinu nad njima samima?!

Jer, na brojnim spomenicima jugoslavenskim partizanima (?), koji su fotografski zabilježeni u knjizi *Kotar Donji Lapac u NOB-u,* nema – zanimljivo – ni jednoga hrvatskog imena!

Treba li dodati, da je ministar Biškupić taj prosvjed jednostavno – ignorirao?

(*Politički zatvorenik*, br. 212, studeni 2009.)

BANAC O KOMUNIZMU

Dok je kritizirao Tuđmana i močvarom nazivao prilike u Hrvatskoj, poznati je povjesničar dr. Ivo Banac bio miljenik tzv. neovisnih medija. Bio je stalni suradnik *Feral Tribunea*, a u *Globusu, Nacionalu* i sličnim tiskovinama su mu širom otvarali vrata.

No, kad se je jednom dohvatio zločina jugoslavenskih partizana, i kad se okomio na komunističku ideologiju (kojoj je i sâm nekad bio vjernim sljedbenikom), Banac je postao *persona non grata*. Svaki njegov istup doživljava osude, pa se čak i Hrvatski helsinški odbor naziva hrvatskim nacionalističkim, pače ustaškim odborom.

A evo njegove ocjene prilika u Hrvatskoj: „Stanje je mnogo gore nego početkom devedesetih. Ne samo da se ne govori o lustraciji bivših suradnika komunističke obavještajne službe, nego je riječ o potpunoj apologetici tog režima. (...) To zapravo pokazuje, da se naše društvo nije izvuklo iz struktura komunizma, jer su na gotovo svim ključnim pozicijama ljudi 'iz prošlog sustava'" (*Večernji list*, 11. studenoga 2009.).

Na istome mjestu on ocjenjuje kako je pogrješno držati „da je jugoslavenski režim bolji od drugih 'bratskih' režima. Suđenje Josipu Perkoviću i Krunoslavu Pratesu u Njemačkoj najbolji je primjer kako Hrvatska potpuno amnestira bivšu komunističku obavještajnu zajednicu. Hrvatske su vlasti taj proces potpuno bojkotirale."

Bolje ikad, nego nikad, zar ne?

(*Politički zatvorenik*, br. 212, studeni 2009.)

POTREBNA JE RASPRAVA O TOME, KAKO DANAS DOŽIVLJAVAMO ANTU STARČEVIĆA

Objavljujući svoju predsjedničku kandidaturu, zagrebački je gradonačelnik Milan Bandić, lomeći jezik i zamuckujući, izjavio da svoj politički program temelji i na „starčevićevštini".

Ta slikovita zgoda, u kojoj je umjesto općepoznatog termina („starčevićanstvo") upotrijebljena i nespretna, dotad zapravo neupotrebljavana, skoro nepoznata kovanica, zorno pokazuje ono što svi osjećamo ili znademo: nema danas nikoga u hrvatskome političkom životu, tko se ne će zgodimice pozvati na dr. Antu Starčevića. On tako postaje pokrivalo za svaku glavu odnosno, upravo njegovim riječima kazano, *sredstvo za obsjeniti svaku prostotu*.

Jer, o tome kako bi valjalo tumačiti Starčevićeve misli, tekstove i političke korake, u Hrvatskoj ni izbliza ne postoji suglasnost.

Onoga koga svi pomodno nazivamo Ocem Domovine, većina nas doživljava na različite, ponekad i suprotstavljene načine. Jedni u njemu gledaju dosljednog sljedbenika Francuske građanske revolucije i klasičnoga građanskog liberala, drugima je lučonoša konzervativne misli koja je samo zaglađena pregršću liberalnih fraza, trećima je on ideolog imperijalizma, četvrti u njemu – začudo – vide čovjeka koji je stvorio ideološku podlogu za uspostavu totalitarnoga poredka, petima je Starčevićev nauk svojevrsni kategorički imperativ na kojemu i danas grade viziju *Hrvatske do Drine*, šesti se upravo pozivom na taj nauk ograničavaju na *Hrvatsku do Une*, sedmi bi od svih tih atributa uzeli ponešto, ne bi li napravili univerzalni i sveprimjenljivi *politički eliksir*, kojim će se služiti po potrebi itd.

Sve to pokazuje, da smo Starčevića malo čitali, o njegovu nauku još manje razmišljali, a načela koja je on postavio, ponajmanje primjenjivali. Različite su interpretacije pravaškoga nauka, nema sumnje, i jedan od bitnih čimbenika današnje razmrvljenosti i slabosti pravaštva u hrvatskome političkom životu.

Jer, nisu samo taštine i ambicije pojedinaca i samozvanih vođa razlog toj slabosti, nego razlog počiva i negdje drugdje, u različitom shvaćanju pravaštva. Takvo, pak, stanje legitimira i stanovite, nipošto zanemarive tendencije u jednome dijelu našega naroda, koje upravo u pravaškoj baštini vide ključnog protivni-

ka svojim planovima radikalne revizije Starčevićeva nauka, koja bi za posljedicu imala i drugačija državnopravna rješenja u jugoistočnoj Europi, napose u Bosni i Hercegovini.

To su najvažniji razlozi zbog kojih je uredništvo [*Političkog zatvorenika*] odlučilo zametnuti raspravu o interpretacijama i reinterpretacijama, upotrebama i zloupotrebama pravaške ideologije.

U idućih ćemo nekoliko brojeva pozvati intelektualne i ideološke prvake pravaških stranaka (i onih, koje se takvima žele nazivati), da izlože svoje poglede o tome, kako treba tumačiti Starčevićevo učenje i kako ga danas valja primjenjivati.

Razumije se samo po sebi, da će svakomu piscu biti ponuđen podjednak prostor, i da svatko od sudionika te rasprave odgovara za vlastita stajališta i prosudbe: uredništvo se s njima može i ne mora slagati, ali smatra da je upravo u duhu Starčevićeva učenja, dati svakomu prigodu da svoje misli izrazi, i da za njih pokuša pridobiti sumišljenike i pristaše. Prvi prilog iz te serije valja, dakle, očekivati u prosincu.

(*Politički zatvorenik*, br. 212, studeni 2009.)

DAKSA – 65 GODINA KASNIJE

Odmah nakon ulaska u Dubrovnik u listopadu 1944. – a jednako su postupali i pri zauzimanju drugih naselja – jugoslavenski su komunistički partizani odmah prionuli ubijanju političkih protivnika i nepoćudnih građana. Na Daksu, otočić nadomak Dubrovnika, između 25. i 27. listopada 1944. odvedeno je nekoliko desetaka uglednih Dubrovčana, među njima sedam katoličkih svećenika. Pobijeni su bez suda (jer, „bilo kako bilo, pobit ih se mora“, pisao je *antifašistički* prvak Ante Jurjević-Baja), a osuda je fabricirana naknadno, kad je zločin već bio izvršen.

Radovi na ekshumaciji tijela žrtava započeli su 24. rujna 2009., dva dana nakon što je istražni sudac to dopustio. Tijekom petodnevnih radova pronađeni su ostatci 48 žrtava – jedna više nego što se moglo očekivati prema dosad poznatim podatcima i popisima – što znači da su na Daksi pokopane i druge, zasad nepoznate žrtve. Postupak identifikacije je započeo, a na temelju jednog prstena s urezanim inicijalima, može se zaključiti da su pronađeni posmrtni ostatci Frane Vojvodića. Što će pokazati identifikacija ostalih ostataka, a što kasnija istraživanja terena, ostaje vidjeti.

Karakteristično je da antifašisti, tj. ideološki sljednici i sljedbenici jugoslavenskih partizanskih zločina o svemu i dalje nastoje šutjeti. Jedino su neki „neovisni mediji“ izvoljeli obavijestiti javnost da su „partizani na Daksu sproveli neke važnije dubrovačke ustaše i pogubili ih. Sad će se moći ustanoviti, je li među njima bilo i nevinih“! A takvu zbirku izmišljotina, cinizma i okrutnosti u jednu rečenicu mogu doista sažeti samo oni kojima je brutalni pokolj političkih protivnika normalna, pače poželjna popratna pojava *narodne revolucije*...

(*Politički zatvorenik*, br. 212, studeni 2009.)

„NOVI LIST“: NAPOKON PRVI IZBORI BEZ POLITIČKIH ZATVORENIKA!

Riječki je *Novi list* primijetio da su predstojeći predsjednički izbori prvi na kojima se ne pojavljuju bivši politički zatvorenici. To, prema mišljenju autora teksta, Nevena Šantića, „nipošto nije ključni tranzicijski čimbenik ali je svakako jedan od elemenata koji može unaprijediti demokraciju“!

Dakle, „dvanaest aktualnih kandidatkinja/kandidata za predsjedničko mjesto nemaju u svojim biografijama zatvorenički staž koji je do jučer gotovo pa bio presudna referenca za izbor na funkciju predsjednika države. Naravno, ne zato što bi boravak u zatvoru sâm po sebi nosio prednost, nego stoga što je u novom miješanju političkih karata nakon promjene režima, kako 1945. tako i 1990. godine, predstavljao znak dokazane čvrstine stavova u nepovoljnom i neprijateljskom okruženju, što se poslije u promijenjenim političkim prilikama birački honoriralo. Pritom su tako politički obilježeni i sami, manje ili više otvoreno, ne samo u izbornim kampanjama nego i u svakodnevnom djelovanju često igrali na kartu političke žrtve svjesni da im to može pogodovati.“

Eto, što je – pored gluposti – jedan od važnih problema hrvatskoga političkog života...

(*Politički zatvorenik*, br. 213, prosinac 2009.)

BRITANCI SU HTJELI DA HRVATSKA USTUPI DIO SVOG TERITORIJA SRBIJI!

Nedavna haška svjedočenja visokih hrvatskih dužnosnika iz doba Domovinskog rata pokazuju ono što smo – na temelju višedesetljetnog iskustva – slutili i znali i ranije: Velika Britanija je nastojala prisiliti Hrvatsku da dio svog teritorija ustupi Srbiji!

Tadašnji ministar vanjskih poslova dr. Mate Granić tako tvrdi da su Britanci, u dogovoru sa Slobodanom Miloševićem, predlagali da se područje Baranje i istočne Slavonije proglasi kondominijem, dakle teritorijem pod zajedničkom upravom Hrvatske i Srbije. Granić je podsjetio na izvješće Vladimira Drobnjaka, otpravnika poslova u Stalnoj misiji Republike Hrvatske pri UN u New Yorku, prema kojemu je Derek Plumby, šef britanske misije, u kolovozu 1995., svega dan prije početka *Oluje*, ocijenio kako će „konačni rasplet krize biti praćen i određenim korekcijama i razmjenama teritorija“, pitajući: „Zašto je Hrvatskoj toliko stalo do izlaza na Dunav?“. Granić dodaje: „Još mi je 1994. u New Yorku lord David Owen rekao da nije moguće postići reintegraciju okupiranih područja bez teritorijalnih ustupaka.“

U tradicionalnoj britanskoj naklonosti Beogradu treba tražiti razloge ne samo protivljenju Londona da Europska zajednica prizna Hrvatsku, nego i kasniju nesklonost koju su prema Hrvatima (HV-u i HVO-u) te Bošnjacima pokazivali Britanci. No istodobno su bili i ostali najglasniji u optužbama Hrvatske da je dijelila BiH...

(*Politički zatvorenik*, br. 214, siječanj 2010.)

BALKAN – POLUTOK KOJI POSTOJI SAMO U POLITIČKIM PRIRUČNICIMA

Na tragu prof. dr. sc. Ratimira Kalmete i njegove knjige *Zemljopisne i druge rasprave* (2009.), prof. dr. sc. Dragutin Feletar u br. 141 časopisa *Meridijani* (siječanj 2010.) objavljuje članak „Zablude nepostojećega poluotoka".

Naziv „Balkan", objašnjava Feletar, dolazi od turske riječi *balkan* ili *balkanar*, što znači šumovitu planinu. Prvi je taj termin upotrijebio francuski geolog Ami Bouè (1794.–1881.), nazvavši tim imenom Staru planinu u Bugarskoj. Sâm naziv „Balkanski poluotok" nema nikakva uporišta u jezicima ili tradiciji koji na tome tobožnjem polutoku žive: njega je prvi 1809. upotrijebio njemački geograf J. A. Zeune, polazeći u svojim razmatranjima od posve krivih pretpostavki o značenju Stare planine.

Tijekom XIX. stoljeća naziv „Balkanski polutok" korišten je vrlo rijetko, sve dok ga iz političkih razloga ne počnu popularizirati srpski geografi predvođeni Jovanom Cvijićem (1865.–1927.), a za njima i svi drugi kojima je to nazivlje odgovaralo iz političkih razloga.

No, ni tada ni danas nitko ne može sa sigurnošću reći, gdje su granice toga tobožnjeg poluotoka: mišljenja se razilaze u tome, trebaju li one biti na Kupi, na Idrijici ili na trećemu mjestu.

U geografskome, klimatološkom, geološkom, tradicijskom ili u bilo kojemu drugom smislu, one jednostavno – ne postoje.

Ali zato, nažalost, postoje u mnogim glavama i u brojnim političkim planovima...

(*Politički zatvorenik*, br. 215, veljača 2010.)

SINDIČIĆEVO UHIĆENJE – UVOD U RASPLET?

Njemačko uhićenje *dragoga nam druga* Vinka Sindičića razveselilo je svakoga komu je doista do raščišćenja zlodjela jugoslavenskoga komunističkog režima i njegovih instrumenata. Ono je ujedno jedan od (nažalost, iznimno brojnih) eklatantnih dokaza apsolutne nespremnosti hrvatskih državnih vlasti – koje su duboko kontaminirane udbaškim strukturama i još više jugoslavenskim i udbaškim duhom – da se s tim zločinima suoče. No, vlasti koje dižu spomenike četnicima, ne mogu biti nimalo kritičnije prema jugoslavenskim komunističkim zločinima, zar ne?

Slaba je utjeha što nakon osude Krunoslava Pratesa i napose nakon uhićenja Vinka Sindičića slabo spavaju i neki drugi dragi nam drugovi, poput Zdravka Mustaća, Josipa Perkovića i sličnih, tj. „profesionalci" i „europski usmjereni" kadrovi koji su – dijelom s pravom – računali na to da će u ovakvoj Hrvatskoj umrijeti u krevetu, u državnim vilama i s povlaštenim mirovinama.

Ali ni tu utjehu ne valja podcijeniti: čovjek osjeća stanovit užitak kad vidi kako se Perkovićev i Sindičićev drug Anto Nobilo vrpolji dok na već prokušani način pokušava preparirati javnost, podmetanjem fantastičnih pripovijesti i skretanjem pozornosti na sporedne stvari.

I sve bi bilo lako, da se njemačko pravosuđe mjeri kriterijima Stipe Ivaniševića, Miroslava Šeparovića ili Aleksandra-Saše Perkovića...

(*Politički zatvorenik*, br. 215, veljača 2010.)

POBIJENI U IME „ANTIFAŠIZMA“?

Naziv Knešpolje u hrvatskim zemljama nije tako rijedak (i ujedno je sjajan primjer, zašto je morfonološki, *korienski* pravopis zapravo prirodan način pisanja u hrvatskome jeziku). Jer Knešpolje, za razliku od Knezpolja/Knežpolja, malo govori o povijesti imena i kraja. A Knešpolje nadomak Širokoga Brijega u smjeru Mostara, ovoga će ožujka ponovno biti pozornicom teške drame koju su doživjeli naši sunarodnjaci u Hercegovini pred kraj Drugoga svjetskog rata.

Zalaganjem Vicepostulature postupka mučeništva „Fra Leo Petrović i 65 subraće“ i Povjerenstva za obilježavanje i uređivanje grobišta Drugoga svjetskog rata i poraća općine Široki Brijeg, ovih bi dana trebala početi ekshumacija dviju masovnih grobnica na lokalitetu Dubrava – Knešpolje.

Naime, u sklopu borbi za tzv. oslobođenje Mostara, jugoslavenski su komunistički partizani u veljači 1945. zauzeli Široki Brijeg. Tom su prigodom tamo poubijali veći broj franjevaca, te civila i hrvatskih odnosno njemačkih vojnika. Prema nekim su podatcima tada zarobili oko 1.400 pripadnika hrvatsko-njemačke posade, a sa sobom su poveli i oko dvije tisuće Širokobriježana. Mnogi su pobijeni, a procjenjuje se da dvije masovne grobnice koje imaju biti otkopane ovoga proljeća, kriju nekoliko desetaka žrtava.

Očekuje se da će na tome mjestu biti pronađeni i posmrtni ostatci fra Mariofila Sivrića koji je početkom 1945. bio zamjenik širokobriješkoga gvardijana. On se u vrijeme najžešćih partizanskih napadaja na Brijeg, 6. i 7. veljače 1945., s nekolicinom franjevaca i učenika gimnazije sklonio u tadašnjoj fratarskoj mlinici, ostatci koje se nalaze na sjevernim padinama Širokog Brijega. Zajedno sa subraćom fra Mariofil je uhićen 8. veljače, a nakon uhićenja toj se skupini gubi svaki trag. Neki svjedoci tvrde da je fra Mariofil izdvojen iz te skupine i ubijen u Knešpolju oko 10. veljače 1945. Glavninu skupine, u kojoj se nalazio i fra Melhior Prlić, čiji su zemni ostaci pronađeni u Zagvozdu kod Imotskoga, oficiri KNOJ-a su odveli prema Splitu i smaknuli na nepoznatu mjestu.

Moguće je da u Knešpolju budu pronađeni i posmrtni ostatci još trojice fratara, koje su jugoslavenski partizani 11. veljače 1945. odveli iz župe Izbično: fra Marka Dragičevića (1902.), profesora u gimnaziji na Širokom Brijegu, fra Nevinka Mandića, vjeroučitelja u Mostaru i fra Bone Andačića.

Ostaje vidjeti što će tim povodom priopćiti SUBNOR-SAB: u ime kojega su *antifašizma* pobijeni nedužni ljudi...

(*Politički zatvorenik*, br. 216, ožujak 2010.)

PREDSJEDNIK – ŠIBICAR

Posve u duhu i na intelektualnoj i moralnoj razini svoga istekloga predsjedničkog mandata, famozni je Stipe Mesić pri napuštanju Pantovčaka napravio još jednu predstavu: javnosti je predočen navodni Tuđmanov „tajni sef“ koji Mesić tobože nije uspio otvoriti punih deset godina.

Novine su se raspisale o novoj aferi, na naslovnicama se počelo baratati „iseljeničkim milijunima“ u tome sefu kao gotovom činjenicom, javili su se kojekakvi političari i pobočnici, potrčke i sluge, sobari i smetlari. Svi nešto znaju, i svi još značajnije klimaju glavom, kao da ne smiju reći sve što znaju.

Tuđmanov je sef, kao ona zmijica u Mažuranićevoj poučnoj crtici, preko noći narastao do pitonskih razmjera. Kao da su u njemu skrivene sve tajne svijeta!

I dok je Mesić, vještinom *šibicara* s kakve balkanske *pijace* i sladostrašću primitivca koji uživa u tuđem zlu, objašnjavao što je sve bezuspješno poduzimao tijekom deset godina da sef otvori, našao se neki priručni alat uz čiju je pomoć nastupio i taj znameniti događaj. Sef je otvoren i u njemu je pronađeno nekoliko bezvrijednih papirića, par starih odličja i bočica vode. I nepobitni dokazi da je Mesić sef otvorio i koristio! Dakle, i da je – lagao, kao tisuću puta ranije.

A što kazati o narodu koji je u čak dva navrata – a i treći bi put, da nije ustavne zaprjeke – predsjednikom izabrao takva šarlatana? Što kazati, osim da očito zaslužuje kašu koju upravo kusa...

(*Politički zatvorenik*, br. 217, travanj 2010.)

KOMUNISTIČKI POKOLJ U KATYNU 1940. I CENZURA U HRVATSKOJ 2010.

Slovenska televizija je 7. travnja – na sedamdesetu obljetnicu pokolja više od 22 tisuće poljskih časnika i intelektualaca – na prvome programu u udarnom terminu (u 20:00 sati!) prikazala film *Katyn* poznatoga poljskog režisera Andrzeja Wajde.

Otac toga poljskog oskarovca bio je među pobijenima tih dana, a film je dramatičan dokument o jednome od najstrašnijih zločina počinjenih u Drugome svjetskom ratu. On je tim veći što je skoro šezdeset godina – sve dok Mihail Gorbačov 1990. nije priznao da je riječ o sovjetskome *postignuću* – pokolj poljske elite pripisivan Nijemcima, u što su *profesionalni antifašisti* uvjeravali i s dobrim uspjehom uvjerili većinu javnosti. Ta je javnost tako rado zaboravljala postojanje tajnoga njemačko-sovjetskoga dogovora o napadu na Poljsku i o diobi te zemlje, pa će pretežan broj hrvatskih intelektualaca, zahvaljujući svojoj jugoslavenskoj „antifašističkoj" izobrazbi, znati da je Poljsku napala Njemačka, ali ne će znati da ju je napao i SSSR.

Wajdin je film ponuđen i *Hrvatskoj televiziji*, ali ga ona nije otkupila niti ga u dogledno vrijeme kani prikazati. Bit će da je to tema koja ne zanima hrvatsku javnost? Ili se možda ipak hoće spriječiti rasprava o njoj.

Jer, ima i u Hrvatskoj i oko nje mnoštvo Katyna, a ima u Hrvatskoj bar jedna skromna spomen-ploča koja podsjeća na prof. dr. Ljudevita Juraka (1881.–1945.). Kad su, naime, njemačke postrojbe 1943. zauzele područje Katyna i slučajno otkrile masovne grobnice, pozvan je Međunarodni odbor Crvenoga križa da stvar ispita. Jedan od članova međunarodnog povjerenstva bio je dr. Jurak, začetnik patoanatomske struke, (prvi) predstojnik Kliničkog zavoda za patologiju (1913.–1945.), utemeljitelj Zavoda za patologiju Veterinarskog fakulteta u Zagrebu (1921.), europski poznati forenzički vještak i nastavnik sudske medicine na Medicinskom fakultetu u Zagrebu.

Povjerenstvo je utvrdilo da su zločin počinili Sovjeti, a kako Juraku znanstvena savjest i osobno poštenje nisu dopuštali da se toga svoga izvješća u svibnju 1945. odrekne, jugoslavenski „antifašisti" su ga, malo nakon „oslobo-

đenja“ Hrvatske – oslobodili života: po kratkome je postupku osuđen na smrt, a nije pouzdano utvrđeno je li ubijen nakon izricanja osude ili još prije nje.

Njegova je sudbina jedna od najzornijih ilustracija prave naravi toga „oslobođenja“ i toga „antifašizma“; i sve dok se o Katynu i o Jurakovoj sudbini ne bude učilo u osnovnim školama, bit će moguće protuhe poput Fumića i fumića, bit će moguće govoriti o „oslobođenju“ i komunističkome „antifašizmu“...

(*Politički zatvorenik*, br. 217, travanj 2010.)

PUPOVAC NA SNIJEGU

Ne pada snijeg da pokrije brijeg, nego da svaka zvjerka pokaže svoj trag. Ta se stara mudrost pokazala ispravnom i na primjeru jednog od stupova aktualne vlade, političara koji se odaziva na ime Milorad Pupovac von Srb Ustanički.

Nakon što je, naime, bostonski dnevnik *Christian Science Monitor* na Veliki petak, 2. travnja 2010. u rubrici „Mišljenja" objavio članak bivšega kanadskog veleposlanika u Jugoslaviji, Jamesa Bissetta, u kojem se zastupa mišljenje bi se Hrvatska prije ulaska u Europsku uniju trebala ispričati za zločine Nezavisne Države Hrvatske, oglasio se i drug von Srb Ustanički.

Nije se on, ne daj Bože, stavio u obranu Hrvatske. Nije opovrgnuo tvrdnje notornoga kanadskog simpatizera Miloševića i Srbije da je u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj pobijeno između 300 i 700 tisuća ljudi. Naprotiv, te je tvrdnje odšutio i tako se s njima prešutno suglasio, a svoj je intimni odnos prema hrvatskoj odgovornosti majestetično sažeo u jednu naizgled „humanu" rečenicu: „Do sada je vrijedila strategija izbjegavanja sa strahotama Drugoga svjetskog rata i Domovinskog rata. Hrvatska treba provoditi aktivnu politiku suočavanja s prošlošću ne radi Europe, nego radi sebe same."

I kad se ima na umu da Pupovac mora voditi računa o svojoj „izbornoj bazi", nikad ne valja zaboraviti što je on u povodu Bissetove harange rekao, i što je svjesno prešutio.

Koje smo mi to „strahote" prešućivali, i postoje li možda ipak neki drugi, na čije bi „strahote" koalicijski partner Hrvatske demokratske zajednice trebao podsjećati?

(*Politički zatvorenik*, br. 217, travanj 2010.)

PAVELIĆ, EICHMANN I CHURCHILL: DISKRETNI RAZGOVORI

U emisiji „Nedjeljom u 2“ Aca Stanković je 22. ožujka 2010. ugostio znamenitoga Dragu Carlosa Pilsela, koji je javnosti znan kao savjest nacije, njezina vertikala i horizontala. Pilsel je ujedno *ražalovani* analitičar novoizabranog predsjednika, poznat po još desetak pseudonima (pod kojima je pisao, između ostaloga, pjevajući panegirike samomu sebi!).

Osim cirkuske predstave o aktualnoj premijerki, istodobnog samohvalisanja i prosjačenja za bilo kakav poslić (jer Soros više ne driješi kesu tako lako!), Pilsel je javnost izvolio izvijestiti kako su se u njegovu argentinskom domu svojedobno sastajali i politički dogovarali Ante Pavelić i Adolf Eichmann.

Otkriće je spektakularno iz više razloga. Dosad se je, naime, znalo da je Eichmann (1906.–1962.) malo nakon pristupanja nacionalsocijalistima, već sredinom tridesetih godina, postao tobožnji stručnjak za „židovsko pitanje“ pa se time na općepoznat način „bavio“ i tijekom rata. Nikad se nije zanimao za vanjskopolitička pitanja niti je u tom smislu djelovao čak ni onda kad je bio dio vladajućeg sustava. Još manje se je politički angažirao u Argentini od 1946. do 2. svibnja 1960., kad su mu u trag ušli izraelski agenti što su ga devet dana kasnije oteli i otpremili u Izrael, gdje mu je od 2. travnja do 15. prosinca 1961. priređeno javno suđenje. Prema tome, Eichmann i Pavelić su, uz stručnu pomoć Pilselova djeda, u kući Pilselovih – koja je tisućama kilometara daleko od Buenos Airesa odnosno u području u kojem Pavelić najvjerojatnije nikad nije bio – mogli razgovarati samo o jednoj temi: o „konačnom rješenju židovskog pitanja“.

Da je istinoljubivi Carlos i ovoga puta pouzdan, posvjedočit će – nema sumnje – jedan drugi istinoljubac: Miljenko Mića Jergović. A kod takva dva svjedoka, daljnja rasprava o činjenicama je suvišna. *Roma locuta, causa finita*: ustaše se nisu ni bavile ničim drugim nego kovanjem planova o istrjebljenju Židova. (Jer, što reče jedan sporedni lik iz Golikovih *Gruntovčana*, koji je za *špek i gemišt* imao zadaću na djelu uloviti šumsku štetočinu što je *žderala kuruzu* kod Dudekove kleti: *Kunst je denes pravoga svedoka imeti*...) Carlos će, eto, za komad *špeka* svjedočiti o Paveliću jednako istinito kao što je svjedočio o devastaciji onih srpskih grobova koje je sâm oskrvrnuo da bi za to mogao optužiti Hrvatsku vojsku.

A tim se je povodom našemu uredništvu javio A. B., Hrvat koji se od 1947. našao u Argentini. On navodi kako su se istoga tjedna o kojem je govorio Pilsel, u njegovu argentinskom domu tajno sastali Pavelić, Eisenhower i Churchill (kao posebni izaslanik britanske kraljice), te su tom prigodom poveli umiljate razgovore i dogovore o daljnjemu zajedničkom djelovanju. Istom su zgodom Paveliću odali priznanje za lukav podzemni rad koji je tijekom rata potkopavao vojnu silu Osovine i presudno pridonio savezničkoj pobjedi (što se zasad ne smije objaviti, kako se ne bi ugrozili strateški angloamerički interesi u jugoistočnoj Europi i na Bliskom istoku).

Svjedok A. B., naravno, očekuje da mu se vjeruje jednako kao Pilselu, tim prije što se on (A. B.) nije nikad lažno predstavljao i nije nikad sam sebe veličao pod izmišljenim imenom. Prema tome u njegovo poštenje ima manje razloga sumnjati nego u poštenje Carlosa Pilsela i Miće Jergovića. Zato mu i vjerujemo!

(*Politički zatvorenik*, br. 217, travanj 2010.)

DANAS UBIJAMO „HUMANO“!

Nakon što je srednjoškolcima u zagrebačkoj Školi za tekstil, kožu i dizajn na satu vjeronauka krajem ožujka 2010. prikazan film *Pobačaj – ženina odluka*, na vjeroučiteljicu Janju Delić i na voditelja *Obiteljskog centra* Marija Živkovića, iz tzv. lijevoliberalnih krugova podigla se *kuka i motika*.

Razlog? U filmu, snimljenom 1973. u Chicagu, opisuje se sudbina 18-godišnje djevojke koja neželjenu trudnoću kani prekinuti pobačajem, pa ju majka odvodi k liječniku koji joj prikazuje četiri tada uobičajene metode pobačaja. Na njima se – slično kao u filmu *Nijemi krik*, što ga je 2004. u školama, između dvaju hodočašća Gospi Sinjskoj, zabranio prikazivati poznati katolik (i izabranik Hrvatske stranke prava na nedavnim predsjedničkim izborima!) dr. Dragan Primorac – prikazuje trganje dječjih udova, *trovanje solju* i slični brutalni oblici nasilnog prekida jednoga nerođenog života.

Filmska kamera tako dokazuje da se ne radi ni o kakvome „plodu“, „fetusu“ i sličnim eufemizmima kojima je jedina svrha umiriti savjesti onih što nasilno okončavaju tek započeti život i što – umjesto da ih se označava ubojicama – vole da im se tepa kao *naprednima* i *civiliziranima*, pače *borcima za prava i slobodu žene*.

Prikazi ubojstva u utrobi toliko su šokirali mnoge učenike da su oni – piše zagrebački *Jutarnji list* na Veliki petak – ostali šokirani, a neki se danima nisu mogli smiriti. No, radi se, piše isti list, o „monstruoznoj“ odgojnoj metodi i o „monstruoznome filmu“, jer se pobačaj poodavno obavlja na drugačiji, „civiliziran“ i „human“ način.

Dakle, danas više ne trgamo dječje udove i ne meljemo ostatke njegova tijela, nego to ubojstvo obavljamo kirurškom preciznošću, čistih ruku i mirne savjesti. Znači li to da više ne ubijamo, i da se nerođeno dijete, što u filmu *Nijemi krik* uzalud uzmiče pred nemilosrdnom *kiretom*, sad s užitkom čeka kako da bude „humano odstranjeno“, u ime „prava na izbor“?

Znači li da i to nerođeno dijete danas ima „pravo na izbor“?

(*Politički zatvorenik*, br. 217, travanj 2010.)

SVI ZA JUGOSFERU!

Kako je 14. travnja 2010. izvijestila beogradska *Politika*, na otvaranju Poslovnog foruma u sklopu Međunarodnog sajma gospodarstva u Mostaru, podpredsjednik vlade Republike Srbije Mlađan Dinkić snažno se založio za „regionalnu suradnju", predlažući da se započne s održavanjem zajedničkih sjednica vlada Srbije, BiH i Hrvatske:

„Samo zajedničkim radom možemo privući još više investicija i uklanjati prepreke među našim privredama i državama. Da bi se lakše rešavali zajednički problemi i ojačala ekonomska saradnja u regionu, jednom u tri meseca trebalo bi održavati zajedničke sednice vlada Srbije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske".

Đinkić je nastavio: „Sada konačno imamo mir na ovim prostorima i vreme je za ekonomski razvoj i rast životnog standarda svih naroda na ovim prostorima. (...) Moramo udružiti snage u regionu kako bismo privukli inostrane goste. Predlažem da se organizuje tura Dubrovnik–Mostar–Sarajevo–Novi Sad, da se ta tura poveže s turama vina i putevima rimskih careva, jer je to ono što strani turisti žele."

S hrvatske se strane na te verbalne ispade ne uzvraća na isti način, ali ih se – zanimljivo – ni ne odbija odrješito. Mogle bi se gazde u Bruxellesu srditi...

Ali se zato pokazuje spremnost na pripremu „zajedničke povijesti" odnosno zajedničkih udžbenika.

Na vijest koja je osvanula sredinom travnja, da su predsjednici Josipović i Tadić prigodom susreta u Bačkome Monoštoru kod Sombora izrazili spremnost potaknuti izradu „zajedničkih udžbenika", morao je reagirati i znameniti Vasilije Đ. Krestić, poznati (veliko)srpski povjesničar.

U članku „Dogovorna istorija", objavljenome u beogradskom *Pečatu* br. 112 od 29. travnja 2010., upozorio je Krestić da to nije baš tako lako, pitajući se, između ostaloga: „Kakva će ocena u tom udžbeniku biti, na primer, o Anti Starčeviću? Za Hrvate on je otac domovine, a za Srbe najveći srbomrzitelj, tvorac ideologije o genocidnom rešenju srpskog pitanja u Hrvatskoj..."

No, ako je ikad igdje bio u pravu, u pravu je Krestić kad podsjeća da „dogovorna istorija" nije „i ne može biti onakva kakva jeste, kako se uistinu dogodila, već onakva kako se partneri međusobno dogovore. U nju će ući ono što

partnerima odgovara a biće izostavljeno ono o čemu oni ne žele da se piše. (...) Budite uvereni da takav udžbenik neće i ne može imati, sa naučnog i moralnog stanovišta, nikakve vrednosti. Ali, vi, koji ga inicirate, i oni koji budu pristali da takav udžbenik napišu, zauzeće značajno mesto u istoriji istoriografije. Tu ćete biti upisani crnim slovima i uvek pominjani kao primer kako se falsifikuje istorija, kako se ne poštuje nauka, kako se ona pretvara u služavku politike i kako se ignoriše poštovanja dostojna muza Klio".

U Hrvatskoj su, doduše, danas takvi popularni: gospodari povremeno znaju tepati lojalnim slugama, pa čak i nagraditi ih mrvicama sa svoga stola…

(*Politički zatvorenik*, br. 218, svibanj 2010.)

NE NAZIRE SE KRAJ IDILI KOSOR-PAHOR

Slovenski je premijer Borut Pahor u televizijskom sučeljavanju s Janezom Janšom ustvrdio da je njegova hrvatska kolegica Jadranka Kosor, prigodom pregovora koji su naprječac doveli do sklapanja Arbitražnog sporazuma o granici, u ime Hrvatske „pristala na to da Slovenija dobije izlaz na otvoreno more, a Hrvatska zauzvrat deblokadu pregovora“ o pristupu Europskoj uniji.

Hrvatsko je ministarstvo vanjskih poslova, doduše, tu Pahorovu izjavu mlako opovrgnulo, tvrdeći kako između dvoje predsjednika vlada nije postignut nikakav dogovor mimo onoga koji je javnosti poznat u obliku Arbitražnog sporazuma.

Neki analitičari smatraju da se Pahor na tu *udicu* slovenskoj javnosti odlučio uoči tamošnjeg referenduma o Arbitražnom sporazumu; prema tim tumačenjima Pahoru se isplati faktično lagati kako bi referendum uspio.

Zasad, međutim, nije posve jasno, zašto bi Pahor – kao mlad i uspješan političar, pred kojim su u normalnome tijeku stvari još desetljeća političkog života – *lažima* navodio *slovensku* javnost da na referendumu pristane na ono od čega ne profitira Slovenija nego Hrvatska. Ima li u njegovoj izjavi istine ili nema, doznat će se dosta brzo, pa je malko neobično da bi on na kocku stavio i vlastitu karijeru i slovenske nacionalne interese samo zato da ugodi Hrvatskoj.

Zato nas gola logika sili strahovati da je predsjednica vlade vičnija krumpir-salati i odgovornija prema tom kulinarski vrlo zahtjevnu jelu, negoli prema pregovorima o državnim granicama. No, živi bili, pa vidjeli...

(*Politički zatvorenik*, br. 218, svibanj 2010.)

KROJENJE JUGOSFERE

U Donjoj je Stubici od 7. do 9. lipnja 2010. održan skup Mreže mladih Skupštine europskih regija. Ta organizacija, osnovana prije dvije godine, samodopadno se naziva najvećom neovisnom mrežom regija iz cijele Europe, a ona okuplja 270 regija iz 33 države. Na otvorenju skupštine pojavili su se izdanci i hrvatske mladeži, među kojima su najzapaženije govore održali poznati poletarci Stjepan Mesić i Vesna Pusić.

Mesić je, po običaju, opet govorio te je nagovijestio kako bi u dogledno vrijeme intelektualno mogao sazreti do predpubertetskog razdoblja, vizionarski ističući: „Kada se Europa ujedini, osnovni nositelji europske suradnje bit će regije. Posebno je značajan proces uključivanja mladih u donošenje odluka. Upravo se u ovoj gospodarskoj krizi od mladih očekuje odstupanje od raznih šablona i dogmi, te njihova spremnost otvaranja novih puteva razvoja i suradnje."

A predsjednica Nacionalnog odbora za praćenje pregovora s EU-om, dr. Vesna Pusić, istaknula je ulogu mladih u politici, ustvrdivši kako je regionalna i lokalna demokracija važnija od nacionalne. (Nije dr. Pusić ušla u složene rasprave o tome kako zamišlja „regionalnu" i „lokalnu" demokraciju izvan nacionalne i bez nje, ali to nije ni važno. Važno je da je poručila kako je od nacionalnoga sve važnije, budući da nacije i države – kao što znamo još od druga Marxa i druga Engelsa – imaju odumrijeti.)

A u istom je kontekstu vrijedilo zapaziti da je predsjednik Josipović na vojnome vježbalištu u Slunju – manirom iskusnog pripadnika Titove garde – rezultate slovenskog referenduma komentirao riječima: „Taj je sporazum dobar znak za regiju!"

Osjeća se, dakle, znatan napredak u razmišljanjima vodećih hrvatskih političara: godinama su bili u funkciji izgradnje „regiona", sad su evoluirali u graditelje „regije". Konci su ostali isti, jednake su i one daščice na koje su privezani, a isto je lutkarsko kazalište i oni koji konce vuku i odabiru lutke.

Isti je čak i narod koji je izabran za žrtvu...

(*Politički zatvorenik*, br. 219, lipanj 2010.)

DOK SE PREDSJEDNIK ISPRIČAVA NA SVE STRANE...

Dok se aktualni predsjednik Republike na sve strane ispričava („Hrvati krivi za ovo, Hrvati odgovorni za ono, Hrvati žale zbog ovoga, Hrvati se ispričavaju zbog onoga itd.“), ni njemu niti komu drugom ne pada na pamet ispričati se tim Hrvatima zbog poniženja koja im se svakodnevno nanose.

Jedno u nizu zbilo se je na nedavnom obilježavanju 65. obljetnice dolaska Jugoslavenske armije na otok Krk, što se oslobođenjem može nazvati tek u svjetlu činjenice da se je taj hrvatski otok nalazio najprije pod talijanskom okupacijom, a da su potom upravu na njemu, unatoč nominalnoj vlasti Nezavisne Države Hrvatske, faktično preuzeli Nijemci.

Tim se je povodom u Baški – jednom od mitskih mjesta hrvatske povijesti i tradicije – na jednome od jarbola zavijorila i zastava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije! Uz mjesnu i hrvatsku zastavu, na jarbol je, naime, izvješena i zastava SFRJ, na kojoj je, ponad crvene zvijezde petokrake (da ne dvojimo o ideološkoj boji „oslobođenja“), lijepo stiliziranim ćiriličnim slovima (da ne pomislimo kako je to „oslobođenje“ imalo hrvatski značaj!) bilo ispisano „smrt fašizmu – sloboda narodu“.

Reagirajući na mlake prosvjede, predstavnik lokalnog ogranka tzv. saveza antifašističkih boraca i antifašista otoka Krka, Stjepan Starčević, priopćio je kako je posrijedi „čisti nenamjeran propust“, koji se zbio tako što je predsjednik krčke podružnice te udruge, Slavko Karabaić, „iz ormara greškom uzeo staru zastavu nekadašnjeg SUBNOR-a“, dok nikakve druge zle nakane ni političke poruke u tome činu nije bilo.

I kad bismo to objašnjenje prihvatili, valjalo bi primijetiti kako ono sadrži jasno priznanje: pravni i politički prednik tzv. Saveza antifašističkih boraca, SUBNOR, u srcu hrvatskoga glagoljaštva na službenoj je zastavi do devedesetih godina XX. stoljeća natpise pisao – ćirilicom.

Nije to, nema sumnje, bio prilog raspravi o hrvatskim pismima kroz povijest (u koje, dakako, spada i ćirilica), nego simbolično priznanje lojalnosti SUBNOR-a državnom jeziku i državnom pismu.

Upravo kao što je Ivan Fumić usred Zagreba politički motivirane osude pisao i diktirao na srpskome. Ništa slučajno: srpski jezik, ćirilica i jugoslavenska zastava, to je – nažalost – zajednički nazivnik tih tzv. hrvatskih antifašista...

(*Politički zatvorenik*, br. 219, lipanj 2010.)

OTKAZANA MOSTARSKA TRIBINA – GUŠENJE PRAVA NA SLOBODU RIJEČI

Dugo pripremana i najavljivana tribina o zločinima jugoslavenskih partizana u Hercegovini, koja je trebala biti održana 27. svibnja 2010. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru, otkazana je „iz tehničkih razloga“ neposredno pred početak.

Slijedom toga nisu održana predavanja dr. fra Roberta Jolića, urednika mjesečnika *Naša ognjišta* i časopisa *Hercegovina franciscana* („Kratki presjek stradanja hercegovačkih franjevaca, s osvrtom na životopis fra Radoslava Glavaša“), Željka Raguža, ravnatelja *Radija Herceg-Bosne* i komentatora *Crkve na kamenu* („Stradanje katoličkih svećenika u istočnom dijelu Hercegovine“), te Tomislava Jonjića, odvjetnika i publicista, urednika *Političkog zatvorenika* („Zločinačka i protuhrvatska dimenzija komunističke ideologije“).

Iako se u svome priopćenju organizator skupa, mostarski Hrvatski studentski politološki forum, nije upustio u potanje objašnjavanje „tehničkih razloga“, u javnosti i na internetskim portalima brzo se otkrilo kako su pravi razlozi otkazivanja tribine političke naravi: određeni su utjecajni krugovi u Mostaru i u Hercegovini tribinu unaprijed prozvali „ekstremističkom“, ocjenjujući kako će ona, tobože, izazvati uznemirenje javnosti.

Neki su komentatori upirali prstom u činjenicu da su predci nekih današnjih visokih dužnosnika – kao jugoslavenski partizani i komunistički jurišnici – izravno sudjelovali u pokoljima, pa su današnji „hrvatski predstavnici“ u kulturnoj i političkoj vlasti imali i osobnih razloga spriječiti raspravu.

I to je vrijedan pomak: još donedavno se za puno manje gubila glava i skončavalo na robiji...

(*Politički zatvorenik*, br. 219, lipanj 2010.)

VRIJEDNOSTI KOJE SE VELIČAJU U HRVATSKOJ

Uobičajeno je da političari podilaze javnosti, govoreći i ponašajući se često različito od vlastitih uvjerenja. Tako neki tobože vole domaće životinje, drugi se hvale humanitarnim aktivnostima, treći ne propuštaju crkvene svečanosti itd., svjesni da na taj način demonstriraju vrijednosti koje se u određenom društvu cijene, i na račun čega očekuju dobiti javne simpatije i glasove na izborima.

Zato, kad se predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić na Veliku Gospu 2010. javno pohvali svojim članstvom u Savezu komunista i kaže da je „ponosan što je bio član Partije“, onda se s matematičkom sigurnošću može zaključivati, da je pripadnost komunističkoj partiji svojstvo zbog kojega se u Hrvatskoj može samo profitirati, nikako štetovati. To je vrijednost koja se cijeni, ne biografski podatak koji se skriva.

Uostalom, Bebić i jest pravi dokaz za to: jedan od partijskih jurišnika, u Tuđmanovo je doba nakratko bio čak ministrom obrane, a na sâm politički vrh katapultirao ga je tzv. veliki katolik i tzv. demokršćanin Ivo Sanader.

Bebićeva je karijera karakteristična i za Hrvatsku demokratsku zajednicu i za Hrvatsku. Zato život u Hrvatskoj demantira sve predizborne pripovijesti i sve deklaracije o osudi zločinačke komunističke ideologije, koje je Hrvatski sabor i donio nevoljko, tek zato da se ne konfrontira s demokratskim trendovima u Europi i da se malčice dodvori crkvenim krugovima.

A poslije ćemo po istom, ponosni što smo bili komunisti, što smo se borili protiv „negativnih pojava“, napose „kleronacionalizma“, i skandirali: Amerika i Engleska bit će zemlja proleterska...

(*Politički zatvorenik*, br. 222, rujan 2010.)

ČEGA SE PAMETAN SRAMI, TOMU SE BUDALA VESELI

Dok se predsjednik Hrvatskog sabora i danas diči time što je bio član Komunističke partije – Saveza Komunista Jugoslavije, na grobu jednog od najbrutalnijih komunističkih tirana, Nicolaea Ceauşescua nalazi se – križ.

Rumunjski je diktator, kao što je poznato, svrgnut 22. prosinca 1989. godine te je, skupa sa suprugom Elenom, izveden pred prijeki sud i smaknut tri dana kasnije, na Božić, nakon kratkoga i u pravnome smislu više nego problematična postupka. Pokopani su po noći i u tajnosti, a pokop je obavila vojska.

To je potaknulo nagađanja i povećalo dvojbe, jesu li doista pokopani u grobu na kojem je bilo njihovo ime. Zato su njihova djeca, stariji sin Valentin i kći im Zoe, prije pet godina zatražili ekshumaciju i vještačenje posmrtnih ostataka svojih roditelja. U međuvremenu su umrli najmlađi Ceauşescuov sin Niku (1996.), koji je proveo dvije godine u zatvoru nakon svrgavanja komunističkog režima i Zoe (2006.).

No, ovdje nas ne zanima pripovijest ni o rumunjskoj revoluciji, ni o sudbini tamošnjeg diktatora, niti o rumunjskome društvenom i političkom razvitku nakon 1989. godine. Jedino primjećujemo da obitelj jednoga komunističkog tiranina pokušava uljepšati sliku o njemu (makar križem na grobu!), dok se u nas predsjednik Sabora, formalno drugi čovjek u državi, javno ponosi crvenom zvijezdom petokrakom i partijskom knjižicom.

Bit će da je i ta razlika ilustrativna, zar ne...?

(*Politički zatvorenik*, br. 222, rujan 2010.)

OD JEZIČNOGA DO DRŽAVNOG JEDINSTVA

Zapanjujući je prostor koji su sredstva javnog priopćivanja na „Zapadnom Balkanu“ dala *jugoslovjenskoj* lingvistici hrvatskog podrijetla, Snježani Kordić, koja je nedavno objavila knjigu *Jezik i nacionalizam*, u kojoj zastupa stajalište da su hrvatski i srpski jedan jezik, i da je štokavica tomu neoboriv dokaz.

Knjigu je – da sve bude na svome mjestu – sufinanciralo hrvatsko Ministarstvo kulture, kojemu je na čelu vječni Božo Biškupić, koga se eufemistički naziva kolekcionarom (iako bi bolje bilo kazati: *izbornikom i korisnikom*), a koji svoje kulturne dosege svjedoči time što i službene prigode prekida kako bi snimio koju amatersku fotografiju.

Obasuli su Kordićku opširnim razgovorima zagrebački *Globus* i beogradski *NIN* i sarajevska *Slobodna Bosna* i mnoštvo drugih medija u „regiji“, koji bi tako rado proširili svoje tržište i za to žrtvovali sve što se žrtvovati može.

Zato, neka bude „Jugosfera“!

A da srpski i hrvatski doista jesu isti jezici, jasno pokazuju već najbanalniji primjeri: „Kuhinjska sol je kemijski spoj natrija i klora“ odnosno „So za kuvanje je hemijsko jedinjenje natrijuma i hlora“. Ili, kako je u jednom zagrebačkom dnevniku podsjetila Sanda Ham: „Trešće i smeće da jedu jabuke“.

Iz hrvatskoga proračuna platit ćemo dokaz da je riječ o rečenici razumljivoj hrvatskomu govorniku...

(*Politički zatvorenik*, br. 223, listopad 2010.)

KORISNO PODSJEĆANJE

Kako je većina ljudi kratkog pamćenja, dobro je da nas *Novosti*, tjednik što ga obilno financira hrvatska država, a objavljuje Srpsko nacionalno vijeće na čelu s liderom hrvatsko-srpske koalicije, Miloradom Pupovcem, redovito podsjeća na to kako „urbani Srbi" zapravo doživljavaju hrvatsku državu.

Nema broja bez provokacije i bez izljeva mržnje prema Hrvatskoj, nema izdanja bez izrugivanja hrvatskim žrtvama i simbolima. Vrhunac je svakako ona sad već znamenita listopadska naslovnica nakon pada dvaju hrvatskih vojnih zrakoplova: „Obadva, obadva, oba su pala!". Nije SNV mogao sakriti svoju zluradost zbog hrvatske nesreće.

I dok je većina hrvatske javnosti s negodovanjem dočekala taj izljev mržnje – ne računajući opskurnoga kvazinovinara Domagoja Margetića što se s Dodikovih jasala stavio u obranu uredništva *Novosti* – glavni urednik tog tjednika, Rade Dragojević, automatski se proglasio smrtno ugroženim: „Ako nam se nešto dogodi, odgovorni su Čičak i Vukelić".

Podsjeća to na poodavno zaboravljeni „slučaj Mlinar" i „klanje srpske nejači u Vukovaru". A da je klima u Hrvatskoj doista protusrpska (ili da se bar na službenoj razini drži do nacionalnih svetinja i dostojanstva), ne bi Pupovcu i Dragojeviću ni na pamet palo tako se rugati s nama.

Ali – da parafraziramo davnu mudrost – onaj tko se robom iščinja, ne smije se čuditi kad ga i drugi takvim smatraju. Mi se ponašamo kao robovi, pa se tako prema nama i odnose kojekakve protuhe...

(*Politički zatvorenik*, br. 223, listopad 2010.)

A ŠTO KAŽE PREDSJEDNIKOV SAVJETNIK?

Opširnim je tekstom zagrebački *Globus* odlučio popularizirati srpskog povjesničara dr. Dejana Đokića, tvrdeći da je ovaj privukao „pozornost javnosti nedavno objavljenom knjigom *Nedostižni kompromis: srpsko-hrvatsko pitanje u međuratnoj Jugoslaviji*.

To što je stručna kritika knjigu pokopala kao nedoučeni i nevješti pamflet, kojemu je zadaća uljepšati prošlost nekadašnje Jugoslavije (da bi se omogućila nova), zagrebačkom je tjedniku neusporedivo manje važno od poruke izvučene u naslov: „Srbi i Hrvati uskoro će opet biti zajedno".

Prema Đokiću, tzv. Jugosfera ima opravdanje, jer „na tom prostoru živi 25 milijuna ljudi koji su jako slični, razumiju se bez prevodioca i vole istu hranu".

Šteta je jedino što smo ostali prikraćeni za stručni sud predsjednikova savjetnika („glavnog analitičara") Dejana Jovića.

Skupa su studirali i „diskutujući o Jugoslaviji" proveli bezbrojne sate, kako kaže sâm Đokić u predgovoru svoje knjige. Jović je njegovu knjigu i predstavio u Beogradu. I bit će da sad obojica zadovoljno trljaju ruke: novčići kapaju, a u projekt obnove Jugoslavije upregnuti su i predsjednici država.

(*Politički zatvorenik*, br. 223, listopad 2010.)

PREDSJEDNIKOVA MJERILA

Izvolio nas je svojedobno Njegova Svetost Predsjednik Republike izvijestiti da ne će u Bleiburg dok se tamo nađe makar jedan pripiti pojedinac s tobože ustaškim znakovljem.

Vodi predsjednik računa o tome da ne pošalje krivu poruku hrvatskoj i svjetskoj javnosti. Bar kad je o Hrvatima riječ.

Kad su braća Srbi posrijedi, onda je stvar malo drugačija: činjenica da je iguman (predstojnik) srpsko-pravoslavnog manastira Krka, otac German, svjetovnim imenom Aleksandar Bogojević, u pripitu stanju (*in vino veritas!*) sa zida u nekoj gostionici skinuo hrvatski grb, iskidao ga i zgazio, nije nikakva zaprjeka da oca igumana posjetom počasti i osobno pozdravi Njegova Svetost Predsjednik Republike.

Nije predsjedniku važno što se ne radi samo o politički apsolutno neprihvatljivu ponašanju, nego i o tome da je iguman vjerojatno počinio kazneno djelo.

Samo, tko će ga suditi u ovoj Hrvatskoj, u kojoj je nekažnjeno uništavanje hrvatskog znakovlja svakodnevica, od Rijeke i Krke, do Zagreba i Vukovara?

Ali će se zato progoniti one koji istaknu hrvatsku zastavu s grbom što počinje bijelim poljem!

Politička policija djeluje kao nekad, u boljševičkoj Jugoslaviji, tek što sada ne izbija bubrege nego šalje u zapećak...

(*Politički zatvorenik*, br. 223, listopad 2010.)

PLAMENI POZDRAVI DRUGARICI MILKI!

I tako, Milka Planinc zaboravila je disati.

Ispratili su ju Bogu na račun hvalospjevi nemalog dijela hrvatskih medija, panegirike joj je ispisao (začudo, jer je Milka P. ipak žena!) i Tvrtko Jakovina, dežurni skutonoša isluženih jugoslavenskih birokrata.

Predsjednik Josipović obasuo ju je pohvalama i zahvalama kao *antifašist-kinji*, ne zboreći ni slova o pokoljima koji joj se pripisuju i progonima za koje je neprijeporno odgovorna.

A kamere su zabilježile kako u redu za upis u knjigu žalosti čekaju tobožnji književnik Pera Kvesić, jedan od Šuvarovih batinaša iz doba *Bijele knjige*, i prezidentov „glavni analitičar“, ideolog nove Jugoslavije, Dejan Jović.

Sve bol do bola...

Vrlo lijepo: kao u onoj paraboli o snijegu i brijegu – ne umiru naši „velikani“ samo da bi otpočinuli na onome, nego i da nas podsjete tko su njihovi duhovni i tvarni baštinici na ovome svijetu.

(*Politički zatvorenik*, br. 223, listopad 2010.)

GLEDAMO LI HRVATSKU ILI TALIJANSKU TELEVIZIJU?

Dragi će Bog znati zašto je Apeninski poluotok najosvjetljeniji i najistaknutiji dio špice u večernjim informativnim emisijama *Hrvatske televizije*, baš kao što će samo dragi Bog znati zašto su u dnevniku *Nove TV* boje iza voditelja posložene tako da podsjećaju na srpsku nacionalnu zastavu.

Kao što bi u prvome slučaju bilo posve normalno da je upravo Hrvatska istaknuta, tako bi u drugome bilo normalno da, ako se već nižu boje, te boje budu poredane onim redom kako su poredane na hrvatskoj zastavi.

Kao da je u Italiji, Mađarskoj, Francuskoj ili Rumunjskoj drugačije? Jedino je Hrvatska iznimka, tužna, po običaju.

(*Politički zatvorenik*, br. 223, listopad 2010.)

PONOVNA PRIMJENA ISKUŠANOG RECEPTA
Preko kulturne suradnje do političkog ujedinjenja

Da do jedne beogradske dvorane, u kojoj je 27. listopada 2010. održana tribina pod naslovom „Rođeni u YU“, ne vode tragovi kopita, i da se za njezinim sudionicima ne osjeća vonj sumpora, mogao bi čovjek požaliti što na skupu, uz režisera Želimira Žilnika, glumicu Mirjanu Karanović, pisca Miljenka Jergovića i puno manjih, upravo priučenih pisaca, piskarala Ante Tomića i Muharema Bazdulja, te voditelja, srpskog pisca Teofila Pančića (čije nam je literarno djelo nepoznato, ali ako je sukladno fizičkim dimenzijama pisca čak i nakon dijete, divimo mu se unaprijed i *na neviđeno*!), nisu sudjelovali još i Boško Buha, a posebno Mirko i Slavko, legendarni likovi jugoslavenskih petparačkih stripova („*Slavko, pazi metak!*“ „*Hvala ti, Mirko, spasio si mi život!*“).

Koga bi, da nije tih simptoma nazočnosti *velikoga graditelja*, uopće zanimalo što se šaka tipova koji sami priznaju da se osjećaju iskorijenjenima i ničijima, sastala kako bi svijet uvjeravala kako i nakon raspada Jugoslavije postoji „identitet koji svi rođeni do 1990. godine nose u sebi – jugoslavenstvo“.

Tipovi su nezanimljivi, njihove fraze unaprijed poznate i prepoznatljive. I nakon Jugoslavije, jugoslavenstvo! Parola već viđena: I nakon Tita – Tito! I nakon Gologa, Goli!

Jer, kao što ni onomu žitelju zagrebačkog Jaruna, koji se na popisu pučanstva 2001. iz prosvjeda izjasnio kao Eskim, nitko ne može spriječiti Tomića da – sa svojim, kao što se znade i vidi, jako razvijenim osjećajem njuha za lijepo – izjavi kako je jugoslavensko doba bilo prekrasno, i kako se danas, dvadeset godina kasnije, osjeća „kao iseljenik“, jer „to nije više mjesto u kojem živim i nekako se bojim da ne postanem kao i svaki iseljenik, naporan sa svojim pričama o prošlosti, u ovom slučaju o Jugoslaviji.“ „Osim toga“, dodaje Tomić, „mi danas živimo s novim izazovima, svijet je postao strašan i mislim da imamo važnijih stvari. Kad govorimo o ovome strašnom svijetu u kojem je nestalo solidarnosti u kojem se prema radnicima odnosi kao prema psima, opet mi je korisno to iskustvo Jugoslavije, jer nas je socijalizam naučio solidarnosti, zajedništvu. Zapravo, kad pomislim unatrag, mislim kako je zapravo tih 50 godina te zemlje bilo za-

pravo jedno herojsko vrijeme. Danas se baš 'srozavamo', gubimo i solidarnost i ljudske vrijednosti i tu priču o nečemu što je zajedničko".

Puno je nezgodnija činjenica da jedan, ruku na srce, solidan pisac kao što je Jergović, do te mjere pati od samomržnje da uporno uvjerava svijet kako Jugoslavija kao jedinstveni kulturni prostor i dalje postoji: „Jugoslavija je nestala kao državno-politička činjenica, kao što je ukinuta i služba društvenog knjigovodstva u većem dijelu zemlje, pa sad umjesto osobnih iskaznica se jedno vrijeme moraju uza sebe nositi putovnice. Dakle, to je političko stanje stvari. Međutim, ono na čemu je Jugoslavija bila stvorena, a to je prostor nekog kulturnog identiteta i sličnih povijesnih i predpovijesnih iskustava , to je ostalo isto i to zapravo sve više i više opet funkcionira. SFRJ se u kulturnom smislu ne samo da nije raspala, nego se niti ne može raspasti čak ni uz pomoć najgoreg nacionalizma. Što je ostalo? Ostalo je svakome ono što mu je u duhovnom, moralnom i puno manje materijalnom smislu prethodno i pripadalo."

Jer, Jergović zna što govori, u čije ime i zašto to govori: on znade da je stvaranje i održavanje predodžbe o jedinstvenome kulturnom prostoru redovita, upravo nužna pretpostavka gospodarskoga i, na koncu, i političkog stapanja određenog prostora. Od njegove najave do proglašavanja Milovana Glišića obveznom literaturom u hrvatskim osnovnim školama, samo je jedan korak, kao što nas iz dana u dan uvjeravaju Jadranka Kosor, Boža Biškupić i njegov pomoćnik Čedomir Čeda Višnjić.

Iza toga valja ponovno očekivati šajkače podno Jelačićeva spomenika u Zagrebu: Lepa Brena i Bajaga već su prošli...

(*Politički zatvorenik*, br. 224, studeni 2010.)

POMOĆ BRATSKOJ SRBIJI

Štedi hrvatska država na sve strane, režu se plaće i mirovine, a spas nacije zajamčilo je smanjenje mirovina hrvatskim političkim uznicima. Oni su svrstani u „povlaštene“: bila je, doista, povlastica u vodi do pasa isušivati Lonjsko polje, robovati u istarskim rudnicima ili na izgradnji Novoga Beograda, graditi „autoput bratstva i jedinstva“ ili razbijati i mljeti kamen za izradu betonskih pločica na Golome otoku.

Red je zato da im se mirovine skrešu.

Jer, kako bismo novčano pomogli bratsku susjednu Srbiju, ako ne otkinemo od usta hrvatskih državljana?

Dokumente i propise koje smo u sklopu pregovora s Europskom unijom prevodili na hrvatski i skupo plaćali, bratskoj smo Srbiji darovali (šaljući i time, uostalom, poruku što zapravo na službenoj razini mislimo o tome da su hrvatski i srpski različiti jezici).

No, to nije sve. Hrvatska elektroprivreda je, kao što znamo, još uvijek u vlasništvu hrvatske države. (Valjda ne će biti prodana do izlaska ovog broja *Političkog zatvorenika*? Ne će, jer ju prethodno valja sanirati, da ju strani kupac može kupiti kako spada, jeftino!) I ta, dakle, Hrvatska elektroprivreda već godinama ništa ne poduzima da bi se od bratske Srbije naplatilo više od pola milijarde eura, koliko Srbija duguje Hrvatskoj na ime izgradnje termoelektrane Obrenovac VI. i rudnika Tamnava.

Osim povrata kredita, problem je i u isporuci struje: Hrvatskoj je još od 1991. uskraćeno pravo na kupnju električne energije po povlaštenoj cijeni. Milijuni se gube, na drugoj se strani plaća skupa struja, a HEP i hrvatska vlada ne poduzimaju ništa.

Glavno da su braća Srbi sretni, i da je Bruxelles zadovoljan našom „kooperativnošću“. Račun će opet platiti – Hrvati.

(*Politički zatvorenik*, br. 224, studeni 2010.)

HRVATE U REPUBLICI SRPSKOJ PREDSTAVLJA MILOŠEVIĆEV SAVJETNIK!

Dok se s pravom zgražamo nad tim što su tzv. hrvatskog člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine (ponovno) izabrali nehrvati (uglavnom Bošnjaci-Muslimani) i što taj Željko Komšić prema tome – unatoč potpori koju mu daju Zoki Milanović i Stipe Mesić von Gratschani – ima mršav legalitet i nikakav legitimitet, skoro listom smo previdjeli da je u dičnoj, bratskoj i nesvrstanoj Republici Srpskoj na dužnost podpredsjednika „Srpske" kao hrvatski predstavnik, s manje od jedan posto osvojenih glasova, izabran stanoviti politolog dr. Emil Vlajki.

Čovjek je to – kao što fotografije nepobitno svjedoče – lijepa lika, stasit i simpatičan, ujedno iznimno zanimljive prošlosti i solidan jamac hrvatske budućnosti u „Srpskoj".

Prema službenim podatcima, rođen je u staroj dubrovačkoj obitelji, odrastao je u Splitu, a u Zagrebu je završio fakultet političkih znanosti i ekonomiju. Političke je znanosti magistrirao i doktorirao u Parizu. Do kraja 1992. je predavao u Sarajevu, gdje ga je bio glas da posvećuje posebnu pozornost tjelesno pristalijim studenticama. U osamdesetima je drugovao s Nenadom Kecmanovićem i kasnijim vojvodom Vojkom Šešeljem.

Nekoliko mjeseci nakon rasplamsavanja rata u BiH, Vlajki je, odazivajući se zovu srca, emigrirao u – Beograd, gdje je već ranije odselila njegova bolja polovica, kći oficira *Jugoslovenske narodne armije*. Napisao je Vlajki više članaka i desetak knjiga, među njima i onu *Demonizacija Srba*. Mnogi od onih kojima se danas predstavlja kao Hrvat, pamte da se izjašnjavao kao Židov. (Ciničnо se tvrdi: sve dok su židovske organizacije i udruge sponzorirale njegove knjige!)

Kad je Slobodan Milošević pritvoren i otpravljen u Haag, zatražio je Vlajkijevu stručnu pomoć, pa mu je ovaj jedno vrijeme bio savjetnikom. Među znamenitim mislima dr. Emila Vlajkija, hrvatskog potpredsjednika Republike Srpske, jesu i ona da je Milošević „postao simbolom otpora novom svetskom poretku i njegovim zločinačkim metodama", „Milošević je sa jasnim iskazivanjem istine o NATO-ubicama i njihovoj ulozi u uništavanju Jugoslavije i Srbije, prešao iz optuženika u tužioca, iz pepela u legendu", jer „u Haagu se odvija

zombifikacija Slobodana Miloševića, a preko njega i čitavog srpskog naroda. Ova zombifikacija je fizičke, političke, moralne i psihološke prirode“ itd.

Nisu manje dubokoumne i etične njegove ocjene da su „masovne grobnice (poput onih oko Srebrenice) uobičajena stvar u ratnim vremenima kada se vrši asanacija terena kako ne bi došlo do masovnih zaraza“, i da je rasprava o srpskim ratnim zločinima potrebna NATO-u kako bi „opravdala bombardiranja srpskih područja u BiH i Jugoslaviji/Srbiji“...

Za takve i slične zasluge, budućega su hrvatskog potpredsjednika Republike Srpske uhljebili na banjolučkome fakultetu političkih znanosti, nadaleko poznatom po visokim znanstvenim dometima i njegovanju sveučilišne autonomije. Među prvim izjavama koje je dao nakon izbora na mjesto potpredsjednika – izborima koje hrvatska javnost očito ne dovodi u pitanje – Vlajki je, na pitanje: „Šta će biti vaši prioriteti na mjestu potpredsjednika RS, s obzirom na ograničenja te funkcije, ali i na njene prednosti?“, odgovorio:

„Ograničenja mogu biti institucionalno objektivna, ali, to uvijek ovisi od ličnosti. Moje dosadašnje ponašanje ukazuje na to da ja ne mislim ovu funkciju shvatiti kao ikebanu. Aktivno ću učestvovati u političkom životu ovog entiteta. Moji prioriteti će biti višestruki. Prvo, borba protiv islamizacije ovih prostora. Drugo, insistiranje na paralelnim i specijalnim vezama sa Hrvatskom, a na koncu konca i sa svim drugim zemljama u okruženju. Treće, napori za stvaranje hrvatskog entiteta unutar Federacije BiH. Četvrti prioritet će, naravno, biti borba protiv demonizacije srpskog naroda.“

Kao što vidimo, dr. Emil Vlajki je pravilno identificirao sve hrvatske interese u Republici Srpskoj, razobličio klasnog i nacionalnog neprijatelja te promišljeno i marksistički pristupio njihovu rješavanju.

„Pravci razvoja“ socijalističkog samoupravljanja u uzvišenom rješavanju hrvatskoga nacionalnog pitanja po smjernicama zacrtanim u lenjinsko-staljinskim učenju jasno pokazuju, da će lik i djelo hrvatskog potpredsjednika Republike Srpske, dr. Emila Vlajkija, biti zlatnim slovima upisano u hrvatsku političku, poglavito parlamentarnu povijest.

Eventualni problem može se pojaviti tek u slučaju da koji zlobnik odluči lik dr. Vlajkija prikazati u profilu. Tada će, naime, okvir slike imati dimenzije koje ponešto odudaraju od okvira koji se obično izrađuju za portrete.

Ali, kad je zaštita nacionalnih interesa posrijedi, sva estetska pitanja moraju se staviti u drugi plan, pa i pitanje dimenzija nosa dr. Emila Vlajkija,

kao što je istaknuo predsjednik Milorad Dodik u poznatom govoru održanom u Laktašima prošle godine...

(*Politički zatvorenik*, br. 224, studeni 2010.)

PALO JE „USTAŠKO UPORIŠTE“!

Predsjednik Samostalne demokratske srpske stranke, pouzdani koalicijski partner Ive Sanadera i Jadranke Kosor, svojedobno okupacijski gradonačelnik Vukovara, dr. Vojislav Stanimirović, u razgovoru za beogradsku *Politiku* lapidarno je sažeo učinke posjeta Vukovara i tzv. isprike predsjednika Republike Srbije, Borisa Tadića.

Na Tadićevu ispriku, Josipović je priznao zločine nad Srbima, kaže Stanimirović: „To je vrlo značajno kada se razgovara o tome kako je počeo rat u Vukovaru, jer je do sada uvijek rečeno da su Srbi počeli taj rat, što ne stoji“.

Svakomu je jasno da razaranje Vukovara, te pokolj branitelja i civila u tome gradu nisu nikakav posebni, izdvojeni rat („rat u Vukovaru“), nego sastavni dio velikosrpske agresije na Hrvatsku. Zato, kad Stanimirović govori o tome da je netko drugi započeo taj „rat u Vukovaru“, onda on zapravo ne podsjeća na propagandnu izmišljotinu da su okršaje u hrvatskome Podunavlju započeli ministar Šušak i njegovo društvo, iživljavajući se tobožnjim ispaljivanjem projektila na Srbima nastanjena sela.

Ne, Stanimirović ne ponavlja tu laž – raskrinkanu, uostalom, na haškome procesu Slobodanu Miloševiću – on čak ne čini ni naručenu uslugu Tadiću, kojemu je pred nemalim dijelom domaće javnosti potrebno relativizirati vukovarsku ispriku.

Pravi su Stanimirovićevi ciljevi puno viši i krupniji. On zapravo hoće kazati da velikosrpske agresije uopće nije bilo, da su se Srbi i srpstvo samo branili.

Nije to nikakav ispad „lekara“ koji je u studenome 1991. likovao što je „palo i poslednje ustaško uporište“ u gradu na Dunavu, nego je riječ o sastavnom dijelu srpske strategije upravljene prema reviziji ratnih događanja.

Istovjetna se pripovijest već godinama ponavlja i u Bosni i Hercegovini: ni tamo nisu Srbi počeli rat, ni tamo nije sve započelo velikosrpskom agresijom, nego je sve bilo tek reakcija na „ubojstvo srpskog svata“ u Sarajevu početkom travnja 1992. godine. Da nije bilo tog incidenta, ne bi Srbi poklali stotinjak ili dvjesto tisuća ljudi u BiH! Da nije tobožnje Šuškove zolje ili „merćepovaca“, ne bi Vukovar bio smrvljen u prah i pepeo!

Tako su „srpski svat“ i „Šuškove zolje“ postali sastavni dio jednoga općeg scenarija, na kraju kojega je izjednačavanje krivice, prisilno „mirenje zapadnobalkanskih plemena“ i, potom, stvaranje „jugosfere“.

Stanimirović je, poput Josipovića i Tadića, tek pijun na toj velikoj šahovskoj ploči. I bit će to sve dotle, dok su u Hrvatskoj na vlasti oni kojima koalicijske partnere u vladi propisuje Bruxelles, a ne hrvatski birači!

Zato je jeftin trik ako se na hrvatskoj strani Stanimirovića hoće prikazati kao pojedinca, a njegove izjave minimizirati kao uvrjede koje se mogu anulirati podsjećanjem na njegovu ulogu u okupiranom Vukovaru 1991. godine.

Jer, problem je u tome kako je postavljen hrvatski politički sustav, a ne u tobože nekontroliranom ispadu *lekara* Stanimirovića kao pojedinca!

(*Politički zatvorenik*, br. 224, studeni 2010.)

NOVI PRILOZI ZA KOLEKTIVNU BIOGRAFIJU TZV. HRVATSKE LJEVICE

Od tzv. ideologije nacionalnog pomirenja nitko nije profitirao kao dojučerašnji policajci duha i batinaši tijela. Dojučerašnji staljinisti prometnuli su se u uzorne demokrate i, štoviše, danas svisoka drže lekcije o slobodi i demokraciji, pozivajući opet na progon onih koji drugačije misle, ali sada s tobože demokratskih pozicija i s olinjalom argumentacijom: *Nema slobode za neprijatelje slobode!*

A tko su neprijatelji slobode, opet će odrediti oni.

O kakvim se, pak, protuhama i o kojoj moralnoj bijedi radi, vrlo ilustrativno svjedoči članak „Kako sam se otuđio“, koji je u beogradskoj *Politici* 27. studenoga 2010. objavio bivši novinar zagrebačkog *Danasa*, tzv. stručnjak za JNA i uopće vojna pitanja, pouzdanik Kontraobavještajne službe JNA, Miroslav Lazanski. Taj jedan od „giganata hrvatskog novinarstva“ (drugi su: Aleksandar Tijanić, Mila Štula i sl.), u polemičkom odgovoru drugarici Jeleni Lovrić očešao se je o još jednoga *danasovsko-feralovskog demokrata*, ustašista Gojka Marinkovića, i usput otkrio svoje današnje veze sa Zagrebom.

Evo pretežnog dijela tog teksta, koji će zasigurno predstavljati važan kamenčić u mozaiku kolektivnih biografija Stojčevićeve i Šuvarove *hrvatske ljevice* osamdesetih godina XX. stoljeća. Ne diramo ni u jezik, jer on nam je – kako svojom politikom potpore knjigama i književnim pothvatima – pokazuje Biškupićevo ministarstvo, svima *zajednički, lep, srpskohrvatski*:

„Sada, posle toliko godina, gle, Jelena Lovrić na stranicama ‘Jutarnjeg lista’ zamera meni što sam u ‘Politici’ napisao dva teksta o hrvatsko-srpskom pomirenju. Ko ima pravo da se miri u bivšoj Jugoslaviji? Oni koji su se svađali, ili oni koji nisu? Kako da se mire oni koji se nisu ni svađali? Ko su ‘ovlašćeni pomiritelji’, ko ‘prvoborci pomirenja’, a ko ‘trećepozivci pomirenja’? Ko, zapravo, ima tapiju na pomirenje?

Ovo je priča o tom fenomenu, istina – malo i iz ličnog ugla. Priču sam, naime, kao reagovanje u dogovoru s Mladenom Plešeom, glavnim urednikom ‘Jutarnjeg lista’, poslao pre deset dana u Zagreb. Računao sam da su to jedne demokratske i za različita mišljenja otvorene novine. Priča nije objavljena, a moj

nekadašnji kolega uopšte se ne javlja na telefonske pozive. Kako su 'Jutarnji list' i 'Politika', zapravo, sestrinske redakcije, jer i kod njih i kod nas isti je izdavač, računam da je ipak svejedno gde ću priču, sada malo proširenu, ipak objaviti.

Dakle, sadašnju zvezdu 'Jutarnjeg lista' Jelenu Lovrić poslednji put sam video u maju 1991. u prostorijama lista 'Danas' u Zagrebu. Svratio sam tamo, jer sve do marta 1991. bio sam član te redakcije. Sretnem kolege, Jelenu Lovrić i Gojka Marinkovića, razgovor uobičajen, Jelena me gleda onim svojim divnim, sanjivim očima, Gojko gleda kroz mene, pitanja klasična, kako je u Beogradu, šta ima u 'Politici'. Šta da im kažem, pa oni su iz Zagreba u Beograd u poslednjih 15 godina dolazili barem jednom nedeljno, u CK Srbije i u CK SK Jugoslavije, pratili su Partiju, znaju sve bolje od mene. Od Stambolića, Čkrebića, Krunića, do Miloševića i drugih.

Popismo, dakle, tada u maju 1991. verovatno našu poslednju zajedničku kafu i na rastanku Jelena me ozbiljno zaskoči: 'Kada će već jednom ta tvoja JNA da izvrši taj puč, ode ovo sve do đavola, pa i mi'.

Sve do tada u redakciji 'Danasa' lepo smo sarađivali. Ja sam pisao o svetskim ratovima i armijama, naravno ponekad i o JNA, Jelena je pisala isključivo o Partiji, partijskim kongresima, intervjuisala sve partijske lidere od Triglava do Vardara. Bila je jako zabrinuta za moralni lik članova partije. Negde od 1988. Jelena je počela da piše o Miloševiću, posle o Gazimestanu, o Srbima u Kninu, o hrvatsko-srpskim odnosima. Ja o tome nikada nisam pisao, ali jesam između redova prozivao JNA da izvrši svoju ustavnu dužnost, odnosno da izvrši puč, spreči građanski rat i raspad SFRJ. I sve je to tada, u leto i jesen 1990. objavljivano u zagrebačkom 'Danasu'. Gde je radila i Jelena. Nijednom rečju nije mi zamerila na tekstovima, nije se ogradila od njih, a bila je član kolegijuma lista 'Danas', intenzivno se družila sa svim partijskim šefovima u Jugoslaviji, mogla je da me na vreme upozori da sam na krivom putu, da me spasi mojih zabluda. Ali ne, Jeca je ćutala i čekala šta će da uradi JNA. I bila sa mnom uvek ljubazna. Čak i posle mog intervjua sa generalom Kadijevićem nije na kolegijumu rekla ni reč zamerke.

I sada, posle toliko godina, gle, upravo Jelena Lovrić na stranicama 'Jutarnjeg lista' zamera meni što sam u 'Politici' napisao dva teksta o hrvatsko-srpskom pomirenju, jer, po njoj, ja na to 'nemam pravo', jer ja sam bio 'arhitekta' tog rata, a ona je 'arhitekta' mira. Koja je godinama pre tog rata pisala o odnosima Srba i Hrvata, kreirala u javnosti te odnose sa pozicije neformalnog člana CK SKH. O propustima realne hrvatske politike da se spreči sukob, tada ni reči. Postala je 'prosvećeni pacifista' tek kada je izbio rat. I tek tada je pronašla svoju novu vokaciju i svoj novi politički identitet. Ne zameram, proizvod je sistema kojeg

se spektakularno odrekla. I možda zato i smatra da je ona danas jedini ovlašćeni pomiritelj Srba i Hrvata. Da joj se odmah i dodeli ta titula....“

(*Politički zatvorenik*, br. 225, prosinac 2010.)

VIJESTI SA „ZAPADNOG BALKANA“

Priopćio nam je utjecajni *Financial Times* da prije Srbije i bez nje ne ćemo ući u Europsku uniju. Prije nekoliko je mjeseci bivši američki veleposlanik u Zagrebu i u Beogradu, William Montgomery, koji sada „tezgari“ iste tekstove u različitim novinama „regije“ (među njima i u zagrebačkom *Jutarnjem listu*), Srbima kazao da se mogu propeti na stražnje noge, ali da u EU ni u kojem slučaju ne će ući prije 2018. godine.

Iz te dvije premise slijedi jasna konkluzija: ako se nešto krupno ne dogodi, ni Hrvatska ne će u EU prije 2018. godine, a do tada – tko živ, tko mrtav. (Tko bi, pak, bio spreman kladiti se, da će EU do tada postojati u sadašnjem obliku?)

Ako su *Financial Times* i Nj. Kr. Vis. Bill Montgomery Cavtatski i Banjalučki dobro upućeni, ne će se, dakle, obistiniti one riječi visokoga državnog dužnosnika, koji nam je u novoj, 2011. godini poželio „puno sreće i zdravlja i, prije svega, ulazak u Europsku uniju“.

To je, kao, važnije i od sreće i od zdravlja.

Ali, nema veze: mi ćemo se i dalje dokazivati bjesomučnim hajkama i progonima hrvatskih branitelja, eliminiranjem nepoćudnih iz javnog života i tzv. borbom protiv korupcije. Naš će glavni državni odvjetnik – bez ikakva glasa prosvjeda bilo koje relevantne političke snage – stranim veleposlanicima početkom 2011. referirati o tome kakvo je stanje „borbe protiv kriminala“ u Hrvatskoj.

To, naime, nije pritisak na pravosuđe, niti je dokaz servilnosti naše političke klase – upravo nepostojanja hrvatskoga državnog suvereniteta. „Željezo se u vatri kuša“ – tako se u ovoj fazi „pregovora“ kuša jesmo li doista spremni biti robovima. Čini se da ispite zasad polažemo u roku i s izvrsnim uspjehom...

(*Politički zatvorenik*, br. 226, siječanj 2011.)

U SKLOPU „REGIONALNOG PROGRAMA“

Hrvatska više ne postoji izvan „regije“ u koju se – neobičnim poimanjem zemljopisa – ubrajaju Makedonija i Albanija, ali se ne ubraja npr. Mađarska.

U skladu s tim su i hrvatski medijski prostor preplavile vijesti i osobe iz „regije“. Aleksandar Stanković s vremena na vrijeme će ugostiti „giganta hrvatskog novinarstva“, svojeg imenjaka Tijanića; u športskim emisijama redovito nas zanima što misli i govori Milojko Pantić; zabavni program redovito izvješćuje o „žurkama“ u Beogradu – jedinom gradu što je, prema Borisu Dežuloviću, prebjegu u bratsku Srbiju – metropola za provincijsku pljevu na „našim prostorima“; kad ne salutira na nacističkim balovima vampira, nesuđeni srpsko-jugoslavenski zet Miljenko Jergović jednako dobro se osjeća od Sutle do „Zrenjanina“, tj. svagdje gdje se čuje „naš jezik“ (možda mu je ipak bolje u Beogradu), a zagrebački dnevnici iz dana u dan izvješćuju o romansi Severine Vučković s nekim srpskim skorojevićem koji se najviše uzda u gatanje i vračare.

Sve postaje jedno i jedinstveno, samo optužnice osumnjičenicima za ratne zločine imaju različitu sudbinu: u nas se traži način da se agresorske koljače abolira, u Srbiji se fabriciraju dokazi da se branitelje optuži.

E da bi novinarsko-književnici „inženjeri duši“ lakše ubirali honorare i u *otadžbini* i *preko*, i da bi Josipović mogao legitimirati svoju „konstruktivnu“ i miroljubivu politiku. Od koje ruke trljaju u Beogradu i u Banjoj Luci. Zagrebu, po običaju, trnu zubi.

Na to smo, uostalom, navikli.

(*Politički zatvorenik*, br. 226, siječanj 2011.)

ZAGREB = BEOGRAD?

Imade, nema sumnje, i onih koji su svjesni svoga hrvatstva i onda kad naglašavaju vlastito dalmatinstvo, istarstvo, slavonstvo, hercegovstvo, bosanstvo. Može se, doista, uz nacionalni njegovati i zavičajni identitet. Ne čini on nužno Hrvatsku siromašnijom, naprotiv.

No, previše često se je u našoj povijesti dogodilo da je ta pokrajinska, regionalna oznaka promicana na štetu općenacionalnoga, hrvatskog identiteta. Od tisuće mogućih primjera, spomenimo onaj kad je narodnjački zadarski *Narodni list* 29. siječnja 1881. donio dopis iz Imotskoga, prema kojem su od 30.000 stanovnika te krajine, njih preko 29.000 „zgoljni Hrvati, osim nekoliko varošana, koji se samo zovu dalmatini, premda jim je sto puta kazano, da dalmatinsko ime nije narodno nego pokrajinsko; tako, da i krmak u nekojoj prigodi može biti nazvan dalmatinac, jerbo se je u Dalmaciji okotio, kao što i neku vrstu magarca naši primorci zovu puljizom, jerbo je se u Pulji omagario".

Kako smo svakodnevno svjedoci da to teško ulazi u glave (osobito neke), uvijek smo ponavljali da se *onaj koga su zmije grizle i gušterice boji*. Zato je na ovim stranicama višekratno isticano kako se u nazivu auto-ceste što vodi od Zagreba preko Banovine i Like do Splita i Dubrovnika i što je (neslužbeno) nazvana *Dalmatinom*, krije i pokušaj da se pokrajinskomu dade prednost u odnosu na nacionalno, što se dade iščitati već iz jezika na kome je taj naziv skrojen, a on hrvatski – nije.

U međuvremenu smo doživjeli da su uz auto-cestu koja se između Slavonskog Broda i Županje odvaja prema Đakovu, Osijeku i dalje prema Mađarskoj, i službeno postavljene oznake s nazivom *Slavonika*, pri čemu je opet upotrijebljen nehrvatski, latinski oblik.

Narod koji se je stoljećima krvavo borio i za to da svoj jezik naziva svojim imenom – pa tu borbu, kao što vidimo – nije okončao ni danas, usred vlastite nacionalne države doživljava da mu ceste koje su žile kucavice njegova gospodarskoga i kulturnog života, nazivaju tuđinskim imenima!

Uz ovu bilješku donosimo nekoliko suvremenih ilustracija koje pokazuju koliko su žilava nastojanja da se Zagreb, kao glava i simbol svega hrvatstva, pri-

kaže izrabljivačem i okupatorom, ne bi li se tako i gospodarska kriza iskoristila kao poluga u rastakanju hrvatskoga nacionalnog bića.

Izdanci su to istoga onog duha koji se tako žestoko upinje Split poistovjetiti s Miljenkom Smojom, ne bi li ne samo na simbolički način, nego i stvarno, u tome hrvatskom gradu podigao spomenik apologetu boljševičkog pomora i simpatizeru Slobodana Miloševića. „Slaveni i sutra, samo Hrvati – nikada!“

No, nadajmo se da su zauvijek prošla vremena „crvenog Splita“, makar je i nesuđeni predsjednik Nadan Vidošević – potomak pouzdane komunističke obitelji – popriličan novac uložio u tiskanje monografije koja bi htjela drugačije.

(*Politički zatvorenik*, br. 226, siječanj 2011.)

U BOROVU SELU, NA „SRPSKOJ ZEMLJI“

Nedavni „incident“, u kojem je jedan od hrvatskih redarstvenika koji su preživjeli pokolj u Borovu Selu početkom svibnja 1991., predbacio predsjednici vlade da je predizborne bodove na dvadesetu obljetnicu masakra došla kupiti na krivome mjestu, u strahu od koalicijskih partnera oko Voje Stanimirovića Vukovarskog i Milorada Pupovca, aktualizirao je otvoreno pismo koje je Petar Sović, uz pomoć internetskih foruma i uz potpuni muk državne (?) televizije i „nacionalnih“ medija, poslao hrvatskoj javnosti.

Svoje je ogorčeno pismo Sović potkrijepio fotografijama spomenika na groblju u Borovu selu te na srpskome vojnom groblju „Aleja“ u Vukovaru, koji su podignuti u čast Arkanovim *Belim orlovima* i „srpskoj vojsci Krajine”.

Mogli su se Hrvati s tih fotografija podsjetiti na Vukašina Šoškočanina koji je, kaže patetični natpis, bio „komandant odbrane Borova Sela“ i koji je proglašen za „narodnog junaka“, a spomenik mu na punokrvnoj srpskoj ćirilici kaže: „I sada gledam Borovo rođeno moje selo, braću, sestre i srpske borce, moje bitke biju žestoko, ponosno dižu čelo i srpske zastave visoko i tvrdo na srpskoj zemlji stoje“.

Mogla je, dakle, predsjednica Kosor zabunom pomisliti da je to selo u Hrvatskoj, no spomenik joj govori drugačije. A poslao je Sović i izrezak iz novina, prema kojem je Danko Nikolić, predsjednik borovskoga Veća srpske nacionalne manjine i generalni sekretar SDSS-a (koalicijskog partnera Hrvatske demokratske zajednice i Hrvatske seljačke stranke!), na parastosu 15. rujna 2010. izjavio:

„Danas odajemo počast i sećamo se naših očeva, sinova, braće i sestara koji su dali svoje živote u odbrani ovog mesta, svoje kuće i svoje dece. Oni su dali ono što je najvrednije – svoje živote – da bismo mi mogli živeti kao svoji na svome i da bismo sačuvali svoj nacionalni identitet...“

Ako je tako, ako su Šoškočanin, Arkan i družina bili u „odbrani“, onda su hrvatski redarstvenici bili agresori, zar ne? A tko je u tom dijelu Hrvatske svoj na svome, znademo i bez ikakve rasprave: ne treba nam Jadranka Kosor davati dodatna objašnjenja. Sve je jasno, sve se zna.

(*Politički zatvorenik*, br. 230, svibanj 2011.)

MALE TAJNE VELIKIH MAJSTORA OBAVJEŠTAJNE KUHINJE

Ako je točna tvrdnja koja se pojavila na nekim portalima, da je tročlano izaslanstvo Vanjskopolitičkog odbora Hrvatskoga sabora (Vesna Pusić, Marija Pejčinović-Burić i Neven Mimica), pojačano najsnažnijim adutom hrvatske politike, Miloradom Pupovcem, u prvoj polovici travnja boravilo u Njemačkoj kako bi lobiralo za njemačku potporu tzv. pregovorima s EU i zatvaranju poglavlja 23 o pravosuđu, pa se usput bavilo zaštitom *dragih drugova* kao što su Josip Perković, Zdravko Mustać i družina, onda je riječ o prvorazrednom skandalu.

Trebalo bi, naime, očekivati da će hrvatska država napokon prestati biti uhljebištem i utočištem udbaških egzekutora i sličnih protuha koji su desetljećima na krvi hrvatskih rodoljuba sisali hrvatsku sisu, i da će – po receptu *antifašista* Stipe Mesića i Ive Josipovića – doći do „individualizacije zločina“ i „procesuiranja svih odgovornih“.

Jer, u međuvremenu, kako pišu neki njemački mediji (a stvar se vrlo bojažljivo probija i u strogo nadzirani hrvatski tisak), drugu Perkoviću i još šestorici hrvatskih državljana, čije izručenje poodavno traže njemačke vlasti zbog utemeljene sumnje da su sudjelovali u ubojstvu hrvatskoga političkog emigranta Stjepana Đurekovića u ljeto 1983. godine, postaje sve tješnje.

Jedan od njih živi u BiH, svi ostali su u Hrvatskoj; većinom su i nakon 1990. nastavili kao „profesionalci“ obnašati visoke dužnosti u novoj, demokratskoj Hrvatskoj. Perković je postao jednim od najmoćnijih ljudi u državi, ključna osoba u obavještajnoj zajednici i pomoćnik ministra obrane Gojka Šuška, pa mu je kao takvomu povjeren i niz osjetljivih zadaća, od ustrojavanja obavještajne službe, preko nadzora nad pošiljkama oružja i ratnoga tvoriva u BiH, do „servisiranja“ (čitaj: nadziranja i usmjeravanja) obrana haških optuženika.

Sin mu je Saša (bilo bi krivo pomisliti da se Josipov otac zvao Aleksandar, pa da je sinu ime dao u njegovo!), također kao „profesionalac“ imenovan šefom obavještajne uprave Ministarstva vanjskih poslova, a potom je služio kao savjetnik za sigurnost Stipe Mesića i Ive Josipovića. Smiješnim ga je učinio general Zagorec u Beču, a kako Perković mlađi shvaća pojam „profesionalnosti“,

zorno ilustrira epizoda iz nedavne predsjedničke kampanje, kad je Perković kršenjem zakona pomagao Josipovića, a ometao Milana Bandića.

Iako se tvrdi kako hrvatsko opiranje zahtjevu za uhićenje može bitno ugroziti i tzv. pristupne pregovore s Europskom unijom, hrvatske se vlasti, kako je općenito poznato, izručenju opiru pozivom na ustavnu zabranu izručenja vlastitih državljana drugim državama. Formalno su u tome u pravu: Ustavnim zakonom o suradnji s međunarodnim kaznenim sudovima iz 1996. učinjena je iznimka u pogledu izručenja MKSJ-u u Den Haagu, dok je doista još uvijek na snazi zabrana izručenja drugim državama. Družina *Perković, Mustać & Co* ima, dakle, sasvim uvjerljive i opipljive razloge za *euroskepticizam*.

No, da ponašanje hrvatskih vlasti ima i druge, ne više legalističke motive pri zaštiti dojučerašnjih udbaških nalogodavaca i egzekutora, jasno govori činjenica koja se općenito taji: hrvatske su vlasti sabotirale ili ignorirale sve zahtjeve za pomoć koju im je uputilo njemačko pravosuđe tijekom suđenja udbaškom agentu Krunoslavu Pratesu koji je zbog sudjelovanja u Đurekovićevu ubojstvu u Münchenu sredinom 2008. osuđen na doživotnu tamnicu, iako za takvo sabotiranje i ignoriranje ne samo da nije postojala zabrana, nego je postojala pravna obveza.

Postoje, dakle, drugi motivi osim onih pravnih, a njemački je sud takvo ponašanje hrvatskih vlasti ovjekovječio na način koji i nije baš uobičajen, u obrazloženju Pratesove presude.

A da bi stvar bila zagonetnija, zanimljiv je dokument koji je u faksimilu sredinom veljače ove godine objavio *Focus* u br. 7/2011.

Prema tom dokumentu, u čiju vjerodostojnost ne treba nužno vjerovati (iako je karakteristično da nismo primijetili kako bi ju zasad – već mjesecima – bilo tko osporio), Đureković bi bio suradnik njemačke Savezne obavještajne službe BND (*Bundesnachrichtendienst*), a njezini su agenti već pola godine prije njegova ubojstva, 25. siječnja 1983., registrirali kako mu ozbiljno prijeti jugoslavenska obavještajna služba.

Prijetnja se je, nažalost, obistinila: Đureković je brutalno ubijen, hrvatska je politička emigracija pretrpjela još jedan težak udarac, a jugoslavenski komunistički režim po tko zna koji je put pokazao svoje zločinačko lice.

Komentirajući Perkovićevo izvrdavanje da je svojedobno njemačkoj obavještajnoj službi učinio mnoge usluge, što ga je dostavio posredovanjem svog opunomoćenika Ante Nobila (koji procvat svoje karijere i kasnije „koordiniranje" većine haških obrana, nagrađeno obilnim svotama iz državne blagajne, duguje upravo Perkoviću i njegovima, točnije: svojima), jedan je službenik bavarskoga

Pokrajinskoga kriminalističkog ureda komentirao, otprilike, da je Perkovićevo obavještajno muljanje irelevantno; relevantan je zločin nad Đurekovićem i potreba da se zločinca uhiti i sudi.

Pozdravljamo i podupiremo! Priželjkujući da se jednak interes, jednaka skrb te jednak stupanj organiziranog napora i medijsko-političkog pritiska pokaže i kod drugih zločina jugoslavenske obavještajne službe, tamo gdje žrtve nisu imale nikakva dodira s BND-om.

Jer, zločin je zločin, a zločinac – zločinac, pa nema *naših* i *njihovih*, zar ne.

U protivnom bi se mogao steći dojam da ni njemačkom pravosuđu nije do sankcioniranja baš svih zločina, nego da samo štite one koji su na ovaj ili na onaj način surađivali s tamošnjim redarstvenim i obavještajnim službama...

(*Politički zatvorenik*, br. 230, svibanj 2011.)

PRILOG ZA POVIJEST PORNOGRAFIJE U HRVATSKOJ

U posljednjem nastavku feljtona o nekadašnjoj zagrebačkoj četvrti crvenih svjetiljki u Kožarskoj i Tkalčićevoj ulici, *Večernji* je *list* u br. 16933/51 od 11. veljače 2011. objavio i zanimljiv podatak koji je šteta ne upamtiti: glavnu ulogu u prvome hrvatskom pornografskom filmu imala je Leposava Kangrga, kasnije poznatija kao Bela Krleža.

A za snimanje filma je kasnija supruga poznatoga hrvatskoga komunističkog književnika bila toliko zagrijana da se je, kaže autor feljtona, razodijevala puno prije nego što bi se kamera uključila.

Vrag će znati, je li ta epizoda iz života njegove bračne družice potaknula Miroslava Krležu na glembajevske opservacije, ili mu je Leposava imponirala u skladu s komunističkim naukom o tzv. slobodnoj ljubavi. U svakom slučaju, službene Leposavine biografije – pa i ona koju na stranicama Muzeja grada Zagreba nudi dr. Nikola Batušić, taj zanimljiv i važan detalj života potonje *barunice Castelli* ne bilježe. Prešućeno je, da bi sve bilo ljepše...

(*Politički zatvorenik*, br. 230, svibanj 2011.)

O STEPINCU 13. SVIBNJA – NA DAN „ODELJENJA ZAŠTITE NARODA“

Visokorazvijena i razmjerno unosna manufakturna (da ne kažemo: industrijska) proizvodnja protuhrvatskih pamfleta nastavlja se: čitav je jedan svibanjski tjedan u novinskim plahtama EPH-ova dnevnika *Jutarnji list* najavljivan i reklamiran pamflet lepoglavskog tamničara Dane Mirića koji je – kao što policijski stražari najniže klase i inače znaju – javnosti podastro svoje predodžbe o uvjerenjima, mislima i osjećajima zatočenoga zagrebačkog nadbiskupa i kardinala, blaženoga Alojzija Stepinca.

Ta, tko je pouzdaniji svjedok od udbaškog stražara?!

Pripovijeda naš Danilo, kao da budući svetac nije imao pametnijeg posla nego svoje misli dijeliti s nekakvim ključarom, i kao da režimski i udbaški šefovi od nekakvoga Danila nijednu tajnu nisu krili. I valjda je zato naš Danilče postao svjedok kakvog je *denes kunst imeti* (što kaže jedan od *Dudekovih* krunskih svjedoka u nezaboravnim *Gruntovčanima*) pa je upućen i u crkvenu terminologiju, a pobožnost mu viri iz svake rečenice. Časti naš Danilče svoju žrtvu ne više imenom *bande* i *fašista* – kako su mu jugoslavenski komunisti „tepali“ pola stoljeća, nego o njemu s poštovanjem govori kao o *Nadbiskupu*.

Pamflet je, dakle, toliko nedomišljen i naivan da se čovjek mora upitati, jesu li njegovi naručitelji do te mjere izgubili rasudnu moć da su se u propagandnom smislu spustili na razinu Nikoletine Bursaća, ili im se ta moć pomutila od obijesti.

Jer da nije tako, valjda bi im palo na pamet da nije najzgodnije „Miriće-vu“ (hajde da si lažemo!) papazjaniju u Zagrebu bombastično predstaviti baš 13. svibnja, na dan koji je znamenit po tome što je istoga nadnevka 1944. godine, prema nalogu druga Josipa Broza Tita, pri „Povjereništvu za narodnu obranu Nacionalnog komiteta oslobođenja Jugoslavije“ formirana zloglasna OZNA (*Odeljenje za zaštitu naroda*).

Ili su numerološki nagoni bili tako snažni, da se i na taj način htjelo odati priznanje OZN-i i pokazati, komu *mi* to dugujemo da *smo to što jesmo*. Kao da i bez toga priznanja ne bismo znali...

(*Politički zatvorenik*, br. 231, lipanj 2011.)

BILANDŽIĆEVA „POVIJEST“

Ako je išta na ovome svijetu sigurno, onda je sigurno da akademik Dušan Bilandžić dogodine – ako mu ustreba EPH-ovski honorar za obnovu kupaonice u krvavo zarađenu stanu, ili ako se poželi obilnijeg objeda – ne će tvrditi ono što tvrdi danas.

Pola stoljeća (odnosno sve dotle dok se je takvo što plaćalo sinekurama, među kojima ona na Zrinjevcu nije bila najmanje neudobna) uvjeravao nas je u „napredni“ karakter komunizma i Jugoslavije, potom je sve radove na tu temu proglasio običnim smećem.

Pola stoljeća prisezao je na partijsku knjižicu, a onda se, kad je naručitelju njegovih „intelektualnih“ usluga, Stipi Mesiću, zatrebalo sanirati znamenitu epizodu s australskim zazivanjem *Jure i Bobana*, prisjetio svojih mladenačkih godina provedenih u sjemeništu, i podsjetio kako je „uspaljenoj emigraciji“ pjevao molitve na latinskome.

No, sve su te mijene neprispodobive najnovijoj, u kojoj je počeo tumačiti da su najveći protivnici Jugoslavije bili upravo oni koji su za njezinu obnovu pobili stotine tisuća ljudi: Josip Broz Tito i njegovi suradnici u tom zločinačkom poslu.

I ne zna čovjek, čemu bi se više čudio: spremnosti EPH-ovih „inženjera duša“ da te budalaštine populariziraju i proglašavaju novom dogmom, ili spremnosti socijalističkog akademika Dušana Bilandžića da, po običaju, za potrebe svojih konstrukcija iz najdubljih dubina svoga središnjeg živčanog sustava izvuče više mrtvih svjedoka nego što bi ih mogao potegnuti i don Živko Kustić.

A naš „jutarnji propovjednik“ u tome poslu s krpicama, škarama i ljepilom, kao što znademo, nije najmanje vješt.

(*Politički zatvorenik*, br. 231, lipanj 2011.)

SANU, TADIĆ & Co. – SRBIJA SE NIKAD NE SMIJE ODREĆI KNINA!

Jesu li vijesti o nastanku novog Memoranduma Srpske akademije nauka i umetnosti (*Memoranduma II*.) u tehničkom smislu točne ili nisu, uglavnom je svejedno. Život pokazuje da Srbija i srpska politička elita čak i danas, kad je Srbija formalno svedena na granice koje jedva nadilaze granice Beogradskog pašaluka, nastavljaju sanjati o Velikoj Srbiji te poduzimati korake kako bi se ona u budućnosti, napose u slučaju europskih kriza i sukoba, ipak ostvarila.

Službena „Strategija o Srbima u regiji“, kojom se hoće postići da Srbi u državama nastalima na području bivše Jugoslavije dobiju položaj „konstitutivnog naroda“, Dodikove provokacije s referendumom za odcjepljenje, iznimna pozornost posvećena popisima pučanstva i predstava kojom se skršeni jasenovački mit pokušava nadomjestiti novim mitom o Jadovnu, jasno govore o toj tendenciji.

U skladu je to s onom davnom izjavom srpskog akademika Ljubomira Tadića (koji je otac prijatelja našega druga predsjednika, Borisa Tadića): „Vojni gubitak Srpske krajine i slavonskih zemalja, gdje su Srbi bili većina, ne smemo nikada da prihvatimo kao definitivan gubitak. Te krajeve nikada ne treba smatrati izgubljenima, jer niti Nemci nisu Istočnu Njemačku smatrali definitivno izgubljenom. Čak ni u Ustavu.“

Zapravo ne treba kuditi Srbe što imaju ili bar pokušavaju imati nacionalnu strategiju. Naš problem je u tome što tu strategiju nemaju Hrvati.

Štoviše, hrvatska politička elita u pravilu se trudi izići ususret srpskim težnjama. U toj su funkciji Sanaderovo rastakanje hrvatskih političkih struktura u BiH, Josipovićeve isprike posvuda, svima i za svašta, Kosoričina zatelebanost u pristup Europskoj uniji kao tobožnji vrhovni smisao hrvatske povijesti, uhićenja i poniženja hrvatskih branitelja te nastojanje stranačkih lidera da se na svakom koraku dodvore provokacijama i ucjenama Milorada Pupovca i njegove svite.

No, da ćemo na izborima opet glasovati za takve, ne treba dvojiti: lakše je drugomu pustiti da misli, nego otvoriti oči i misliti vlastitom glavom.

(*Politički zatvorenik*, br. 232-233, srpanj-kolovoz 2011.)

MLADI ANTIFAŠIST *ISPOD STALJINOVA* ŠINJELA

Ne treba komentara komentaru povodom tzv. dana antifašističke borbe iz pera Tvrtka D. Jakovine, dečka kojega se srami (ili s kojim se za zdjelu leće otima) čak i tako površan publicist kakav je Ivo Goldstein.

Uz seriju patetičnih fraza o komunizmu kao antifašizmu, piše Jakovina i gluposti poput one, da je „antifašistička" borba „koja je tada vođena spasila (...) Hrvatsku više no mnoge druge borbe, sačuvala je i proširila njezine granice, osigurala da Hrvati ostanu na pobjedničkoj i ispravnoj strani u Drugom svjetskom ratu. Bila je to borba koju bi Hrvati trebali slaviti jer bi bez nje puno toga danas bilo daleko gore."

Tako je 58.000 četvornih kilometara postalo prostranije nego 102.000; tako se prešućuje da je Hrvatska ostala bez istočnoga Srijema i Boke kotorske – da ne spominjemo Bosnu i Hercegovinu – a tako se ignorira i činjenica da je i ovako osakaćena još presječena kod Neuma.

A obnova Jugoslavije, okrunjena tisućama masovnih grobnica i crnim legendama o Hrvatima, još začinjena desetcima tisuća političkih uznika, nepobitni su dokazi te pobjede. I ako se pobjeda plaća tolikom krvlju i takvim gubitcima, što bi se onda nazvalo porazom? Da nisu poživjeli drug Tito i Staljin nam ćaća?

Drugim riječima, samo su Jugoslavija i komunizam mjera hrvatske pobjede, u očima protuha što vire ispod Staljinova *šinjela*.

(*Politički zatvorenik*, br. 234, rujan 2011.)

U OBRANI GENERALA

Kad u ovo predizborno vrijeme promatramo kako se kojekakvi drugorazredni političari javno busaju u prsa svojim pozdravima i čestitkama generalima Gotovini i Markaču, to može izgledati degutantno, budući da je hrvatskoj javnosti dobro poznato kako većina tih pozdrava ne znači solidariziranje s generalima kojima je izrečena prvostupanjska osuda (i koji su pred haško sudište *transferirani* – nakon što su drugdje *locirani i identificirani* – ne samo uz pomoć onih koji su ih uhitili, nego i uz pomoć ruku koje su 1996. podigle glas za Ustavni zakon o suradnji s međunarodnim kaznenim sudovima), jer su te čestitke i pozdravi zapravo tek bljutavi pokušaj da se ušićari koji glas.

Slično često puta vrijedi i za druge pokušaje, koji više govore o težnji pojedinaca i skupina da se svide javnosti (ili da iskamče mrvicu publiciteta), nego što su motivirani iskrenim nastojanjem da se utamničenim hrvatskim generalima pomogne. Jer, da je 1996. bilo više obraza i dostojanstva, da se je tada manje servilno klanjalo kojekakvim novopečenim *ocima nacije*, a više mislilo vlastitom glavom i gledalo vlastitim očima, stvari nikad ne bi mogle krenuti tokom kojim su krenule.

No, *na bezakonja ako budeš gledao, Gospodine, tko će opstati*: zato su i takvi pokušaji lova u mutnom bolji od potpunog ignoriranja sudbine generala.

Ovakvi, kakvi najčešće jesu, ipak govore o tome da hrvatski narod suosjeća sa sudbinom utamničenih časnika i da u njima zapravo gleda vlastitu sudbinu: stoljećima osuđivan i osuđen samo zato što želi živjeti kao svoj na svome, slobodan i sretan, ne ugrožavajući nikoga i ne pitajući tuđe.

Treba bez rezervi poduprijeti i pismo koje je Vijeću sigurnosti UN početkom listopada 2011. uputilo više od 2.200 hrvatskih intelektualaca, među kojima je i 17 akademika, jedan nadbiskup u miru i dva biskupa (a gdje su ostali?).

Bez obzira na to što će patetične riječi iz tog pisma završiti na stolu službenika sedmoga ranga a onda u kakvu prašnjavu registratoru pod oznakom „razno“, ostat će one zabilježene u hrvatskoj povijesti.

Kao dokaz da nas boli sudbina generala, i kao ilustracija naše kratkovidnosti i servilnosti iz doba kad se je u zgradi na East Riveru, na Markovu trgu i na Pantovčaku možda nešto doista moglo postići.

Ali tada smo, kako rekosmo, po običaju, mislili tuđom glavom...

(*Politički zatvorenik*, br. 235, listopad 2011.)

ODLUKA SLOVENSKOGA USTAVNOG SUDA IZAZVALA PANIKU MEĐU MLADIM BOLJŠEVICIMA!

Odluka Ustavnog suda Republike Slovenije, kojom je protuustavnim i protucivilizacijskim proglašeno imenovanje ulica i trgova imenom jugoslavenskog tiranina Josipa Broza Tita, izazvala je uznemirenost *mladojugoslavenskih* lavova u Hrvatskoj.

Ljepoliki Vuk Perišić (po kojem Vuku – ako ne po onomu čija su se „dva veka" slavila krajem osamdesetih – ovaj Vuk dobi ime, znat će dragi Bog...) na *tportalu* odmah je požurio oštroumno priopćiti, da „kada bi se humanistički i demokratski kriteriji za imenovanje ulica proveli dosljedno, valjalo bi preispitati i promijeniti nazive mnogih ulica i trgova. Naime, ukoliko Josip Broz ne zaslužuje ulicu ili trg, podjednako je ne zaslužuju ni kneževi Branimir ili Domagoj, ni kraljevi Tomislav, Petar Krešimir Četvrti ili Dmitar Zvonimir".

Narugao se Vučina i drugim hrvatskim vladarima, očešao Jelačića, opatrnuo Tuđmana, sve u želji da se zagrebački trg – kad već ne će proći tiha želja da neki od njih ponese Vukovo ime – ostane nazvan po kumrovečkomu koljaču.

A odmah iza Vuka navlas istim se je mislima u *Jutarnjem listu* oglasio Jurica Pavičić. Nije pritom mlađi i punašni splitski salonski boljševik u svome kvaziduhovitu ruganju ni spomenuo da je ideju ukrao od Vuka – ta ionako pušu u isti rog, jer: svi smo mi Vuk – ali se je i on uzgalamio kako bi po istome kriteriju trebalo maknuti imena nepismenih, prljavih i rabijatnih hrvatskih narodnih vladara, a ulice i trgove imenovati po nekim partizanskim suradnicima.

Ni njemu, kao ni Vuku, nije palo na pamet da bi se koja ulica mogla nazvati i imenom npr. Anđelke Sarić, koju su braća i drugovi masakrirali urezujući joj slovo *U* na čelu, ili imenom don Jurja Gospodnetića, što ga drugovi i braća živa natakoše na ražanj i ispekoše na laganoj vatri.

Poruka je jasna: veličati treba samo one koji su umrli za Jugoslaviju i svjetsku komunističku revoluciju. Ostali su reakcionari kojima je namijenjeno jedino – smetlište...

(*Politički zatvorenik*, br. 235, listopad 2011.)

HDPZ-ŽK: BRZOJAVI SUĆUTI ZBOG UHIĆENJA JOSIPA BOLJKOVCA!

Otkako se Josip Manolić povukao iz aktivne politike, pa ugledni članovi vodstva tzv. Hrvatskog društva političkih zatvorenika – žrtava komunizma (HDPZ-ŽK) više ne mogu nastupati na njegovoj izbornoj listi, činilo se da je ta skupina prestala postojati.

Stanovitu dvojbu budili su, doduše, glasi što su prodrli u javnost, da je nedavno održala „kongres" u jednom od parkiranih automobila što je svojedobno uvezen u Hrvatsku uz carinske i porezne povlastice [e da bi završio u privatnu posjedu]. Zbog zamagljenih vjetrobranskih stakala nije bilo sasvim jasno, je li na „kongresu" sudjelovalo samo četiri ili je udjela u njegovu „radu" uzelo svih pet članova HDPZ-ŽK. Onaj šesti nalazi se na liječenju u zgradi okruženoj kestenovima.

No, prevariše se zluradnici, napose „ratni gubitnici"!

Da HDPZ-ŽK itekako postoji, svjedoče tisuće brzojava sućuti koje su „žrtvama komunizma" na Krešimirovu trgu prispjele posljednjih tjedana u povodu uhićenja Josipa Boljkovca, počasnog gosta na osnivačkoj skupštini te družine 1998. godine.

Fotografije što smo ih tada objavili, na kojima je drug Boljkovac u prvom redu, odmah do predsjedništva (članovi kojega su jednoga hladnog *28. novembra* slavili sutrašnji rođendan Republike, a potom će dati i Manolićeva izbornog aduta) vrijedi objaviti i danas.

A ganuto brzojavima potpore i sućuti, vodstvo HDPZ-ŽK priprema, navodno, novi žestoki obračun s *ratnim gubitnicima* i drugim ratnim i poratnim *gnjidama* što ih je valjalo potamaniti, baš kao što je industrijski radila firma *Jože, Joža, Joža i drugovi* s ograničenom odgovornošću.

Slično se sličnomu raduje, slično za sličnim žali.

(*Politički zatvorenik*, br. 236, studeni 2011.)

U BOSNI I HERCEGOVINI SVEDENI SMO SKORO NA POLOVICU!

Prema navodima iz studije „Demografsko stanje i procesi katolika u BiH od 1996. do 2010.“, katolički župni uredi diljem Bosne i Hercegovine raspolažu podatcima, prema kojima krajem 2010. u Bosni i Hercegovini živi 443.013 katolika.

Velikom su većinom oni Hrvati, a treba im pribrojiti i možda desetak posto onih Hrvata koji nisu katolici nego pripadaju drugim vjeroispovijestima ili su agnostici odnosno ateisti. Prema tome, Hrvata bi u BiH danas bilo blizu pola milijuna, što je negdje oko 13 posto ukupnog udjela u pučanstvu.

Godine 1991. broj katolika iznosio je 760.852 (odnosno 17,4 posto žitelja), a ako se taj broj poveća po istom kriteriju (što je vrlo konzervativna procjena, jer je tada broj Hrvata nekatolika bio razmjerno nesumnjivo veći!), onda je Hrvata bilo negdje oko 850.000. Drugim riječima, broj naših sunarodnjaka u BiH skoro je prepolovljen.

Od slabe je utjehe prigovor koji će na ovu kalkulaciju doći sa stanovite strane: da je dio tih katolika 1991. zapravo bio jugoslavenske orijentacije.

Moguće.

Samo, isti bi kriterij valjalo primijeniti i na mnogobrojne *Antune* i *Ivane* i u Republici Hrvatskoj, što ih ubrajamo u Hrvate, makar su se 1990./91. još busali u svoja junačka jugoslavenska prsa [pa se nazivali Obradima, Mikama i kojekako].

Zato bi, umjesto okapanja oko toga, bilo korisnije upitati se: što je sve dovelo do tako katastrofalnih demografskih prilika, i što učiniti da se trendovi izmijene?

Bi li bilo korisno kad bi i *drug predsjednik* Josipović o tome razmijenio koju riječ sa svojim najdražim domaćinima, Borisom Tadićem i Miloradom Dodikom, a onda i u Sarajevo došao s nečim drugim osim isprikom *svi svima*?

Ili je dobro da su svi i svuda baš samo Srbi?

(*Politički zatvorenik*, br. 236, studeni 2011.)

IZ RATNIH DANA: PREDSJEDNIK TUĐMAN I PATRIJARH PAVLE *

Kad je 15. studenoga 2009. umro patrijarh Srpske pravoslavne crkve Pavle (svjetovno mu ime bijaše Gojko Stojčević), odmah je glavu s Dodikovih jasala podigao opskurni Denis Kuljiš, požurivši da već sutradan u zagrebačkom *Jutarnjem listu* objavi članak pod naslovom „Odlazak skromnog poštenjaka koji se nije ophodio (sic!) karijerizmom".

To što je naslov jedva razumljiv ne mora biti Kuljiševa krivica: to otužno, upravo smiješno neznanje hrvatskog jezika mogao je i ovdje demonstrirati neki od urednika *Jutarnjeg*. Ne bi bio ni prvi, ni zadnji put.

No, ostatak je teksta jasan: Kuljišev pokušaj da umrlog patrijarha ocrta kao „vrlo smirenog, realnog, krajnje skromnog, nipošto beligerentnog, isključivog" crkvenog dostojanstvenika, vjerojatno je bio vrijedan pozamašne novinarove banjalučke *tezge*.

Znao je on da se Dodiku i Kopanji ne ide pod skute tek onako, na lijepe oči. A znali su i oni kakvu robu kupuju: *našla tikva čepinu*.

No, ima događaja ovih dana i tjedana, koji su i naivnije podsjetili na militantnu, imperijalističku narav *svetosavlja*.

Najprije je mitropolit zagrebačko-ljubljanski i cijele Italije (i još Kine, Novog Zelanda i Ognjene zemlje) Jovan Pavlović, za *Večernji list* (*Obzor*, br. 400 od 18. lipnja 2011.), izjavio kako bi papa mogao posjetiti Srbiju, uz uvjet da se prethodno pokloni u Jasenovcu.

Potom je ugledni sociolog dr. Esad Ćimić u *Vijencu* (br. 452/XIX od 30. lipnja 2011.) podsjetio na to, tko je i što je zapravo bio patrijarh Pavle (Stojčević). Na pitanje, može li se prihvatiti srpska teza da zloglasni *Memorandum SANU* iz 1996. nikad nije službeno objavljen, Ćimić odvraća: „Govorili oni ma što, *Memorandum*

* Da ova knjiga ne izlazi u vrijeme kad hrvatskim novinstvom još odjekuju budalasti i servilni hvalospjevi novoizabranomu srpskom patrijarhu Porfiriju Periću, moglo bi se izostaviti bar priloge ove opaske: pismo patrijarha Pavla i odgovor predsjednika Tuđmana. Ovako, se – zbog mira vlastite duše – čini korisnim donijeti ih i ovdje, što ne znači da mislim kako u tzv. hrvatskoj političkoj eliti ima puno onih koji su spremni glavu izdići iznad rubova korita. A kao što znademo: što je to korito niže i pliće, to su i toj takozvanoj eliti glave pognutije.

je ipak djelo srpske elite: SANU, Crkve i srpskog Generalštaba. Uživo sam na Srpskoj televiziji 1993. gledao zasjedanje srpskog vrha na Palama za vrijeme rata na kojem su bili: pokojni patrijarh Pavle, Slobodan Milošević, Radovan Karadžić i drugi, na kojem se vidjela očita podjela među njima. Milošević je bio za završetak rata, suprotstavili su mu se Karadžić i Mladić, a patrijarh Pavle je glasovao da se rat nastavi. Gdje ste vidjeli da je jedan crkveni poglavar za produženje rata...“

Povod je to da podsjetimo na optužbe koje je u veljači 1992. protiv Hrvatske ponovio patrijarh srpski Pavle. Pismo patrijarha Pavla i odgovor predsjednika Tuđmana – koji dovoljno govore sami za sebe – prenosimo iz tadašnjega tiska. Čitatelju ostaje zaključiti, je li vuk promijenio ćud.

Pismo patrijarha srpskog Pavla

Patrijarh srpski Pavle poslao je 22. veljače predsjedniku Republike Hrvatske dr. Franji Tuđmanu, pismo, koje prenosimo u cijelosti. Ono glasi:

„Gospodine Predsjedniče,

U ovom izuzetno teškom vremenu za sve nas, slobodni smo Vam ukazati na nepodnošljiv i, po mnogočem, pogibeljan položaj srpskog pravoslavnog naroda i njegove Crkve u današnjoj Hrvatskoj. Na teritoriju koji kontrolira sadašnja hrvatska vlast Srbi su lišeni osnovnih ljudskih prava i elementarne životne sigurnosti. Njih u današnjoj Hrvatskoj može svatko ubiti, a da za to uopće ne odgovara. Čak se u javnim glasilima pod državnom kontrolom takvi zločini nad srpskim narodom prikazuju kao spontan izljev opravdanog hrvatskog gnjeva. Pod pritiskom svega toga mnogi su ugledni Srbi u Zagrebu i drugim mjestima pod hrvatskom kontrolom poput obitelji Zec, pobijeni, dok su drugi navodno nestali bez traga i glasa.

Ova elementarna životna nesigurnost i pogibelj srpskog naroda u Hrvatskoj teško je pogodila i njegovu Crkvu. Zbog toga sva četiri episkopa Srpske pravoslavne crkve ne stoluju u sjedištima svojih eparhija, koja su pod kontrolom sadašnje hrvatske vlasti. Najteži je primjer episkopa slavonskog g. Lukijana, čiji je dvor u Pakracu zaposjela Hrvatska vojska, zbog čega on u dvoru nije mogao ostati. Kada je prešao u parohijski dom u Slavonskoj Požegi, bio je onemogućen vršiti svoje dužnosti. Sličnu sudbinu doživjelo je i oko sedamdeset naših svećenika, koji su bili prisiljeni napustiti svoje parohije i podijeliti tešku sudbinu svoga izbjeglog naroda.

Usporedo s progonom Srba i naše Crkve u Hrvatskoj, masovno su uništavani pravoslavni hramovi i druge svetinje. Prema nepotpunim podacima u Hrvatskoj je poharan, oštećen ili uništen 71 hram odnosno sakralni objekt. Uz ostale, teško je oštećen i oskvrnjen Episkopski dvor u Pakracu, s riznicom i knjižnicom, jer u njemu je Hrvatska vojska postavila mitraljeska gnijezda.

Ovo stradanje naše žive Crkve u Hrvatskoj u dubokom je neskladu s položajem Srpske pravoslavne crkve u Sloveniji, u kojoj je također vođen rat. Tako je, recimo, iz Zagreba izbjegli mitropolit g. Jovan već dvaput posjećivao Ljubljanu i obavljao svoje uobičajene dužnosti, a o Svetom Savi održana je u Cankarovu domu duhovna akademija na kojoj su kao gosti bili nazočni ne samo ljubljanski nadbiskup dr. Alojzije Šuštar, u pratnji dvojice profesora Teološkog fakulteta, već i predstavnici slovenske vlade. A da i ne spominjemo položaj Rimokatoličke crkve u Srbiji, u kojoj nadbiskup Franc Perko bez teškoća stoluje i kreće se u Beogradu, kao što to čine i ostali rimokatolički biskupi u Srbiji.

Nije nam također poznato da je ijedan rimokatolički svećenik bio prisiljen napustiti svoju župu. Stoga u ovom tragičnom trenutku postavljamo pitanje položaja Srpske pravoslavne crkve u Hrvatskoj i vjerskih sloboda srpskog pravoslavnog naroda u toj republici. Ako zbog pogibeljnih prijetnji kojima su izloženi, nijedan od četiri episkopa Srpske pravoslavne crkve ne stoluje u eparhijskim centrima koje kontrolira hrvatska vlast, i ako je 70 pravoslavnih svećenika bilo prisiljeno napustiti svoje parohije, onda je više nego očito da srpski narod u Republici Hrvatskoj ne uživa nezaobilazne vjerske slobode.

Podnošenjem molbe Evropskoj zajednici za međunarodno priznanje, vrhovni organi Republike Hrvatske svečano su se obvezali da će poštovati sva ljudska prava, utvrđena završnim dokumentom iz Helsinkija i Pariškom poveljom i da će jamčiti prava etničkih i nacionalnih zajednica u skladu s obvezama potpisanim u okviru KESS. Jedno od prvih prava koje utvrđuje Međunarodni sporazum o građanskim i političkim pravima jest pravo na slobodu savjesti vjeroispovijesti, koje podrazumijeva i slobodu da se izražava svoje vjerovanje ili vjeroispovijedanje, obavljanjem obreda, pohađanjem službe i nastavom (članak 18.). A upravo tu slobodu – slobodu vjeroispovijesti, koja je najstarija i najvažnija od svih sloboda i prava – srpski narod u Republici Hrvatskoj danas ne uživa.

Zato Vas molimo da svim pravoslavnim arhijerejima, svećenicima i vjernicima, tj. cjelokupnom srpskom pravoslavnom narodu u Republici Hrvatskoj jamčite osobnu sigurnost i snošljive uvjete za život. A to znači život u slobodi, miru i elementarnoj sigurnosti, uključujući i povratak iz izbjeglištva i progonstva.”

Pismo predsjednika Tuđmana srpskom patrijarhu Pavlu

Predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman poslao je u srijedu pismo srpskom patrijarhu Pavlu, koje je odgovor na pismo patrijarha Pavla predsjedniku Tuđmanu od 22. veljače 1992. godine. Pismo prenosimo u cijelosti:

„Vaša Svetosti,

Primio sam Vaše pismo u kojem želite ukazati na težak položaj srpskoga pučanstva i Srpske pravoslavne crkve u Republici Hrvatskoj. Mogu razumjeti Vašu zabrinutost glede vjerskoga života i pastoralne djelatnosti episkopa, svećenika i vjernika pravoslavne vjere. No, kako sam se osobno oduvijek zauzimao za mir, razbor i kršćansko razrješenje svih, osobito, političkih problema, slobodan sam Vas upozoriti na neke činjenice koje biste Vi jamačno trebali znati.

Vaše me pismo, štoviše, začuđuje, jer u njemu, osim teških, ali i netočnih, pa i neargumentiranih optužbi i tvrdnji koje su prije svega uperene protiv hrvatskih vlasti, ali i protiv hrvatskoga naroda, nema ni riječi, ni spomena, ni izraza sućuti za sve one patnje, stradanja i razaranja kroz koja su hrvatski narod, ali i svi građani Republike Hrvatske prošli u nametnutom i osvajačkom ratu protiv Hrvatske, protiv svega što je hrvatsko i katoličko.

Moram Vam, Vaša Svetosti otvoreno kazati – budući da se iz riječi Vašega pisma osjeća i prepoznaje da niste dostatno obaviješteni o svim događajima u Republici Hrvatskoj, o svim patnjama, progonima i ubijanjima ne samo vojnih osoba, nego i civila, djece, žena i staraca – da ima 600.000 hrvatskih prognanika, da je više od 200 porušenih katoličkih crkava i svetišta, da su zatvarani, maltretirani i mučeni katolički svećenici samo dio jezovite slike okrvavljene, razorene i opljačkane Hrvatske. A ta je Hrvatska bila domovinom ne samo hrvatskog naroda, bila je domovina Madžara, Slovaka, Rusina i Čeha, koji ništa manje nisu stradali u toj bjesomučnoj agresiji na Hrvatsku. Ona je bila i domovinom srpskog pravoslavnog pučanstva, koje sam osobno, u ulozi predsjednika Republike, ne jednom pozivao na zajedništvo i suživot sa svim ostalim građanima Republike Hrvatske, s hrvatskim narodom posebice. Činila su to i druga tijela hrvatskoga vrhovništva, od Vlade do Sabora, pa i razne druge institucije.

No, odaziva gotovo nije bilo, uz iznimku onoga dijela Srba koji su prihvatili demokratske promjene, koji su u njima htjeli naći i izraziti na demokratski način, kroz institucije sustava svoje vlastite političke, gospodarske, kulturne i druge interese u zajedničkoj domovini Hrvatskoj.

Vaša tvrdnja da nijedan rimokatolički svećenik nije bio prisiljen napustiti svoju župu bjelodana je činjenica da zaista obavijesti koje do Vas dopiru ne samo da nisu točne, nego su smišljeno lažne. Ne ovisi to, Vaša Svetosti, od Vas osobno, nego od onih koji Vas savjetuju i neistinito izvješćuju.

Naša su nastojanja uvijek bila okrenuta miru i samo miru. Oduvijek smo željeli, i želimo to i sada, da Hrvatska bude domovinom mira i sigurnosti za sve njezine građane. Osim toga, duboko sam svjestan da je u slobodnoj i suverenoj Hrvatskoj ne samo potrebno nego i nužno omogućiti slobodan vjerski život i

pastoralno djelovanje episkopima, svećenicima i svim građanima pravoslavne vjeroispovijesti. I u tom ću smislu osobno učiniti sve što je do mene da se pretpostavke takva života stvore i osiguraju.

Hrvatska će, Vaša Svetosti, poštivati sva ljudska, građanska, nacionalna i vjerska prava, pa tako i sva prava srpskoga pučanstva. Ne vidim osobno nikakve zaprjeke povratku episkopa i svećenika Srpske pravoslavne crkve u Hrvatsku, iz koje – moram reći – nisu ni imali razloga otići jer ih nitko nije progonio. I, jasno, hrvatske vlasti, Vaša Svetosti, zaista mogu jamčiti punu sigurnost svima onima koji priznaju suverenitet Republike Hrvatske.

I posljednje, Vaša Svetosti, što bih Vam želio reći. U mome prošlogodišnjem pismu Vama – bilo je to nakon nemilih plitvičkih zbivanja – kazao sam da bih bio vrlo sretan, kad biste Vi, svojim glasom, potakli sve one koji sustavno promiču ubilačku mržnju i koji su poveli krvavi i osvajački rat protiv Hrvatske, da se okane terorizma i oružja, rata i nasilja, a na dobrobit mirnoga i plodotvornoga suživota hrvatskoga i srpskoga naroda. Da se Vaš glas tada jasnije mogao čuti, slobodan sam vjerovati da takva rata protiv Hrvatske ne bi ni bilo." (*Vjesnik*, 20. ožujka 1992.)

(*Politički zatvorenik*, br. 237, prosinac 2011.)

ODLIČJE KOJEGA SE VALJA SRAMITI...

Zamislimo da nacional-socijalistički *Völkischer Beobachter* 2. svibnja 1945. objavi kako je, recimo, Führerov nasljednik admiral Dönitz dodijelio visoko državno odličje prvaku židovske zajednice u Trećem Reichu, dakle, osobi koja personificira skupinu što je u međuvremenu svedena na ostatke ostataka.

Ma kako spektakularna bila, ta vijest bi zasluživala manje zgražanja od vijesti da je Milorad Dodik u povodu „Dana Republike Srpske" uručio *Orden časti sa zlatnim zrakama* banjolučkom biskupu Franji Komarici.

Zašto?

Zato što Dönitz kao vojnik zaslužuje više poštovanja od aktualnog predsjednika Republike Srpske, a ni vodeći nacional-socijalistički list ne bi 2. svibnja 1945. ubrajao u svoje najslavnije nadnevke.

Drugim riječima, posve je neshvatljivo da je banjolučki biskup dopustio da mu se dodijeli odličje Republike Srpske – paradržave nastale nasiljem i genocidom – na obilježavanju dvadesete obljetnice proglašenja te tvorevine koja je zaslužna za protjerivanje dvjestotinjak tisuća mahom hrvatskih katolika.

Mogao je takvu gestu od koje korist imaju samo Srbi i srpska politika, eventualno otrpjeti koji političar, ali katolički biskup – koji bi morao zadržati etički nadmoćnu poziciju (pa i na taj način poslati slati političku poruku) – to nije smio učiniti.

Komaričin čin nije, dakle, praktična primjena načela *Bogu Božje, a caru carevo*, nego je sramota od koje će nam se obrazi još dugo žariti.

(*Politički zatvorenik*, br. 238, siječanj 2012.)

SRPSKI I TALIJANSKI NEOFAŠISTI RAME UZ RAME

U spomen na 5. studenoga 1953., kad su šestorica tršćanskih Talijana ubijena u demonstracijama u korist talijanstva toga grada (i povelikog dijela slovenske i hrvatske Istre), i prošle su godine, 5. studenoga 2011., na tršćanskim ulicama demonstrirali talijanski iredentisti, dižući ruku u rimski pozdrav.

Rame uz rame s njima, kao i 1953., kad se talijanskim iredentistima pridružio nemali broj tršćanskih Srba, i 2011. su stupali srpski nacionalisti, podupirući talijanske zahtjeve na Istru, Rijeku i Dalmaciju, istodobno tražeći da se Kosovo vrati Srbiji.

Nisu te demonstracije, doduše, bile masovne, ali nisu ni tako bezazlene da bi ih se smjelo previđati i prešućivati.

I bilo bi dobro kad bi tzv. hrvatski antifašisti – od Jakovčića i Kajina do kumrovečkih hodočasnika – o tome pokretu dijela mladih i agresivnih ljudi vodili računa bar onoliko koliko vode računa o dvojici staraca koji na Bleiburškom polju svake godine na glavu stave tzv. ustašku kapu...

(*Politički zatvorenik*, br. 238, siječanj 2012.)

PREDSJEDNIK MUNGOS

Što mačka koti, miše lovi. Ta se prastara pučka mudrost pokazuje na svakom koraku, pa tako i – na Pantovčaku.

Uzalud se *predsjednik-pravednik* upinje ostaviti dojam da se može izdići iznad prizemnih, đilkoških doskočica svoga predšasnika, *predsjednika-građanina*. Kao što snahi-guji u znamenitoj priči Ivane Brlić-Mažuranić zapaluca jezik čim ugleda ptiće, tako je i Ivu Josipovića lako namamiti na izraze mržnje i nesnošljivosti. Samo neka mu se ukaže prikladna *šuma Striborova*: kulisa i ambijent pred kojim će dati oduška svomu nikad zatomljenu revolucionarnom boljševičkom zanosu.

Tako se je zbilo i prigodom nedavnoga Josipovićeva posjeta Izraelu. Nije predsjednik mogao odoljeti a da se ne pohvali trorogom kapom-partizankom koju mu je nosio otac, i da – krvoželjno poput mungosa – podsjeti kako se ustaška *zmija* pritajila, ali joj glava nije sasvim satrvena.

Znade predsjednik i bez savjetnika poput Dejana Jovića i Aleksandra Rank..., pardon, Perkovića, koliko je tenkovskih jaraka i jama bezdanki napunjeno tim *zmijama*, kao stručnjak za kazneno postupovno pravo znade i kako su im poštivana prava dok ih je na zadnje putovanje slao očev ratni drug Sima Dubajić, a znade i to kako je otac prisezao drugu Staljinu i onda simbolički batinao studente na zagrebačkom trgu zabranjena imena, i u tamnicama razasutima diljem zemlje.

Sve to predsjednik znade, ali unatoč tomu – pravednički šuti. A Hrvati i opet imaju predsjednika kakvog su zaslužili.

(*Politički zatvorenik*, br. 239, veljača 2012.)

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE PODNESEN ZAHTJEV ZA DONOŠENJE ZAKONA O LUSTRACIJI

Čitava je povijest čovječanstva povijest neuspjelih pokušaja. No, onaj tko ne pokušava, taj unaprijed priznaje poraz. Vjerojatno time su se vodili predsjednici đakovačkog ogranka HDPZ-a (Ivo Tubanović) i predsjednik đakovačkoga krila HOZ-a Jazovka (Pero Šola) kad su se 20. siječnja 2012. pismom obratili predsjedniku vlade Zoranu Milanoviću, tražeći donošenje *Zakona o lustraciji*.

Svomu su zahtjevu priložili izvornik i prijevod analognoga poljskog zakona, podsjetili na brojne međunarodne dokumente koji bi – kad bi Hrvatska poslušno slijedila i takve naputke, a ne samo one koji se odnose na progon i zlostavljanja hrvatskih branitelja – potaknuli vladajuće strukture da lustracijski zakon donesu. No, između onih koji su do jučer vladali Markovim trgom i onih koji njime odnedavno vladaju, u tome nema velike (zapravo: nema nikakve) razlike.

Ali, neka bude zabilježeno da je i ovaj pokušaj učinjen.

A zanimljiv je on još i po tome što podnositelji predlažu da se u zakonskome tekstu predvidi lustracija za dvije kategorije osoba: one koji su kao eksponenti jugoslavenskoga komunističkog sustava od 1994. do 1990. ubijali, progonili, zlostavljali i špijunirali ljude različitih političkih uvjerenja, te za one koji su to isto radili od 1990. do 1998. na okupiranim područjima Republike Hrvatske.

Uredništvo prima opklade, kladeći se na to da vlada Republike Hrvatske ne će podnositelje zahtjeva udostojati niti odgovora.

No, zato će odgovoriti podnositeljima peticije da se zaustavi bura koja je slomila orah ispred kuće jednoga srpskog povratnika u Bukovici, i da se žestoko osudi studen uslijed koje je smrznula vodovodna cijev u kući jednoga od onih koji su od *ustaša* u studenome 1991. *oslobađali* Vukovar...

(*Politički zatvorenik*, br. 239, veljača 2012.)

SRDAČAN SUSRET BORISA TADIĆA I RATNOG ZLOČINCA VESELINA ŠLJIVANČANINA

Može li itko zamisliti da bi se, recimo, predsjednik Josipović ili premijer Milanović u javnosti srdačno pozdravili npr. s generalom Mirkom Norcem, pravomoćno osuđenim da je u obrani vlastite Domovine ipak prekršio norme međunarodnoga humanitarnog prava? Može li se zamisliti da bi Norca zagrlio nekadašnji visoki predstavnik međunarodne zajednice u Hrvatskoj, dr. Ivo Sanader? Ne može, zar ne!

Ali su kamere zabilježile kako je srbijanski predsjednik Boris Tadić, najdraži prijatelj našega druga predsjednika, na sprovodu jednoga nogometnog trenera susreo i srdačno pozdravio Veselina Šljivančanina, čovjeka koji je pravomoćno osuđen zbog kršenja međunarodnoga humanitarnog prava u agresiji na Hrvatsku.

Hrvatski su mediji to uglavnom prešutjeli, a neki su srbijanski (kao npr. *Elektronske novine* od 19. siječnja 2012.) primijetili kako je to samo jedna od brojnih ilustracija Tadićeve velikosrpske inspiracije.

Zato je, kako zaključuju *Elektronske novine*, „Ivo Josipović, valjda, još jedini čovek koji ne dovodi u pitanje pomirljivost Borisa Tadića, političara koji ga, eto, godinama preveslava, efektno rušeći jedan od temeljnih srpskih mitoloških debilizama, sintagmu 'lukavi Latin'."

Ali, zar Josipović i nije doveden na Pantovčak da bi Hrvatska bila preveslana?

(*Politički zatvorenik*, br. 239, veljača 2012.)

„JA SAM ČETNIK I OPET BIH TO BIO...“

Činjenica da su *braća Srbi* za predsjednika izabrali Tomislava Nikolića, čovjeka koji se diči time što su ga nekad uspoređivali s Ratkom Mladićem i koji ne krije da je četnik, i da bi to u ratu opet bio, za pristojna je Hrvata uglavnom beznačajna: samo oni drugi hine da uočavaju razliku između strateških ciljeva *Tome Grobara* i naizgled uglađenog Borisa Tadića, *najdražeg prijatelja* predsjednika Republike Hrvatske.

No, ipak će Josipoviću biti nešto teže pozvati Nikolića u Dubrovnik – grad koji je, prema Josipoviću, od nepoznatoga i neimenovanog napadača „nastradao u ratu“, a s obzirom na potporu koju je Tadiću pružio drugi predsjednikov prijatelj, Milorad Dodik zv. *Mile Štakor*, vjerojatno će se privremeno *stinjati* izljevi ljubavi koje naš *drug predsjednik* uporno upućuje prema Banjaluci i Trebinju, u nadi da će tim tek djelomice uzvraćenim provalama osjećaja pridonijeti *sveopćem pomirenju* kao pretekstu za formalnu integraciju „Regije“.

No, budući da su vladajuće strukture i u Hrvatskoj i u Srbiji tek namjesnici tzv. međunarodne zajednice, realno je očekivati da će već u bliskoj budućnosti i Nikolić učiniti retorički zaokret, napuštajući izgubljenu stvar na jednoj (kosovskoj) strani, u nadi da će – uz pomoć hrvatskih *saveznika* – kompenzaciju dobiti na drugoj (bosansko-hercegovačkoj) strani.

Bit će zanimljivo vidjeti strast s kojom će tada hrvatski *antifašisti* braniti suradnju i savez s bratskim srpskim narodom.

A ne će ni Miljenko Jergović niti Boris Dežulović zalupiti vrata za beogradskim tezgama. Jedino je otvoreno pitanje, tko će na svoje jasle pripustiti Denisa Kuljiša, uvijek podatnog Dodikova listonošu koji se skrasio na „hrvatskim“ stranicama jednoga zagrebačkog *bezgrešnog* dnevnika.

On spremno čeka, samo: tko će odriješiti kesu...

(*Politički zatvorenik*, br. 242, svibanj 2012.)

„ŽIVO SELO“: ILUZIJA ILI STVARNOST?

I manje od trunka nacionalnog osjećaja potrebno je da čovjeka obuzmu ogorčenje i bijes, kad u nedjeljno prijepodne pogleda koji kadar televizijske emisije o hrvatskome selu i stanju u našoj poljoprivredi: za to se hoće samo mrvica elementarnog morala.

Samo posve amoralan čovjek može naime ravnodušno promatrati kako mu se pred očima nižu brojke i podatci o raspadu seljačkih gospodarstava, o poplavi siromaštva u područjima koja su do jučer – poput Slavonije i Baranje – bili sinonimi blagostanja, o galopirajućim ciframa kojima nas zasipaju uvoznici prastaroga smrznutog mesa, ribe koja je uzgojena u prljavim i zagađenim vodama na drugome kraju svijeta, malne plastičnim patagonskim lignjama, turskim sušenim smokvama i srbijanskim šljivama.

Jadikovke se ponavljaju iz dana u dan, iz tjedna u tjedan, iz godine u godinu, ali sve ostaje uzalud: korumpirano hrvatsko društvo pravi je raj za uvozničke lobije, drugorazredne mešetare i prvorazredne lupeže.

Zato se na prvi pogled fantastima može nazvati skupina stručnjaka koja se nedavno pojavila u javnosti pod nazivom „Živo selo“. Čine ju trojica poljoprivrednih stručnjaka (Miroslav Kovač, Dragutin Vincek i Miljenko Ernoić) i jedan makroekonomist (Branko Salaj), koji žustrom akcijom i argumentiranim ukazivanjem na činjenice ne nude samo dijagnozu stanja, nego i mogući recept za obnovu hrvatske poljoprivrede odnosno preobrazbu hrvatskog sela.

Izbjegavajući stranačko-političke manipulacije i besplodnu konfrontaciju s političkim strukturama, posljednjih je tjedana ta skupina u javnost izišla s nizom konkretnih prijedloga, zalažući se za pravičniju raspodjelu poljoprivrednog zemljišta seljacima, očuvanje maloga i srednjega poljoprivrednoga gospodarstva, govedarstvo zasnovano na novim temeljima, zaštitu domaće proizvodnje mlijeka i mesa i sl. U osnovi te inicijative nalazi se austrijski model poljoprivrede koji je pokazao izvrsne rezultate.

Prvi javni istupi skupine „Živo selo“ naišli su na razmjerno veliku pozornost medija, ali je zasad prerano govoriti o tome, je li posrijedi tek površni interes koji će se brzo *ispuhati*, ili je i u medijskim krugovima sazrela svijest da bi to mogao biti jedan od odgovora na sudbinska pitanja hrvatske budućnosti.

Nije nam pošlo za rukom primijetiti da su državne vlasti reagirale na prijedloge, pa ne znamo je li naša dužnosničko-činovnička elita zabavljena odobravanjem kojekakvih uvoznih kvota ili se samo priprema za zasluženi odmor od nerada i nerazumijevanja problema.

Hrvatskoga seljaka u općoj poplavi siromaštva ionako nitko ne sluša: samo formalno naši mljekari i mesna industrija svoje će sirovine ionako naći drugdje, a još nas sasvim kratko razdoblje dijeli od vremena kad će nam i tržište radne snage preplaviti jeftiniji...

(*Politički zatvorenik*, br. 244-245, srpanj-kolovoz 2012.)

IZGUBILI SMO TISUĆU PUTA VIŠE!

Piše u *Večernjakovu Obzoru* (br. 470 od 20. listopada 2012.) novinar Davor Ivanković kako je Hrvatska u poratnoj Jugoslaviji i nakon nje izgubila oko 45,5 četvornih kilometara teritorija, od čega je skoro 44 km2 prepušteno Bosni i Hercegovini. Najveći su gubitci „još iz 1945. kad je Hrvatska ostala bez 30 četvornih kilometara kraj Bihaća".

Lijepo je to i zgodno, napose u sadašnjim okapanjima s BiH (koja nisu na zadnjemu mjestu primatno unutarhrvatska okapanja i inventivne sudsko-medicinske rasprave o mentalnome zdravlju nekih polubogova nacije). Ganut će to mnoge hrvatske rodoljube, koji ne će ni primijetiti da je to večernjakovsko-ivankovićevsko jadikovanje nad hrvatskim teritorijalnim gubitcima ujedno i – *antifašistička,* upravo *jugoslavenska kontrabanda*.

Jer, prosječan vrli hrvatski rodoljub – s mozgom ispiranim sedamdesetak godina – vjerojatno ne će ni primijetiti, da je Hrvatska u obnovljenoj Jugoslaviji izgubila puno više od tih 45 četvornih kilometara. Izgubila je, naime, Hrvatska tada praktično čitavu današnju Bosnu i Hercegovinu, pa je još *antifašistički* presječena kod Neuma i Kleka, gdje sada planira gradnju jednoga *antifašističkoga* mosta, kojemu – kako davno rekosmo – valja nadjenuti Titovo ime, da se ne zatre spomenik izdaji.

Izgubila je Hrvatska tada i istočni Srijem, a izgubila je i Boku kotorsku, koja je bila sastavni dio Napoleonove i habsburške Dalmacije, pa je čak i tijekom Drugoga svjetskog rata u partijskim i vojnim dokumentima jugoslavenskoga partizanskog pokreta bila odvojena od Crne Gore.

Ukratko, brojem brojeći, izgubila je Hrvatska skoro tisuću puta više od onoga što nam Ivanković i *Večernjak* tvrde da je izgubila, ali je – da pokažemo vlastito neznanje, nemar i *političku korektnost* – sve to najbolje prešutjeti.

Glavno da smo u svibnju 1945. *oslobođeni*, i da sada strasno uživamo u plodovima izdaje, koje nam tuđe prirepine serviraju u začinu od rodoljubne cikorije...

(*Politički zatvorenik*, br. 247, listopad 2012.)

KOJE ZEMLJE NISU BILE POD BRITANSKOM VLAŠĆU?

Sjajna je povijest *carstva u kome sunce nikad ne zalazi*: travnjaci brižno uzgajani stoljećima, popodnevni čaj, dostojanstveno držanje i prijezir prema ostalomu svijetu, napose prema kontinentalnoj Europi kojoj će se s Otoka uvijek držati moralne prodike, govoriti o demokraciji i slobodi. Jer, sve ono što odudara od engleskoga, britanskoga, vrijedno je tek gađenja.

Imaju Britanci i pravo na to, s obzirom na to da ima na svijetu naroda i zemalja koji se – začudo – nisu nikad našli pod britanskom vlašću.

Naime, kao što je početkom studenoga ove godine objavio *The Daily Telegraph*, u današnjemu svijetu koji broji mnoštvo država, imade ih više od dvadeset koji ni jednim dijelom nisu bili u sastavu carstva, imali položaj britanske kolonije ili se nalazili pod drugim oblikom dominacije kojoj je središte bilo u Londonu.

Svima drugima se je ovako ili onako upravljalo iz Britanije. Objavio je o tome Stuart Laycock i knjigu pod naslovom koji otprilike glasi *Sve zemlje koje smo okupirali, i onih nekoliko koje nismo stigli* (*All the Countries We've Ever Invaded: And the Few We Never Got Round To*).

Iz te je knjige spomenuti dnevnik izdvojio nekoliko primjera. Ističe se, recimo, slučaj Islanda koji su britanske snage 1940. okupirale zato što je u ratu htio ostati neutralan, ne želeći stupati uz Veliku Britaniju. (Kad su, recimo, Talijani isto učinili s Grčkom, to je bila okupacija odnosno kršenje međunarodnog prava; kad su Nijemci ušli u Austriju, to je bio skandal, jer je nakon Prvoga svjetskog rata Austrijancima zabranjeno da se plebiscitom pripoje Njemačkoj.)

Inačica je to prastare pouke o Jupiteru i volu, ali i pouke o tome, koliko treba držati do tzv. moralnih lekcija koje nam drže oni što bi se trebali sramiti puno više od nas.

(*Politički zatvorenik*, br. 248, studeni 2012.)

ŠTO RANKOVIĆ (NI)JE REKAO?

Ima i Srba što ne vole Aleksandra Rankovića, po zlu poznatog *abadžiju* čija su konspirativna imena bila *Marko* i *Leka*, a ima i onih što ga se sa simpatijama sjećaju, jer je simbolizirao nastavak srpske dominacije u obnovljenoj Jugoslaviji, što je pokazao kako se ognjem i mačem pacificira Kosovo, i što je njegov sprovod u srpnju 1983. bio prva jasna i posve otvorena manifestacija srpskog nacionalizma i imperijalizma nakon nemalog broja godina. A među Hrvatima bi Ranković našao malo pristaša, ne računajući najuži sloj boljševičkih batinaša i jugoslavenskih unitarista.

No, ako Rankovića ne simpatiziramo, to ne znači da mu smijemo imputirati da je bio glup, jer na taj način demonstriramo i vlastitu glupost. Puno puta je, naime, posljednjih godina u hrvatskome novinstvu tobože citiran podatak da je Ranković kao ministar unutrašnjih poslova FNR Jugoslavije u veljači 1952. godine podnio Saveznoj skupštini izvješće, u kome je ustvrdio, otprilike: „Kroz naše je logore i zatvore između 1945. i 1951. prošlo 3.777.776 logoraša, a broj likvidiranih narodnih neprijatelja iznosi 586.000.“ Tvrdi se čak da je to objavljeno u nekom – sasvim određenom – broju beogradske *Politike*, i onda se to uredno prepisuje i citira, kako bi, valjda, prepisivanjem postalo znanošću. Kao da je znanost tek puko, nekritično prepisivanje s navodnicima i podrubnim bilješkama.

Međutim, toga Rankovićeva izvješća nema ni u jednome broju beogradske *Politike*, niti ga ima u stenografskim bilješkama sjednica Savezne (ili bilo koje druge) skupštine. Broj koji se Rankoviću stavlja u usta, možda je točan (možda je manji, ali je možda i veći), ali je problem u tome da kao takav nikad nije javno izgovoren.

Nije, naime, Ranković bio do te mjere glup da takve podatke podastre javnosti, niti je režim, koji je vlastite zločine negirao i skrivao sve do 1990., a u nekim segmentima to njegovi apologeti čine i danas, bio tako naivan da bi ih objavio. To, začudo, nije palo nikomu od onih koji uredno „citiraju Rankovića“. Ali, tobožnji stručnjaci će to i dalje ponavljati, „citirati“ i ocjenjivati, ne shvaćajući da se time izjednačavaju s onima koji su u Jasenovcu brojili milijune mrtvih, pa im se ne vjeruje ni onda kad govore istinu...

(*Politički zatvorenik*, br. 248, studeni 2012.)

KAD NEMA KRUHA, NEKA JE IGARA...

Narodna se vlast obilno služi prastarom političkom mudrošću: kad nisi u stanju puk nahraniti, barem mu misli zabavi nečim drugim, kako ne bi mislio, jer ako misli – misli loše o vladi.

Zato se iz dana u dan množe skandali i ispadi. Sve je u funkciji odvraćanja pozornosti javnosti od stvarnih nacionalnih problema. Tomu služi najava obračuna s nogometnom mafijom, spektakularni podatci o nesređenim biračkim popisima, legalizacija nezakonito izgrađenih građevina, gradnja Potemkinovih sela u obliku hidroelektrana i termoelektrana, pripovijesti o prastarome mesu u hrvatskim trgovinama, o konjetini koja glumi govedinu, o zatrovanom mlijeku.

Svako malo se, naravno, pojave i novi prilozi za zbirku dokaza o tome kako *ustaškoj zmiji* nije satrvena glava. Posljednje smo epizode te već otrcane nizanke vidjeli u pokušaju diskreditiranja židovke Judith Reisman kao tobožnje poricateljice holokausta (zbog čega bi, kao, bilo logično da je na domjenke i na javne tribine pozivaju ovdašnji *desničari*), i u potpunoj konfabulaciji oko tobože revizionistički obojenoga, inače sasvim banalnog priloga televizijskog novinara Vladimira Brnardića o ustaškom pukovniku Juri Francetiću u emisiji „TV kalendar“.

Puk bi se imao time zabavljati, jer unatoč silnomu trudu ne uspijeva primijetiti ni jedan jedini uspjeh aktualne vlade. Ako uspjehom ne nazovemo sasvim izvjesnu kapitulaciju pred slovenskom ucjenom u pogledu Ljubljanske banke (kao i Savudrijske vale, u kojoj nas je utopila dojučerašnja predsjednica HDZ-ove vlade Jadranka Kosor, kojoj je namijenjen odlazak tamo odakle je i došla: u iznimno bogatu zbirku bezličnih i bezimenih Tuđmanovih kadrovskih akvizicija).

A što je najgore: puk se time doista i zabavlja, dok se drugdje po Europi – ako ništa drugo – bar demonstrira...

(*Politički zatvorenik*, br. 250, siječanj-veljača 2013.)

DRŽAVA BEZ SUSTAVA NACIONALNE SIGURNOSTI?

U najnovijem valu dokumenata koji su prije par tjedana procurili na već legendarnom Wikileaksu, nalaze se i oni iz sredine sedamdesetih godina, koji pokazuju da tada u državnome vrhu tadašnje Jugoslavije američke obavještajne službe nisu imale svoga pouzdanika, pa su se oslanjale na glasine, procjene i posredno pribavljene informacije.

Taj naizgled marginalni podatak govori o mnogočemu. Govori, primjerice, o *ideološkoj monolitnosti* jugoslavenskoga državnog i partijskog vrha, u kome očito nije mogao probiti se i opstati nijedan intimni zagovornik suradnje sa Zapadom. Govori i o tome kakve sigurnosne mjere je totalitarni jugoslavenski režim provodio, ali govori i o tome s kakvim je intenzitetom i trudom nastojao zaštititi svoje interese.

Zgodno je s time usporediti posve drugačije ponašanje Zorana Milanovića, izdanka toga istoga kruga i duha. Kad su mu nedavno iz oporbenih redova predbacili da ministrima nepogrješivo imenuje ljude koji su u sukobu interesa, ili su upleteni u korupcionaške afere ili se uopće bave mutnim poslovima, Milanović je svisoka dobacio kako on za svoje suradnike i ministre ne kani provoditi nikakve *sigurnosne provjere*.

Ne bismo se rado svrstali u one koji policiji vjeruju na riječ, niti u zagovornike *bigbrotherovskog* nadzora ljudi, a znademo – pa smo možda i iskusili – da su sigurnosne procjene podložne manipulaciji i uklanjanju nepoćudnih. Sve to znademo, ali – priznati da se nikakve sigurnosne provjere ne poduzimaju ni za ljude na najvažnijim državnim dužnostima, može samo onaj tko državu ne shvaća ozbiljno i tko pojma nema čemu jedna nacionalna, državna vlada služi. Tomu, dakako, ni u kakvoj vladi nije mjesto.

A možda se ipak radi samo o tome da je Milanović nehotice priznao kako nema potrebe da sigurnosne provjere provodi on, kad su ih provodili i provode oni koji su postavili i njega i njegove ministre. Jer, od lutaka na koncu ionako se ne očekuje da misle svojom glavom i da donose vlastite odluke…

(*Politički zatvorenik*, br. 251, ožujak-travanj 2013.)

PLODOVI HRVATSKO-SRPSKE KOALICIJE

Dio hrvatskih medija zgraža se nad činjenicom da novi sisačko-moslavački župan ima biti Bogdan Boro Rkman, svojedobno istaknuti glasnogovornik velikosrpske agresije na Republiku Hrvatsku, sada predsjednik izvršnog odbora SDSS-a. U vrijeme okupacije trećine Hrvatske bio je novinar *Radija Petrova Gora*, dopisnik *Srpskog glasa* i *Nove riječi*, *Vukovarskih novina*, te vojnog časopisa *Vojska Krajine*.

Činjenica da je stranka Milorada Pupovca tu momčinu istaknula kao kandidata za važnu poziciju u jednoj od najranjenijih hrvatskih županija, jasno pokazuje da je riječ o svjesnoj provokaciji. Jednako tako, činjenica da na neprimjerenost te kandidature nisu upozorili tzv. napredni, neovisni i „antifašistički" mediji, koji inače rado posežu za njemačko-francuskim usporedbama (pa su sada imali prigodu retorički pitati, bi li urednik *Völkischer Beobachtera* malo iza rata mogao postati prefektom u kojoj istočnoj francuskoj provinciji), nedvoumno otkriva moralnu bijedu tih novina.

Riječki je *Novi list* ipak podsjetio kako je Rkman – čovjek ljupka prezimena – bio glavni komentator „Vidovdanske vojne parade korpusa specijalnih snaga Vojske Republike Srpske krajine!", koju je 28. lipnja 1995. prenosila televizija Knin. Nahvalio se tu naš dožupan „srpske vojske" i „srpske istorije" u uvijek „srpskom Slunju", istodobno pljujući po „ustaštvu i ustašiji" koja navodno dominira u neokupiranom dijelu Hrvatske.

Ako nas ne čudi da se nisu oglasili „antifašisti" i subnorovci, mora nas čuditi zgražanje nekoliko *državotvornih* hrvatskih novina, koji se zgražaju nad Rkmanovim izborom, kao da je on neki skandal, pa čak i anomalija u hrvatskome političkom životu.

Jer, kao da smo zaboravili da je hrvatski ponos počeo primati šamare još i prije nego što je Hrvat, katolik i doktor Ivo Sanader u sklopu svoje politike „EU nema alternative" ocijenio kako je s pozicije predsjednika hrvatske vlade umjesno skandalizirati se nad presudom hrvatskoga suda Predragu Peđi Matvejeviću, arbitrirati u jezikoslovnim pitanjima i primjerenijom smatrati koaliciju s Pupovčevim SDSS-om negoli s Hrvatskom strankom prava.

Zato već dugo o hrvatskoj kulturi odlučuju braća Srbi sa solidnom partijskom karijerom, pa je onda posve logično da i danas o hrvatskome pravopisu odlučuje netko komu hrvatski nije materinski jezik, i da će jednu od najviših izvršnih funkcija u Sisačko-moslavačkoj županiji obnašati čovjek koji je bio dio okupacijskoga stroja.

Sve su to plodovi jedne te iste hrvatsko-srpske koalicije, jednog te istog sluganskog duha kojemu se, nažalost, ne nazire kraj...

(*Politički zatvorenik*, br. 252, svibanj-lipanj 2013.)

SVE BOL DO BOLA...

Umrla je drugarica Jovanka Broz, svijetlim je stazama u vječnost odjezdio Milutin Baltić, a sad nas, evo, u našemu jadu ostavi i drug Jovo Kapičić-Kapa, legendarni upravitelj *Mermera*, golootočke kaznionice. I dok se tako niže bol do bola, povampireni nacionalisti, klerofašisti i razni drugi negativni tipovi nasrću na tekovine naše Revolucije, bjesomučno ugrožavajući bratstvo i jedinstvo naših naroda.

A na braniku tih tekovina, zbijen uz Centralni komitet koji privremeno djeluje pod nazivom „Vlada Republike Hrvatske“, pod mudrim vodstvom bivšega predsjednika Stjepana Mesića i sadašnjega Ive Josipovića, nepokolebljivo stoji SUBNOR.

On je pod konspirativnim imenom *Savez antifašističkih boraca i antifašista*, pravilno, u duhu Pete zemaljske konferencije i u skladu sa zaključcima *savjetovanja u Stolicama*, objavio direktivu u kojoj se sve partijske ćelije i čitava javnost upozoravaju, da je posve neprimjereno komemorirati smrt Zvonka Bušića, koji se je borio kao eksponent reakcionarnih nacionalističkih shvaćanja, dok su drugovi Baltić i Kapičić, kao i drugarica Jovanka, sve svoje sile posvetili borbi protiv Hrvatske, a za naprednu i bratsku zajednicu jugoslavenskih naroda.

Smrt fašizmu – sloboda narodu! (*TANJUG*)

(*Politički zatvorenik*, br. 255, studeni-prosinac 2013.)

ZAR U „ANTIFAŠISTIČKOJ“ TUZLI...

Prije nekoliko je mjeseci u gledanoj emisiji Hrvatske televizije „Nedjeljom u 2“ urednik Aleksandar Stanković ugostio tuzlanskoga gradonačelnika Jasmina Imamovića.

Raskokodakao se Imamović tada o navodnom blagostanju u Tuzli kao plodu *antifašističkog* nadahnuća gradske i kantonalne uprave, šarenim bojama naslikao Potemkinova sela o sreći i zadovoljstvu *radnoga naroda*, o prekrasnim umjetnim jezerima za kojima se jagmi ne samo mjesno pučanstvo nego skupe aranžmane hrpimice uplaćuju Šveđani, Norvežani, a na red nestrpljivo čekaju i Australci i Japanci.

Razdragao se tada i Stanković; nudi on Imamovića kao recept Hrvatskoj i cijelomu svijetu. Samo nek' je *antifašizam*, i eto blagostanja!

I nama suze na oči...

Puni ganuća gledamo kako se dva *antifašista* slažu i kako sve što dotaknu pretvaraju u med i mlijeko.

I onda ta bajka prije nekoliko dana puče kao balon od sapunice. Nema ni blagostanja ni zadovoljstva. Izgladnjeli i poniženi narod nasrnuo na zgrade gradske i kantonalne uprave u kojima se već više od dva desetljeća bani *kompartija* i njezini sljednici, pa u ludističkom zanosu pali i ruši.

Hrvati u Bosni i Hercegovini rezervirani, braća Srbi predlažu da se „susjedna država“ odvoji i groze se da u „Republici Srpskoj“ ne će dopustiti balvan-revolucija, tzv. međunarodna zajednica ne zna što bi.

Jedino Željko Komšić, Zlatko Lagumdžija i njima slični „antifašisti“ opet imaju gotovo rješenje, upravo univerzalni lijek: za sve su krivi nacionalisti, pa je unitarizacija BiH, onemogućenje djelovanja nacionalnih stranaka i načelo „jedan čovjek – jedan glas“ jedini put u budućnost.

Uz uvjet, dakako, da se „Foćanski propisi“ i ZAVNOBiH proglase vrhovnom dogmom.

(*Politički zatvorenik*, br. 256, siječanj-veljača 2014.)

KAKO DO „GENOCIDNIH“ MIROVINA?

Modernoj primjeni antičkog poučka prema kojemu *pecuniam non olet* (novac ne smrdi), priklonili su se naši dragi bivši sugrađani koji su pred, eto, genocidnom politikom genocidnoga naroda, na traktorima otišli u susjedne države, malko se bojeći polaganja računa u zavičaju u kojem su do kolovoza 1995. žarili i palili, a malko se nadajući kako će zaposjesti kuće i imanja prognanih Hrvata, Muslimana, Mađara, Albanaca i drugih.

Na mrežnoj stranici www.krajinaforce, „Glasu krajišnika (sic!) u egzilu“, koja njeguje uspomenu na tzv. Republiku Srpsku Krajinu i tradicionalne velikosrpske vrijednosti kao što su četništvo i antihrvatstvo (poput rubrika o Jasenovcu i Medačkome džepu, o zločinima Hrvatske vojske i policije ili obilnog reklamiranja pamfleta „Da se ne zaboravi: hrvatsko etničko čišćenje Krajine – Zločin bez kazne: Olujom do NDH“), još davne 2003. objavljen je precizan naputak pod naslovom „Kako do penzije u Hrvatskoj?“

Nije baš da se kaže „do hrvatske penzije“, kamoli „do hrvatske mirovine“, ali drugovi i braća ne kriju kako bi rado bar do hrvatskih kuna. One im se ne gade kao što im se gadi Hrvatska.

(*Politički zatvorenik*, br. 257, ožujak-travanj 2014.)

PIJANE VEČERI POLICAJACA DUHA

Nikako ne posustaju nastojanja režima i njegovih policajaca duha, da sve u Hrvatskoj urede po mjeri svojih kulturnih i političkih pogleda.

Sve koji pomišljaju misliti drugačije, treba prognati, ostracirati i anatemizirati.

Najnoviji primjer te inkvizitorske ofenzive je posve suvišna galama oko zapravo benignoga zbornika *Didov san. Povratničke priče hrvatskih iseljenika* (ur. Jasna Čapo, Carolina Hornstein Tomić i Katica Jurčević).

Duboko u XXI. stoljeću, u sustavu koji bi se htio nazvati demokratskim, zapanjuju fraze iz jedne negativne recenzije, čiji autori imaju – kako kažu – „veoma ozbiljne primjedbe na zbornik (...) koje se odnose kako na strogo znanstvene razloge tako i na društvenu i kulturnu kontroverznost pojedinih autora, teza i načina iznošenja činjenica".

I onda se nastavlja, problematiziranjem priloga Marina Sopte, ali i uopće koncepcije i političke obojenosti nekih priloga u zborniku: „Već sâm predgovor sadrži znanstveno prevladano esencijalističko poimanje nacije, s patrijarhalnom stereotipnom metaforikom 'majke domovine koja prima natrag svoju djecu', bez ikakve ozbiljnije elaboracije i kontekstualizacije problema političke emigracije kojoj ovaj zbornik jednim velikim dijelom smjera. (...) U prvom dijelu poglavlja 'Povratak kao dolazak: migracijski procesi i transnacionalni prostori', kojeg [u hrvatskom bi se jeziku kazalo: koje, op. T. J.] potpisuju urednice Jasna Čapo i Katica Jurčević, implicira se politička nesigurnost i 'uskraćivanje osobnih sloboda' kao prevladavajući razlozi višestoljetnih migracija hrvatskog stanovništva uz, na primjer, nejasne teze o 'izostanku kapitala na tržištu' i 'agrarnoj prenapučenosti' u Kraljevini SHS, da bi nastavak članka pomalo kontradiktorno pokazao svu slojevitost migracijske problematike uz brojne suvremene teorijske i istraživačke prikaze."

Recenzente boli i to što „Velimir Piškorec u svom tekstu, pak, inzistira na pejorativu *komunistički* kao oznaci za represivni i totalitarni jugoslavenski režim, ali smatra suvišnim obavijestiti čitatelja da je jedno od glasila u kojem je objavljivao Slavko Čamba, pjesnik o kojem piše, HOP, politička organizacija koju je utemeljio Ante Pavelić 1956. godine u Argentini s ciljem ponovne uspostave NDH. Isto tako, ovdje se donosi osobno povijesno tumačenje i formulacija da su na Blei-

burgu smaknuti pripadnici ‘hrvatskih postrojbi’ od strane ‘Titovih partizana’, što je do dan-danas, i u svojoj povijesnoj složenosti i u utvrđivanju službene terminologije predmet slojevitih rasprava hrvatske i svjetske historiografije te u svakom slučaju ne predstavlja pitanje koji bi se smjelo ovlaš uvoditi u tematizaciju iseljeničkog pjesništva.“

I tako dalje, drugovi, i tako dalje.

Sve u stilu onih riječi koje su Vladu Gotovca i tisuće drugih dočekale na ulazu u Staru Gradišku, a Gotovac ih u *Mom slučaju* (Zagreb, 1989., str. 132.) zabilježio ovako:

„Jebo pas mater tebi i onome, tko te je ostavio živog! Tebi treba sprašiti metak u čelo, banditu jedan, a ne da te mi ovdje čuvamo!“

Doista, da smo ih 1945. potamanili kako je trebalo, bila bi suvišna danguba s nekakvim recenzijama i demokratskim predstavama!

(*Politički zatvorenik*, br. 257, ožujak-travanj 2014.)

A ŠTO S TITOVIM MOSTOM?

Prema najnovijim vijestima, Dubrovnik i krajnji jug Hrvatske ne će biti povezani s ostatkom države autocestom koja prolazi teritorijem današnje Republike Hrvatske, nego će do tog povezivanja doći za par desetljeća u sklopu izgradnje jadransko-jonske autoceste koja će od ušća Neretve prema jugoistoku ići preko teritorija današnje Bosne i Hercegovine. Hrvatska će i nadalje biti presječena na dva dijela, zahvaljujući „oslobođenju" i našim „rodoljubima" i „antifašistima" koji su iz nje isjekli ne samo Bosnu i Hercegovinu, nego i Boku kotorsku, i istočni Srijem i još ono malo po Istri, Dalmatinskoj zagori i drugdje, gdje god je trebalo „bratskim republikama".

Bosna i Hercegovina je nakon pobjede „antifašista", dakako, izgubila izlaz na more u Sutorini – gdje je, uostalom, i prirodno i prometno bio opravdaniji, a povijesno jednako utemeljen kao onaj kod Neuma i poluotoka Kleka – ali ga je zato zadržala na štetu Hrvatske, pa je onda tamo gdje tisućljećima nije moglo opstati ništa osim ribarskog seoca, izgradila umjetni grad u kome je boljševička nomenklatura sebi podijelila vile kojima se je moglo pristupiti samo s teritorija današnje Republike Hrvatske. No, kad je na štetu Hrvatske, sve je dopušteno i sve je moguće.

A najnovije odluke o izgradnji jadransko-jonske autoceste reaktualiziraju potrebu izgradnje mosta Pelješac-kopno kojemu, ponavljamo, treba dati ime kumrovečkog bravara (ili ga, eventualno, nazvati mostom ZAVNOH-a), kako bi se mlađe naraštaje stalno podsjećalo na protuhe i izdajice kojima imamo zahvaliti tu katastrofu...

(*Politički zatvorenik*, br. 259, srpanj-kolovoz 2014.)

KGB NIKAD NE UMIRE...

Kad smo već pomislili da je, pod dojmom povampirenog ustaštva, željan Miloševićeve kompartije i *Jugoslovenske armije* umiljatog Blagoja Adžića, u Srbiju zauvijek odselio KGB (Književnik Goran Babić, poznat po denunciranju knjiga, autora, recenzenata i koječega drugoga), pa da ćemo ostati prikraćeni za ideološke *cerbere* i sitne žbire, pokazalo se da smo se prevarili. KGB nikad ne umire.

Da je tako, pokazuje nam i Oliver Frljić, momčić poznatiji po ubiranju *peneza* svjesnom proizvodnjom skandala negoli po teatarskom umijeću.

Najnoviji proizvod te industrijske grane je bilten Hrvatskoga narodnoga kazališta Ivana pl. Zajca u Rijeci kojim se pod naslovom „Hrvatsko fašističko kazalište" optužuje HNK u Zagrebu odnosno Jakova Sedlara i njegove tadašnje suradnike – među kojima su i Aleksandra Broz, Zlatko Bourek, Pero Budak i drugi – da su u travnju 1991. na kazališne daske postavili *Ognjište* Mile Budaka.

Koliko je Frljiću i tvorcima tog biltena do kazališta i koliko o Budakovu *Ognjištu* znaju, jasno pokazuje i činjenica da im ne pada na pamet spomenuti čak ni to, koja je i čija je dramatizacija *Ognjišta* postavljena 1991. godine.

No, zato tobože znaju i citiraju, da je Budak u Gospiću 22. lipnja 1941. kazao: „Jedan dio Srba ćemo pobiti, drugi raseliti, a ostale ćemo prevesti u katoličku vjeru i tako pretopiti."

Ne navodi riječki KGB, iz koje je jugoslavenske kupusare prepisao taj tobožnji citat, a kamoli to da je posrijedi najobičnija izmišljotina.

Mogu, međutim, biti mirni, jer ih Budakovi nasljednici ne mogu tužiti za klevetu. Pobilo ih, onako „antifašistički", bez suda, nožem pod grlo.

(*Politički zatvorenik*, br. 260, rujan-listopad 2014.)

SLIČNO SU NEKAD BJEŽALI I HRVATI...

Dok hrvatska i europska javnost s neizvjesnošću, zabrinutošću, pa i strahom prati izbjeglički val koji odnedavno zapljuskuje i hrvatske granice, kao da se nitko nije sjetio usporediti te izbjeglice s Nijemcima koji su bježali preko Berlinskoga zida (nakon što su granice istočnoeuropskih zemalja okovane žicom), a još manje je onih koji će se sjetiti da su na sličan način svojedobno i Hrvati bježali od „oslobođenja". Ne samo 1945., nego i kasnijih godina. Koliko je naših sunarodnjaka pritom izgubilo glavu, poginuvši na granici ili se utopivši u Jadranu, nitko zapravo ni ne zna.

A o kojim se brojevima radi, pokazuje, primjerice, zapisnik sjednice Izvršnoga komiteta Centralnoga komiteta Saveza komunista Hrvatske koja je održana 3. prosinca 1954. godine u Zagrebu. Zapisnik je objavljen u trećem svesku vrijedne zbirke dokumenata koju je pod naslovom *Zapisnici Izvršnoga komiteta Centralnoga komiteta Saveza komunista Hrvatske 1952-1954*. priredila Branislava Vojnović, a 2008. objavio Hrvatski državni arhiv. U prethodna dva sveska objavljeni su zapisnici IK CK KPH u razdoblju od 1945. do 1952. godine.

Kao treća točka dnevnog reda spomenute sjednice iz prosinca 1954. naznačen je „Problem bjekstva preko granice – Zadar". Nakon što je Zvonko Brkić priopćio da se broj bjegunaca povećava, u „diskusiji" su, prema zapisniku, sudjelovali Milan Mišković, Anka Berus, Nikola Sekulić, Jakov Blažević i Vladimir Bakarić. Kao prilog zapisniku objavljeno je izvješće Odjela za unutrašnje poslove Narodnog odbora kotara Zadar od 21. studenoga 1954. godine.

Prema tom izvješću koje je potpisao načelnik Ilija Grubić, najveći broj bjegunaca iz toga kotara pobjegao je 1952. – tada ih je bilo 52. Međutim, od 1. siječnja 1954. do dana sastavljanja izvješća pobjegla je 251 osoba, a još 106 ih je uhićeno pri pokušaju bijega.

Drugim riječima, u tom je kratkom razdoblju skoro 360 žitelja Zadra i okolice – mahom mladih ljudi, ponajvećma između 16. i 22. godine života – pobjeglo ili pokušalo pobjeći iz jugoslavenskoga socijalističkog raja. Protiv Jugoslavije i komunizma glasovalo se je nogama, veslima, bilo čime, svačim.

U istoj je knjizi objavljen i nepotpisani dokument pod naslovom „Problematika bijega u 1954. godini", u kojem su, čini se, obrađeni podatci za čitavu republiku. U njemu se navodi:

„U toku 1953. godine pokušala su bijega 1466 lica, od kojih je uhapšeno 834, uspjelo pobjeći 957, a 350 ih je odvraćeno od bijega saslušanjem i drugim mjerama. Iz iznešenog je vidljivo da je bijeg u inozemstvo u našoj Republici u rapidnom porastu."

Prema tim podatcima UDB-e, koje dakako valja uzeti s rezervom, iz političkih je („neprijateljskih") pobuda izbjeglo 428 osoba (19 posto), zbog izbjegavanja vojne obveze 258 (12 posto), zbog izbjegavanja kaznene odgovornosti i izvršenja kazne (5 posto), te zbog ekonomskih razloga, avanturizma i drugih pobuda 1.354 (63 posto). Potom su raščlanjeni podatci za „oblast Dalmacija" (kotari Zadar, Korčula, Šibenik, Split i Dubrovnik), „oblast Rijeka" (kotari Rijeka, Pula, Labin, Lošinj i Delnice), „oblast Karlovac" (kotari Karlovac i Gospić), te „oblast Zagreb, Bjelovar i Osijek".

Nije jasno zašto su iz statistike ispušteni neki kotari u tom „oblastima", za koje se navodi da su u njima slučajevi bijega „rijetki" ili „vrlo rijetki".

Tih brojeva i tragičnih sudbina koji se nalaze iza svakoga od njih, valja se sjetiti i danas, kad promatramo nesretnike koji su iz kojekakvih razloga napustili svoju domovinu, svoj zavičaj i svoju obitelj...

(*Politički zatvorenik*, br. 264, srpanj-kolovoz-rujan 2015.)

PIPL MAST TRAST AS!

Da je Ustavni sud tradicionalno odlagalište priučenih pravnika koji su tamo uskladišteni za potrebe aktualnog (što hoće reći: svakog) režima, poznato je svakomu tko je imao nesreću susretati se s tom institucijom.

Znadu to hrvatski politički uznici koji su nešto više od pet godina – umirući kao muhe – čekali da se odluči o prijedlogu za pokretanje postupka ocjene ustavnosti *novembarske* novele Zakona o pravima bivših političkih zatvorenika iz 2001. godine; znadu to oni koji su – uzaludno sve do danas – tražili da se odluči o ustavnosti Ustavnog zakona o suradnji s Međunarodnim kaznenim sudom; znadu to i oni koji su tražili očitovanje o povredi ustavnoga članka 141. st. 2. kojim se zabranjuje svaki pokušaj institucionalizacije balkanske suradnje u bilo kojem obliku.

Ništa od toga nije bilo realno očekivati, jer ne treba očekivati dostojanstvo od partijskih slugu i ljudi kojima novac nije imovina, od pravnih nazovi-stručnjaka koji su se jedva provlačili na ispitima i radili po kojekakvim komitetima, od profesionalnih utajivača poreza i priučenih elektrozavarivača; od nezgrapnih plagijatora i praznoglavih koketa zbog čijeg su izbora mijenjani i propisi o izboru ustavnih sudaca; od kukavica i kukavelji koji su, dakako, nasuprot tomu znali ekspresno udovoljiti interesima krupnoga kapitala i gaziti radnike prisiljene raditi nedjeljom i državnim blagdanom; od bezočnika koji su za režimske i tuđinske račune kresali pravo na referendum.

Šljam do šljama, šljam do šljama, šljam je sudba naša. Ali, evo nam svjetla na mračnim stazama: novom se garniturom ustavnih sudaca doista svjetla obraz Hrvatske. Apsolutno dosljednim poštivanjem visokih kriterija pri izboru, Hrvatski je sabor u Ustavni sud instalirao Davorina Mlakara koji nam je inteligentno objasnio da se je u jednoj banci predstavio lažno samo zato što su mu dokumenti ostali u automobilu (što bi tek bilo da su mu ostali u vlaku?), a uza nj još i Maru Antičević Marinović zv. Ingrid.

Treba li jasnijeg dokaza da Ustavni sud može s pravom domahnuti svijetu: *Pipl mast trast as!*

Neka mu je Bog na pomoći. Svijetu. Nama pomoći, izgleda, nema.

(*Politički zatvorenik*, br. 268, srpanj-kolovoz-rujan 2016.)

FRANJO TUĐMAN: SEDAMNAEST GODINA KASNIJE

Iako se ne prvi pogled može učiniti da je sedamnaest godina iza smrti prvoga demokratski izabranog predsjednika Hrvatske, dr. Franje Tuđmana, postignuta društvena suglasnost o njegovoj važnoj, možda i presudnoj, a nesumnjivo pozitivnoj ulozi u osamostaljenju i izgradnji moderne hrvatske države, to je zapravo samo privid: Tuđmana se s jedne strane nekritički hvali, dok ga se s druge strane jednako nekritički kudi. Pritom mislimo na one kojima je hrvatska država pri srcu, ne na one kojima je činjenica njezina postojanja svakodnevna mora.

Takvi su nam u prosudbi Tuđmanove baštine potpuno irelevantni, jer nam je irelevantno što o hrvatskim političarima i državnicima misle protivnici Hrvatske. Oni imaju pravo na svoje mišljenje, oni to mišljenje smiju nesmetano iznositi i promicati, ali – važno nam je samo ono što o hrvatskoj povijesti misle Hrvati, baš kao što je Francuzima svejedno što o Napoleonu misle Rusi, i kao što Mađare uopće ne brine to što mi Hrvati možda nepovoljno sudimo o Lajosu Kossuthu. Samo okupiranima i neslobodnima drugi pišu povijest: Francuzi su jedini koji znaju tko je francuski velikan, a tko izdajica; Mađari će nesumnjivo slaviti Kossutha i onda kad njegovo ime u nama Hrvatima izaziva neugodne asocijacije, pa tako i mi Hrvati jedini imamo pravo na konačnu ocjenu Franje Tuđmana.

Da će ona biti pozitivna, o tome nema sumnje. Ne onoliko i onako kako bi htjeli propovjednici tzv. tuđmanizma, tzv. suverenizma i sličnih formula koje ne znače ništa (sve odreda ljudi koji misle tuđom glavom i bez puzanja pred oltarima i totemima ne znaju živjeti), ali će i oni njegovi hrvatski kritičari koji ne previđaju da nam danas trnu zubi od mnogih zala koja su u Tuđmanovo doba ostala neiskorijenjena ili su tada čak i zasijana, prije ili kasnije shvatiti da mnoga slična zla jednako cvatu i bujaju u drugim zemljama izišlima iz komunizma, pa im, dakle, valja tražiti i neke druge uzroke, ne nalazeći ih samo i jedino u Tuđmanovim manama i slabostima.

(*Politički zatvorenik*, br. 269, listopad-studeni-prosinac 2016.)

„OBJEKTIVNI KAO DA PIŠU U BEOGRADU...“

Ništa nije važnije nego kad te hvale u *prestonici*, u Beogradu. Zato su tamo hrlili Ivo Andrić, Tin Ujević, Ivan Meštrović i hrpa drugih vjernika jugoslavenske religije, a zato danas tamo hrle Boris Dežulović, Ante Tomić i njima slični. Tko ne može fizički boraviti tamo, nada se barem pohvalama otamo.

A pamćenja vrijednu pohvalu nedavno su dobili neki „objektivni hrvatski istoričari“. U emisiji „Ćirilica“, koja je na TV Happy emitirana 10. listopada 2016. te je i danas dostupna na mrežnoj adresi https://www.youtube.com/watch?v=PsoVuXumWvE, uz voditelja Milomira Marića, sudjelovali su još i srpska političarka, bivša predsjednica Narodne skupštine i ministrica zdravlja u aktualnoj vladi Republike Srbije prof. dr. Slavica Đukić Dejanović, srpski politolog i povjesničar Mile Bjelajac te znameniti novinar i obavještajac Miroslav Lazanski.

Raspravljajući o onome što svi osim Srba nazivaju srpskom agresijom na Hrvatsku, među sudionicima je postignuta suglasnost oko ocjene koju je oblikovao Marić: „Imamo jednu situaciju da u Hrvatskoj se je pojavila jedna generacija mladih istoričara koji potpuno realno tumače našu skoriju prošlost, i Dejan Jović, i Hrvoje Klasić (i Markovina i Jakovina!) govore o tome kao da su pisali u Beogradu.”

Priznanje je više nego zasluženo, pa neka je pohvaljenima na čast...

(*Politički zatvorenik*, br. 269, listopad-studeni-prosinac 2016.)

I U TREĆEM REICHU SE SUDILO PO ZAKONU...

Poznat po neobičnoj sklonosti za samopromociju, iza koje se redovito skriva šupljina, zagrebački odvjetnik Anto Nobilo, izdanak poznate udbaške obitelji, u razgovoru za jedan portal ponudio nam je 10. lipnja čitavu jednu zbirku opservacija o ljepotama jugoslavenskoga komunizma, o dobroćudnosti jugoslavenskih partizana, knojevaca i udbaša, i o zločestoći hrvatskih nacionalista općenito, a hrvatskih političkih emigranata navlastito.

Portal je, po već ustaljenom običaju, poslužio Nobilovoj tradicionalnoj strategiji odnosno *medijskoj topničkoj pripremi* za žalbu u postupku protiv Josipa Perkovića i Zdravka Mustaća, osuđenih u Münchenu na doživotnu robiju zbog sudjelovanja u ubojstvu Stjepana Đurekovića.

Sama žalba, kaže Nobilo, ima 280 stranica. To bi, valjda, imalo impresionirati javnost, nakon čega po poznatome dijalektičkom postulatu, količina prešla u kakvoću, pa bi presuda imala biti ukinuta ili čak preinačena (kao da optužnicu zastupa Mladen Bajić ili koji od njegovih posilnih). I ništa tu ne bi bilo novo ni spomena vrijedno, kad nam Anto Nobilo ne bi nehotice otkrio što bi nas čekalo da je Jugoslavija opstala, i što nas čeka, ako bi on i njegovi pajdaši određivali našu sudbinu.

Nadajući se da će se i u odnosu na Domovinski rat iznova pisati povijest – odnosno da će Hrvatska biti stigmatizirana za zločine – Nobilo nam je ponudio i svoje predodžbe o UDB-i: „Udbaši (su) u većini bili časni i pošteni ljudi, a najveći posao kojim su se bavili u sedamdesetim i osamdesetim godinama prošlog stoljeća bio im je potpuno isti kao i našim današnjim obavještajcima, samo su stari dečki bili daleko vještiji. Radi se o zaštiti stanovništva, a pogotovo turističke sezone, od terorističkih akcija postavljanjem eksplozivnih naprava. Dakle tada protivnik nije bio ISIL, nego hrvatski emigranti koji se kunu u hrvatstvo i tvrde da su veliki Hrvati, a samo u jednoj seriji skinuto je 14 eksplozivnih naprava koje su trebale pobiti građane na hrvatskim plažama. Znam da je jedna eksplozivna naprava bila u Nami u Ilici, druga na Autobusnom kolodvoru itd.”

Bilo je to, kaže on, „kasnih sedamdesetih i ranih osamdesetih godina. Onda imamo eksploziju u vlaku *Hellas express*, koji je išao iz Njemačke do Grčke preko Slovenije i Hrvatske, u kojoj su stradali civili. S tim su se oni 90 posto

vremena borili da bi prevenirali terorističke napade na nas civile. Danas su zapadne službe u defanzivi. Pogledajte Britaniju. Kada se dogodi eksplozija, oni traže i hapse ljude. Ako se hoćete zaista zaštititi, morate prenijeti akciju u tabor protivnika, tamo imati svoje ljude i sprečavati uopće dolazak i postavljanje eksploziva. I ako već nećete spriječiti, onda pustite da uđe pod vašom kontrolom tako da ga na vrijeme zaustavite. Nismo imali eksplozija upravo zato što je ta služba dobro radila i što su časni ljudi štitili nas civile u Hrvatskoj. Meni je žao što ih sada svi ocrnjuju, ali kad-tad će se istina utvrditi i vidjet će se da su neki ekstremni emigranti, ne svi, koji su sada najgrlatiji, *bad guys,* a da su udbaši, kako narod kaže, bili *good guys* koji su nas čuvali."

A na pitanje o lustraciji, Nobilo odgovara: „Svi znaju da sam ja bio u okružnom državnom tužiteljstvu u Zagrebu i da sam primjenjivao zakone koji su tada važili. Sada, kada bi to zahvatilo mene, moralo bi zahvatiti i sve sadašnje suce Vrhovnog suda jer smo mi svi generacija i svi smo tužili i oni su sudili po zakonima koji su tada vrijedili. Nismo ih mi donijeli, naš posao je bio primijeniti zakone i u okviru toga smo radili."

Zanimljiva je to obrana, baš kao što bi bilo zanimljivo da su Göring i družina u Nürnbergu isticali kako su oni samo postupali po zakonima koji su vrijedili u nacional-socijalističkoj Njemačkoj.

Ali znamo već: što je dopušteno drugu Titu, nije dopušteno *Kameradu* Göringu...

(*Politički zatvorenik*, br. 271, travanj-svibanj-lipanj 2017.)

MAKNULI SMO GA ZAJEDNO!

Trebalo je više od četvrt stoljeća od međunarodnog priznanja Republike Hrvatske da se iz njezina glavnoga grada ukloni jedan od najuvrjedljivijih simbola jugoslavenske komunističke okupacije: u prvome satu 1. rujna 2017. Gradska je skupština donijela odluku o preimenovanju Trga maršala Tita u Trg Republike Hrvatske.*

Time je okrunjeno nastojanje hrvatskih rodoljuba koji su od obnove jugoslavenske države na sve moguće načine prosvjedovali protiv sličnih simbola; time je nagrađen trud Hrvatskoga društva političkih zatvorenika i napose građanske inicijative Krug za trg, čiji je prijedlog za novo ime trga na koncu i usvojen. Jer, kao što pokazuje dokument koji objavljujemo na koricama, zamisao o imenovanju trga imenom Republike Hrvatske nije zamisao gradonačelnika Bandića – koji se po tko zna koji put kiti tuđim perjem – nego je zamisao upravo Kruga za trg.

Zbog obilja drugoga gradiva, u ovaj broj našega časopisa nismo mogli uvrstiti niz zanimljivih dokumenata o sudbini tog trga i o našemu odnosu prema njemu. (Uostalom, nema u ovome broju ni reportaže o golootočkom obilježavanju Europskog dana sjećanja na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima.) Ti dokumenti će biti objavljeni u idućem broju, kao povijesno gradivo i kao opomena svima, da se nikad ništa ne može zauvijek sakriti.

No, nemojmo ni mi zaboraviti: uklanjanjem Titova imena s jednoga trga, ni izbliza nisu uklonjeni ni simboli, a kamoli posljedice jugoslavenske okupacije.

Ne radi se samo o tome da je kumrovečki bravar i sad počasni doktor Sveučilišta i počasni član Jugoslavenske akademije koja se poodavno bar formal-

* Iako je stvar uglavnom poznata, valja ovdje zabilježiti kako je posrijedi bio plod ultimativnog zahtjeva stranke Neovisni za Hrvatsku (koja je dvije godine potom razbijena, zbog manjka pameti, viška taštine i svemu tomu primjerena doprinosa hrvatskih *narodnih vlasti*), stranke čiji su tadašnji zastupnici (Bruna Esih, Zlatko Hasanbegović, Krešimir Kartelo, Ana Lederer i Tomislav Jonjić) svoj ulazak u skupštinsku većinu uvjetovali preimenovanjem trga, time faktično prisilivši na kapitulaciju stranku Bandić Milan 365 i Hrvatsku demokratsku zajednicu, dotad – a i nakon toga – presudne čuvare titoističkoga svetoga grala u srcu Zagreba. (Ipak, protivno ovdašnjem nagovještaju, *Politički zatvorenik* u idućim brojevima nije donio dokumente o protivnicima takvoga preimenovanja tijekom prethodnih godina, među kojima se nalazi čitav niz „rodoljuba“, „hrvatskih nacionalista“ i „antikomunista“, kojima je tijekom više od dva i pol desetljeća prječa bila njihova zdjelica leće i milosrdan pogled gospodarov. No, na temelju prikupljenoga gradiva napisan je jedan ambiciozniji, zasad neobjavljeni članak.)

no naziva hrvatskom; ne radi se ni samo o tome da grad Zagreb još i danas slavi Bregalničku i slične bitke.

Radi se o tome da je hrvatsko društvo i danas u svim svojim dijelovima prožeto jugoslavenskim simbolima i jugoslavenskim vrijednostima, da i danas svoj ropski duh demonstriramo čašteći okupaciju i okupatore, a ponajviše njihove prirepine, kvislinge koji su uvijek spremni Hrvatsku na pladnju ponuditi i Beogradu i Bruxellesu.

Drugim riječima, jedna je bitka dobivena, rat za slobodnu Hrvatsku nastavlja se i dalje!

(*Politički zatvorenik*, br. 272, srpanj-kolovoz-rujan 2017.)

POČASNI DOKTORAT MILANU BANDIĆU – NASTAVAK SRAMOĆENJA HRVATSKE DRŽAVE

Od prvog dana njezina postojanja razne su se sile upregle u pothvat kompromitacije hrvatske države, u pokušaj njezina izvrgavanja ruglu i dokazivanja njezine slučajnosti i suvišnosti.

Taj se plan manifestira na stotine načina u tisuće prigoda, a njegovi su plodovi bjelodani i sveprisutni: hrvatskom državom vlada korupcionaška klika, hrvatskim društvom dominiraju protuhrvatske vrijednosti, a na sve strane širi se malodušje, pesimizam i očaj.

Najnovija epizoda toga sotonskoga protuhrvatskoga plana odvija se u režiji nekih čudnovatih likova sa zagrebačke Glazbene akademije (koja se u hrvatskoj državi i službeno naziva Muzičkom!), rektora Zagrebačkog sveučilišta (ujedno predsjednika Sinodalnog vijeća Hrvatske starokatoličke crkve) Damira Borasa, i zagrebačkog gradonačelnika Milana Bandića.

Nagovještaj dodjele počasnog doktorata besprizornomu zagrebačkom gradonačelniku nije sramota za rektora Borasa – čovjeka koji je nedavno sličnom titulom počastio Dragana Čovića, ali mu ne pada dovesti u pitanje počasni doktorat Josipu Brozu – njemu, Borasu, to, naime, i pristoji. No, sramota je to za Zagrebačko sveučilište, za hrvatski narod i njegovu državu.

Može li se pasti još niže? Bojim se da će nam kojekakvi borasi pokazati da – može.

(*Politički zatvorenik*, br. 278, siječanj-veljača-ožujak 2019.)

BAJKA O DIANI BUDISAVLJEVIĆ

Kako se je jasenovački mit ipak ispuhao – budući da se iz dana u dan nižu dokazi o izmišljenim žrtvama (kao da tamo stradalih nije bilo dosta i bez toga) – posljednjih godina svjedočimo pokušajima da se od Jadovna napravi novi Jasenovac.

Ni to ne ide lako, jer se i tamo proizvodnja i umnažanje žrtava suočava s egzaktno utvrđenim činjenicama. Višedesetljetna operacija ipak ne miruje, pa je iz naftalina izvađena pripovijest koju ni jugoslavenske komunističke vlasti nisu smatrale vrijednom pozornosti: Diana Budisavljević.

Hrvatski je državni arhiv 2012. objavio gradivo nazvano *Dnevnikom Diane Budisavljević* (makar je sasvim jasno da nije posrijedi dnevnik nego naknadno pisani materijal), žene koja je odigrala vrlo važnu humanitarnu ulogu u zbrinjavanju tzv. kozaračke djece u doba Drugoga svjetskog rata. Sad je od toga napravljen film po receptu koji je odavno poznat. Definirao ga je jedan američki filmski redatelj, riječima: „Kad ne znaš što ćeš sa scenarijem, ubij koje dijete, i odmah si kandidat za Oscara!“

Ima taj poučak raznih korolara. Zasad je, pak, glavno, da se ni scenaristi ni financijeri, a bogme ni hvalitelji filma, ne zamaraju prigovorima koji dolaze iz znanstvenih redova niti dvojbama koje spominje, primjerice, i oprezni i odmjereni *Glas Koncila*.

Ne haju za to, nego tjeraju – *business as usual*…

(*Politički zatvorenik*, br. 280, srpanj-kolovoz-rujan 2019.)

ŠUICA NA KROVU EUROPE

Tko ne bi vrisnuo od sreće: Dubravka Šuica, skromna, siromašna i samozatajna zastupnica Hrvatske demokratske zajednice, gospođa koja je kao dubrovačka gradonačelnica otezala s davanjem potpore podizanju spomen-ploče Stjepanu Wollitzu, ne toliko da ne naljuti potomke onih koji su ga ubili na pravdi Boga, koliko zbog toga što je bila zabavljena proučavanjem građevinskih propisa i usklađenjem svojih graditeljskih ambicija i prohtjeva s njima, postaje, eto, važna članica ponajvažnijeg tijela Europske unije.

Veliki je to uspjeh hrvatske države, tumači nam predsjednik vlade, i jamstvo da će Hrvatska u bliskoj budućnosti ostvariti svoje najvažnije ciljeve.

Ne zna čovjek čega bi se više bojao: takvih uspjeha ili uvjeravanja da su posrijedi uspjesi.

Slične smo samohvale, naime, mogli slušati od vodstva Socijaldemokratske partije onda kad je Neven Mimica, istaknuti član te partije, zasjeo na sličnu dužnost, da potom potone u sivilo, i da ni hrvatski građani ni hrvatska država od toga silnog uspjeha ne dobiju ni mrvice.

Posve nalične samohvale čuli smo i onda kad je Ivan Šimonović postao jednim od pomoćnika glavnoga tajnika Organizacije ujedinjenih naroda: opet je to bilo veliko priznanje Hrvatskoj, opet smo kao narod postigli veliki zgoditak, i opet smo sve to mogli svezati mačku o rep.

Baš kao onda kad smo postali predsjedateljem Vijeća sigurnosti OUN-a: komu je do zabave, neka pročita učene i mudre komentare kojima su se tada razmetali naša politička elita i poslušni joj tzv. neovisni tisak.

Jednako smo se prsili kad je nedavno Marija Pejčinović Burić dobila visoku dužnost u Vijeću Europe: osim onih legendarnih anegdota o „gvožđu koje se kuje dok je vruće“, može li, naime, itko identificirati jednu jedinu zgodu u kojoj je ta gospođa pokazala da je bila hrvatska ministrica vanjskih poslova, da je tu dužnost zasluženo dobila i da je svoj posao uredno obavila?

Ili će se ta raščlamba ipak svesti na ono da je Marija Pejčinović Burić dobila visoku činovničku poziciju, ali je usprkos tome ispod hrvatskih zvijezda prošla mala, posve nezapažena?

Tako će, nema dvojbe, biti i sada s Dubravkom Šuicom: i sad će se pokazati da ta otuđena i samodostatna birokratska kvazielita postoji zbog sebe, zbog vlastitog prestiža i vlastitih novčanika, a da je narodu koji ju je – tobože – izabrao i tamo poslao, jednako loše kao da ih nema.

Bože daj, da se prevarimo, ali – kad je Bruxelles posrijedi, uvijek su Cigani oko kuće…

(*Politički zatvorenik*, br. 280, srpanj-kolovoz-rujan 2019.)

GUŽVA NA LJEVICI

Dok je prosječan birač tzv. desnice ogorčen što će se njezini glasovi na predsjedničkim izborima podijeliti nadvoje (pri čemu je uloga Ante Đapića, po običaju, da pomogne HDZ-u time što će koju stotinu glasova – puno više, naime, nije kadar – odnijeti Miroslavu Škori), ljevica na izbore izlazi pocjepanija nego ikad. Uz Milanovića, glavni njezin kandidat – iako ga mediji tamo ne svrstavaju – nesumnjivo je Mislav Kolakušić, bivši sudac, a sad zastupnik u Europskom parlamentu.

Bez obzira na to što ga je jedan njegov protukandidat u svojoj neukosti prozvao *Duceom*, Kolakušić je zapravo kandidat ljevice i pravi nastavljač politike Živoga zida, puno više od Ivana Pernara koji bi htio biti surogatom Ivana Vilibora Sinčića, u čemu uspijeva tek toliko što nije dorastao ničemu osim ponavljanju triju naučenih fraza.

Bivši je sudac mnogima prihvatljiviji od Dalije Orešković, čeljadeta koje odbija svojom arogancijom, samodopadnošću i prepotencijom, tobožnjeg borca protiv partitokracije za kojega nikad ne bi znali ni članovi kućnog savjeta da ju nije iznjedrila upravo partitokratska saborska većina (ali je gospođa imala nesreću da se je preračunala, pa je umjesto nagrade za *odrađenoga* Karamarka dobila – nogomet, zbog čega žale vrlo rijetki).

Na Katarinu Peović Vuković i njezin salonski komunizam – koji se iz vica naziva socijalizmom XXI. stoljeća – ne treba trošiti riječi, baš kao ni na njezina *kapa*, Matu Kapovića: ljudima je dosadno, pa svoju dokolicu cijepe neznanjem, što rađa – budalaštinama. Strahujemo što će biti kad ti plodovi fermentiraju.

Ne zaostaje u toj vještini ni Dejan Kovač koji se je potrudio znanstveno objasniti kako iz činjenice da je u Domovinskom ratu sudjelovao priličan broj Hrvata kojima je ime Ante, matematički slijedi da su Hrvati fašisti, jer je, eto, Ante Pavelić bio fašist, pa čak i oni koji se pri nadijevanju imena ravnaju katoličkim kalendarom te dijete nazovu Antom ili Antunom, zapravo misle na – počast Paveliću.

Zamislite strahote, da takvo što bude postavljeno čak i na mjesto komunalnog redara…

(*Politički zatvorenik*, br. 281, listopad-studeni-prosinac 2019.)

TKO (NI)JE ODGOVORAN ZA „LEPU BRENU“ I JUGOSLAVENSKE ZASTAVE USRED ZAGREBA?

Jedan dio hrvatske javnosti sablaznili su zagrebački koncerti srpske *pevaljke* Fahrete Jahić Živojinović, još iz jugoslavenskog doba poznatije pod imenom Lepa Brena. Sablazan je to veća kad se znade da je galama te vrste – glazbom ju može nazvati samo netko tko je lišen ikakva ukusa – u jugoslavensko doba ne samo u Zagrebu, nego i u provinciji bila ograničena na kojekakve zabačene rupčage u koje pristojan svijet uopće nije zalazio.

Usprkos tomu, zapanjuje to iznenađenje, kad smo svi svjedoci da je srpski turbo-folk u hrvatskim krajevima metastazirao, i da je danas teško naći mjesta i klubove u kojima su uši i oči pošteđene tog terora. Stvar nije slučajna i ta sustavna balkanizacija kao oblik naše duhovne priprave za novojugoslavensku sintezu ne može se pripisati naivnosti niti duhovnoj tromosti hrvatskoga puka.

Naprotiv, to je izravna posljedica političkog odgoja posljednjih dvadesetak godina – sve tamo od Tuđmanove smrti – u kojima nas je Račanova vlada navikavala na srpski tisak i *Vjesnik* u crvenom ovitku, u kojem nas je Ivo Sanader učio da je potrebno vladati skupa s Miloradom Pupovcem i Slobodanom Uzelcem, u kojem nas Andrej Plenković uči da je bez srpske manjine i njezinih *Novosti* nezamisliva hrvatska vlada – baš kao što nas aktualni papa uči da kardinal Stepinac ne može biti svetac Katoličke crkve dok to ne odobri sveta i prijateljska Srpska pravoslavna crkva – i dok nas gradonačelnik Zagreba Milan Bandić, inače jedan od oslonaca aktualne Plenkovićeve vlade – uči da njegovo lanjsko gostoprimstvo Draganu Markoviću Palmi uoči Božića nije slučajno, jer: evo nam i Lepe Brene uoči ovog Božića.

Srpske su pevaljke prirodna, logična posljedica rashrvaćenja Hrvatske, rashrvaćenja koje bi bez novčane, psihološke i političke potpore visokih namjesnika međunarodne zajednice što stoluju na zagrebačkim *bregima* bilo – nemoguće.

Oni su naša sramota, Lepa Brena je samo posljedica…

(*Politički zatvorenik*, br. 281, listopad-studeni-prosinac 2019.)

TKO IMA PRAVO SUDITI O FRANJI TUĐMANU

Posve krivo je ozbiljno raspravljati s nasrtajem ljepolikoga cvijetka kakav je Katarina Peović (Radnička fronta) na predsjednika Tuđmana, i posve deplasirano je njoj i njoj sličnima (pa i Peđi Grbinu koji, kao najozbiljniji kandidat za novoga predsjednika Partije, misli da je ona samo malko pretjerala) objašnjavati razliku između dispozitiva i obrazloženja presude, između kvazihistoriografskog uvoda i kaznene inkriminacije.

Te ljude ne zanimaju argumenti niti ozbiljna rasprava, a Tuđman im ne smeta zbog svojih nedostataka, nego zbog – hrvatske države.

Zato nas kao narod ne treba zanimati baš ništa što su o Franji Tuđmanu rekli, što govore i što će možda govoriti stranci, baš kao što nam mora biti sasvim svejedno, koji mu je strani političar došao na sprovod, a koji nije. Jer, samo sluge se obaziru na to što misle gospodari; slobodan čovjek misli svojom glavom.

Zato su Hrvati jedini koji o Tuđmanu smiju i trebaju suditi. A oni su svoj sud izricali na izborima i na prosinačkome sprovodu 1999., a izriču ga i dan-danas; i u jedno možemo biti sigurni: što god dalje se budemo odmicali od Tuđmana i njegova doba, i što god više pojedinosti mu mognemo predbaciti, to će on postajati veći, a ne manji, jer je bio jedan od rijetkih, ako ne i jedini, koji je uspješno poveo borbu za neovisnost s narodom koji je na izborima kadar birati Stipu Mesića, Ivu Josipovića, Andreja Plenkovića ili Peđu Grbina.

(*Politički zatvorenik*, br. 284, srpanj-kolovoz-rujan 2020.)

RIJEČKA PETOKRAKA

Kad je najavljeno da će jugoslavensko-komunistički upravljači Rijeke otkrivanjem „instalacije“ stanovitog Nemanje Cvijanovića crvenom zvijezdom petokrakom obilježiti program toga grada kao tzv. europske prijestolnice kulture, s pravom su zaredali prosvjedi iz razloga koje i nije potrebno posebno isticati.

No, među onima koji su negodovali, našli su se i dični naši „novinari“, „urednici“ i „književnici“ koji su – oslanjajući se na svoj oslabjeli sluh te podižući spomenik vlastitom neznanju i lijenosti, a posredno bar malko dajući za pravo Nemanji i nemanjićima – podsjetili da je „instalacija“ postavljena na riječki neboder kojemu da je autor jedan „kršćanski arhitekt“.

U stvarnosti je Nemanjina „instalacija“ u međuvremenu doista osvanula na vrhu nebodera koji je projektirao tršćanski (a ne „kršćanski“) arhitekt Umberto Nordio (1891.–1971.), jedan od velikana talijanske arhitekture koja je procvala u doba fašizma, u sklopu Mussolinijevih nastojanja da iznova uspostavi „Rimsko carstvo“.

I kao što je čitavo to „Rimsko carstvo“ bilo prazna kulisa i obična laž, tako je i „samoobrambeni“ karakter Nemanjine „instalacije“ najobičnija laž. Vjernici komunističke religije u Hrvatskoj se nemaju od koga braniti (kamo sreće da imaju, jer bismo danas bili bolje i perspektivnije društvo!), a pogotovo se nemaju od koga braniti u Rijeci, gradu čiju hrvatsku čast brani tek *Armada* i šaka marginaliziranih Hrvata.

(*Politički zatvorenik*, br. 284, srpanj-kolovoz-rujan 2020.) **A**bramović, Antun 147

KAZALO OSOBA

Adams, Gerry 286
Adžić, Blagoje 385
Agotić, Imra 128
Ahmadinedžad, Mahmud 242
Ahmetović, Lutvo 172, 220
Alajbegović, Mehmed 55
Aleksandar I. Karađorđević 156, 191
Aleksandar II. Karađorđević 158
Alighieri, Dante 168
Andačić, Bono 306
Andrić, Ivo 82, 390
Anđelinović, Berislav 105
Anđelinović, Budislav Grga 105
Annunzio, Gabrielle d' 291
Antičević Marinović Mara (Ingrid) 166, 388
Antić, Čedomir 264
Apolonio, Aleksandar 253
Aristotel 162, 203
Artuković, Andrija 7, 30-32,
Artuković, Radoslav 31, 32, 54, 274, 280
Ašner, Milivoj 86, 147
Augustinčić, Antun 238
Avdić, Bajro 31

Babić, Goran 142, 226, 385
Babić, Jasna 154
Babić, Stjepan 141
Bach, Vjekoslav 64
Badalić, Hugo 260
Bagarić, Sandra 178
Bajagić, Momčilo 331
Bajamonti, Antonio (Ante) 168
Bajić, Mladen 391
Bajić, Tadija v. Spalato, Tedi
Bakarić, Vladimir 43, 153, 206, 224, 248, 386
Balašević, Đorđe 101, 181, 275
Baltić, Milutin 193, 379
Banac, Ivo 12, 271, 298
Bandić, Milan 14, 153, 183, 299, 347, 393, 395, 400
Banović, Snježana 108
Barač, Neven 47
Barešić, Miro 64
Barišić, Ante 128
Barišić, Marin 257
Bartl, Zlata 11, 250
Bašić, Nataša 140
Batušić, Nikola 349
Bavcon, Ljubo 148
Bazdulj, Muharem 330
Bebić, Luka 11, 247, 322
Bekavac, Stjepan 2
Belinić, Marko 172, 220, 248
Benedikt XVI., papa 206
Berčić, Vojdrag 126, 127
Berlusconi, Silvio 132, 248
Berus, Anka 386
Bešker, Inoslav 64, 65, 206
Bijedić, Džemal 202
Bilandžić, Dušan 13, 34, 244, 351
Bilić, Jovana 181
Bilić, Jure 40, 153, 181

Bissett, James 311
Biškupić, Božo 297, 324, 331, 338
Bjelajac, Mile 390
Blair, Anthony (Tony) 7, 61, 129, 191
Blaškić, Tihomir 30, 54, 80, 137, 138
Blažević, Jakov 44, 248, 386
Boban, Ljubo 45
Boban, Rafael (Ranko) 351
Bobetko, Janko 103
Bogavac, Zoran 72
Bogišić, Baltazar 138
Bogišić, Vlaho 288
Bogojević, Aleksandar – v. German
Bogović, Mile 173
Boljkovac, Josip 9, 13, 27, 128, 144, 145, 155, 357
Boras, Damir 395
Bouè, Ami 304
Bourek, Zlatko 385
Bozanić, Josip 12, 29, 223, 293-295
Brajović, Voja 181
Brandt, Miroslav 88, 284
Branimir, knez 356
Brežnjev, Leonid Iljič 7, 73, 74
Briand, Aristide 282
Brkić, Zvonko 386
Brković, Jevrem 209
Brlić-Mažuranić, Ivana 366
Brnardić, Vladimir 375
Brnelić, Boris 274, 296
Brod, Max 196
Broz, Aleksandra zv. Saša 11, 152, 385
Broz, Josip zv. Tito 28, 48, 56, 73, 75, 109, 115, 150, 152, 158, 191, 193, 194, 199, 201, 203-206, 238, 247, 248, 254, 258, 259, 276, 277, 350, 351, 356, 395
Broz, Jovanka 8, 113, 379
Budak, Mile 126, 127, 158, 385
Budak, Neven 88
Budak, Pero 385
Budisavljević, Diana 396
Budiša, Dražen 8, 19, 63, 85, 90, 118
Buha, Boško 330
Buić, Jagoda 288
Bujanec, Velimir 46
Bulat, Rade 9, 147, 150, 170, 172, 193, 220, 239, 248, 255
Bunjevac, Stipan 88
Bursać, Nikoletina 350
Buršić, Ivan 188
Bušić, Bruno 11, 34, 82, 234
Bušić, Zvonko 10, 64, 192, 379
Butković, Davor 269
Buždon, Maja 126

Camus, Albert 15
Canjuga, Zlatko 84, 247
Carić, Nikola 69
Carriles, Luis Posada 192
Castro, Fidel 192
Ceauşescu, Nicolae 323
Ceauşescu, Niku 323
Ceauşescu, Zoe 323
Cesarec, August 175
Cetinić, Ivan 296
Cezar, Julije (Gaius Julius Caesar) 164
Chavez, Hugo 192
Churchill, Winston Spencer 12, 282, 312, 313
Cigelj, Jadranka 183
Clemenceau, Georges 282
Crkvenac, Mato 95
Crnjanski, Miloš 58

Cvetković, Goran 108
Cviić, Chris (Krsto) 10, 29, 191
Cvijanović, Nemanja 402
Cvijić, Jovan 304

Čačić, Radimir 8, 106
Čačinović, Nadežda 81
Čajkovski, Petar I. 258
Čamba, Slavko 382
Čapo, Jasna 382
Čičak, Ivan Zvonimir 8, 90, 91, 269, 325
Čilić, Marin 194
Čkrebić, Dušan 339
Čondić, Mirko 103
Čović, Dragan 395
Čutura, Vlado 140

Ćimić, Esad 202, 359

Dabčević-Kučar, Savka 150
Dannunzio, v. Annunzio, Gabrielle d'
Degen, Silvije 29, 31
Degoricija, Slavko 225
Dembitz, Šandor 153
Delić, Janja 314
Deronja, Igor 154
Derosi-Bjelajac, Ema 203
Dežman, Jože 215
Dežulović, Boris 134, 288, 342, 369, 390
Del Ponte, Carla 128, 163, 172, 183
Dinkić, Mlađan 315
Dizdar, Marko 128, 154, 155
Dodik, Milorad 235, 281, 325, 335, 352, 358, 359, 354, 369
Dolničar, Ivan 34
Domagoj, knez 356
Dönitz, Karl 364
Dostojevski, Fjodor M. 258
Dragičević, Marko 306
Dragojević, Rade 142, 325
Dragosavac, Dušan 34, 193
Drašković, Vuk 181
Drinković 143
Drljević, Sekula 209
Drobnjak, Vladimir 03
Dubajić, Simo Š. 366
Dudek 312, 350

Džugašvili, Josif Visarionovič – v. Staljin

Đapić, Anto 10, 11, 195, 212, 213, 254, 399
Đilas, Milovan 44, 46, 185
Đokić, Dejan 326
Đujić, Momčilo 58
Đukić, Milan 125, 236
Đukić Dejanović, Slavica 390
Đureković, Stjepan 274, 289, 296, 346-348, 391

Eichmann, Adolf 12, 114, 312
Eisenhower, Dwight D. 313
Engels, Friedrich 118, 318
Ernoić, Miljenko 370
Eržen, Lado 215
Esih, Bruna 393

Feletar, Dragutin 304
Ferenc, Mitja 205, 215
Ferić, Zoran 71
Filipović, Muhamed zv. Tunjo 202
Finka, Božidar 141
Francetić, Jure 375
Frančišković, Dragutin 128
Frank, Josip 134, 161, 162
Freud, Sigmund 9, 136
Freundlich, Maja 52
Frljić, Oliver 385
Fumić, Ivan 206, 229, 239, 310, 320
Furlan, Mira 98

Gabelica, Ivan 47, 78
Gadafi, Moamer 8, 114, 115
Gajica, Ratko 263
Gajski, Milko 292
Gandhi, Mahatma 96
Geiger, Vladimir 12, 284
German, patrijarh 327
Girardi-Jurkić, Vesna 153
Glavaš, Andrija Radoslav 321
Glavaš, Branimir 212
Glavina, Frano 143
Glenny, Misha 116
Glišić, Milovan 331
Gloković-Klarić, Ivanka 165
Goldstein, Ivo 8, 9, 12, 88, 89, 107, 109, 161, 162, 269, 284, 285, 353
Goldstein, Slavko 8, 140-142, 169, 269, 293
Gorbačov, Mihail S. 309
Gospodnetić, Juraj 356
Gotovac, Vlado 69, 70, 211, 383
Gotovina, Ante 128, 164, 173, 183, 354
Göring, Hermann 392
Grabčanović, Hasan 202
Grah, Ivan 188
Granić, Goran 85, 147, 172
Granić, Mate 28, 43, 212, 247, 254
Grbić, Čedo 193
Grbin, Peđa 401
Gredelj, Vladimir 59
Gregorić, Pavle 250
Grgičević, Jerko 143
Gross, Mirjana 45, 161, 162
Grubić, Ilija 386
Gržanić, Josip 122
Guevara, Ernesto zv. Che 65, 290

Haider, Jörg 114, 254
Ham, Sanda 324
Hasanbegović, Zlatko 393
Hill, Željko 157
Hitler, Adolf 33, 175, 249, 254, 277
Holbrooke, Richard 163
Hornstein Tomić, Caroline 382
Horvat, Aleksander (Aleksandar)
Horvat, Branko 41, 42
Horvat, Vinko 177
Horvat, Vladimir 11, 234
Hruščov, Nikita S. 258
Hrvoj, Branko 55

Imamović, Jasmin 380
Ivan Pavao II., papa 53, 57
Ivanić, Ilija 292
Ivanišević, Goran 75
Ivanišević, Stjepan 305
Ivanković, Davor 372
Izetbegović, Alija 163

Jagodić, Siniša 104
Jakovčić, Ivan 270, 365
Jakovčić, Jugoslav 270
Jakovina, Tvrtko 200, 328, 353, 390
Jakovljević, Ilija 250
Jandroković, Gordan 174
Janša, Janez 111, 317
Jarnjak, Ivan 174
Jelačić, Josip 356
Jelavić, Ante 43, 44
Jelić, Anto 178
Jelić, Vojin 7, 58
Jelinčič, Zmago 111
Jergović, Miljenko 71, 233, 288, 312, 313, 330, 331, 342, 369
Jolić, Robert 321
Jonjić, Tomislav 321, 393
Josipović, Ante 203
Josipović, Ivo 197, 198, 315, 318, 328, 336, 337, 342, 346, 347, 352, 358, 366, 368, 369, 379, 401
Jović, Borisav 216
Jović, Dejan 326, 328, 366, 390
Judah, Tim 282
Jupiter 373
Jurak, Ljudevit 309, 310
Jurčević, Katica 382
Jurič, Perica 51
Jurišić, Ivanka 180
Jurjević, Ante-Baja 135, 168, 301

Kadijević, Veljko 216, 339
Kafka, Franz 196
Kajin, Damir 365
Kaligula 109
Kalmeta, Ratimir 304
Kangrga, Milan 137, 142
Kangrga, Leposava – v. Krleža, Bela
Kant, Immanuel 69
Kapičić, Jovan 238, 379
Kapović, Mato 399
Karabaić, Slavko 319
Karadžić, Radovan 163, 360
Karamarko, Tomislav 399
Karanović, Mirjana 330
Kardelj, Edvard 46, 224, 238
Kartelo, Krešimir 393
Katilina 82, 168
Katsav, Moše 114
Kecmanović, Nenad 333
Khuen-Héderváry, Károly 55
Kim Il Sung 118
Kinkel, Klaus 41
Kirchner, Christina 242
Kirigin, Meri 143
Klasić, Hrvoje 390
Klio 316
Kljajić, Vesna 234
Knezović, Jure 78
Knežević, Božidar 67
Kohl, Helmut 23, 232
Kolakušić, Mislav 399
Kopljar, Aleksandar-Saša 53
Komarica, Franjo 364
Komarica, Zvonimir 175
Komazec, Arijan 11, 237
Komšić, Željko 193, 333, 380
Kordić, Snježana 324
Koroman, Veselko 178
Kosanović, Saša 255
Kosor, Jadranka 12, 248, 317, 331, 336, 345, 352, 375
Kosovac, Obrad zv. Ante 40, 53, 219
Kossuth, Lajos 389

Koštunica, Vojislav 90
Kovač, Dejan 399
Kovač, Miroslav 370
Kovačević, Pero 212
Krajačić, Ivan zv. Stevo 248
Krajnović 143
Kralj-Draganić, Tatjana 129
Kranjčević, Silvije Strahimir 45
Krestić, Vasilije 315
Kreštelica, Mirko 69
Krleža, Leposava zv. Bela 349
Krleža, Miroslav 11, 73, 126, 238, 349
Krnjević, Juraj 96
Krušelj, Željko 250
Kufrin, Milka 172, 220
Kuljiš, Denis 181, 232, 267, 268, 288, 359, 369
Kustić, Živko 351
Kutle, Miroslav 46
Kvaternik, Eugen 7, 28, 64, 65
Kvesić, Pero 108, 328

Lagumdžija, Zlatko 380
Lasić, Stanko 182
Lasić-Gorankić, Ivan 274, 296
Lavrov, Peter L. 17
Laycock, Stuart 373
Lazanski, Miroslav 216, 338, 390
Lederer, Ana 393
Lenjin, Vladimir Iljič 118, 175, 194, 249, 258, 277
Lepa Brena – v. Jahić, Fahreta
Le Pen, Jean-Marie 34
Letica, Slaven 212, 254, 268
Linić, Slavko 95
Lloyd George, David 282
Lončar, Budimir 158, 200, 245, 253
Louis, nogometaš 94
Lovrenović, Ivan 232
Lovrić, Jelena 213, 338, 339
Lovrin, Ana 218, 251
Lozančić, Ivo 43
Lučin, Šime 7, 66
Lukijan, episkop 360
Luković, Petar 275

Macchiavelli, Niccollò 40
MacDonald, Ramsey 282
Maclean, Fitzroy 75
Macmillan, Harold 282
Maček, Ivan zv. Matija 56
Maček, Vladko 28, 34, 96
Major, John 282
Maksimilijan I. Meksički 43
Maleš, Branko 98
Mandić, Igor 211, 288
Mandić, Milan 218
Mandić, Nevinko 306
Mandić, Nikola 126, 127
Manolić, Josip 9, 10, 20, 27, 46, 128, 144, 155, 216, 225, 357
Margaretić, Ivo 135
Margetić, Domagoj 325
Marić, Milomir 56, 390
Marijan, Ranko 249
Marinković, Gojko 338, 339
Marinović, Marko 166
Markač, Mladen 354
Marković, Ante 245
Marković, Dragan zv. Palma 400
Marković Štedimlija, Savić 209
Martić, Milan-Mile 72, 142, 219

Maruna, Boris 109
Marx, Karl 118, 318
Maslić, Mubera 185
Matanović, Ivo 154
Matković, Stjepan 162
Matoš, Antun Gustav 60, 64, 65
Matvejević, Predrag 73, 164, 173, 377
Mažuran 143
Mažuranić, Fran 308
Mažuranić, Ivan 162
Mečiar, Vladimir 49
Mesić, Stjepan 8-12, 27, 29, 73, 75, 80, 83, 90, 92, 95, 96, 99, 101-104, 114, 121, 128-131, 137-140, 144, 150, 156-158, 170-172, 182, 186, 189, 193, 200, 205, 209, 210, 219, 225, 239, 242, 245, 248, 253, 255, 271, 275, 276, 280, 282, 287, 290, 295, 308, 318, 333, 346, 351, 379, 401
Meštrović, Ivan 390
Mihailović, Dragoljub (Draža) 12, 90, 150, 280
Mijić, Branko 145
Mikša, Branko 157
Milanović, Zoran 197, 213, 254, 333, 367, 368, 376, 399
Milić, pukovnik 55
Milić, Goran 53
Miloš Obrenović 162
Milošević, Slobodan 9, 13, 80, 138, 145, 151, 158, 163, 202, 216, 264, 303, 311, 333, 334, 336, 339, 344, 360, 385
Mimica, Neven 230, 346, 397
Mirić, Dane 350
Mirko 244, 330
Mišković, Ivan 53
Mišković, Milan 386
Mitterand, François 230, 282
Mladić, Ratko 58, 360, 369
Mlakar, Davorin 388
Mlikota, Vedran 259
Mlinar, Miroslav 325
Modrić, Marin 296
Moguš, Milan 141
Molotov, Vjačeslav M. 276
Montgomery, Lynn (Lynne) 81
Montgomery, William 59, 81, 96, 341
Motika, Ivan 188
Mrakužić, Marijan 241
Mrakužić, Paulina 241
Mrakužić, Stjepan 241
Mubarak, Hosni 242
Munitić, Gertruda 178, 179
Murtić, Edin (Edo) 175
Mussolini, Benito 9, 132, 153, 277, 402
Mustać, Zdravko 12, 274, 289, 296, 305, 346, 347, 391

Nađ, Kosta 206
Napoleon I. Bonaparte 162, 372, 389
Napolitano, Giorgio 186
Naser, Gamal Abdel 96
Nazor, Vladimir 10, 201
Nedić, Milan 43
Nikolić, Danko 345
Nikolić, Tomislav 235, 264, 369
Nikolić, Vinko 58
Ninić, Ivan 124
Ninić, Ivo zv. Đunđuleto 8, 124
Nobilo, Anto 30-32, 54, 274, 289, 292, 305, 347, 391, 392
Norac, Mirko 9, 151
Novak, Slobodan Prosperov 73
Novak, Viktor 30, 162
Novak-Srzić, Hloverka 214

Olujić, Željko 31
Omerbašić, Ševko 57
Orešković, Dalija 399
Orić, Naser 163
Oršolić, Marko 206
Orwell, George 173, 262
Owen, David 303

Pahor, Borut 12, 111, 317
Pančić, Teofil 330
Pantić, Milojko 342
Paro, Joško 96
Pašalić, Ivić 46
Pašić, Nikola 233
Pauletta, Ivan 34, 35
Pavelić, Ante (poglavnik) 12, 28, 126, 170, 312, 313, 382, 399
Pavičić, Jurica 356
Pavić, Ninoslav (Nino) 140, 142, 154
Pavle, patrijarh 13, 359, 360
Pavletić, Vlatko 211
Pavlović, Jovan 359
Pečarić, Josip 88
Pejčinović-Burić, Marija 346, 397
Pejnović, Veselin 236
Peović Vuković, Katarina 399, 401
Perica, Đuro 27, 33, 145, 154, 155
Perić, Prvoslav – v. Porfirije
Perišić, Robert 71
Perišić, Vuk 356
Perko, Franc 361
Perković, Aleksandar zv. Saša 305, 346, 347, 366
Perković, Josip 12, 274, 289, 296, 298, 305, 346-348, 391
Pernar, Ivan ml. 399
Pešorda, Mile 178
Petar Krešimir IV. 356
Petlevska, Sibila 98, 109
Petrarca, Francesco 168
Picula, Tonino 129
Pilsel, Drago Carlos 312, 313
Pintar-Gajer, Ivanka 31
Piškorec, Velimir 382
Piškulić, Oskar 188
Planinc, Milka 10, 150, 203, 208, 224, 328
Platon 81
Plavšić, Biljana 281
Pleše, Mladen 338
Pleština, Dijana 129
Plumby, Derek 303
Pol Pot 277
Politeo, Ivo 30
Popović, Srđa 31, 274
Porfirije, patrijarh 359
Pozderac, Hamdija 202
Prates, Krunoslav 274, 289, 296, 298, 305, 347
Pribićević, Svetozar 28, 105
Primorac, Dragan 140, 314
Prlić, Melhior 306
Prodanović, Čedo 80, 182
Pršo, Miladin zv. Dado 134
Puhovski, Žarko 8, 72, 81, 90, 91
Pupovac, Milorad 11, 12, 145, 162, 235, 236, 263, 311, 325, 345, 346, 352, 377, 400
Purivatra, Atif 202
Pusić, Vesna 8, 9, 92, 105, 106, 110, 116, 136, 230, 318, 346
Pusić, Zoran 254
Puškin, Aleksandar S. 258

Račan, Agata 129

Račan, Ivica 9, 19, 53, 63, 66, 75, 82, 85, 95, 103, 118, 128, 129, 133, 166, 168, 183, 400
Radić, Stjepan 28, 221
Radin, Furio 291
Radojčević, Jelica 203
Radojčić, Radenko 49
Raguž, Željko 321
Rajčić, Tihomir 277
Rakijaš, Ante 64
Ranković, Aleksandar 14, 44, 206, 238, 374
Raos, Predrag 44
Rapajić (Rapaić), Milan 134
Ražn(j)atović, Željko zv. Arkan 77, 345
Reihl-Kir, Josip 145
Reisman, Judith 375
Rendić, Ivan 195
Ribar, Ivan 10, 221, 222
Ribar, Ivo Lola 221
Ribar, Jurica 221
Ribbentrop, Joachim 276
Ribičič, Mitja 9, 147, 148
Rizvanbegović, Fahrudin 202
Rkman, Bogdan Boro 377
Rojnica, Ivo 86, 129, 173
Rožić, Miroslav 212
Rudan (-Drageljević), Vedrana 109, 165
Rudolf, Davorin 121

Sabalić, Ines 68, 191, 282
Salaj, Branko 370
Sanader, Ivo 11, 107, 130, 151, 157, 160, 167, 183, 186, 191, 204, 205, 211-213, 219, 235, 236, 248, 251, 261, 262, 272, 322, 336, 352, 368, 377, 400
Santini, Guste 190
Sarić, Anđelka 356
Sarkozy, Nicolas 242
Sedlar, Jakov 62, 385
Sekula, Luka 296
Sekulić, Nikola 386
Sharon, Ariel 132
Sinčić, Ivan Vilibor 399
Sindičić, Vinko 12, 50, 274, 289, 305
Sivrić, Mariofil 306
Slavica, Tomislav
Slavko 244, 330
Smerdel, Branko 11, 272
Smokvina, Bruno 296
Smoje, Miljenko 168, 344
Sobol, Mirjana 153
Sokol, Smiljko 46, 60, 100
Sopta, Marin 382
Soros, George 83, 84, 141, 312
Sović, Petar 345
Spalato, Tedi 279
Staljin, Josif Visarionovič 13, 46, 77, 99, 175, 176, 185, 247, 249, 254, 258, 277, 353, 366
Stambolić, Ivan 339
Stanić, Ivan 154
Stanić, Mario 178
Stanimirović, Vojislav 236, 263, 336, 337, 345
Stanković, Aleksandar 312, 342, 380
Starčević, Ante 9, 10, 12, 28, 41, 161, 162, 195, 196, 212, 245, 299, 300, 315
Starčević, Stjepan 319
Stefan (Stevan) Nemanja 126
Steinbach, Erika 41
Stepinac, Alojzije 13, 30, 40, 55, 57, 144, 169, 223, 293, 350, 400
Stipetić, Petar 103
Stipetić, Radovan 118

Stipetić, Zorica 45
Stoiber, Edmund 41
Stojanov, Dragoljub 178, 179
Stojčević, Gojko – v. Pavle
Stojčević, Stanko 193, 338
Straw, Jack (John W.) 75
Strossmayer, Josip Juraj 162, 268
Supek, Ivan 40, 41, 46, 269
Supilo, Frano 233
Svete, Zdenko 10, 223

Šagud, Ivan 240
Šakić, Dinko 34, 43
Šakić, Nada 86, 169, 173
Šantić, Neven 302
Šeks, Vladimir 36, 183, 193
Šenoa, August 134, 237
Šeparović, Ivo 11, 253
Šeparović, Miroslav 305
Šerbedžija, Rade 29, 73, 98, 181
Šešelj, Vojislav 218, 264, 333
Šimonović, Ivan 397
Škare, Stanko 269
Škiljan, Dubravko 142
Škreb, Marko 60
Šljivančanin, Veselin 9, 13, 159, 368
Šola, Pero 367
Šolohov, Mihail A. 110
Šoškočanin, Vukašin 345
Španović, Milan 164
Špegelj, Martin 128
Špiljak, Mika 10, 200
Šreter, Ivan 226
Štambuk, Slobodan 295
Štedimlija, v. Marković Savić
Štula, Mila 338
Šuica, Dubravka 14, 397, 398
Šulek, Bogoslav 134, 237
Šumanović, Miroslav 43
Šušak, Gojko 225, 336, 337, 346
Šuštar, Alojzije 361
Šuvar, Stipe 40, 47, 48, 84, 108, 328, 338

Tabori, Paul 95
Tadić, Boris 13, 158, 219, 235, 315, 336, 337, 352, 368, 369
Tadić, Ljubomir 352, 358
Tadić, Tonći 212
Tafra, Branka 141
Tijanić, Aleksandar 338, 342
Tito – v. Broz, Josip
Tomac, Zdravko 11, 44, 236
Tomašević, Silvije 206
Tomić, Ante 71, 98, 211, 330, 390
Tripalo, Miko (Ante) 60
Trkanjec, Željko 43
Trumbić, Ante 187
Tubanović, Ivo 367
Tuđman, Franjo 10, 11, 13, 14, 28, 29, 34, 40, 43, 45, 46, 56, 71, 82, 150, 153, 158, 170, 172, 183, 202, 211, 216, 219, 225, 230-232, 235, 247, 253, 256, 257, 265, 298, 308, 322, 356, 359-361, 375, 389, 400, 401

Ujević, Augustin (Tin) 390
Uljanov, Vladimir Iljič – v. Lenjin
Uzelac, Slobodan 400

Vasiljević, Aleksandar 216
Večerina, Milena 143

Vekić, Ivan 273
Veljača, Jelena 244
Veselica, Marko 8, 27, 33, 84, 154, 155
Vidnjević, Ivan 126, 127
Vidošević, Nadan 344
Vincek, Dragutin 370
Visković, Josip 109
Višnjić, Čedomir 331
Vitez, Zlatko 28
Vlahović, Jože (Josip) 53, 54
Vlahušić, Andro 276
Vlajki, Emil 333, 334
Vojnović, Branislava 386
Vojvodić, Frano 301
Vrhovec, Josip 208
Vuco, Miro 195
Vučinić, Siniša 281
Vučković, Severina 342
Vujić, Antun 233
Vukelić 325
Vuković, Tomislav – v. Bunjevac, Stipan
Vukšić, Dragan 216
Vuletić, Anđelko 178
Vurušić, Vlado 208

Waigel, Theo 41
Wajda, Andrzej 309
Wertheimer-Baletić, Alica 133
Wollitz, Stjepan 397

Zafranović, Lurdan (Lordan) 29, 33
Zagorec, Vladimir 225, 346
Zajc, Ivan 260, 261
Zapatero, José Luis Rodriguez 242
Zec, obitelj 360
Zec, Sanja 157
Zedong, Mao 174
Zeune, Johann August 304
Zidić, Igor 134
Zovko, Marko 105
Zvonimir (Dmitar Zvonimir), kralj 356
Zuroff, Efraim 8, 43, 86

Žanko, Miloš 170
Žerić, Dražen 178
Žilnik, Želimir 330
Živković, Mario 314
Živojinović, Fahreta 275, 400

BILJEŠKA O PISCU

Tomislav Jonjić rođen je 1965. u Imotskom. Osnovnoškolsku naobrazbu stekao u više škola na području Imotske krajine, srednju školu završio 1983. u rodnome gradu. Nakon odsluženja vojnog roka (1983./84.), od listopada 1984. studirao pravo u Zagrebu te diplomirao početkom lipnja 1988. godine. Od ljeta 1988. radio kao odvjetnički vježbenik, od prosinca 1989. i kao sudski tumač za njemački jezik, a od 1991. kao odvjetnik i sudski tumač u Imotskom te od 1997. u Zagrebu.

Kao odvjetnik radio i u inozemstvu, a u dva je postupka bio glavni branitelj pred Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju u Den Haagu. Sudionik Domovinskog rata 1991.–1992., ugovorni diplomat u veleposlanstvu Republike Hrvatske u Bernu 1992.–1995. te savjetnik za međunarodne odnose u Uredu za međunarodne odnose u Ministarstvu unutarnjih poslova 1995.–1997. godine. Od sredine 2017. zastupnik u Gradskoj skupštini grada Zagreba.

U lipnju 2015. obranio doktorat iz suvremene povijesti. Objavljuje od 1990., a od 1997. do danas, s devetomjesečnim prekidom, glavni urednik *Političkog zatvorenika,* časopisa Hrvatskog društva političkih zatvorenika. Uredio oko 220 brojeva tog časopisa, a bio član uredništva više drugih, k tome uredio petnaestak knjiga i suuredio jedan zbornik radova. Sudjelovao na više znanstvenih i stručnih skupova u domovini i inozemstvu. Objavio devet knjiga i četrdesetak znanstvenih i stručnih radova s područja historiografije, prava, sociologije, antropologije i književnosti te više od tisuću novinskih i publicističkih tekstova. Izabran u znanstveno zvanje znanstvenog suradnika.

Popis izabranih radova dostupan je na Hrvatskoj znanstvenoj bibliografiji (CROSBI): https://www.bib.irb.hr/pregled/znanstvenici/374441.

Iz bibliografije:

Knjige:

- *Hrvatska vanjska politika 1939.–1942.*, Libar, Zagreb, 2000., 944 str.
- *Hrvatski nacionalizam i europske integracij*e, Naklada Trpimir, Zagreb, 2008., 216 str.
- *Iz korespondencije dr. Mile Budaka (1907.-1944.)*, u suautorstvu s dr. Stjepanom Matkovićem, Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 2012., 766 str.
- *Antun Gustav Matoš - Pod Starčevićevim barjakom*, AGM, Zagreb, 2019., 886 str.
- *Ivo Pilar: pisac, političar, ideolog (1898.-1918.)*, AGM, Zagreb, 2020., 899 str.
- *Hrvatska kronika. Minijature o hrvatskoj politici 1996.-2020.*, Naklada Trpimir, Zagreb, 2020., 400 str.
- *Sto knjiga i jedan film*, Naklada Trpimir, Zagreb, 2020., 551 str.
- *Trgovci hrvatskim kožama. Polemike iz nacionalne povijesti XX. stoljeća*, Naklada Trpimir, Zagreb, 2021., 395 str.
- *Sateliti, lakaji & janjičari*, Naklada Trpimir, Zagreb, 2021., 388 str.

Članci i rasprave (izbor):

- „Pitanje priznanja Nezavisne Države Hrvatske od Švicarske Konfederacije“, *Časopis za suvremenu povijest*, XXXI/1999., br. 2, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 1999., 261.-278.
- „Jedno izvješće o prilikama u Splitu i Dalmaciji u prvim mjesecima nakon uspostave Nezavisne Države Hrvatske“, *Časopis za suvremenu povijest*, XXXIII/2001., br. 3, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2001., 819.-836.
- „Povijesno-politički okvir postanka ustaškog pokreta“, *Hrvatska obzorja*, I. (br. 2/2001., 373.-406.), II. (br. 3/2001., 653.-690.), III. (br. 4/2001., 939.-968.), IV. (br. 1/2002., 33.-58.), Matica hrvatska Split, Split, 2001.-2002.
- „Nezavisna Država Hrvatska 1941.-1945.“, u: Antun Dabinović, Rudolf Horvat, Tomislav Jonjić, Lovre Katić, Ivan Mužić, Slavko Pavičić, Fra-

njo Perše: *Hrvatska povijest* (ur. Ivan Mužić), Naklada Bošković, Split, 2002.[1], 2003.[2], 229.-266.

- „Makarski franjevci u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj i komunističkoj Jugoslaviji“, *Zbornik Kačić*, XXXVI–XXXVIII/2004–2006., Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja, Split, 2004.-2006., 175.-230.
- „Dr. Ivo Pilar - odvjetnik u Tuzli /1905.–1920./“, *Pilar. Časopis za društvene i humanističke studije*, II/2007., br. 3/1/, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2007., 11.-45.
- „Sudbina švicarske imovine u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj 1941.–1945.“, *Časopis za suvremenu povijest*, XXXIX/2007., br. 2, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2007., 385.-418.
- „Organised Resistance to the Yugoslav Communist Regime in Croatia in 1945–1953“, *Review of Croatian History*, III/2007., No. 1, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2007., 109.-145.
- „Novi prilozi za životopis Mile Budaka uoči Drugoga svjetskog rata“ (suator Stjepan Matković), *Časopis za suvremenu povijest*, XL/2008., br. 2, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2008., 425.-453.
- „Jadranske teme u *Hrvatskom narodu* od travnja 1941. do rujna 1943.“, *Časopis za suvremenu povijest*, XL/2008., br. 3, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2008., 911.-932.
- „Proces Hranilović - Soldin. Prilog poznavanju postanka ustaškog pokreta“, *Zbornik radova Hrvatska između slobode i jugoslavenstva*, Naklada Trpimir, HVIDR Zagreb, Zagreb, 2009., 167.-196.
- „Kako je stvarana negativna slika o nadbiskupu Stepincu i Crkvi“, *Zbornik radova Kardinal Alojzije Stepinac - Svjedok vremena i vizionar za treće tisućljeće*, Biskupski ordinarijat Varaždin, Glas Koncila, Zagreb, 2009., 49.-103.
- „Hrvatska pred sudom“, *Hrvatska revija*, 9/2009., br. 3, rujan 2009., Matica hrvatska, Zagreb, 2009., 4.-15.
- „Politički pogledi dr. Ive Pilara 1918.–1933. *Uvijek iznova Srbija* - radikalni zaokret ili dosljedni nastavak Pilarove političke misli?“, *Pilar. Časopis za društvene i humanističke studije*, V/2010., br. 9 (1), Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2010., 9.-74.
- „From Bias to Erroneus Conclusions“, *Review of Croatian History*, VI/2010., No. 1, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2010., 227.-250.

- „Pitanje državnosti Nezavisne Države Hrvatske“, *Časopis za suvremenu povijest*, XLIII/2011., br. 3, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2011., 667.-698.
- „Pokolj širokobrijeških franjevaca u kontekstu uspostave jugoslavenske komunističke vlasti“, *Zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa Hum i Hercegovina kroz povijest*, sv. II., Hrvatski institut za povijest, Sveučilište u Mostaru, Zagreb, 2011., 459.-490.
- „Bartulin's Tilting at Windmills: Manipulation as a Historiographic Method“, *Review of Croatian History*, VIII/2012., No. 1, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2012., 207.-268.
- „Pogledi Antuna Gustava Matoša na hrvatsko-srpske odnose“, *Pilar. Časopis za društvene i humanističke studije*, VII/2012., br. 13 (1), Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2012., 9.-76.
- „O pokušaju osnivanja Hrvatskoga komiteta u Švicarskoj 1943. godine: Diplomatska izvješća Senjanina Josipa Milkovića“, *Senjski zbornik*, 38/2012., Senjsko muzejsko društvo, Gradski muzej Senj, Senj, 2012., 217.-332.
- „Drugdje je Rod, tamo treba skakati! (Ili: nekoliko ganutljivih opaski o ispitnom gradivu na katedri hrvatske državne i pravne povijesti Pravnoga fakulteta u Zagrebu)“, *Časopis za suvremenu povijest*, XLIV/2012., br. 1, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2012., 167.-187.
- „Zakonske osnove i mogućnosti istraživanja zločina i žrtava u Hrvatskoj“, *Hrvatski mučenici i žrtve komunističke vladavine. Zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa*, Glas Koncila, Zagreb, 2013., 171.-181.
- „Razaranje Vukovara i Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju“, *Zbornik radova Vukovar '91 – istina i/ili osporavanje (Između znanosti i manipulacije)*, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Ogranak Matice hrvatske Vukovar, Zagreb – Vukovar, 2013., 217.-238.
- „Presuda protiv Mile Budaka i družine pronađena je i objavljena“, *Društvena istraživanja*, XXII/2013., br. 2, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2013., 369.-375.
- „Mandićevo hrvatstvo i jugoslavenstvo“, *Dr. fra Dominik Mandić (1889.-1973.). Zbornik radova sa znanstvenog simpozija održanog u prigodi 40. obljetnice njegove smrti*, Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja Blažene Djevice Marije, Hrvatski institut za povijest, Mostar-Zagreb, 2014., 425.-476.

- „Dnevnik Kerubina Šegvića 1943.-1945.“ (suautor Stjepan Matković), *Croatica Christiana Periodica*, sv. 77, Institut za crkvenu povijest Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2016., 197.-230.
- „Rasno učenje i eugenika u hrvatskim zemljama do sredine 1930-ih godina“, *Pilar. Časopis za društvene i humanističke studije*, X/2015., br. 19 (1)-20 (2), Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2015., 9.-160.
- „Ivo Pilar prema rasnom učenju i eugenici“, *Pilar. Časopis za društvene i humanističke studije*, XI/2016., br. 21 (1), Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2016., 45.-111.
- „Ante Starčević u ideološko-političkim previranjima uoči Drugoga svjetskog rata“, *Zbornik radova sa znanstvenog kolokvija u povodu 120. godišnjice smrti,* Društvo hrvatskih književnika, Zagreb, 2017., 11.-32.
- „Ustavni amandmani (1971.) i Ustav iz 1974.: pokušaj spašavanja države osuđene na propast“, *Hrvatska i Hrvatsko proljeće. Zbornik radova sa znanstvenog skupa u organizaciji Matice hrvatske, Hrvatskog instituta za povijest i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 2017., 415.-501.
- „Kaznionica u Lepoglavi“, *Enciklopedija Hrvatskoga zagorja,* Leksikografski zavod Miroslava Krleže, Zagreb, 2017., 399.
- „Nepoznati Matoševi radovi“, *Republika*, LXXV/2019., br. 3-4, Društvo hrvatskih književnika, Zagreb, 2019., 83.-93.
- „Jedan razgovor i dva članka Ive Pilara o aneksiji Bosne i Hercegovine“, *Pilar. Časopis za društvene i humanističke studije*, XIV/2019., br. 27 (1), Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2019., 163.-184.
- „Organiziranje prvih političkih stranaka u hrvatskome iseljeništvu nakon Drugoga svjetskog rata“, *Društveno-povijesni kontekst političkog djelovanja u iseljeništvu: organizacije, stranke, pokreti (zbornik radova)*, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb, 2020., 48.-71.
- „Nepoznate bilješke o Ivi Pilaru u ostavštini Vjekoslava Spinčića“ (suautor Stjepan Matković), *Historijski zbornik*, LXXIII/2020., br. 1, Društvo za hrvatsku povjesnicu, Zagreb, 2020., 89.-107.
- „Dva nepoznata dokumenta Ive Pilara iz Prvoga svjetskog rata“ (suautor Stjepan Matković), *Časopis za suvremenu povijest*, LIII/2021., br. 1, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2021., 275.-316.

Tiskanje dovršeno u travnju 2021.

TOMISLAV JONJIĆ

Objavljene knjige:

Hrvatska vanjska politika 1939.-1942. (2000.)

Hrvatski nacionalizam i europske integracije (2008.)

Iz korespondencije dr. Mile Budaka 1907.-1944. (suautor dr. Stjepan Matković) (2012.)

Antun Gustav Matoš – Pod Starčevićevim barjakom (2019.)

Ivo Pilar – pisac, političar, ideolog (1898.-1918.) (2020.)

Hrvatska kronika. Minijature o hrvatskoj politici 1996.-2020. (2020.)

Sto knjiga i jedan film (2020.)

Trgovci hrvatskim kožama. Polemike o nacionalnoj povijesti XX. stoljeća (2021.)

Sateliti, lakaji & janjičari (2021.)

Dnevnik čitanja

U pripremi:

Uz dlaku. Protuustavna zabadanja jednog autsajdera

Jugoslavenski rasizam

Ivo Pilar i Jugoslavija 1918.-1933.

Milosrdna giljotina (polemike)

Hrvatskom uzvodno

Rimski ugovori 1941.

PRODUCE FRUCTUM